

Κατὰ Λουκᾶν

1 Ἐπειδήπερ^a πολλοὶ ἐπεχείρησαν^b ἀνατάξασθαι^c διήγησιν^d περὶ τῶν πεπληροφορημένων^e ἐν ἡμῖν πραγμάτων,^f 2 καθὼς παρέδωκαν^a ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται^b καὶ ὑπηρέται^c γενόμενοι^d τοῦ λόγου, 3 ἔδοξε^a καμοὶ παρηκολουθηκότι^b ἄνωθεν^c πᾶσιν ἀκριβῶς^d καθεξῆς^e σοι γράψαι,^f κράτιστε^g Θεόφιλε,^h 4 ἵνα ἐπιγνῶς^a περὶ ὧν κατηχήθης^b λόγων τὴν ἀσφάλειαν.^c 5 Ἐγένετο^a ἐν ταῖς ἡμέραις Γ' Ἡρώδου βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας^b ἐξ ἐφημερίας^c Ἀβιά,^d ἡ καὶ γυνὴ^e αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων^f Ἀαρών,^g καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ.^h 6 ἦσαν^a δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι^b ἑναντίον^c τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι^d ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν^e τοῦ κυρίου ἀμεμπτοι.^f 7 καὶ οὐκ ἦν^a αὐτοῖς τέκνον, καθότι^b ἦν^c ἡ Ἐλισάβετ^d στείρα,^e καὶ ἀμφότεροι^f προβεβηκότες^g ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν.^h 8 Ἐγένετο^a δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν^b αὐτὸν ἐν τῇ τάξει^c τῆς ἐφημερίας^d αὐτοῦ ἔναντι^e τοῦ θεοῦ^f 9 κατὰ τὸ ἔθος^a τῆς ἱερατείας^b ἔλαχε^c τοῦ θυμιᾶσαι^d εἰσελθὼν^e εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου,^f 10 καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν^a τοῦ λαοῦ

Chapter 1

- 1 a ἐπειδήπερ *inasmuch as*
b V3PAAI ἐπιχειρῶ to attempt
c VNAM ἀνατάσσομαι to draw up
d NAFS διήγησις account
e VPRPGNP πληροφορέω to fulfill
f NGNP πρᾶγμα thing
2 a V3PAAI
b NNMP αὐτόπτης eyewitness
c NNMP ὑπηρέτης servant
d VPAMNMP
3 a V3SAAI
b VPRADMS παρακολουθέω to follow
c ἄνωθεν from above
d ἀκριβῶς accurately
e καθεξῆς in order
f VNAA
g NMS κράτιστος most excellent

- h NMS Θεόφιλος Theophilus
4 a V2SAAS
b V2SAPI κατηχέω to instruct
c NAFS ἀσφάλεια security
5 a V3SAMI
b NNMS Ζαχαρίας Zechariah
c NGFS ἐφημερία division
d NGMS Ἀβιά Abijah
e NGFP θυγάτηρ daughter
f NGMS Ἀαρών Aaron
g NNFS Ἐλισάβετ Elizabeth
6 a V3PIAI
b NNMP ἀμφότεροι both
c ἑναντίον before
d VPPMNMP
e NDNP δικαίωμα regulation
f NNMP ἄμεμπτος blameless
7 a V3SIAI
b καθότι as

- c V3SIAI
d NNFS Ἐλισάβετ Elizabeth
e NNFS στείρα barrenness
f NNMP ἀμφότεροι both
g VPRANMP προβαίνω to go on
h V3PIAI
8 a V3SAMI
b VNPA ἱερατεύω to serve as a priest
c NDFS τάξις order
d NGFS ἐφημερία division
e ἔναντι before
9 a NANS ἔθος custom
b NGFS ἱερατεία priestly office
c V3SAAI λαγχάνω to choose by lot
d VNAA θυμιᾶω to burn incense
e VPAANMS
10 a V3SIAI

προσευχόμενον^b ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος.^c ¹¹ ὤφθη^a δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἐστῶς^b ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου^c τοῦ θυμιάματος.^d ¹² καὶ ἐταράχθη^a Ζαχαρίας^b ἰδὼν,^c καὶ φόβος ἐπέπεσεν^d ἐπ' αὐτόν. ¹³ εἶπεν^a δὲ πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβοῦ,^b Ζαχαρία,^c διότι^d εἰσηκούσθη^e ἡ δέησίς^f σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ^g γεννήσει^h υἱόν σοι, καὶ καλέσειςⁱ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. ¹⁴ καὶ ἔσται^a χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις,^b καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γενέσει^c αὐτοῦ χαρήσονται.^d ¹⁵ ἔσται^a γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα^b οὐ μὴ πίνη,^c καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται^d ἔτι ἐκ κοιλίας^e μητρὸς αὐτοῦ, ¹⁶ καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει^a ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν. ¹⁷ καὶ αὐτὸς προελεύσεται^a ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλίου,^b ἐπιστρέψαι^c καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς^d ἐν φρονήσει^e δικαίων, ἐτοιμάσαι^f κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον.^g ¹⁸ καὶ εἶπεν^a Ζαχαρίας^b πρὸς τὸν ἄγγελον· Κατὰ τί γνώσομαι^c τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι^d πρεσβύτης^e καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα^f ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. ¹⁹ καὶ ἀποκριθεὶς^a ὁ ἄγγελος εἶπεν^b αὐτῷ· Ἐγὼ εἰμι^c Γαβριήλ^d ὁ παρεστηκώς^e ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην^f λαλῆσαι^g πρὸς σέ καὶ εὐαγγελίσασθαι^h σοι ταῦτα. ²⁰ καὶ ἰδοὺ ἔση^a σιωπῶν^b καὶ μὴ δυνάμενος^c

b VPPMNS	14 a V3SFMI	18 a V3SAAI
c NGNS θυμίαμα <i>incense</i>	b NNFS ἀγαλλίασις <i>delight</i>	b NNMS Ζαχαρίας <i>Zechariah</i>
11 a V3SAPI	c NDFS γένεσις <i>birth</i>	c V1SFMI
b VPRANMS	d V3PFPI	d V1SPAI
c NGNS θυσιαστήριον <i>altar</i>	15 a V3SFMI	e NNMS πρεσβύτης <i>older man</i>
d NGNS θυμίαμα <i>incense</i>	b NANS σίκερα <i>fermented drink</i>	f VPRANFS προβαίνω <i>to go on</i>
12 a V3SAPI ταράσσω <i>to trouble</i>	c V3SAAS	19 a VPAPNMS
b NNMS Ζαχαρίας <i>Zechariah</i>	d V3SFPI πίμπλημι <i>to fill</i>	b V3SAAI
c VPAANMS	e NGFS κοιλία <i>any and all internal organs</i>	c V1SPAI
d V3SAAI ἐπιπίπτω <i>to fall upon</i>	16 a V3SFAI	d NNMS Γαβριήλ <i>Gabriel</i>
13 a V3SAAI	17 a V3SFMI προέρχομαι <i>to go on ahead</i>	e VPRANMS
b V2SPMM	b NGMS Ἡλίας <i>Elijah</i>	f V1SAPI
c NMS Ζαχαρίας <i>Zechariah</i>	c VNAA	g VNAA
d διότι <i>therefore</i>	d NAMP ἀπειθής <i>disobedient</i>	h VNAM
e V3SAPI εἰσακούω <i>to be heard</i>	e NDFS φρόνησις <i>wisdom</i>	20 a V2SFMI
f NNFS δέησις <i>prayer</i>	f VNAA	b VPPANMS σιωπάω <i>to be quiet</i>
g NNFS Ἐλισάβετ <i>Elizabeth</i>	g VPRPAMS	c VPPMNS
h V3SFAI	κατασκευάζω <i>to prepare</i> ²	
i V2SFAI		

λαλήσαι^d ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται^e ταῦτα, ἀνθ^f ὧν οὐκ ἐπίστευσας^g τοῖς
λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται^h εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. ²¹ Καὶ ἦν^a ὁ λαὸς
προσδοκῶν^b τὸν Ζαχαρίαν,^c καὶ ἐθαύμαζον^d ἐν τῷ χρονίζειν^e ἑν τῷ ναῷ
αὐτόν. ²² ἐξελθὼν^a δὲ οὐκ ἔδύνατο^b λαλήσαι^c αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν^d ὅτι
ὀπτασίαν^e ἑώρακεν^f ἐν τῷ ναῷ. καὶ αὐτὸς ἦν^g διανεύων^h αὐτοῖς, καὶ διέμενεⁱ
κωφός.^j ²³ καὶ ἐγένετο^a ὡς ἐπλήσθησαν^b αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας^c αὐτοῦ,
ἀπῆλθεν^d εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ²⁴ Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν^a
Ἑλισάβετ^b ἡ γυνὴ αὐτοῦ. καὶ περιέκρυβεν^c ἑαυτὴν μῆνας^d πέντε, λέγουσα^e
²⁵ ὅτι Οὕτως μοι ἔπεποίηκεν^a κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν^b ἄφελειν^c
ὄνειδος^d μου ἐν ἀνθρώποις. ²⁶ Ἐν δὲ τῷ μηνί^a τῷ ἕκτῳ^b ἀπεστάλη^c ὁ ἄγγελος
Γαβριήλ^d ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ἣ ὄνομα Ναζαρέθ^e ²⁷ πρὸς
παρθένον^a ἑμνηστευμένην^b ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ ἐξ οἴκου Δαυὶδ, καὶ τὸ
ὄνομα τῆς παρθένου^c Μαριάμ.^d ²⁸ καὶ εἰσελθὼν^a πρὸς αὐτὴν εἶπεν.^b Χαῖρε,^c
κεχαριτωμένη,^d ὁ κύριος μετὰ σοῦ. ²⁹ ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη^a καὶ
διελογίζετο^b ποταπὸς^c εἶη^d ὁ ἀσπασμὸς^e οὗτος. ³⁰ καὶ εἶπεν^a ὁ ἄγγελος αὐτῇ.
Μὴ φοβοῦ,^b Μαριάμ,^c εὗρες^d γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. ³¹ καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ^a

d VNAA	23 a V3SAMI	27 a NAFS παρθένος <i>virgin</i>
e V3SAMS	b V3PAPI πίμπλημι <i>to fill</i>	b VPRPAFS μνηστεύομαι <i>to ask in marriage</i>
f ἀντί <i>in exchange for</i>	c NGFS λειτουργία <i>religious service</i>	c NGFS παρθένος <i>virgin</i>
g V2SAAI	d V3SAAI	d NNFS Μαριάμ <i>Mary</i>
h V3PFPI	24 a V3SAAI συλλαμβάνω <i>to seize</i>	28 a VPAANMS
21 a V3SIAI	b NNFS Ἑλισάβετ <i>Elizabeth</i>	b V3SAAI
b VPPANMS προσδοκάω <i>to look forward to</i>	c V3SIAI περικρύβω <i>to seclude oneself</i>	c V2SPAM
c NAMS Ζαχαρίας <i>Zachariah</i>	d NAMP μῆν <i>a month</i>	d VPRPFS χαριτόω <i>to give graciously</i>
d V3PIAI	e VPPANFS	29 a V3SAPI διαταράσσω <i>to be greatly troubled</i>
e VNPA χρονίζω <i>to take a long time</i>	25 a V3SRAI	b V3SIMI διαλογίζομαι <i>to think</i>
22 a VPAANMS	b V3SAAI ἐφοράω <i>to gaze upon</i>	c NNMS ποταπός <i>of what kind?</i>
b V3SIMI	c VNAA ἀφαιρέω <i>to take away from</i>	d V3SPO
c VNAA	d NANS ὄνειδος <i>disgrace</i>	e NNMS ἀσπασμός <i>greeting</i>
d V3PAAI	26 a NDMS μῆν <i>a month</i>	30 a V3SAAI
e NAFS ὀπτασία <i>vision</i>	b NDMS ἕκτος <i>sixth</i>	b V2SPMM
f V3SRAI	c V3SAPI	c NFS Μαριάμ <i>Mary</i>
g V3SIAI	d NNMS Γαβριήλ <i>Gabriel</i>	d V2SAAI
h VPPANMS διανεύω <i>to make signs</i>	e NNFS Ναζαρέθ <i>Nazareth</i>	31 a V2SFMI συλλαμβάνω <i>to seize</i>
i V3SIAI διαμένω <i>to remain</i>		
j NNMS κωφός <i>unable to talk</i>		

ἐν γαστρὶ^b καὶ τέξῃ^c υἱόν, καὶ καλέσεις^d τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. ³² οὗτος ἔσται^a μέγας καὶ υἱὸς Ὑψίστου^b κληθήσεται,^c καὶ δώσει^d αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ³³ καὶ βασιλεύσει^a ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ^b εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται^c τέλος. ³⁴ εἶπεν^a δὲ Μαριάμ^b πρὸς τὸν ἄγγελον· Πῶς ἔσται^c τοῦτο, ἐπεὶ^d ἄνδρα οὐ γινώσκω;^e ³⁵ καὶ ἀποκριθεὶς^a ὁ ἄγγελος εἶπεν^b αὐτῇ· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται^c ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις Ὑψίστου^d ἐπισκιάσει^e σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον^f ἅγιον κληθήσεται,^g υἱὸς θεοῦ. ³⁶ καὶ ἰδοὺ Ἑλισάβετ^a ἡ ἄσυγγενίς^b σου καὶ αὐτὴ ἄσυνείληφεν^c υἱὸν ἐν γήρει^d αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν^e ἕκτος^f ἐστίν^g αὐτῇ τῇ καλουμένῃ^h στείρα.ⁱ ³⁷ ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει^a παρὰ τοῦ θεοῦ ἅπαν ῥῆμα. ³⁸ εἶπεν^a δὲ Μαριάμ·^b Ἰδοὺ ἡ δούλη^c κυρίου· γένοιτό^d μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἀπῆλθεν^e ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος. ³⁹ Ἀναστᾶσα^a δὲ Μαριάμ^b ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη^c εἰς τὴν ὀρεινὴν^d μετὰ σπουδῆς^e εἰς πόλιν Ἰούδα, ⁴⁰ καὶ εἰσῆλθεν^a εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου^b καὶ ἡσπάσατο^c τὴν Ἑλισάβετ.^d ⁴¹ καὶ ἐγένετο^a ὥς ἤκουσεν^b τὸν ἀσπασμὸν^c τῆς Μαρίας^d ἡ Ἑλισάβετ,^e ἐσκίρτησεν^f τὸ βρέφος^g ἐν τῇ κοιλίᾳ^h αὐτῆς, καὶ ἐπλήσθηⁱ πνεύματος ἁγίου ἡ

b NDFS γαστήρ <i>belly</i>	f VPPPNNS	b NNFS Μαριάμ <i>Mary</i>
c V2SFMI τίκτω <i>to give birth to</i>	g V3SFPI	c V3SAPI
d V2SFAI	36 a NNFS Ἑλισάβετ <i>Elizabeth</i>	d NAFS ὀρεινός <i>hilly</i>
32 a V3SFMI	b NNFS συγγενίς <i>relative</i>	e NGFS σπουδῇ <i>hurry</i>
b NGMS ὑψιστος <i>highest</i>	c V3SRAI συλλαμβάνω <i>to seize</i>	40 a V3SAAI
c V3SFPI	d NDNS γῆρας <i>old age</i>	b NGMS Ζαχαρίας <i>Zechariah</i>
d V3SFAI	e NNMS μὴν <i>a month</i>	c V3SAMI
33 a V3SFAI βασιλεύω <i>to reign as a king</i>	f NNMS ἕκτος <i>sixth</i>	d NAFS Ἑλισάβετ <i>Elizabeth</i>
b NGMS Ἰακώβ <i>Jacob</i>	g V3SPAI	41 a V3SAMI
c V3SFMI	h VPPPDFS	b V3SAAI
34 a V3SAAI	i NDFS στεῖρα <i>barrenness</i>	c NAMS ἀσπασμός <i>greeting</i>
b NNFS Μαριάμ <i>Mary</i>	37 a V3SFAI ἀδυνατέω <i>to be impossible</i>	d NGFS Μαρία <i>Mary</i>
c V3SFMI	38 a V3SAAI	e NNFS Ἑλισάβετ <i>Elizabeth</i>
d ἐπεὶ <i>since</i>	b NNFS Μαριάμ <i>Mary</i>	f V3SAAI σκιρτάω <i>to leap</i>
e V1SPAI	c NNFS δούλη <i>female servant</i>	g NNNS βρέφος <i>baby</i>
35 a VPAPNMS	d V3SAMO	h NDFS κοιλία <i>any and all internal organs</i>
b V3SAAI	e V3SAAI	i V3SAPI πίμπλημι <i>to fill</i>
c V3SFMI ἐπέρχομαι <i>to come</i>	39 a VPAANFS	
d NGMS ὑψιστος <i>highest</i>		
e V3SFAI ἐπισκιάζω <i>to cast a shadow</i>		

Ἑλισάβετ,^{j 42} καὶ ἀνεφώνησεν^a ἡ κραυγὴ^b μεγάλη καὶ εἶπεν.^c Εὐλογημένη^d σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος^e ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας^f σου. ⁴³ καὶ πόθεν^a μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ^b ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸς ἡμέ; ⁴⁴ ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο^a ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ^b σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν^c ἡ ἀγαλλιάσει^d τὸ βρέφος^e ἐν τῇ κοιλίᾳ^f μου. ⁴⁵ καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα^a ὅτι ἔσται^b τελείωσις^c τοῖς λελαλημένοις^d αὐτῇ παρὰ κυρίου. ⁴⁶ Καὶ εἶπεν^a Μαριάμ.^b Μεγαλύνει^c ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, ⁴⁷ καὶ ἡγαλλίασεν^a τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτήρⁱ μου. ⁴⁸ ὅτι ἐπέβλεψεν^a ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν^b τῆς δούλης^c αὐτοῦ, ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν^d με πᾶσαι αἱ γενεαί. ⁴⁹ ὅτι ἐποίησέν^a μοι ἡ μεγάλη ὁ δυνατός, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ⁵⁰ καὶ τὸ ἔλεος^a αὐτοῦ εἰς γενεὰς ἡ καὶ γενεὰς^b τοῖς φοβουμένοις^b αὐτόν. ⁵¹ Ἐποίησεν^a κράτος^b ἐν βραχίονⁱ αὐτοῦ, διεσκόρπισεν^d ὑπερηφάνους^e διανοίᾳ^f καρδίας αὐτῶν. ⁵² καθεῖλεν^a δυνάστας^b ἀπὸ θρόνων καὶ ὑψώσεν^c ταπεινούς,^d ⁵³ πεινῶντας^a ἐνέπλησεν^b ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας^c ἐξαπέστειλεν^d κενούς.^e ⁵⁴ ἀντελάβετο^a Ἰσραὴλ παιδὸς^b αὐτοῦ, μνησθῆναι^c ἐλέους,^d ⁵⁵ καθὼς ἐλάλησεν^a πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.

j NNFS Ἑλισάβετ <i>Elizabeth</i>	d VPRPDNP	f NDFS διάνοια <i>mind</i>
42 a V3SAAI ἀναφωνέω <i>to</i> <i>exclaim</i>	46 a V3SAAI	52 a V3SAAI καθαιρέω <i>to</i> <i>take down</i>
b NDFS κραυγὴ <i>crying</i> <i>out</i>	b NNFS Μαριάμ <i>Mary</i>	b NAMP δυνάστης <i>ruler</i>
c V3SAAI	c V3SPAI μεγαλύνω <i>to</i> <i>glorify</i>	c V3SAAI ὑψόω <i>to lift</i> <i>up</i>
d VPRPNFS	47 a V3SAAI ἀγαλλιάω <i>to</i> <i>be filled with delight</i>	d NAMP ταπεινός <i>humble</i>
e VPRPNMS	b NDMS σωτήρ <i>Savior</i>	53 a VPPAAMP πεινάω <i>to</i> <i>be hungry</i>
f NGFS κοιλία <i>any and</i> <i>all internal organs</i>	48 a V3SAAI ἐπιβλέπω <i>to</i> <i>look at</i>	b V3SAAI ἐμπίμπλημι <i>to</i> <i>fill</i>
43 a πόθεν <i>from where</i>	b NAFS ταπείνωσις <i>humbleness</i>	c VPPAAMP πλουτέω <i>to</i> <i>be rich</i>
b V3SAAS	c NGFS δούλη <i>female</i> <i>servant</i>	d V3SAAI ἐξαποστέλλω <i>to send out</i>
44 a V3SAMI	d V3PFAI μακαρίζω <i>to</i> <i>call blessed</i>	e NAMP κενός <i>empty</i>
b NGMS ἀσπασμός <i>greeting</i>	49 a V3SAAI	54 a V3SAMI
c V3SAAI σκιρτάω <i>to</i> <i>leap</i>	50 a NNNS ἔλεος <i>mercy</i>	ἀντιλαμβάνομαι <i>to help</i>
d NDFS ἀγαλλίασις <i>delight</i>	b VPPMDMP	b NGMS παῖς <i>boy</i>
e NNNS βρέφος <i>baby</i>	51 a V3SAAI	c VNAP μιμνήσκομαι <i>to</i> <i>remember</i>
f NDFS κοιλία <i>any and</i> <i>all internal organs</i>	b NANS κράτος <i>power</i>	d NGNS ἔλεος <i>mercy</i>
45 a VPAANFS	c NDMS βραχίων <i>arm</i>	55 a V3SAAI
b V3SFMI	d V3SAAI διασκορπίζω <i>to scatter</i>	
c NNFS τελείωσις <i>perfection</i>	e NAMP ὑπερήφανος <i>proud</i>	

56 Ἐμεινεν^a δὲ Μαριάμ^b σὺν αὐτῇ ἥως μῆνας^c τρεῖς, καὶ ὑπέστρεψεν^d εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. 57 Τῇ δὲ Ἑλισάβετ^a ἐπλήσθη^b ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν^c αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν^d υἱόν. 58 καὶ ἤκουσαν^a οἱ περίοικοι^b καὶ οἱ συγγενεῖς^c αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν^d κύριος τὸ ἔλεος^e αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον^f αὐτῇ. 59 Καὶ ἐγένετο^a ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ^b ἦλθον^c περιτεμεῖν^d τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν^e αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν.^f 60 καὶ ἀποκριθεῖσα^a ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν.^b Οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται^c Ἰωάννης. 61 καὶ εἶπαν^a πρὸς αὐτήν ὅτι Οὐδεὶς ἐστίν^b ἔκ τῆς συγγενείας^c σου ὃς καλεῖται^d τῷ ὀνόματι τούτῳ. 62 ἐνένευον^a δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι^b καλεῖσθαι^c αὐτό. 63 καὶ αἰτήσας^a πινακίδιον^b ἔγραψεν^c λέγων.^d Ἰωάννης ἔστιν^e ὄνομα αὐτοῦ. καὶ ἐθαύμασαν^f πάντες. 64 ἀνέωχθη^a δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα^b καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει^c εὐλογῶν^d τὸν θεόν. 65 καὶ ἐγένετο^a ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας^b αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ^c τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο^d πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, 66 καὶ ἔθεντο^a πάντες οἱ ἀκούσαντες^b ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες.^c Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται;^d καὶ ἡ γὰρ χεὶρ κυρίου ἦν^e μετ' αὐτοῦ. 67 Καὶ Ζαχαρίας^a ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη^b πνεύματος ἁγίου καὶ ἔπροφήτευσεν^c λέγων.^d 68 Εὐλογητὸς^a κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ,

56 a V3SAAI	d VNAA περιτέμνω to	b παραχρῆμα
b NNFS Μαριάμ Mary	circumcise	immediately
c NAMP μὴν a month	e V3PIAI	c V3SIAI
d V3SAAI	f NAMS Ζαχαρίας	d VPPANMS
57 a NDFS Ἑλισάβετ	Zechariah	65 a V3SAMI
Elizabeth	60 a VPAPNFS	b VPPAAMP περιοικέω
b V3SAPI πίμπλημι to	b V3SAAI	to dwell around
fill	c V3SFPI	c NDFS ὀρεινός hilly
c VNAA τίκτω to give	61 a V3PAAI	d V3SIPI διαλαλέω to
birth to	b V3SPAII	talk about
d V3SAAI	c NGFS συγγένεια family	66 a V3PAMI
58 a V3PAAI	d V3SPPI	b VPAANMP
b NNMP περίοικος	62 a V3PIAI ἐννεύω to	c VPPANMP
neighboring	make a sign	d V3SFMI
c NNMP συγγενής	b V3SPAO	e V3SIAI
family	c VNPP	67 a NNMS Ζαχαρίας
d V3SAAI μεγάλυνω to	63 a VPAANMS	Zechariah
glorify	b NANS πινακίδιον	b V3SAPI πίμπλημι to
e NANS ἔλεος mercy	writing tablet	fill
f V3PIAI συγχαίρω to	c V3SAAI	c V3SAAI προφητεύω to
rejoice with	d VPPANMS	prophecy
59 a V3SAMI	e V3SPAII	d VPPANMS
b NDFS ὀγδοὺς eighth	f V3PAAI	68 a NNMS εὐλογητός
c V3PAAI	64 a V3SAPI	worthy of being praised

ὅτι ἐπεσκέψατο^b καὶ ἐποίησεν^c λύτρωσιν^d τῷ λαῷ αὐτοῦ, ⁶⁹ καὶ ἡγείρεν^a κέρας^b σωτηρίας ἡμῖν ἔν οἴκῳ Ἐδουὺδ παιδὸς^c αὐτοῦ, ⁷⁰ καθὼς ἐλάλησεν^a διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, ⁷¹ σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων^a ἡμᾶς, ⁷² ποιῆσαι^a ἔλεος^b μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι^c διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, ⁷³ ὅρκον^a ὃν ὥμοσεν^b πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι^c ἡμῖν ⁷⁴ ἀφόβως^a ἐκ χειρὸς ἑχθρῶν ῥυσθέντας^b λατρεύειν^c αὐτῷ ⁷⁵ ἐν ὁσιότητι^a καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ ἵπασαι ταῖς ἡμέραις^c ἡμῶν. ⁷⁶ καὶ σὺ ἑδέ, παιδίον, προφήτης Ὑψίστου^a κληθήσῃ,^b προπορεύσῃ^c γὰρ ἑνώπιον κυρίου ἐτοιμάσαι^d ὁδοὺς αὐτοῦ, ⁷⁷ τοῦ δοῦναι^a γνῶσιν^b σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει^c ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ⁷⁸ διὰ σπλάγχνα^a ἐλέους^b θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἑπισκέπεται^c ἡμᾶς ἀνατολή^d ἐξ ὕψους,^e ⁷⁹ ἐπιφάνει^a τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ^b θανάτου καθημένοις,^c τοῦ κατευθῆναι^d τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης. ⁸⁰ Τὸ δὲ παιδίον ἠύξαν^a καὶ ἐκραταιοῦτο^b πνεύματι, καὶ ἦν^c ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως^d αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

2 Ἐγένετο^a δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθεν^b δόγμα^c παρὰ Καίσαρος^d Αὐγούστου^e ἀπογράφεσθαι^f πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.^g ² (ἡ αὕτη ἀπογραφὴ^a

b V3SAMI ἐπισκέπτομαι to visit	75 a NDFS ὁσιότης holiness	d VNAA κατευθύνω to guide
c V3SAAI	76 a NGMS ὕψιστος highest	80 a V3SIAI αὐξάνω to cause to grow
d NAFS λύτρωσις redemption	b V2SFPI	b V3SIPI κραταιόομαι to be strong
69 a V3SAAI	c V2SFMI προπορεύομαι to go before	c V3SIAI
b NANS κέρας horn	d VNAA	d NGFS ἀνάδειξις public appearance
c NGMS παῖς boy	77 a VNAA	Chapter 2
70 a V3SAAI	b NAFS γνῶσις knowledge	1 a V3SAMI
71 a VPPAGMP	c NDFS ἄφεσις forgiveness	b V3SAAI
72 a VNAA	78 a NANP σπλάγχνον intestines	c NNNS δόγμα decree
b NANS ἔλεος mercy	b NGNS ἔλεος mercy	d NGMS Καῖσαρ Caesar
c VNAP μιμνήσκομαι to remember	c V3SFMI ἐπισκέπτομαι to visit	e NGMS Αὐγοῦστος Augustus
73 a NAMS ὅρκος oath	d NNFS ἀνατολή east	f VNPM ἀπογράφω to take a census
b V3SAAI ὁμνύω to declare an oath	e NGNS ὕψος height	g NAFS οἰκουμένη the world
c VNAA	79 a VNAA ἐπιφαίνω to appear	2 a NNFS ἀπογραφὴ census
74 a ἀφόβως fearlessly	b NDFS σκιά shadow	
b VPAPAMP ῥύομαι to rescue	c VPPMDMP	
c VNPA λατρεύω to serve		

πρώτη ἐγένετο^b ἡγεμονεύοντος^c τῆς Συρίας^d Κυρηνίου.)^e ³ καὶ ἐπορεύοντο^a πάντες ἀπογράφεσθαι,^b ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν. ⁴ Ἀνέβη^a δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρέθ^b εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυὶδ ἣτις καλεῖται^c Βηθλέεμ,^d διὰ τὸ εἶναι^e αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς^f Δαυὶδ, ⁵ ἀπογράψασθαι^a σὺν Μαριὰμ^b τῇ ἑμνηστευμένῃ^c αὐτῷ, οὔσῃ^d ἐγκύῳ.^e ⁶ ἐγένετο^a δὲ ἐν τῷ εἶναι^b αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν^c αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν^d αὐτήν, ⁷ καὶ ἔτεκεν^a τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον,^b καὶ ἐσπαργάνωσεν^c αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν^d αὐτὸν ἐν φάτνῃ,^e διότι^f οὐκ ἦν^g αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.^h ⁸ Καὶ ποιμένες^a ἦσαν^b ἐν τῇ χώρᾳ^c τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες^d καὶ φυλάσσοντες^e φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην^f αὐτῶν. ⁹ Ἦ καὶ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη^a αὐτοῖς καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν^b αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν^c φόβον μέγαν. ¹⁰ καὶ εἶπεν^a αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβεῖσθε,^b ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι^c ὑμῖν χαρὰν μεγάλην ἣτις ἔσται^d παντὶ τῷ λαῷ, ¹¹ ὅτι ἐτέχθη^a ὑμῖν σήμερον σωτὴρ^b ὅς ἐστιν^c χριστὸς κύριος ἐν πόλει Δαυὶδ. ¹² καὶ τοῦτο ὑμῖν ἡτοίμασεν, εὐρήσετε^a βρέφος^b ἐσπαργανωμένον^c καὶ κείμενον^d ἐν φάτνῃ.^e ¹³ καὶ ἐξαίφνης^a ἐγένετο^b σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος

- b V3SAMI
c VPPAGMS ἡγεμονεύω
to govern
d NGFS Συρία Syria
e NGMS Κυρήνιος
Quirinius
3 a V3PIMI
b VNPM ἀπογράφω to
take a census
4 a V3SAAI
b NGFS Ναζαρέθ
Nazareth
c V3SPPI
d NNFS Βηθλέεμ
Bethlehem
e VNPA
f NGFS πατριά family
5 a VNAM ἀπογράφω to
take a census
b NDFS Μαριάμ Mary
c VPRPDFS μνηστεύομαι
to ask in marriage
d VPPADFS
e NDFS ἔγκυος pregnant

- 6 a V3SAMI
b VNPA
c V3PAPI πίμπλημι to fill
d VNAA τίκτω to give
birth to
7 a V3SAAI τίκτω to give
birth to
b NAMS πρωτότοκος
firstborn
c V3SAAI σπαργανώω to
wrap
d V3SAAI ἀνακλίνω to
cause to lie down
e NDFS φάτνη manger
f διότι therefore
g V3SIAI
h NDNS κατάλυμα guest
room
8 a NNMP ποιμήν shepherd
b V3PIAI
c NDFS χώρα country
d VPPANMP ἀγραυλέω to
live outdoors
e VPPANMP

- f NAFS ποίμνη flock
9 a V3SAAI ἐφίστημι to
approach
b V3SAAI περιλάμπω to
shine around
c V3PAPI
10 a V3SAAI
b V2PPMM
c V1SPMI
d V3SFMI
11 a V3SAPI τίκτω to give
birth to
b NNMS σωτήρ Savior
c V3SPAI
12 a V2PFAI
b NANS βρέφος baby
c VPRPANS σπαργανώω
to wrap
d VPPMANS κείμαι to
lay
e NDFS φάτνη manger
13 a ἐξαίφνης suddenly
b V3SAMI

στρατιᾶς^c ἰοῦρανού^d αἰνούντων^e τὸν θεὸν καὶ λεγόντων·^f ¹⁴ Δόξα ἐν
 ὑψίστοις^a θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις ἰεῦδοκίας·^b ¹⁵ Καὶ ἐγένετο^a ὡς
 ἀπῆλθον^b ἀπ’ αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, ἰοῖ ποιμένες^c ἰελάλουν^d πρὸς
 ἀλλήλους· Διέλθωμεν^e δὴ^f ἕως Βηθλέεμ^g καὶ ἰδωμεν^h τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ
 γεγονόςⁱ ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν^j ἡμῖν. ¹⁶ καὶ ἦλθαν^a σπεύσαντες^b καὶ ἀνεῦραν^c
 τὴν τε Μαριάμ^d καὶ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος^e κείμενον^f ἐν τῇ φάτνῃ·^g
¹⁷ ἰδόντες^a δὲ ἰεγνώρισαν^b περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος^c αὐτοῖς περὶ τοῦ
 παιδίου τούτου. ¹⁸ καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες^a ἐθαύμασαν^b περὶ τῶν
 λαληθέντων^c ὑπὸ τῶν ποιμένων^d πρὸς αὐτούς, ¹⁹ ἡ δὲ ἰΜαρία^a πάντα
 συνετήρει^b τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα^c ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. ²⁰ καὶ
 ὑπέστρεψαν^a οἱ ποιμένες^b δοξάζοντες^c καὶ αἰνοῦντες^d τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς
 ἤκουσαν^e καὶ εἶδον^f καθὼς ἐλαλήθη^g πρὸς αὐτούς. ²¹ Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν^a
 ἡμέραι ὀκτώ^b τοῦ περιτεμεῖν^c αὐτόν, καὶ ἐκλήθη^d τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ
 κληθὲν^e ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι^f αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ·^g ²² Καὶ
 ὅτε ἐπλήσθησαν^a αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ^b αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον
 Μωϋσέως, ἀνήγαγον^c αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα παραστήσαι^d τῷ κυρίῳ, ²³ καθὼς

c NGFS στρατιά <i>host</i>	c V3PAAI ἀνευρίσκω <i>to find</i>	c VPPANMP
d NGFS οὐράνιος <i>heavenly</i>	d NAFS Μαριάμ <i>Mary</i>	d VPPANMP αἰνέω <i>to praise</i>
e VPPAGMP αἰνέω <i>to praise</i>	e NANS βρέφος <i>baby</i>	e V3PAAI
f VPPAGMP	f VPPMANS κεῖμαι <i>to lay</i>	f V3PAAI
14 a NDNP ὑψιστος <i>highest</i>	g NDFS φάτνη <i>manger</i>	g V3SAPI
b NGFS εὐδοκία <i>goodwill</i>	17 a VPAANMP	21 a V3PAPI πίμπλημι <i>to fill</i>
15 a V3SAMI	b V3PAAI γνωρίζω <i>to make known</i>	b NNFP ὀκτώ <i>eight</i>
b V3PAAI	c VPAPGNS	c VNAA περιτέμνω <i>to circumcise</i>
c NNMP ποιμήν <i>shepherd</i>	18 a VPAANMP	d V3SAPI
d V3PIAI	b V3PAAI	e VPAPNNS
e V1PAAS	c VPAPGNP	f VNAP συλλαμβάνω <i>to seize</i>
f δὴ <i>indeed</i>	d NGMP ποιμήν <i>shepherd</i>	g NDFS κοιλία <i>any and all internal organs</i>
g NGFS Βηθλέεμ <i>Bethlehem</i>	19 a NNFS Μαρία <i>Mary</i>	22 a V3PAPI πίμπλημι <i>to fill</i>
h V1PAAS	b V3SIAI συντηρέω <i>to protect</i>	b NGMS καθαρισμός <i>cleansing</i>
i VPRAANS	c VPPANFS συμβάλλω <i>to dispute with</i>	c V3PAAI ἀνάγω <i>to lead up</i>
j V3SAAI γνωρίζω <i>to make known</i>	20 a V3PAAI	d VNAA
16 a V3PAAI	b NNMP ποιμήν <i>shepherd</i>	
b VPAANMP σπεύδω <i>to hurry</i>		

γέγραπται^a ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι Πᾶν ἄρσεν^b διανοῖγον^c μήτραν^d ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται,^e 24 καὶ τοῦ δοῦναι^a θυσίαν^b κατὰ τὸ εἰρημένον^c ἐν τῷ νόμῳ κυρίου, ζευγος^d τρυγόνων^e ἢ δύο νοσσοῦς^f περιστερῶν.^g 25 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν^a ἐν Ἱερουσαλὴμ ὃ ὄνομα Συμεών,^b καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής,^c προσδεχόμενος^d παράκλησιν^e τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πνεῦμα ἦν^f ἅγιον ἐπ' αὐτόν. 26 καὶ ἦν^a αὐτῷ κεχρηματισμένον^b ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου μὴ ἰδεῖν^c θάνατον πρὶν^d ἢ ἂν ἴδῃ^e τὸν χριστὸν κυρίου. 27 καὶ ἦλθεν^a ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν. καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν^b τοὺς γονεῖς^c τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι^d αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον^e τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ 28 καὶ αὐτὸς ἐδέξατο^a αὐτὸ εἰς τὰς ἄγκάλας^b καὶ εὐλόγησεν^c τὸν θεὸν καὶ εἶπεν.^d 29 Νῦν ἀπολύεις^a τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα,^b κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ. 30 ὅτι εἶδον^a οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν^b σου 31 ὃ ἡτοίμασας^a κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, 32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν^a ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ. 33 καὶ ἦν^a ὁ πατὴρ αὐτοῦ^b καὶ ἡ μήτηρ θαυμάζοντες^b ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις^c περὶ αὐτοῦ. 34 καὶ εὐλόγησεν^a αὐτοὺς Συμεών^b καὶ εἶπεν^c πρὸς Μαριάμ^d τὴν μητέρα αὐτοῦ. Ἰδοὺ οὗτος κεῖται^e εἰς πτώσιν^f καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον,^g 35 καὶ σοῦ ὁ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται^a ῥομφαία,^b ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν^c ἐκ πολλῶν

23 a V3SRPI	f V3SIAI	b NANS σωτήριος
b NNNS ἄρσεν male	26 a V3SIAI	bringing salvation
c VPPANNS διανοίγω to open	b VPRPNNS χρηματίζω to warn	31 a V2SAAI
d NAFS μήτρα womb	c VNAA	32 a NAFS ἀποκάλυψις revelation
e V3SFPI	d πρὶν before	33 a V3SIAI
24 a VNAA	e V3SAAS	b VPPANMP
b NAFS θυσία sacrifice	27 a V3SAAI	c VPPPDNP
c VPRPANS	b VNAA εἰσάγω to bring in	34 a V3SAAI
d NANS ζευγος yoke	c NAMP γονεὺς parents	b NNMS Συμεών Simeon
e NGFP τρυγόνων doves	d VNAA	c V3SAAI
f NAMP νοσσοὺς young	e VPRPANS ἐθίζω to be accustomed	d NAFS Μαριάμ Mary
g NGFP περιστέρα dove	28 a V3SAMI	e V3SPMI κείμει to lay
25 a V3SIAI	b NAFP ἀγκάλη arm	f NAFS πτώσις falling
b NNMS Συμεών Simeon	c V3SAAI	g VPPPPANS ἀντιλέγω to speak against
c NNMS εὐλαβής devout	d V3SAAI	35 a V3SFMI
d VPPMNMS προσδέχομαι to receive	29 a V2SPAII	b NNFS ῥομφαία sword
e NAFS παράκλησις encouragement	b NMS δεσπότης master	c V3PAPS ἀποκαλύπτω to reveal
	30 a V3PAAI	

καρδιῶν διαλογισμοί.^d 36 Καὶ ἦν^a Ἄννα^b προφῆτις,^c θυγάτηρ^d Φανουήλ,^e ἐκ φυλῆς Ἀσήρ^f (αὕτη προβεβηκυῖα^g ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα^h ἄνδρὸς ἕτη ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίαςⁱ αὐτῆς, 37 καὶ αὕτη χήρα^a ἕως ἐτῶν ὀγδοήκοντα^b τεσσάρων,) ἣ οὐκ ἠπίστατο^c τοῦ ἱεροῦ νηστείας^d καὶ δεήσεων^e λατρεύουσα^f νύκτα καὶ ἡμέραν. 38 Ἦ καὶ αὕτῃ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα^a ἀνθρωπολογεῖτο^b τῷ θεῷ καὶ ἐλάλει^c περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις^d ἑλπίσιν^e Ἱερουσαλήμ. 39 Καὶ ὥς ἐτέλεσαν^a πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ἠπέστρεψαν^b εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέθ.^c 40 Τὸ δὲ παιδίον ἠύξανεν^a καὶ ἐκραταιοῦτο^b πληρούμενον^c σοφίᾳ, καὶ χάρις θεοῦ ἦν^d ἐπ' αὐτό. 41 Καὶ ἐπορεύοντο^a οἱ γονεῖς^b αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλήμ τῇ ἑορτῇ^c τοῦ πάσχα.^d 42 καὶ ὅτε ἐγένετο^a ἐτῶν δώδεκα, ἠναβαινόντων^b αὐτῶν κατὰ τὸ ἔθος^c τῆς ἑορτῆς^d 43 καὶ τελειωσάντων^a τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν^b αὐτοὺς ὑπέμεινεν^c Ἰησοῦς ὁ παῖς^d ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν^e οἱ γονεῖς^f αὐτοῦ. 44 νομίσαντες^a δὲ αὐτὸν εἶναι^b ἐν τῇ συνοδίᾳ^c ἦλθον^d ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν^e αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενεῦσιν^f καὶ τοῖς γνωστοῖς,^g 45 καὶ μὴ εὗρόντες^a ἠπέστρεψαν^b εἰς Ἱερουσαλήμ

d NNMP διαλογισμός thought	b V3SIMI ἀνθρωπολογεῖμαι to give thanks	b VPPAGMP c NANS ἔθος custom
36 a V3SIAI	c V3SIAI	d NGFS ἑορτή feast
b NNFS Ἄννα Anna	d VPPMDMP προσδέχομαι to receive	43 a VPAAGMP τελειῶ to perfect
c NNFS προφῆτις prophetess	e NAFS λύτρωσις redemption	b VNPA
d NNFS θυγάτηρ daughter	39 a V3PAAI τελέω to finish	c V3SAAI ὑπομένω to stay behind
e NGMS Φανουήλ Phanuel	b V3PAAI	d NNMS παῖς boy
f NGMS Ἀσήρ Asher	c NAFS Ναζαρέθ Nazareth	e V3PAAI
g VPRANFS προβαίνω to go on	40 a V3SIAI αὐξάνω to cause to grow	f NNMP γονεὺς parents
h VPAANFS	b V3SIPI κραταιόομαι to be strong	44 a VPAANMP νομίζω to think
i NGFS παρθενία virginity	c VPPPNNS	b VNPA
37 a NNFS χήρα widow	d V3SIAI	c NDFS συνοδία company of travelers
b NGNP ὀγδοήκοντα eighty	41 a V3PIMI	d V3PAAI
c V3SIMI ἀφίσταμαι to leave	b NNMP γονεὺς parents	e V3PIAI ἀναζητέω to look for
d NDFP νηστεία fasting	c NDFS ἑορτή feast	f NDMP συγγενῆς family
e NDFP δέησις prayer	d NGNS πάσχα Passover	g NDMP γνωστός known
f VPPANFS λατρεύω to serve	42 a V3SAMI	45 a VPAANMP
38 a VPAANFS ἐφίστημι to approach		b V3PAAI

Ἦ ἀναζητοῦντες^c αὐτόν. ⁴⁶ καὶ ἐγένετο^a μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον^b αὐτὸν ἐν τῷ
 ἱερῷ καθεζόμενον^c ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα^d αὐτῶν καὶ
 ἐπερωτῶντα^e αὐτούς. ⁴⁷ ἐξίσταντο^a δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες^b αὐτοῦ ἐπὶ τῇ
 συνέσει^c καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν^d αὐτοῦ. ⁴⁸ καὶ ἰδόντες^a αὐτὸν ἐξεπλάγησαν,^b
 καὶ εἶπεν^c πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ὁ Τέκνον, τί ἐποίησας^d ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ
 ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ ὁδυνώμενοι^e ἔζητοῦμέν^f σε. ⁴⁹ καὶ εἶπεν^a πρὸς αὐτούς.
 Τί ὅτι ἐζητεῖτέ^b με; οὐκ ᾔδειτε^c ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ^d εἶναι^e με;
⁵⁰ καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν^a τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν^b αὐτοῖς. ⁵¹ καὶ κατέβη^a μετ'
 αὐτῶν καὶ ἦλθεν^b εἰς Ναζαρέθ,^c καὶ ἦν^d ὑποτασσόμενος^e αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ
 αὐτοῦ διετῆρει^f πάντα τὰ ῥήματα ἃ ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. ⁵² Καὶ Ἰησοῦς
 προέκοπτεν^a σοφία καὶ ἡλικία^b καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

3 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ^a τῆς ἡγεμονίας^b Τιβερίου^c Καίσαρος,^d
 ἡγεμονεύοντος^e Ποντίου^f Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετρααρχοῦντος^g τῆς
 Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετρααρχοῦντος^h τῆς
 Ἰτουραίαςⁱ καὶ Τραχωνίτιδος^j χώρας,^k καὶ Λυσανίου^l τῆς Ἀβιληνῆς^m
 τετρααρχοῦντος,ⁿ ² ἐπὶ ἀρχιερέως Ἄννα^a καὶ Καϊάφα,^b ἐγένετο^c ῥῆμα θεοῦ

c VPPANMP ἀναζητέω to look for	49 a V3SAAI	c NGMS Τιβέριος Tiberius
46 a V3SAMI	b V2PIAI	d NGMS Καῖσαρ Caesar
b V3PAAI	c V2PPAI	e VPPAGMS ἡγεμονεύω to govern
c VPPMAMS καθεζομαι to sit down	d V3SPAI	f NGMS Πόντιος Pontius
d VPPAAMS	e VNPA	g VPPAGMS τετρααρχέω to be a tetrarch
e VPPAAMS	50 a V3PAAI συνήμι to understand	h VPPAGMS τετρααρχέω to be a tetrarch
47 a V3PIMI ἐξίστημι to amaze	b V3SAAI	i NGFS Ἰτουραῖος Iturea
b VPPANMP	b V3SAAI	j NGFS Τραχωνίτις Traconitis
c NDFS σύνεσις understanding	c NAFS Ναζαρέθ Nazareth	k NGFS χώρα country
d NDFP ἀπόκρισις answer	d V3SIAI	l NGMS Λυσανίας Lysanias
48 a VPAANMP	e VPPPNMS	m NGFS Ἀβιληνή Abilene
b V3PAPI ἐκπλήσσομαι to be amazed	f V3SIAI διατηρέω to keep	n VPPAGMS τετρααρχέω to be a tetrarch
c V3SAAI	52 a V3SIAI προκόπτω to go ahead	2 a NGMS Ἄννας Annas
d V2SAAI	b NDFS ἡλικία life	b NGMS Καϊάφας Caiaphas
e VPPMNMP ὁδυνάομαι to grieve	Chapter 3	c V3SAMI
f V1PIAI	1 a NDNS πεντεκαιδέκατος fifteenth	
	b NGFS ἡγεμονία reign	

ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου^d υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ.³ καὶ ἦλθεν^a εἰς Ἰερουσαλὴμ^b παῖσαν
περίχωρον^b τοῦ Ἰορδάνου^c κηρύσσων^d βάπτισμα^e μετανοίας^f εἰς ἄφεσιν^g
ἁμαρτιῶν,⁴ ὡς γέγραπται^a ἐν βίβλῳ^b λόγων Ἡσαΐου^c τοῦ Ἰεροφάνη^d. Φωνὴ
βοῶντος^d ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἐτοιμάσατε^e τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε^f τὰς
τρίβους^g αὐτοῦ.⁵ πᾶσα φάραγξ^a πληρωθήσεται^b καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνός^c
ταπεινωθήσεται,^d καὶ ἔσται^e τὰ σκολιὰ^f εἰς ἑὴν εὐθείαν καὶ αἱ τραχεῖαι^g εἰς ὁδοὺς
λείας.^h⁶ καὶ ὄψεται^a πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον^b τοῦ θεοῦ.⁷ Ἐλεγεν^a οὖν τοῖς
ἐκπορευομένοις^b ὄχλοις βαπτισθῆναι^c ὑπὸ αὐτοῦ· Γεννήματα^d ἐχιδνῶν,^e τίς
ὑπέδειξεν^f ὑμῖν φυγεῖν^g ἀπὸ τῆς μελλούσης^h ὀργῆς;⁸ ποιήσατε^a οὖν καρπούς
ἀξίους τῆς μετανοίας.^b καὶ μὴ ἄρξησθε^c λέγειν^d ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχομεν^e
τὸν Ἀβραάμ, λέγω^f γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται^g ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι^h
τέκνα τῷ Ἀβραάμ.⁹ ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη^a πρὸς τὴν ῥίζαν^b τῶν δένδρων^c
κεῖται.^d πᾶν οὖν δένδρον^e μὴ ποιοῦν^f καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται^g καὶ εἰς πῦρ
βάλλεται.^h¹⁰ Καὶ ἐπηρώτων^a αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες.^b Τί οὖν ἔποιήσωμεν;^c
¹¹ ἀποκριθεὶς^a δὲ ἔλεγεν^b αὐτοῖς· Ὁ ἔχων^c δύο χιτῶνας^d μεταδότω^e τῷ μὴ
ἔχοντι,^f καὶ ὁ ἔχων^g βρώματα^h ὁμοίως ποιεῖτω.ⁱ¹² ἦλθον^a δὲ καὶ τελῶναι^b

d NGMS Ζαχαρίας
Zechariah
3 a V3SAAI
b NAFS περίχωρος
neighboring
c NGMS Ἰορδάνης Jordan
d VPPANMS
e NANS βάπτισμα
baptism
f NGFS μετάνοια change
of mind
g NAFS ἄφεσις
forgiveness
4 a V3SRPI
b NDFS βίβλος book
c NGMS Ἡσαΐας Isaiah
d VPPAGMS βοάω to call
e V2PAAM
f V2PPAM
g NAFP τρίβος path
5 a NNFS φάραγξ valley
b V3SFPI
c NNMS βουνός hill
d V3SFPI ταπεινῶ to
humble

e V3SFMI
f NNNP σκολιός crooked
g NNFP τραχύς rough
h NAFP λείος smooth
6 a V3SFMI
b NANS σωτήριος bringing
salvation
7 a V3SIAI
b VPPMDMP
c VNAP
d NNP γέννημα offspring
e NGFP ἔχιδνα viper
f V3SAAI ὑποδείκνυμι to
show
g VNAA φεύγω flee
h VPPAGFS
8 a V2PAAM
b NGFS μετάνοια change
of mind
c V2PAMS
d VNPA
e V1PPAI
f V1SPAI
g V3SPMI
h VNAA

9 a NNFS ἀξίνη ax
b NAFS ῥίζα root
c NGNP δένδρον tree
d V3SPMI κεῖμαι to lay
e NNNS δένδρον tree
f VPPANNS
g V3SPPI ἐκκόπτω to cut
off
h V3SPPI
10 a V3PIAI
b VPPANMP
c V1PAAS
11 a VPAPNMS
b V3SIAI
c VPPANMS
d NAMP χιτῶν tunic
e V3SAAM μεταδίδωμι
to impart
f VPPADMS
g VPPANMS
h NANP βρῶμα food
i V3SPAM
12 a V3PAAI
b NNMP τελώνης tax
collector

βαπτισθῆναι^c καὶ εἶπαν^d πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, τί ἔποιήσωμεν;^e ¹³ ὁ δὲ εἶπεν^a πρὸς αὐτούς· Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον^b ὑμῖν πράσσετε.^c ¹⁴ ἐπηρώτων^a δὲ αὐτόν καὶ στρατευόμενοι^b λέγοντες·^c Ἐτί ποιήσωμεν^d καὶ ἡμεῖς^ι; καὶ εἶπεν^e ἑαυτοῖς· Μηδένα διασεῖσητε^f μηδὲ συκοφαντήσητε,^g καὶ ἀρκεῖσθε^h τοῖς ὀψωνίοιςⁱ ὑμῶν. ¹⁵ Προσδοκῶντος^a δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων^b πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε^c αὐτὸς εἴη^d ὁ χριστός, ¹⁶ ἀπεκρίνατο^a ἑλέγων^b πᾶσιν ὁ Ἰωάννης^ι· Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω^c ὑμᾶς· ἔρχεται^d δὲ ὁ ἰσχυρότερός^e μου, οὗ οὐκ εἰμὶ^f ἱκανὸς λῦσαι^g τὸν ἰμάντα^h τῶν ὑποδημάτωνⁱ αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει^j ἐν πνεύματι ἀγίῳ καὶ πυρί· ¹⁷ οὗ τὸ πτύον^a ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἑδιακαθάραι^b τὴν ἄλωνα^c αὐτοῦ καὶ ἑσυναγαγεῖν^d τὸν σῖτον^e εἰς τὴν ἀποθήκην^f αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον^g κατακαύσει^h πυρὶ ἀσβέστω.ⁱ ¹⁸ Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν^a εὐηγγελίζετο^b τὸν λαόν· ¹⁹ ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετραάρχης,^a ἐλεγχόμενος^b ὑπὲρ αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος^c τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν^d πονηρῶν ὁ Ἡρώδης, ²⁰ προσέθηκεν^a καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν, ἑκατέκλεισεν^b τὸν Ἰωάννην ἑν φυλακῇ. ²¹ Ἐγένετο^a δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι^b ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος^c καὶ προσευχομένου^d

c VNAP
d V3PAAI
e V1PAAS
13 a V3SAAI
b VPRPANS διατάσσω to
command
c V2PPAM
14 a V3PIAI
b VPPMNMP
στρατεύομαι to serve
as a soldier
c VPPANMP
d V1PAAS
e V3SAAI
f V2PAAS διασεῖω to
extort money
g V2PAAS συκοφαντέω
to accuse falsely
h V2PPPM ἀρκέω to be
content
i NDNP ὀψώνιον pay
15 a VPPAGMS προσδοκάω
to look forward to
b VPPMGMP
διαλογίζομαι to think

c μήποτε never
d V3SPAO
16 a V3SAMI
b VPPANMS
c V1SPAI
d V3SPMI
e NNMS ἰσχυρός
powerful
f V1SPAI
g VNAA
h NAMS ἱμάς thong
i NGNP ὑπόδημα sandal
j V3SFAI
17 a NNNS πτύον a
winnowing fork
b VNAA διακαθαίρω to
clear out
c NAFS ἄλων threshing
floor
d VNAA
e NAMS σῖτος wheat
f NAFS ἀποθήκη barn

g NANS ἄχυρον chaff
h V3SFAI κατακαίω to
burn up
i NDNS ἄσβεστος
unquenchable
18 a VPPANMS
b V3SIMI
19 a NNMS τετραάρχης
tetrarch
b VPPPNMS ἐλέγχω to
expose
c NGFS Ἡρωδιάς
Herodias
d V3SAAI
20 a V3SAAI προστίθημι to
add to
b V3SAAI κατακλείω to
lock up
21 a V3SAMI
b VNAP
c VPAPGMS
d VPPMGMS

ἀνεωχθῆναι^e τὸν οὐρανὸν ²² καὶ καταβῆναι^a τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῶ^b
εἶδει^c ὥς περιστερὰν^d ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ ὅτι γενέσθαι·^e Σὺ εἶ^f ὁ
υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.^g ²³ Καὶ αὐτὸς ἦν^a Ἰησοῦς ὁ ἀρχόμενος^b
ὥσει^c ἐτῶν τριάκοντα^d, ὧν^e υἱός, ὡς ἐνομίζετο^f, Ἰωσήφ τοῦ Ἡλίου^g ²⁴ τοῦ
Μαθθαῖ^a τοῦ Λευὶ^b τοῦ Μελχί^c τοῦ Ἰανναί^d τοῦ Ἰωσήφ ²⁵ τοῦ Ματταθίου^a
τοῦ Ἀμώς^b τοῦ Ναούμ^c τοῦ Ἑσλί^d τοῦ Ναγγαί^e ²⁶ τοῦ Μάαθ^a τοῦ
Ματταθίου^b τοῦ Σεμεῖν^c τοῦ Ἰωσήφ^d τοῦ Ἰωδὰ^e ²⁷ τοῦ Ἰωανάν^a τοῦ Ῥησά^b
τοῦ Ζοροβαβέλ^c τοῦ Σαλαθιήλ^d τοῦ Νηρί^e ²⁸ τοῦ Μελχί^a τοῦ Ἀδδί^b τοῦ
Κωσάμ^c τοῦ Ἐλμαδάμ^d τοῦ Ἡρ^e ²⁹ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ἐλιέζερ^a τοῦ Ἰωρίμ^b τοῦ
Μαθθαῖ^c τοῦ Λευὶ^d ³⁰ τοῦ Συμεών^a τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Ἰωνάμ^b τοῦ
Ἐλιακίμ^c ³¹ τοῦ Μελεά^a τοῦ Μεννά^b τοῦ Ματταθὰ^c τοῦ Ναθάμ^d τοῦ Δαυὶδ
³² τοῦ Ἰεσσαί^a τοῦ Ἰωβήλ^b τοῦ Βόος^c τοῦ Σαλά^d τοῦ Ναασσών^e ³³ τοῦ
Ἀμιναδάβ^a τοῦ Ἀδμίν^b τοῦ Ἀρνί^c τοῦ Ἑσρώμ^d τοῦ Φαρές^e τοῦ Ἰούδα ³⁴ τοῦ
Ἰακώβ^a τοῦ Ἰσαάκ^b τοῦ Ἀβραάμ τοῦ Θάρα^c τοῦ Ναχώρ^d ³⁵ τοῦ Σερούχ^a τοῦ

e VNAP	d NGMS Ἑσλί <i>Eslī</i>	30 a NGMS Συμεών <i>Simeon</i>
22 a VNAA	e NGMS Ναγγαί <i>Naggai</i>	b NGMS Ἰωνάμ <i>Jonam</i>
b NDNS σωματικός <i>bodily</i>	26 a NGMS Μάαθ <i>Maath</i>	c NGMS Ἐλιακίμ <i>Eliakim</i>
c NDNS εἶδος <i>form</i>	b NGMS Ματταθίας <i>Mattathias</i>	31 a NGMS Μελεά <i>Melea</i>
d NAFS περιστέρα <i>dove</i>	c NGMS Σεμεῖν <i>Semein</i>	b NGMS Μεννά <i>Menna</i>
e VNAM	d NGMS Ἰωσήφ <i>Josech</i>	c NGMS Ματταθὰ <i>Mattatha</i>
f V2SPAI	e NGMS Ἰωδὰ <i>Joda</i>	d NGMS Ναθάμ <i>Nathan</i>
g V1SAAI εὐδοκέω <i>to be well pleased</i>	27 a NGMS Ἰωανάν <i>Joanan</i>	32 a NGMS Ἰεσσαί <i>Jesse</i>
23 a V3SIAI	b NGMS Ῥησά <i>Rhesa</i>	b NGMS Ἰωβήλ <i>Obed</i>
b VPPMNMS	c NGMS Ζοροβαβέλ <i>Zerubbabel</i>	c NGMS Βόος <i>Boaz</i>
c ὥσει <i>like</i>	d NGMS Σαλαθιήλ <i>Shealtiel</i>	d NGMS Σαλά <i>Sala</i>
d NGNP τριάκοντα <i>thirty</i>	e NGMS Νηρί <i>Neri</i>	e NGMS Ναασσών <i>Nahshon</i>
e VPPANMS	28 a NGMS Μελχί <i>Melki</i>	33 a NGMS Ἀμιναδάβ <i>Amminadab</i>
f V3SIPI νομίζω <i>to think</i>	b NGMS Ἀδδί <i>Addi</i>	b NGMS Ἀδμίν <i>Admin</i>
g NGMS Ἡλί <i>Heli</i>	c NGMS Κωσάμ <i>Cosam</i>	c NGMS Ἀρνί <i>Arni</i>
24 a NGMS Μαθθαῖ <i>Matthat</i>	d NGMS Ἐλμαδάμ <i>Elmadam</i>	d NGMS Ἑσρώμ <i>Hezron</i>
b NGMS Λευί <i>Levi</i>	e NGMS Ἡρ <i>Er</i>	e NGMS Φαρές <i>Perez</i>
c NGMS Μελχί <i>Melki</i>	29 a NGMS Ἐλιέζερ <i>Eliezer</i>	34 a NGMS Ἰακώβ <i>Jacob</i>
d NGMS Ἰανναί <i>Jannai</i>	b NGMS Ἰωρίμ <i>Jorim</i>	b NGMS Ἰσαάκ <i>Isaac</i>
25 a NGMS Ματταθίας <i>Mattathias</i>	c NGMS Μαθθαῖ <i>Matthat</i>	c NGMS Θάρα <i>Terah</i>
b NGMS Ἀμώς <i>Amos</i>	d NGMS Λευί <i>Levi</i>	d NGMS Ναχώρ <i>Nahor</i>
c NGMS Ναούμ <i>Nahum</i>		35 a NGMS Σερούχ <i>Serug</i>

Ῥαγαὺ^b τοῦ Φάλεκ^c τοῦ Ἑβερ^d τοῦ Σαλά^e ³⁶ τοῦ Καϊνάμ^a τοῦ Ἀρφαξάδ^b τοῦ Σήμ^c τοῦ Νῶε^d τοῦ Λάμεχ^e ³⁷ τοῦ Μαθουσαλά^a τοῦ Ἐνώχ^b τοῦ Ἰάρετ^c τοῦ Μαλελεήλ^d τοῦ Καϊνάμ^e ³⁸ τοῦ Ἐνώς^a τοῦ Σήθ^b τοῦ Ἀδάμ^c τοῦ θεοῦ.

4 Ἰησοῦς δὲ ἰπλήρης^a πνεύματος ἁγίου ὑπέστρεψεν^b ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου,^c καὶ ἤγετο^d ἐν τῷ πνεύματι ἕν τῇ ἐρήμῳ² ἡμέρας τεσσαράκοντα^a πειραζόμενος^b ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ οὐκ ἔφαγεν^c οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συντελεσθεισῶν^d αὐτῶν ἐπείνασεν.^e ³ εἶπεν^a δὲ αὐτῷ ὁ διάβολος· Εἰ υἱὸς εἶ^b τοῦ θεοῦ, εἰπέ^c τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται^d ἄρτος. ⁴ καὶ ἀπεκρίθη^a πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Γέγραπται^b ὅτι Οὐκ ἐπ' ἄρτι μόνῳ ζήσεται^c ὁ ἄνθρωπος. ⁵ Καὶ ἀναγαγὼν^a αὐτὸν ἔδειξεν^b αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης^c ἐν στιγμῇ^d χρόνου. ⁶ καὶ εἶπεν^a αὐτῷ ὁ διάβολος· Σοὶ δώσω^b τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται^c καὶ ὃ ἂν θέλω^d δίδωμι^e αὐτήν. ⁷ σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς^a ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται^b σοῦ πᾶσα. ⁸ καὶ ἀποκριθεὶς^a ὁ Ἰησοῦς εἶπεν^b αὐτῷ· Γέγραπται·^c Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις^d καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.^e ⁹ Ἦγαγεν^a δὲ αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν^b ἐπὶ τὸ πτερύγιον^c τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν^d αὐτῷ· Εἰ

b NGMS Ῥαγαὺ <i>Reu</i>	b V3SAAI	c NGFS οἰκουμένη <i>the world</i>
c NGMS Φάλεκ <i>Peleg</i>	c NGMS Ἰορδάνης <i>Jordan</i>	d NDFS στιγμή <i>instant</i>
d NGMS Ἑβερ <i>Eber</i>	d V3SIPI	6 a V3SAAI
e NGMS Σαλά <i>Sala</i>	2 a NAFP τεσσαράκοντα <i>forty</i>	b V1SFAI
36 a NGMS Καϊνάμ <i>Cainan</i>	b VPPPNMS	c V3SRPI
b NGMS Ἀρφαξάδ <i>Arphaxad</i>	c V3SAAI	d V1SPAS
c NGMS Σήμ <i>Shem</i>	d VPAPGFP συντελέω <i>to finish</i>	e V1SPAI
d NGMS Νῶε <i>Noah</i>	e V3SAAI πεινάω <i>to be hungry</i>	7 a V2SAAS
e NGMS Λάμεχ <i>Lamech</i>	3 a V3SAAI	b V3SFMI
37 a NGMS Μαθουσαλά <i>Methuselah</i>	b V2SPAI	8 a VPAPNMS
b NGMS Ἐνώχ <i>Enoch</i>	c V2SAAM	b V3SAAI
c NGMS Ἰάρετ <i>Jared</i>	d V3SAMS	c V3SRPI
d NGMS Μαλελεήλ <i>Mahalalel</i>	4 a V3SAPI	d V2SFAI
e NGMS Καϊνάμ <i>Cainan</i>	b V3SRPI	e V2SFAI λατρεύω <i>to serve</i>
38 a NGMS Ἐνώς <i>Enosh</i>	c V3SFMI	9 a V3SAAI
b NGMS Σήθ <i>Seth</i>	5 a VPAANMS ἀνάγω <i>to lead up</i>	b V3SAAI
c NGMS Ἀδάμ <i>Adam</i>	b V3SAAI	c NANS πτερύγιον <i>highest point</i>
Chapter 4		d V3SAAI
1 a NNMS πλήρης <i>full</i>		

υἱὸς εἶ^e τοῦ θεοῦ, βάλε^f σεαυτὸν ἐντεῦθεν^g κάτω·^h ¹⁰ γέγραπται^a γὰρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται^b περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι^c σε, ¹¹ καὶ ὅτι Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν^a σε μήποτε^b προσκόψῃς^c πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. ¹² καὶ ἀποκριθεὶς^a εἶπεν^b αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Εἴρηται·^c Οὐκ ἐκπειράσεις^d κύριον τὸν θεόν σου. ¹³ καὶ συντελέσας^a πάντα πειρασμὸν^b ὁ διάβολος ἀπέστη^c ἀπ’ αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ. ¹⁴ Καὶ ὑπέστρεψεν^a ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν. καὶ φήμη^b ἐξῆλθεν^c καθ’ ὅλης τῆς περιχώρου^d περὶ αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν^a ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος^b ὑπὸ πάντων. ¹⁶ Καὶ ἦλθεν^a εἰς Ναζαρά,^b οὗ ἦν^c τεθραμμένος,^d καὶ εἰσῆλθεν^e κατὰ τὸ εἰωθὸς^f αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη^g ἀναγνῶναι.^h ¹⁷ καὶ ἐπεδόθη^a αὐτῷ βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαΐου·^b καὶ ἀναπτύξας^c τὸ βιβλίον εὗρεν^d τὸν τόπον οὗ ἦν^e γεγραμμένον·^f

¹⁸ Πνεῦμα κυρίου ἐπ’ ἐμέ, οὗ εἵνεκεν^a ἔχρισέν^b με εὐαγγελίσασθαι^c πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν^d ἔμε κηρύξαι^e αἰχμαλώτοις^f ἄφεσιν^g καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν,^h ἀποστεῖλαιⁱ τεθραυσμένους^j ἐν ἀφέσει,^k ¹⁹ κηρύξαι^a ἐνιαυτὸν^b κυρίου δεκτόν.^c ²⁰ καὶ πτύξας^a τὸ βιβλίον ἀποδοὺς^b τῷ ὑπηρέτῃ^c ἐκάθισεν·^d καὶ

e V2SPAI
f V2SAAM
g ἐντεῦθεν *from here*
h κάτω *below*
10 a V3SRPI
b V3SFMI ἐντέλλομαι *to command*
c VNAA διαφυλάσσω *to guard carefully*
11 a V3PFAI
b μήποτε *never*
c V2SAAS προσκόπτω *to strike*
12 a VPAPNMS
b V3SAAI
c V3SRPI
d V2SFAI ἐκπειράζω *to test*
13 a VPAANMS συντελέω *to finish*
b NAMS πειρασμός *test*
c V3SAAI ἀφίσταμαι *to leave*
14 a V3SAAI
b NNFS φήμη *news*
c V3SAAI

d NGFS περίχωρος *neighboring*
15 a V3SIAI
b VPPPNMS
16 a V3SAAI
b NAFS Ναζαρά *Nazareth*
c V3SIAI
d VPRPNMS τρέφω *to care for*
e V3SAAI
f VPRAANS εἴωθα *to have a custom*
g V3SAAI
h VNAA
17 a V3SAPI ἐπιδίδωμι *to give*
b NGMS Ἡσαΐας *Isaiah*
c VPAANMS ἀναπτύσσω *to unroll*
d V3SAAI
e V3SIAI
f VPRPNMS
18 a εἵνεκεν *because of*
b V3SAAI χρίω *to anoint*

c VNAM
d V3SRAI
e VNAA
f NDMP αἰχμάλωτος *prisoner*
g NAFS ἄφεσις *forgiveness*
h NAFS ἀνάβλεψις *recovery of sight*
i VNAA
j VPRPAMP θραύω *to be oppressed*
k NDMS ἄφεσις *forgiveness*
19 a VNAA
b NAMS ἐνιαυτός *year*
c NAMS δεκτός *acceptable*
20 a VPAANMS πτύσσω *to roll up*
b VPAANMS
c NDMS ὑπηρέτης *servant*
d V3SAAI

πάντων ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ᾗ ἦσαν^e ἀτενίζοντες^f αὐτῷ. ²¹ ἤρξατο^a δὲ λέγειν^b πρὸς αὐτοὺς ὅτι Σήμερον πεπλήρωται^c ἡ γραφή αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. ²² καὶ πάντες ἐμαρτύρουν^a αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον^b ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις^c ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον.^d ᾧ Οὐχὶ υἱὸς ἐστίν^e Ἰωσήφ οὗτος; ²³ καὶ εἶπεν^a πρὸς αὐτούς. Πάντως^b ἐρεῖτέ^c μοι τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἰατρέ,^d θεράπευσον^e σεαυτόν. ὅσα ἠκούσαμεν^f γενόμενα^g εἰς τὴν Καφαρναοὺμ^h ποίησονⁱ καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι^j σου. ²⁴ εἶπεν^a δέ. Ἀμὴν λέγω^b ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός^c ἐστίν^d ἐν τῇ πατρίδι^e αὐτοῦ. ²⁵ ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω^a ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι^b ἦσαν^c ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡλίου^d ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη^e ὁ οὐρανὸς ᾧ ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας^f ἕξ,^g ὡς ἐγένετο^h λιμὸςⁱ μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ²⁶ καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη^a Ἡλίας^b εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα^c τῆς Σιδωνίας^d πρὸς γυναῖκα χήραν.^e ²⁷ καὶ πολλοὶ λεπροὶ^a ἦσαν^b ᾧ ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου^c τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη,^d εἰ μὴ Ναιμάν^e ὁ Σύρος.^f ²⁸ καὶ ἐπλήσθησαν^a πάντες θυμοῦ^b ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες^c ταῦτα, ²⁹ καὶ ἀναστάντες^a ἐξέβαλον^b αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον^c αὐτὸν ἕως ὀφρύος^d τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ἡ πόλις ᾧ κοδόμητο^e αὐτῶν, ὥστε ᾧ κατακρημνίσαι^f αὐτόν. ³⁰ αὐτὸς δὲ

e V3PIAI	j NDFS πατρίς	d NGFS Σιδωνίος
f VPPANMP ἀτενίζω to	hometown	Sidonian
look intently	24 a V3SAAI	e NAFS χήρα widow
21 a V3SAMI	b V1SPAI	27 a NNMP λεπρός leprous
b VNPA	c NNMS δεκτός	b V3PIAI
c V3SRPI	acceptable	c NGMS Ἐλισαῖος Elisha
22 a V3PIAI	d V3SPAI	d V3SAPI
b V3PIAI	e NDFS πατρίς	e NNMS Ναιμάν
c VPPMDMP	hometown	Naaman
d V3PIAI	25 a V1SPAI	f NNMS Σύρος Syrian
e V3SPAI	b NNFP χήρα widow	28 a V3PAPI πίμπλημι to
23 a V3SAAI	c V3PIAI	fill
b πάντως surely	d NGMS Ἡλίας Elijah	b NGMS θυμός wrath
c V2PFAI	e V3SAPI κλείω to close	c VPPANMP
d NMS ἱατρός doctor	f NAMP μῆν a month	29 a VPAANMP
e V2SAAM	g NAMP ἕξ six	b V3PAAI
f V1PAAI	h V3SAMI	c V3PAAI
g VPAMANP	i NNMS λιμός hunger	d NGFS ὀφρὺς eyebrow
h NAFS Καφαρναοὺμ	26 a V3SAPI	e V3SPPI
Capernaum	b NNMS Ἡλίας Elijah	f VNAA κατακρημνίζω
i V2SAAM	c NAMP Σάρεπτα	to throw down a cliff
	Zarephath	

διελθὼν^a διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.^b ³¹ Καὶ κατήλθεν^a εἰς Καφαρναοὺμ^b
πόλιν τῆς Γαλιλαίας. καὶ ἦν^c διδάσκων^d αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. ³² καὶ
ἐξεπλήσσοντο^a ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν^b ὁ λόγος αὐτοῦ. ³³ καὶ
ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν^a ἄνθρωπος ἔχων^b πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ
ἀνέκραξεν^c φωνῇ μεγάλῃ. ³⁴ ὦρ^a Εἰ, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ;^b ἦλθες^c
ἀπολέσαι^d ἡμᾶς; οἶδά^e σε τίς εἶ,^f ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. ³⁵ καὶ ἐπετίμησεν^a αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς λέγων.^b Φιμώθητι^c καὶ ἔξελθε^d ἅπ' αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν^e αὐτὸν τὸ
δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν^f ἅπ' αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν^g αὐτόν. ³⁶ καὶ
ἐγένετο^a θάμβος^b ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν^c πρὸς ἀλλήλους λέγοντες.^d Τίς
ὁ λόγος οὗτος ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει^e τοῖς ἀκαθάρτοις
πνεύμασιν, καὶ ἐξέρχονται;^f ³⁷ καὶ ἐξεπορεύετο^a ἡχος^b περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα
τόπον τῆς περιχώρου.^c ³⁸ Ἀναστὰς^a δὲ ἅπὸ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν^b εἰς τὴν
οἰκίαν Σίμωνος. πενθερά^c δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν^d συνεχομένη^e πυρετῷ^f μεγάλῳ,
καὶ ἠρώτησαν^g αὐτὸν περὶ αὐτῆς. ³⁹ καὶ ἐπιστάς^a ἐπάνω^b αὐτῆς ἐπετίμησεν^c
τῷ πυρετῷ,^d καὶ ἀφῆκεν^e αὐτήν. παραχρῆμα^f δὲ ἀναστᾶσα^g διηκόνει^h αὐτοῖς.
⁴⁰ Δύνοντος^a δὲ τοῦ ἡλίου ἅπαντες ὅσοι εἶχον^b ἀσθενοῦντας^c νόσοις^d
ποικίλαις^e ἤγαγον^f αὐτοὺς πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας

30 a VPAANMS	b VPPANMS	d V3SIAI
b V3SIMI	c V2SAPM φιμώω to muzzle	e VPPPNFS συνέχω to cover
31 a V3SAAI κατέρχομαι to go down	d V2SAAM	f NDMS πυρετός fever
b NAFS Καφαρναοὺμ Capernaum	e VPAANNS ῥίπτω to throw	g V3PAAI
c V3SIAI	f V3SAAI	39 a VPAANMS ἐφίστημι to approach
d VPPANMS	g VPAANNS βλάπτω to hurt	b ἐπάνω above
32 a V3PIPI ἐκπλήσσομαι to be amazed	36 a V3SAMI	c V3SAAI ἐπιτιμάω to rebuke
b V3SIAI	b NNNS θάμβος amazement	d NDMS πυρετός fever
33 a V3SIAI	c V3PIAI συλλαλέω to talk with	e V3SAAI
b VPPANMS	d VPPANMP	f παραχρῆμα immediately
c V3SAAI ἀνακράζω to cry out	e V3SPAI ἐπιτάσσω to command	g VPAANFS
34 a ἔα ha!	f V3PPMI	h V3SIAI
b NMS Ναζαρηνός of Nazareth	37 a V3SIMI	40 a VPPAGMS δύνω to set
c V2SAAI	b NNMS ἡχος sound	b V3PIAI
d VNAA	c NGFS περιχώρος neighboring	c VPPAAMP
e V1SRAI	38 a VPAANMS	d NDFP νόσος disease
f V2SPAI	b V3SAAI	e NDFP ποικίλος of various kinds
35 a V3SAAI ἐπιτιμάω to rebuke	c NNFS πενθερά mother-in-law	f V3PAAI

ἐπιτιθεῖς^g ἐθεράπευεν^h αὐτούς. ⁴¹ ἐξήρχετο^a δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν
 κραυγάζοντα^b καὶ λέγοντα^c ὅτι Σὺ εἶ^d ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν^e οὐκ
 εἶα^f αὐτὰ λαλεῖν,^g ὅτι ᾗδισαν^h τὸν χριστὸν αὐτὸν εἶναι.ⁱ ⁴² Γενομένης^a δὲ
 ἡμέρας ἐξελθὼν^b ἐπορεύθη^c εἰς ἔρημον τόπον. καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν^d αὐτόν,
 καὶ ἤλθον^e ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον^f αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι^g ἀπ’ αὐτῶν.
⁴³ ὁ δὲ εἶπεν^a πρὸς αὐτούς ὅτι Καὶ ταῖς ἐτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαι^b με
 δεῖ^c τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην.^d ⁴⁴ καὶ ἦν^a
 κηρύσσων^b εἰς τὰς συναγωγὰς^c τῆς Ἰουδαίας.

5 Ἐγένετο^a δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι^b αὐτῷ καὶ ἀκούειν^c τὸν λόγον τοῦ
 θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν^d ἐστῶς^e παρὰ τὴν λίμνην^f Γεννησαρέτ,^g ² καὶ εἶδεν^a δύο
 πλοῖα^b ἐστῶτα^c παρὰ τὴν λίμνην,^c οἱ δὲ ἀλιεῖς^d ἀπ’ αὐτῶν ἀποβάαντες^e
 ἐπλυνον^f τὰ δίκτυα.^g ³ ἐμβὰς^a δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν^b Σίμωνος,
 ἠρώτησεν^c αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν^d ὀλίγον, καθίσας^e δὲ ἐκ τοῦ
 πλοίου ἐδίδασκεν^f τοὺς ὄχλους. ⁴ ὥς δὲ ἐπαύσατο^a λαλῶν,^b εἶπεν^c πρὸς τὸν
 Σίμωνα. Ἐπανάγαγε^d εἰς τὸ βάθος^e καὶ χαλάσατε^f τὰ δίκτυα^g ὑμῶν εἰς
 ἄγραν.^h ⁵ καὶ ἀποκριθεὶς^a Σίμων εἶπεν.^b Ἐπιστάτα,^c δι’ ὅλης νυκτὸς

g VPPANMS	b VNAM	3 a VPAANMS ἐμβαίνω to
h V3SIAI	c V3SPAI	get into
41 a V3SIMI	d V1SAPI	b V3SIAI
b VPPANNP κραυγάζω	44 a V3SIAI	c V3SAAI
to shout	b VPPANMS	d VNAA ἐπανάγω to put
c VPPANNP	Chapter 5	out
d V2SPAI	1 a V3SAMI	e VPAANMS
e VPPANMS ἐπιτιμάω	b VNPM ἐπικείμεαι to lay	f V3SIAI
to rebuke	upon	4 a V3SAMI παύω to cause
f V3SIAI ἔάω to let	c VNPA	to stop
g VNPA	d V3SIAI	b VPPANMS
h V3PPAI	e VPRANMS	c V3SAAI
i VNPA	f NAFS λίμνη lake	d V2SAAM ἐπανάγω to
42 a VPAMGFS	g NGFS Γεννησαρέτ	put out
b VPAANMS	Gennesaret	e NANS βάθος depth
c V3SAPI	2 a V3SAAI	f V2PAAM χαλάω to
d V3PIAI ἐπιζητέω to	b VPRAANP	lower
look for	c NAFS λίμνη lake	g NANP δίκτυον net
e V3PAAI	d NNMP ἀλιεύς fisherman	h NAFS ἄγρα catch
f V3PIAI κατέχω to	e VPAANMP ἀποβαίνω to	5 a VPAPNMS
hold back	leave	b V3SAAI
g VNPM	f V3PIAI πλύνω to wash	c NMS ἐπιστάτης master
43 a V3SAAI	g NANP δίκτυον net	

κοπιάσαντες^d οὐδὲν ἐλάβομεν,^e ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω^f τὰ δίκτυα^g.⁸
⁶ καὶ τοῦτο ποιήσαντες^a συνέκλεισαν^b πλῆθος ἰχθύων^c πολὺ, ^Γδιερρήσσετο^d δὲ
τὰ δίκτυα^Γ αὐτῶν. ⁷ καὶ κατένευσαν^a τοῖς ^Γμετόχοις^b ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ
τοῦ ἐλθόντας^c συλλαβέσθαι^d αὐτοῖς. καὶ ἦλθον,^e καὶ ἔπλησαν^f ἀμφότερα⁸ τὰ
πλοῖα ὥστε βυθίζεσθαι^h αὐτά. ⁸ ἰδὼν^a δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσεν^b τοῖς
γόνασιν^c Ἰησοῦ λέγων.^d Ἐξελθε^e ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι,^f κύριε.
⁹ θάμβος^a γὰρ περιέσχεν^b αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρα^c τῶν
ἰχθύων^d ^Γ ὧν συνέλαβον,^e ¹⁰ ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς
Ζεβεδαίου,^a οἳ ἦσαν^b κοινωνοὶ^c τῷ Σίμωνι. καὶ εἶπεν^d πρὸς τὸν Σίμωνα ^Γὁ
Ἰησοῦς. Μὴ φοβοῦ.^e ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ^f ζωγρῶν.⁸ ¹¹ καὶ
καταγαγόντες^a τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν ἀφέντες^b ^Γπάντα ἠκολούθησαν^c αὐτῷ.
¹² Καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ εἶναι^b αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης^c
λέπρας.^d ^Γκαὶ ἰδὼν^Γ τὸν Ἰησοῦν πεσὼν^f ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη^g αὐτοῦ λέγων.^h
Κύριε, ἐὰν θέλῃςⁱ δύνασαι^j με καθαρίσαι.^k ¹³ καὶ ἐκτείνας^a τὴν χεῖρα ἤψατο^b
αὐτοῦ ^Γεἰπὼν.^c Θέλω,^d καθαρίσθητι.^e καὶ εὐθέως ἡ λέπρα^f ἀπῆλθεν^g ἀπ'
αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν^a αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν,^b ἀλλὰ ἀπελθὼν^c

d VPAANMP κοπιάω to
work
e V1PAAI
f V1SFAI χαλάω to lower
g NANP δίκτυον net
6 a VPAANMP
b V3PAAI συγκλείω to
catch
c NGMP ἰχθύς fish
d V3SIPI διαρρήγνυμι to
tear
e NNNP δίκτυον net
7 a V3PAAI κατανεύω to
signal
b NDMP μέτοχος sharing
in
c VPAAAMP
d VNAM συλλαμβάνω to
seize
e V3PAAI
f V3PAAI πίμπλημι to fill
g NANP ἀμφότεροι both
h VNPP βυθίζω to plunge
8 a VPAANMS
b V3SAAI προσπίπτω to
fall down before

c NDNP γόνυ knee
d VPPANMS
e V2SAAM
f V1SPAI
9 a NNNS θάμβος
amazement
b V3SAAI περιέχω to
seize
c NDFS ἄγρα catch
d NGMP ἰχθύς fish
e V3PAAI συλλαμβάνω to
seize
10 a NGMS Ζεβεδαῖος
Zebedee
b V3PIAI
c NNMP κοινωνός
partner
d V3SAAI
e V2SPMM
f V2SFMI
g VPPANMS ζωγρέω to
capture
11 a VPAANMP κατάγω to
bring
b VPAANMP

c V3PAAI
12 a V3SAMI
b VNPA
c NNMS πλήρης full
d NGFS λέπρα leprosy
e VPAANMS
f VPAANMS
g V3SAPI
h VPPANMS
i V2SPAS
j V2SPMI
k VNAA
13 a VPAANMS ἐκτείνω to
stretch out
b V3SAMI
c VPAANMS
d V1SPAI
e V2SAPM
f NNFS λέπρα leprosy
g V3SAAI
14 a V3SAAI
b VNAA
c VPAANMS

δείξον^d σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε^e περὶ τοῦ καθαρισμοῦ^f σου καθὼς προσέταξεν^g Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον^h αὐτοῖς. ¹⁵ διήρχετο^a δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο^b ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν^c καὶ ἰθεραπεύεσθαι^d ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν^e αὐτῶν. ¹⁶ αὐτὸς δὲ ἦν^a ὑποχωρῶν^b ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος.^c ¹⁷ Καὶ ἐγένετο^a ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν^b διδάσκων,^c καὶ ἦσαν^d καθήμενοι^e Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι^f οἳ ἦσαν^g ἐληλυθότες^h ἐκ πάσης κώμηςⁱ τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύνάμις κυρίου ἦν^j εἰς τὸ ἰᾶσθαι^k αὐτόν. ¹⁸ καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες^a ἐπὶ κλίνης^b ἄνθρωπον ὃς ἦν^c παραλελυμένος,^d καὶ ἐζήτουν^e αὐτὸν εἰσενεγκεῖν^f καὶ ἰθεῖναι^g ἐνώπιον αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ μὴ εὐρόντες^a ποίας εἰσενέγκωσιν^b αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον ἀναβάντες^c ἐπὶ τὸ δῶμα^d διὰ τῶν κεράμων^e καθῆκαν^f αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ^g εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. ²⁰ καὶ ἰδὼν^a τὴν πίστιν αὐτῶν ἔειπεν.^b Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί^c σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. ²¹ καὶ ἥρξαντο^a διαλογίζεσθαι^b οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες.^c Τίς ἐστίν^d οὗτος ὃς λαλεῖ^e βλασφημίας;^f τίς δύναται^g ἁμαρτίας ἀφεῖναι^h εἰ μὴ ὁ μόνος ὁ θεός; ²² ἐπιγνοὺς^a δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς^b αὐτῶν ἀποκριθεὶς^c εἶπεν^d πρὸς αὐτούς· Τί διαλογίζεσθε^e ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; ²³ τί ἐστίν^a εὐκοπώτερον,^b

d V2SAAM
e V2SAAM
f NGMS καθαρισμός
cleansing
g V3SAAI προστάσσω to
command
h NANS μαρτύριον
testimony
15 a V3SIMI
b V3PIMI
c VNPA
d VNPP
e NGFP ἀσθένεια
weakness
16 a V3SIAI
b VPPANMS ὑποχωρέω
to withdraw
c VPPMNMS
17 a V3SAMI
b V3SIAI
c VPPANMS
d V3PIAI
e VPPMNMP
f NNMP νομοδιδάσκαλος
teacher of the law

g V3PIAI
h VPRANMP
i NGFS κώμη a village
j V3SIAI
k VNPM ἰάομαι to heal
18 a VPPANMP
b NGFS κλίνη bed
c V3SIAI
d VPRPNMS παραλύομαι
to be paralyzed
e V3PIAI
f VNAA εἰσφέρω to
bring in
g VNAA
19 a VPAANMP
b V3PAAS εἰσφέρω to
bring in
c VPAANMP
d NANS δῶμα a house;
e NGMP κέραμος clay
roof tile
f V3PAAI καθίημι to let
down

g NDNS κλινίδιον bed
20 a VPAANMS
b V3SAAI
c V3PRPI
21 a V3PAMI
b VNPM διαλογίζομαι to
think
c VPPANMP
d V3SPAI
e V3SPAI
f NAFP βλασφημία
blasphemy
g V3SPMI
h VNAA
22 a VPAANMS
b NAMP διαλογισμός
thought
c VPAPNMS
d V3SAAI
e V2PPMI διαλογίζομαι
to think
23 a V3SPAI
b NNNS εὐκοπώτερος
easy

εἰπεῖν.^c Ἀφένονται^d σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν.^e Ἦ Ἐγείρε^f καὶ περιπάτει;^g
²⁴ ἵνα δὲ εἰδῇτε^a ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει^b ἐπὶ τῆς γῆς
ἀφιέναι^c ἁμαρτίας— εἶπεν^d τῷ παραλελυμένῳ.^e Σοὶ λέγω,^f Ἦ Ἐγείρε^g καὶ
ἄρας^h τὸ κλινίδιονⁱ σου πορεύου^j εἰς τὸν οἶκόν σου. ²⁵ καὶ παραχρῆμα^a
ἀναστὰς^b ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας^c ἐφ' ὃ κατέκειτο,^d ἀπῆλθεν^e εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ δοξάζων^f τὸν θεόν. ²⁶ καὶ ἔκστασις^a ἔλαβεν^b ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον^c τὸν
θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν^d φόβου λέγοντες^e ὅτι Εἶδομεν^f παράδοξα^g σήμερον.
²⁷ Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν^a καὶ ἐθεάσατο^b τελώνην^c ὀνόματι Λευὶν^d
καθήμενον^e ἐπὶ τὸ τελώνιον,^f καὶ εἶπεν^g αὐτῷ. Ἀκολούθει^h μοι. ²⁸ καὶ
καταλιπὼν^a Ἦ πάντα ἀναστὰς^b Ἦκολούθει^c αὐτῷ. ²⁹ Καὶ ἐποίησεν^a δοχὴν^b
μεγάλην Λευὶς^c αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ ἦν^d ὄχλος Ἦ πολλὺς τελωνῶν^e καὶ
ἄλλων οἱ ἦσαν^f μετ' αὐτῶν κατακείμενοι.^g ³⁰ καὶ ἐγόγγυζον^a οἱ Ἦ Φαρισαῖοι
καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν Ἦ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντες.^b Διὰ τί μετὰ
τῶν τελωνῶν^c καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε^d καὶ πίνετε;^e ³¹ καὶ ἀποκριθεὶς^a ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν^b πρὸς αὐτούς. Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν^c οἱ ὕγιαίνοντες^d ἰατροῦ^e ἀλλὰ
οἱ κακῶς^f ἔχοντες.^g ³² οὐκ ἐλήλυθα^a καλέσαι^b δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς

c VNAA	b V3SAAI	c NNMS Λευὶς <i>Levi</i>
d V3PRPI	c V3PIAI	d V3SIAI
e VNAA	d V3PAPI πίμπλημι <i>to fill</i>	e NGMP τελώνης <i>tax collector</i>
f V2SPAM	e VPPANMP	f V3PIAI
g V2SPAM	f V1PAAI	g VPPMNMP <i>κατάκειμαι to lie down</i>
24 a V2PRAS	g NANP παράδοξος <i>remarkable</i>	30 a V3PIAI γογγύζω <i>to grumble</i>
b V3SPAI	27 a V3SAAI	b VPPANMP
c VNPA	b V3SAMI θεάομαι <i>to see</i>	c NGMP τελώνης <i>tax collector</i>
d V3SAAI	c NAMS τελώνης <i>tax collector</i>	d V2PPAI
e VPRPDMS παραλύομαι <i>to be paralyzed</i>	d NAMS Λευί <i>Levi</i>	e V2PPAI
f V1SPAI	e VPPMAMS	31 a VPAPNMS
g V2SPAM	f NANS τελώνιον <i>tax collector's booth</i>	b V3SAAI
h VPAANMS	g V3SAAI	c V3PPAI
i NANS κλινίδιον <i>bed</i>	h V2SPAM	d VPPANMP ὕγιαίνω <i>to be healthy</i>
j V2SPMM	28 a VPAANMS καταλείπω <i>to leave</i>	e NGMS ἰατρός <i>doctor</i>
25 a παραχρῆμα <i>immediately</i>	b VPAANMS	f κακῶς <i>ill</i>
b VPAANMS	c V3SIAI	g VPPANMP
c VPAANMS	29 a V3SAAI	32 a V1SRAI
d V3SIMI <i>κατάκειμαι to lie down</i>	b NAFS δοχή <i>banquet</i>	b VNAA
e V3SAAI		
f VPPANMS		
26 a NNFS ἔκστασις <i>amazement</i>		

μετάνοιαν.^c 33 Οἱ δὲ εἶπαν^a πρὸς αὐτόν· Ὁἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν^b
 πυκνὰ^c καὶ δεήσεις^d ποιοῦνται,^e ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ^f
 ἐσθίουσιν^g καὶ πίνουσιν.^h 34 ὁ δὲ εἶπεν^a πρὸς αὐτούς· Μὴ δύνασθε^b τοὺς
 υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος^c ἐν ᾧ ὁ νυμφίος^d μετ' αὐτῶν ἐστίν^e ποιῆσαι^f ἡ νηστεῦσαι;^g
 35 ἐλεύσονται^a δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ^b ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος^c τότε
 νηστεύσουσιν^d ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 36 ἔλεγεν^a δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς
 αὐτοὺς ὅτι Οὐδεὶς ἐπὶ βλημα^b ἀπὸ ἱματίου καινοῦ σχίσας^c ἐπιβάλλει^d ἐπὶ
 ἱμάτιον παλαιόν.^e εἰ δὲ μήγε,^f καὶ τὸ καινὸν σχίσει^g καὶ τῷ παλαιῷ^h οὐ
 συμφωνήσειⁱ τὸ ἐπὶ βλημα^j τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. 37 καὶ οὐδεὶς βάλλει^a οἶνον
 νέον^b εἰς ἀσκοὺς^c παλαιούς.^d εἰ δὲ μήγε,^e ῥήξει^f ὁ οἶνος ὁ νέος^g τοὺς
 ἀσκούς,^h καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεταιⁱ καὶ οἱ ἀσκοὶ^j ἀπολοῦνται.^k 38 ἀλλὰ οἶνον
 νέον^a εἰς ἀσκοὺς^b καινοὺς βλητέον.^c 39 καὶ οὐδεὶς πιὼν^a παλαιὸν^b θέλει^c
 νέον.^d λέγει^e γάρ· Ὁ παλαιὸς^f χρηστός^g ἐστίν.^h

6 Ἐγένετο^a δὲ ἐν σαββάτῳ διαπορεύεσθαι^b αὐτὸν διὰ σπορίμων,^c καὶ
 ἔτιλλον^d οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἥσθιον^e τοὺς στάχυν^f ψάχοντες^g ταῖς χερσίν.

c NAFS μετάνοια <i>change of mind</i>	d V3PFAI νηστεύω <i>to fast</i>	j NNMP ἀσκός <i>wineskin</i>
33 a V3PAAI	36 a V3SIAI	k V3PFMI
b V3PPAI νηστεύω <i>to fast</i>	b NANS ἐπὶ βλημα <i>patch</i>	38 a NAMS νέος <i>new</i>
c NANP πυκνά <i>spirit of divination</i>	c VPAANMS σχίζω <i>to tear</i>	b NAMP ἀσκός <i>wineskin</i>
d NAFP δέησις <i>prayer</i>	d V3SPAI ἐπιβάλλω <i>to throw over</i>	c NNNS βλητέος <i>must be put</i>
e V3PPMI	e NANS παλαιός <i>old</i>	39 a VPAANMS
f NNMP σός <i>your</i>	f μήγε <i>not</i>	b NAMS παλαιός <i>old</i>
g V3PPAI	g V3SFAI σχίζω <i>to tear</i>	c V3SPAI
h V3PPAI	h NDNS παλαιός <i>old</i>	d NAMS νέος <i>new</i>
34 a V3SAAI	i V3SFAI συμφωνέω <i>to agree with</i>	e V3SPAI
b V2PPMI	j NNNS ἐπὶ βλημα <i>patch</i>	f NNMS παλαιός <i>old</i>
c NGMS νυμφῶν <i>bridegroom</i>	37 a V3SPAI	g NNMS χρηστός <i>easy</i>
d NNMS νυμφίος <i>bridegroom</i>	b NAMS νέος <i>new</i>	h V3SPAI
e V3SPAI	c NAMP ἀσκός <i>wineskin</i>	Chapter 6
f VNAA	d NAMP παλαιός <i>old</i>	1 a V3SAMI
g VNAA νηστεύω <i>to fast</i>	e μήγε <i>not</i>	b VNPM διαπορεύομαι <i>to go through</i>
35 a V3PFMI	f V3SFAI ῥήγνυμι <i>to burst</i>	c NGNP σπόριμος <i>what is sown</i>
b V3SAPS ἀπαίρω <i>to take away</i>	g NNMS νέος <i>new</i>	d V3PIAI τίλλω <i>to pick</i>
c NNMS νυμφίος <i>bridegroom</i>	h NAMP ἀσκός <i>wineskin</i>	e V3PIAI
	i V3SFPI ἐκχέω <i>to pour out</i>	f NAMP στάχυν <i>head of grain</i>
		g VPPANMP ψάχω <i>to rub</i>

² τινές δὲ τῶν Φαρισαίων ἔειπαν·^a Τί ποιεῖτε^b ὃ οὐκ ἔξεστιν^c τοῖς σάββασιν;
³ καὶ ἀποκριθεὶς^a πρὸς αὐτοὺς εἶπεν^b ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε^c ὃ
ἐποίησεν^d Δαυὶδ ὅποτε^e ἐπείνασεν^f αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες;^g ⁴ ὥς
εἰσῆλθεν^a εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως^b λαβὼν^c
ἔφαγεν^d καὶ ἔδωκεν^e τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστιν^f φαγεῖν^g εἰ μὴ μόνους
τοὺς ἱερεῖς; ⁵ καὶ ἔλεγεν^a αὐτοῖς· Κύριός ἐστιν^b τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου. ⁶ Ἐγένετο^a δὲ ἐν ἐτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν^b αὐτὸν εἰς τὴν
συναγωγὴν καὶ διδάσκειν·^c καὶ ἦν^d ἄνθρωπος ἐκεῖ καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ
ἦν^e ξηρά·^f ⁷ παρατηροῦντο^a δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ
σαββάτῳ θεραπεύει,^b ἵνα εὗρωσιν^c κατηγορεῖν^d αὐτοῦ. ⁸ αὐτὸς δὲ ᾔδει^a
τοὺς διαλογισμοὺς^b αὐτῶν, εἶπεν^c δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ ξηρὰν^d ἔχοντι^e τὴν χεῖρα·
Ἐγείρε^f καὶ στῆθι^g εἰς τὸ μέσον· καὶ ἀναστὰς^h ἔστη·ⁱ ⁹ εἶπεν^a δὲ ὁ Ἰησοῦς
πρὸς αὐτούς· Ἐπερωτῶ^b ὑμᾶς, εἰ ἔξεστιν^c τῷ σαββάτῳ ἀγαθοποιῆσαι^d ἢ
κακοποιῆσαι,^e ψυχὴν σῶσαι^f ἢ ἀπολέσαι;^g ¹⁰ καὶ περιβλεψάμενος^a πάντας
αὐτοὺς εἶπεν^b αὐτῷ· Ἐκτεινον^c τὴν χεῖρά σου· ὃ δὲ ἐποίησεν,^d καὶ
ἀπεκατεστάθη^e ἡ χεὶρ αὐτοῦ. ¹¹ αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν^a ἀνοίας,^b καὶ
διελάλουν^c πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσαιεν^d τῷ Ἰησοῦ. ¹² Ἐγένετο^a δὲ ἐν ταῖς

2 a V3PAAI	c VNPA	c V3SPAI
b V2PPAI	d V3SIAI	d VNAA ἀγαθοποιέω to do
c V3SPAI	e V3SIAI	good
3 a VPAPNMS	f NNFS ξηρός dried up	e VNAA κακοποιέω to do
b V3SAAI	7 a V3PIMI παρατηρέω to	evil
c V2PAAI	watch closely	f VNAA
d V3SAAI	b V3SPAI	g VNAA
e ὅποτε when	c V3PAAS	10 a VPAMNMS
f V3SAAI πεινάω to be	d VNPA κατηγορέω to	περιβλέπομαι to look
hungry	accuse	around at
g VPPANMP	8 a V3SPAI	b V3SAAI
4 a V3SAAI	b NAMF διαλογισμός	c V2SAAM ἐκτείνω to
b NGFS πρόθεσις plan	thought	stretch out
c VPAANMS	c V3SAAI	d V3SAAI
d V3SAAI	d NAFS ξηρός dried up	e V3SAPI ἀποκαθίστημι
e V3SAAI	e VPPADMS	to restore
f V3SPAI	f V2SPAM	11 a V3PAPI πίμπλημι to
g VNAA	g V2SAAM	fill
5 a V3SIAI	h VPAANMS	b NGFS ἄνοια folly
b V3SPAI	i V3SAAI	c V3PIAI διαλαλέω to
6 a V3SAMI	9 a V3SAAI	talk about
b VNAA	b V1SPAI	d V3PAAO
		12 a V3SAMI

ἡμέραις ταύταις ῥέξεσθαι^b αὐτὸν ἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι,^c καὶ ἥν^d
 διανυκτερεύων^e ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ. ¹³ καὶ ὅτε ἐγένετο^a ἡμέρα,
 προσεφώνησεν^b τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος^c ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς
 καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν,^d ¹⁴ Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασεν^a Πέτρον καὶ
 Ἀνδρέαν^b τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ῥ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην ῥ καὶ Φίλιππον καὶ
 Βαρθολομαῖον^c ¹⁵ ῥ καὶ Μαθθαῖον^a καὶ Θωμᾶν^b ῥ καὶ ῥ Ἰάκωβον Ἀλφαίου^c καὶ
 Σίμωνα τὸν καλούμενον^d Ζηλωτὴν^e ¹⁶ ῥ καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου καὶ Ἰούδαν
 ῥ Ἰσκαριώθ^a ῥ ὃς ἐγένετο^b προδότης.^c ¹⁷ Καὶ καταβὰς^a μετ' αὐτῶν ἔστη^b ἐπὶ
 τόπου πεδινοῦ,^c καὶ ὄχλος ῥ πολὺς μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ
 ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου^d Τύρου^e καὶ
 Σιδῶνος,^f ¹⁸ οἳ ἦλθον^a ἀκοῦσαι^b αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι^c ἀπὸ τῶν νόσων^d αὐτῶν.
 καὶ οἱ ῥ ἐνοχλούμενοι^e ἀπὸ ῥ πνευμάτων ῥ ἀκαθάρτων ἐθεραπεύοντο.^f ¹⁹ καὶ
 πᾶς ὁ ὄχλος ῥ ἐζήτουν^a ἄπτεσθαι^b αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο^c καὶ
 ἰᾶτο^d πάντας. ²⁰ Καὶ αὐτὸς ἐπάρας^a τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς
 αὐτοῦ ἔλεγεν.^b Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρας^c ἐστὶν^d ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
²¹ μακάριοι οἱ πεινῶντες^a νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε.^b μακάριοι οἱ κλαίοντες^c
 νῦν, ὅτι γελάσετε.^d ²² Μακάριοί ἐστε^a ὅταν μισήσωσιν^b ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι,
 καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν^c ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσιν^d καὶ ἐκβάλωσιν^e τὸ ὄνομα ὑμῶν

b VNAA	d VPPPAMS	c V3SIMI
c VNAME	e NAMS Ζηλωτής zealot	d V3SIMI ἰάομαι to heal
d V3SIAI	16 a NAMS Ἰσκαριώθ	20 a VPAANMS ἐπαίρω to lift up
e VPPANMS	Iscariot	b V3SIAI
διανυκτερεύω to spend the night	b V3SAMI	c NNFS ὑμέτερος your
13 a V3SAMI	c NNMS προδότης traitor	d V3SPAI
b V3SAAI προσφωνέω to call out	17 a VPAANMS	21 a VPPANMP πεινάω to be hungry
c VPAMNMS ἐκλέγομαι to chose	b V3SAAI	b V2PFPI χορτάζω to feed
d V3SAAI ὀνομάζω to give a name	c NGMS πεδινός level	c VPPANMP
14 a V3SAAI ὀνομάζω to give a name	d NGFS παράλιος by the sea	d V2PFAI γελάω to laugh
b NAMS Ἀνδρέας Andrew	e NGFS Τύρος Tyre	22 a V2PPAI
c NAMS Βαρθολομαῖος Bartholomew	f NGFS Σιδὼν Sidon	b V3PAAS
15 a NAMS Μαθθαῖος Matthew	18 a V3PAAI	c V3PAAS ἀφορίζω to separate
b NAMS Θωμᾶς Thomas	b VNAA	d V3PAAS ὀνειδίζω to heap insults on
c NGMS Ἀλφαῖος Alphaeus	c VNAP ἰάομαι to heal	e V3PAAS
	d NGFP νόσος disease	
	e VPPPNMP ἐνοχλέω to cause trouble	
	f V3PIPI	
	19 a V3PIAI	
	b VNPM	

ὥς πονηρὸν ἔνεκα^f τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ²³ χάρητε^a ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε,^b ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς^c ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ. κατὰ ᾿τὰ αὐτὰ ᾿ γὰρ ἐποιοῦν^d τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. ²⁴ πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις,^a ὅτι ἀπέχετε^b τὴν παράκλησιν^c ὑμῶν. ²⁵ οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι^a ᾿ νῦν, ὅτι πεινάσετε.^b ᾿ οὐαί, οἱ γελῶντες^c νῦν, ὅτι πενθήσετε^d καὶ κλαύσετε.^e ²⁶ Οὐαὶ ὅταν ᾿καλῶς ὑμᾶς ᾿ εἴπωσιν^a ᾿ πάντες οἱ ἄνθρωποι, κατὰ ᾿τὰ αὐτὰ ᾿ γὰρ ἐποιοῦν^b τοῖς ψευδοπροφήταις^c οἱ πατέρες αὐτῶν. ²⁷ Ἀλλὰ ὑμῖν λέγω^a τοῖς ἀκούουσιν,^b ἀγαπᾶτε^c τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε^d τοῖς μισοῦσιν^e ὑμᾶς, ²⁸ εὐλογεῖτε^a τοὺς καταρωμένους^b ᾿ ὑμᾶς, προσεύχεσθε^c ᾿ περὶ τῶν ἐπηρεαζόντων^d ὑμᾶς. ²⁹ τῷ τύπτοντί^a σε ἐπὶ τὴν σιαγὸνα^b παρέχε^c καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντός^d σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα^e μὴ κωλύσης.^f ³⁰ ᾿ παντὶ αἰτοῦντί^a σε δίδου,^b καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντος^c τὰ σὰ^d μὴ ἀπαίτει.^e ³¹ καὶ καθὼς θέλετε^a ἵνα ποιῶσιν^b ὑμῖν οἱ ᾿ ἄνθρωποι, ποιεῖτε^c αὐτοῖς ὁμοίως. ³² Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε^a τοὺς ἀγαπῶντας^b ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν;^c καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας^d αὐτοὺς ἀγαπῶσιν.^e ³³ ᾿ καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῇτε^a τοὺς ἀγαθοποιοῦντας^b ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν;^c ᾿ καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν.^d ³⁴ καὶ ἐὰν ᾿ δανίσητε^a παρ' ὧν

f ἔνεκα <i>for the sake of</i>	c NDMP ψευδοπροφήτης	30 a VPPADMS
23 a V2PAPM	<i>false prophet</i>	b V2SPAM
b V2PAAM σκιρτάω <i>to leap</i>	27 a V1SPAI	c VPPAGMS
c NNMS μισθός <i>wage</i>	b VPPADMP	d NANP σός <i>your</i>
d V3PIAI	c V2PPAM	e V2SPAM ἀπαιτέω <i>to demand back</i>
24 a NDMP πλούσιος <i>rich</i>	d V2PPAM	31 a V2PPAI
b V2PPAI ἀπέχω <i>to receive</i>	e VPPADMP	b V3PPAS
c NAFS παράκλησις <i>encouragement</i>	28 a V2PPAM	c V2PPAM
25 a VPRPNMP ἐμπίμπλημι <i>to fill</i>	b VPPMAMP καταράομαι <i>to curse</i>	32 a V2PPAI
b V2PFAI πεινάω <i>to be hungry</i>	c V2PPMM	b VPPAAMP
c VPPANMP γελάω <i>to laugh</i>	d VPPAGMP ἐπηρεάζω <i>to mistreat</i>	c V3SPAI
d V2PFAI πενθέω <i>to mourn</i>	29 a VPPADMS τύπτω <i>to strike</i>	d VPPAAMP
e V2PFAI	b NAFS σιαγών <i>cheek</i>	e V3PPAI
26 a V3PAAS	c V2SPAM παρέχω <i>to present</i>	33 a V2PPAS ἀγαθοποιέω <i>to do good</i>
b V3PIAI	d VPPAGMS	b VPPAAMP ἀγαθοποιέω <i>to do good</i>
	e NAMS χιτῶν <i>tunic</i>	c V3SPAI
	f V2SAAS κωλύω <i>to hinder</i>	d V3PPAI
		34 a V2PAAS δανείζω <i>to lend</i>

ἐλπίζετε^b ἡ λαβεῖν,^c ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν;^d ἡ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς
δανίζουσιν^e ἵνα ἀπολάβωσιν^f τὰ ἴσα.^g 35 πλὴν ἀγαπᾶτε^a τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν
καὶ ἀγαθοποιεῖτε^b καὶ δανίζετε^c μηδὲν ἀπελπίζοντες.^d καὶ ἔσται^e ὁ μισθός^f
ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε^g υἱοὶ Ὑψίστου,^h ὅτι αὐτὸς χρηστόςⁱ ἐστίν^j ἐπὶ τοὺς
ἀχαρίστους^k καὶ πονηροὺς. 36 ἡ γίνεσθε^a οἰκτίρμονες^b ἡ καθὼς ὁ πατὴρ ὑμῶν
οἰκτίρμων^c ἐστίν.^d 37 Καὶ μὴ κρίνετε,^a καὶ οὐ μὴ κριθῇτε.^b ἡ καὶ μὴ
καταδικάζετε,^c καὶ οὐ μὴ καταδικασθῇτε.^d ἀπολύετε,^e καὶ ἀπολυθήσεσθε.^f
38 δίδετε,^a καὶ δοθήσεται^b ὑμῖν· μέτρον^c καλὸν πεπιεσμένον^d ἡ σεσαλευμένον^e
ὑπερεκχυννόμενον^f δώσουσιν^g εἰς τὸν κόλπον^h ὑμῶν. ἡ ὧ γὰρ μέτρῳⁱ
μετρεῖτε^j ἀντιμετρηθήσεται^k ὑμῖν. 39 Εἶπεν^a δὲ ἡ παραβολὴν αὐτοῖς·
Μήτι^b δύναται^c τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν;^d οὐχὶ ἀμφότεροι^e εἰς βόθυνον^f
ἡ ἐμπεσοῦνται;^g 40 οὐκ ἐστίν^a μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, κατηρτισμένος^b
δὲ πᾶς ἔσται^c ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. 41 τί δὲ βλέπεις^a τὸ κάρφος^b τὸ ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν^c τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ
κατανοεῖς;^d 42 ἡ πῶς δύνασαι^a λέγειν^b τῷ ἀδελφῷ σου· Ἀδελφέ, ἄφες^c
ἐκβάλω^d τὸ κάρφος^e τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου

b V2PPAI	c NNMS οἰκτίρμων	k V3SFPI ἀντιμετρέω to
c VNAA	merciful	measure in return
d V3SPAI	d V3SPAI	39 a V3SAAI
e V3PPAI δανείζω to	37 a V2PPAM	b μήτι [interrogative
lend	b V2PAPS	particle]
f V3PAAS ἀπολαμβάνω	c V2PPAM καταδικάζω	c V3SPMI
to receive	to condemn	d VNPA ὁδηγέω to lead
g NANP ἴσος equal	d V2PAPS καταδικάζω	e NNMP ἀμφότεροι both
35 a V2PPAM	to condemn	f NAMS βόθυνος pit
b V2PPAM ἀγαθοποιέω	e V2PPAM	g V3PFMI ἐμπίπτω to
to do good	f V2PFPI	fall into
c V2PPAM δανείζω to	38 a V2PPAM	40 a V3SPAI
lend	b V3SFPI	b VPRPNMS καταρτίζω
d VPPANMP ἀπελπίζω	c NANS μέτρον measure	to restore
to expect nothing in	d VPRPANS πιέζω to be	c V3SFMI
return	pressed down	41 a V2SPAI
e V3SFMI	e VPRPANS σαλεύω to	b NANS κάρφος speck
f NNMS μισθός wage	shake up	c NAFS δοκός plank
g V2PFMI	f VPPPANS	d V2SPAI κατανοέω to
h NGMS ὑψιστος highest	ὑπερεκχύννομαι to be	pay attention
i NNMS χρηστός easy	running over	42 a V2SPMI
j V3SPAI	g V3PFAI	b VNPA
k NAMP ἀχάριστος	h NAMS κόλπος side	c V2SAAM
ungrateful	i NDNS μέτρον measure	d V1SAAS
36 a V2PPMM	j V2PPAI μετρέω to	e NANS κάρφος speck
b NNMP οἰκτίρμων	measure	
merciful		

δοκὸν^f οὐ βλέπων;^g ὑποκριτά,^h ἔκβαλεⁱ πρῶτον τὴν δοκὸν^j ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ
σοῦ, καὶ τότε διαβλέψεις^k τὸ κάρφος^l τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου
ἐκβαλεῖν^m.⁴³ Οὐ γάρ ἐστίν^a δένδρον^b καλὸν ποιοῦν^c καρπὸν σαπρὸν,^d οὐδὲ
παλιν δένδρον^e σαπρὸν^f ποιοῦν^g καρπὸν καλόν.⁴⁴ ἕκαστον γὰρ δένδρον^a ἐκ
τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται^b. οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν^c συλλέγουσιν^d σῦκα,^e οὐδὲ
ἐκ βάλτου^f σταφυλὴν^g τρυγῶσιν^h.⁴⁵ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ
θησαυροῦ^a τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει^b τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἐκ τοῦ
πονηροῦ προφέρει^c τὸ πονηρόν. ἐκ γὰρ περισσεύματος^d καρδίας λαλεῖ^e τὸ
στόμα αὐτοῦ.⁴⁶ Τί δέ με καλεῖτε^a Κύριε κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε^b ὅ ἃ λέγω;^c
⁴⁷ πᾶς ὁ ἐρχόμενος^a πρὸς με καὶ ἀκούων^b μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν^c αὐτούς,
ὑποδείξω^d ὑμῖν τίνι ἐστίν^e ὁμοιος.⁴⁸ ὁμοίός ἐστιν^a ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι^b
οἰκίαν ὃς ἔσκαψεν^c καὶ ἐβάθυνεν^d καὶ ἔθηκεν^e θεμέλιον^f ἐπὶ τὴν πέτραν.^g
πλημμύρης^h δὲ γενομένηςⁱ προσέρηξεν^j ὁ ποταμὸς^k τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ
ἴσχυσεν^l σαλεῦσαι^m αὐτήν διὰ τὸ καλῶς οἰκοδομηθῆσθαιⁿ αὐτήν.⁴⁹ ὁ δὲ
ἀκούσας^a καὶ μὴ ποιήσας^b ὁμοίός ἐστιν^c ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι^d οἰκίαν ἐπὶ
τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου,^e ἧς προσέρηξεν^f ὁ ποταμὸς,^g καὶ εὐθύς συνέπεσεν^h,

f NAFS δοκός plank	h V3PPAI τρυγάω to gather	e V3SAAI
g VPPANMS		f NAMS θεμέλιος foundation
h NMS ὑποκριτής hypocrite	45 a NGMS θησαυρός treasure	g NAFS πέτρα rock
i V2SAAM	b V3SPAI προφέρω to bring out	h NGFS πλήμμυρα flood
j NAFS δοκός plank	c V3SPAI προφέρω to bring out	i VPAMGFS
k V2SFAI διαβλέπω to see clearly	d NGNS περίσσευμα overflow	j V3SAAI προσρήγνυμι to strike upon
l NANS κάρφος speck	e V3SPAI	k NNMS ποταμός river
m VNAA	46 a V2PPAI	l V3SAAI ισχύω to be strong
43 a V3SPAI	b V2PPAI	m VNAA σαλεύω to shake up
b NNNS δένδρον tree	c V1SPAI	n VNRP
c VPPANNS	47 a VPPMNMS	49 a VPAANMS
d NAMS σαπρός bad	b VPPANMS	b VPAANMS
e NNNS δένδρον tree	c VPPANMS	c V3SPAI
f NNNS σαπρός bad	d V1SFAI ὑποδείκνυμι to show	d VPAADMS
g VPPANNS	e V3SPAI	e NGMS θεμέλιος foundation
44 a NNNS δένδρον tree	48 a V3SPAI	f V3SAAI προσρήγνυμι to strike upon
b V3SPPI	b VPPADMS	g NNMS ποταμός river
c NGFP ἄκανθα thorn	c V3SAAI σκάπτω to dig	h V3SAAI συμπίπτω to collapse
d V3PPAI συλλέγω to pick	d V3SAAI βαθύνω to go down deep	
e NANP σῦκον fig		
f NGFS βάλτος bush		
g NAFS σταφυλή grapes		

καὶ ἐγένετοⁱ τὸ ῥῆγμα^j τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

7 Ἐπειδὴ^a ἐπλήρωσεν^b πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς^c τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν^d εἰς Καφαρναούμ.^e 2 Ἐκατοντάρχου^a δέ τινος δοῦλος κακῶς^b ἔχων^c ἤμελλεν^d τελευτᾶν,^e ὃς ἦν^f αὐτῷ ἔντιμος.^g 3 ἀκούσας^a δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν^b πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν^c αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν^d διασώσῃ^e τὸν δοῦλον αὐτοῦ. 4 οἱ δὲ παραγενόμενοι^a πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρεκάλουν^b αὐτὸν σπουδαίως^c λέγοντες^d ὅτι Ἄξιός ἐστιν^e ὃς ἵκεν^f τοῦτο, 5 ἀγαπᾷ^a γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ὠκοδόμησεν^b ἡμῖν. 6 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο^a σὺν αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν^b ἀπέχοντος^c ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔπεμψεν^d φίλους^e ὁ ἑκατοντάρχης^f λέγων^g αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλλου,^h οὐ γὰρ ἱκανός εἰμιⁱ ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην^j μου εἰσέλθῃς.^k 7 διὸ οὐδὲ ἑμαυτὸν ἠξίωσα^a πρὸς σὲ ἐλθεῖν.^b ἀλλὰ εἰπέ^c λόγῳ, καὶ ἰαθήτω^d ὁ παῖς^e μου. 8 καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι^a ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος,^b ἔχων^c ὑπ' ἑμαυτὸν στρατιώτας,^d καὶ λέγω^e τούτῳ· Πορεύητι,^f καὶ πορεύεται,^g καὶ ἄλλῳ. Ἐρχου,^h καὶ ἔρχεται,ⁱ καὶ τῷ δούλῳ μου· Ποίησον^j τοῦτο, καὶ ποιεῖ.^k 9 ἀκούσας^a δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν^b αὐτόν, καὶ στραφεὶς^c τῷ

i V3SAMI	4 a VPAMNMP	7 a V1SAAI ἀξιόω to consider worthy
j NNNS ῥῆγμα destruction	b V3PIAI	b VNAA
Chapter 7	c σπουδαίως earnestly	c V2SAAM
1 a ἐπειδὴ when	d VPPANMP	d V3SAPM ἰάομαι to heal
b V3SAAI	e V3SPAI	e NNMS παῖς boy
c NAFP ἀκοή hearing	f V2SFMI παρέχω to present	8 a V1SPAI
d V3SAAI	5 a V3SPAI	b VPPPNMS τάσσω to appoint
e NAFS Καφαρναούμ Capernaum	b V3SAAI	c VPPANMS
2 a NGMS ἑκατοντάρχης centurion	6 a V3SIMI	d NAMP στρατιώτης soldier
b κακῶς ill	b μακρὰν far away	e V1SPAI
c VPPANMS	c VPPAGMS ἀπέχω to receive	f V2SAPM
d V3SIAI	d V3SAAI	g V3SPMI
e VNPA τελευτάω to die	e NAMP φίλος friendly	h V2SPMM
f V3SIAI	f NNMS ἑκατοντάρχης centurion	i V3SPMI
g NNMS ἔντιμος highly valued	g VPPANMS	j V2SAAM
3 a VPAANMS	h V2SPPM σκύλλω to bother	k V3SPAI
b V3SAAI	i V1SPAI	9 a VPAANMS
c VPPANMS	j NAFS στέγη roof	b V3SAAI
d VPAANMS	k V2SAAS	c VPAPNMS στρέφω to turn
e V3SAAS διασώζω save		

ἀκολουθοῦντι^d αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν.^e Λέγω^f ὑμῖν, Ἦ οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην^g
πίστιν εὔρον.^h ¹⁰ καὶ ὑποστρέψαντες^a εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμφθέντες^b εὔρον^c
τὸν δοῦλον ὑγιαίνοντα.^d ¹¹ Καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ ἐξῆς^b ἔπορεύθη^c εἰς πόλιν
καλουμένην^d Ναϊν,^e καὶ συνεπορεύοντο^f αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ἁὐτοῦ καὶ ὄχλος
πολύς. ¹² ὥς δὲ ἤγγισεν^a τῇ πύλῃ^b τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο^c
τεθνηκώς^d ἑκτονογενῆς^e υἱὸς^f τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ ἦν^f χήρα,^g καὶ ὄχλος
τῆς πόλεως ἱκανὸς ἦν^h σὺν αὐτῇ. ¹³ καὶ ἰδὼν^a αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη^b
ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν^c αὐτῇ· Μὴ κλαῖε.^d ¹⁴ καὶ προσελθὼν^a ἤψατο^b τῆς σοροῦ,^c
οἱ δὲ βαστάζοντες^d ἔστησαν,^e καὶ εἶπεν.^f Νεανίσκε,^g σοὶ λέγω,^h ἐγέρθητι.ⁱ
¹⁵ καὶ ἀνεκάθισεν^a ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο^b λαλεῖν,^c καὶ ἔδωκεν^d αὐτὸν τῇ μητρὶ
αὐτοῦ. ¹⁶ ἔλαβεν^a δὲ φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον^b τὸν θεὸν λέγοντες^c ὅτι
Προφήτης μέγας ἦγέρθη^d ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι Ἐπεσκέψατο^e ὁ θεὸς τὸν λαὸν
αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ἐξῆλθεν^a ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ ἁ καὶ πάσῃ
τῇ περιχώρῳ.^b ¹⁸ Καὶ ἀπήγγειλαν^a Ἰωάννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων
τούτων. καὶ προσκαλεσάμενος^b δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης
¹⁹ ἔπεμψεν^a πρὸς τὸν ἁ κύριον λέγων.^b Σὺ εἶ^c ὁ ἐρχόμενος^d ἢ ἁ ἄλλον
προσδοκῶμεν;^e ²⁰ παραγενόμενοι^a δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπαν.^b Ἰωάννης ὁ

d VPPADMS	e NNMS μονογενῆς <i>one and only</i>	b V3SAMI
e V3SAAI		c VNPA
f V1SPAI	f V3SIAI	d V3SAAI
g NAFS τοσοῦτος <i>so great</i>	g NNFS χήρα <i>widow</i>	16 a V3SAAI
h V1SAAI	h V3SIAI	b V3PIAI
10 a VPAANMP	13 a VPAANMS	c VPPANMP
b VPAPNMP	b V3SAPI σπλαγχνίζομαι <i>to have compassion on</i>	d V3SAPI
c V3PAAI	c V3SAAI	e V3SAMI ἐπισκέπτομαι <i>to visit</i>
d VPPAAMS ὑγιαίνω <i>to be healthy</i>	d V2SPAM	17 a V3SAAI
11 a V3SAMI	14 a VPAANMS	b NDFS περίχωρος <i>neighboring</i>
b ἐξῆς <i>next</i>	b V3SAMI	18 a V3PAAI
c V3SAPI	c NGFS σορός <i>coffin</i>	b VPAMNMS
d VPPPAFS	d VPPANMP βαστάζω <i>to carry</i>	<i>προσκαλέομαι to call</i>
e NAFS Ναῖν <i>Nain</i>	e V3PAAI	19 a V3SAAI
f V3PIMI συμπορεύομαι <i>to go with</i>	f V3SAAI	b VPPANMS
12 a V3SAAI	g NMS νεανίσκος <i>young man</i>	c V2SPAI
b NDFS πύλη <i>gate</i>	h V1SPAI	d VPPMNMS
c V3SIPI ἐκκομίζω <i>to carry out</i>	i V2SAPM	e V1PPAI προσδοκάω <i>to look forward to</i>
d VPRANMS θνήσκω <i>to have died</i>	15 a V3SAAI ἀνακαθίζω <i>to sit up</i>	20 a VPAMNMP
		b V3PAAI

βαπτιστής^c ἡμᾶς πρὸς σὲ λέγων·^e Σὺ εἶ^f ὁ ἐρχόμενος^g ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν;^h ²¹ ἐν ἡμέρᾳ ἐθεράπευσεν^a πολλοὺς ἀπὸ νόσων^b καὶ μαστίγων^c καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἔχαρίσατο^d βλέπειν.^e ²² καὶ ἀποκριθεὶς^a εἶπεν^b αὐτοῖς· Πορευθέντες^c ἀπαγγείλατε^d Ἰωάννῃ ἃ εἶδετε^e καὶ ἠκούσατε.^f Ἐκείνοι δὲ τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν,^g χωλοὶ^h περιπατοῦσιν,ⁱ λεπροὶ^j καθαρίζονται,^k κωφοὶ^l ἀκούουσιν,^m νεκροὶ ἐγείρονται,ⁿ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται.^o ²³ καὶ μακάριός ἐστιν^a ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ^b ἐν ἐμοί. ²⁴ Ἀπελθόντων^a δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο^b λέγειν^c πρὸς τοὺς ὄχλους· περὶ Ἰωάννου· Τί ἐξήλθατε^d εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι;^e κάλαμον^f ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;^g ²⁵ ἀλλὰ τί ἐξήλθατε^a ἰδεῖν;^b ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς^c ἱματίοις ἡμφιεσμένον;^d ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ^e ἐνδόξῳ^f καὶ τρυφῇ^g ὑπάρχοντες^h ἐν τοῖς βασιλείοιςⁱ εἰσὶν.^j ²⁶ ἀλλὰ τί ἐξήλθατε^a ἰδεῖν;^b προφήτην; ναί, λέγω^c ὑμῖν, καὶ περισσότερον^d προφήτου. ²⁷ οὗτός ἐστιν^a περὶ οὗ γέγραπται·^b Ἰδοὺ ἀποστέλλω^c τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει^d τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. ²⁸ λέγω^a ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς^b γυναικῶν Ἰωάννου οὐδεὶς ἐστιν·^c ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστιν.^d ²⁹ (καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας^a καὶ

c NNMS βαπτιστής <i>Baptist</i>	i V3PPAI	f NDMS ἔνδοξος <i>honored</i>
d V3SAAI	j NNMP λεπρός <i>leprous</i>	g NDFS τρυφή <i>luxury</i>
e VPPANMS	k V3PPPI	h VPPANMP
f V2SPAI	l NNMP κωφός <i>unable to talk</i>	i NDNP βασιλείον <i>kingdom</i>
g VPPMNMS	m V3PPAI	j V3PPAI
h V1PPAI προσδοκάω <i>to look forward to</i>	n V3PPPI	26 a V2PAAI
21 a V3SAAI	o V3PPPI	b VNAA
b NGFP νόσος <i>disease</i>	23 a V3SPAI	c V1SPAI
c NGFP μᾶστιξ <i>flogging device</i>	b V3SAPS	d NAMS περισσότερος <i>more than</i>
d V3SAMI χαρίζομαι <i>to give grace</i>	24 a VPAAGMP	27 a V3SPAI
e VNPA	b V3SAMI	b V3SRPI
22 a VPAPNMS	c VNPA	c V1SPAI
b V3SAAI	d V2PAAI	d V3SFAI κατασκευάζω <i>to prepare</i>
c VPAPNMP	e VNAM θεάομαι <i>to see</i>	28 a V1SPAI
d V2PAAM	f NAMS κάλαμος <i>reed</i>	b NDMP γεννητός <i>born of</i>
e V2PAAI	g VPPPAMS σαλεύω <i>to shake up</i>	c V3SPAI
f V2PAAI	25 a V2PAAI	d V3SPAI
g V3PPAI ἀναβλέπω <i>to look up</i>	b VNAA	29 a VPAANMS
h NNMP χωλός <i>lame</i>	c NDNP μαλακός <i>fine</i>	
	d VPRPAMS ἀμφιέννυμι <i>to dress</i>	
	e NDMS ἱματισμός <i>clothing</i>	

οἱ τελῶναι^b ἐδικαίωσαν^c τὸν θεόν, βαπτισθέντες^d τὸ βάπτισμα^e Ἰωάννου.
³⁰ οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ^a τὴν βουλὴν^b τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν^c εἰς
ἐαυτούς, μὴ βαπτισθέντες^d ὑπ’ αὐτοῦ.) ³¹ Τίνι οὖν ὁμοιώσω^a τοὺς ἀνθρώπους
τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν^b ὅμοιοι; ³² ὅμοιοί εἰσιν^a παιδίοις τοῖς ἐν
ἀγορᾷ^b καθημένοις^c καὶ προσφωνοῦσιν^d ἀλλήλοις, ᾧ λέγει·^e Ἡὐλήσαμεν^f
ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε·^g ἔθρηνήσαμεν^h καὶ οὐκ ἐκλαύσατε·ⁱ ³³ ἐλήλυθεν^a
γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστῆς^b ἢ μὴ ἔσθίων^c ἄρτον μήτε πίνων^d οἶνον, καὶ
λέγετε·^e Δαιμόνιον ἔχει·^f ³⁴ ἐλήλυθεν^a ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔσθίων^b καὶ
πίνων,^c καὶ λέγετε·^d Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος^e καὶ οἰνοπότης,^f φίλος^g τελωνῶν^h
καὶ ἁμαρτωλῶν. ³⁵ καὶ ἐδικαιώθη^a ἡ σοφία ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς·
³⁶ Ἡρώτα^a δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ^b μετ’ αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν^c
εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου ἔκατεκλίθη·^d ³⁷ καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἥτις ἦν^a ἐν τῇ
πόλει ἁμαρτωλός, καὶ ἐπιγνοῦσα^b ὅτι ἔκατάκειται^c ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ
Φαρισαίου, κομίσασα^d ἀλάβαστρον^e μύρου^f ³⁸ καὶ στᾶσα^a ὀπίσω παρὰ τοὺς
πόδας αὐτοῦ κλαίουσα,^b τοῖς δάκρυσιν^c ἥρξατο^d βρέχειν^e τοὺς πόδας αὐτοῦ
καὶ ταῖς θριξίν^f τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασεν,^g καὶ κατεφίλει^h τοὺς πόδας

b NNMP τελώνης <i>tax collector</i>	h V1PAAI θρηνέω <i>to sing a funeral dirge</i>	c VPAANMS
c V3PAAI	i V2PAAI	d V3SAPI κατακλίνω <i>to cause to sit</i>
d VPAPNMP	33 a V3SRAI	37 a V3SIAI
e NANS βάπτισμα <i>baptism</i>	b NNMS βαπτιστής <i>Baptist</i>	b VPAANFS
30 a NNMP νομικός <i>about the law</i>	c VPPANMS	c V3SPMI κατάκειμαι <i>to lie down</i>
b NAFS βουλή <i>plan</i>	d VPPANMS	d VPAANFS κομίζω <i>to bring</i>
c V3PAAI ἀθετέω <i>to reject</i>	e V2PPAI	e NANS ἀλάβαστρον <i>alabaster jar</i>
d VPAPNMP	f V3SPAI	f NGNS μύρον <i>perfume</i>
31 a V1SFAI ὁμοιώω <i>to make like</i>	34 a V3SRAI	38 a VPAANFS
b V3PPAI	b VPPANMS	b VPPANFS
32 a V3PPAI	c VPPANMS	c NDNP δάκρυον <i>teardrop</i>
b NDFS ἀγορά <i>marketplace</i>	d V2PPAI	d V3SAMI
c VPPMDNP	e NNMS φάγος <i>glutton</i>	e VNPA βρέχω <i>to rain down</i>
d VPPADNP προσφωνέω <i>to call out</i>	f NNMS οἰνοπότης <i>drunkard</i>	f NDFF θρίξ <i>hair</i>
e V3SPAI	g NNMS φίλος <i>friendly</i>	g V3SIAI ἐκμάσσω <i>to wipe off</i>
f V1PAAI αὐλέω <i>to play the flute</i>	h NGMP τελώνης <i>tax collector</i>	h V3SIAI καταφίλέω <i>to kiss</i>
g V2PAMI ὀρχέομαι <i>to dance</i>	35 a V3SAPI	
	36 a V3SIAI	
	b V3SAAS	

αὐτοῦ καὶ ἤλειφενⁱ τῷ μύρῳ.^j 39 ἰδὼν^a δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας^b αὐτὸν εἶπεν^c ἐν ἑαυτῷ λέγων.^d Οὗτος εἰ ᾒ^e προφήτης, ἐγίνωσκεν^f ἂν τίς καὶ ποταπὴ^g ἢ γυνὴ ἣτις ἄπτεται^h αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλὸς ἐστίν.ⁱ 40 καὶ ἀποκριθεὶς^a ὁ Ἰησοῦς εἶπεν^b πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω^c σοί τι εἰπεῖν.^d ὁ δέ· ᾒ^e Διδάσκαλε, εἶπέ,^e φησὶν.^f 41 δύο χρεοφειλέται^a ἦσαν^b δανιστῆς^c τινι· ὁ εἷς ὥφειλεν^d δηνάρια^e πεντακόσια,^f ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα.^g 42 μὴ ᾒ^e ἐχόντων^a αὐτῶν ἀποδοῦναι^b ἀμφοτέροις^c ἐχαρίσατο.^d τίς οὖν ᾒ^e αὐτῶν πλεῖον ᾒ^e ἀγαπήσει^e αὐτόν;⁴³ ᾒ^e ἀποκριθεὶς^a Σίμων εἶπεν.^b Ὑπολαμβάνω^c ὅτι ᾒ^e τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο.^d ὁ δὲ εἶπεν^e αὐτῷ· Ὁρθῶς^f ἔκρινας.^g 44 καὶ στραφεὶς^a πρὸς τὴν γυναικα τῷ Σίμωνι ἔφη.^b Βλέπεις^c ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν^d σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ᾒ^e μοι ἐπὶ ᾒ^e πόδας οὐκ ἔδωκας.^e αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν^f ἔβρεξέν^g μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς ᾒ^e θριξίν^h αὐτῆς ἐξέμαξεν.ⁱ 45 φίλημά^a μοι οὐκ ἔδωκας.^b αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον^c οὐ διέλιπεν^d καταφιλοῦσά^e μου τοὺς πόδας. 46 ἐλαίῳ^a τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας.^b αὕτη δὲ μύρῳ^c ἤλειψεν^d ᾒ^e τοὺς πόδας μου.⁴⁷ οὗ χάριν,^a λέγω^b σοι, ἀφέωνται^c αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν^d πολύ· ᾒ^e δὲ ὀλίγον ἀφίεται,^e ὀλίγον ἀγαπᾷ.^f 48 εἶπεν^a

i V3SIAI ἀλείφω to pour on	f NANP πεντακόσιοι five hundred	g V3SAAI βρέχω to rain down
j NDNS μύρον perfume	g NANP πεντήκοντα fifty	h NDFP θρίξ hair
39 a VPAANMS	42 a VPPAGMP	i V3SAAI ἐκμάσσω to wipe off
b VPAANMS	b VNAA	45 a NANS φίλημα kiss
c V3SAAI	c NDMP ἀμφότεροι both	b V2SAAI
d VPPANMS	d V3SAMI χαρίζομαι to give grace	c V1SAAI
e V3SIAI	e V3SFAI	d V3SAAI διαλείπω to stop
f V3SIAI	43 a VPAPNMS	e VPPANFS καταφιλέω to kiss
g NNFS ποταπός of what kind?	b V3SAAI	46 a NDNS ἔλαιον olive oil
h V3SPMI	c V1SPAI ὑπολαμβάνω to take up	b V2SAAI ἀλείφω to pour on
i V3SPAI	d V3SAMI χαρίζομαι to give grace	c NDNS μύρον perfume
40 a VPAPNMS	e V3SAAI	d V3SAAI ἀλείφω to pour on
b V3SAAI	f ὀρθῶς straightly	47 a χάριν therefore
c V1SPAI	g V2SAAI	b V1SPAI
d VNAA	44 a VPAPNMS στρέφω to turn	c V3PRPI
e V2SAAM	b V3SIAI	d V3SAAI
f V3SPAI	c V2SPAI	e V3SPPI
41 a NNMP χρεοφειλέτης debtor	d V1SAAI	f V3SPAI
b V3PIAI	e V2SAAI	48 a V3SAAI
c NDMS δανιστής moneylender	f NDNP δάκρυον teardrop	
d V3SIAI		
e NANP δηνάριον denarius		

δὲ αὐτῇ· Ἀφένονται^b σου αἱ ἁμαρτίαι. ⁴⁹ καὶ ἤρξαντο^a οἱ συνανακείμενοι^b λέγειν^c ἐν ἑαυτοῖς· Τίς οὗτός ἐστιν^d ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν;^e ⁵⁰ εἶπεν^a δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· Ἡ πίστις σου σέσωκέν^b σε· πορεύου^c εἰς εἰρήνην.

8 Καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ καθεξῆς^b καὶ αὐτὸς διώδευεν^c κατὰ πόλιν καὶ κώμην^d κηρύσσων^e καὶ εὐαγγελιζόμενος^f τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, ² καὶ γυναῖκές τινες αἱ ἦσαν^a τεθεραπευμένοι^b ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν,^c Μαρία^d ἡ καλουμένη^e Μαγδαληνή,^f ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει,^g ³ καὶ Ἰωάννα^a γυνὴ Χουζᾶ^b ἐπιτρόπου^c Ἡρώδου καὶ Σουσάννα^d καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν^e αὐτοῖς ἑκ τῶν ὑπαρχόντων^f αὐταῖς. ⁴ Συνιόντος^a δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων^b πρὸς αὐτὸν εἶπεν^c διὰ παραβολῆς· ⁵ Ἐξῆλθεν^a ὁ σπείρων^b τοῦ σπείραι^c τὸν σπόρον^d αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν^e αὐτὸν ὁ μὲν ἔπεσεν^f παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη^g καὶ τὰ πετεινὰ^h τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγενⁱ αὐτό. ⁶ καὶ ἕτερον ἑκατέπεσεν^a ἐπὶ τὴν πέτραν,^b καὶ φυὲν^c ἐξηράνθη^d διὰ τὸ μὴ ἔχειν^e ἰκμάδα.^f ⁷ καὶ ἕτερον ἔπεσεν^a ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν,^b καὶ συμφυεῖσαι^c αἱ ἀκανθαὶ^d ἀπέπνιξαν^e αὐτό. ⁸ καὶ ἕτερον ἔπεσεν^a εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν^b

b V3PRPI	e VPPPNFS	g V3SAPI καταπατέω to trample
49 a V3PAMI	f NNFS Μαγδαληνή Magdalene	h NNNP πετεινόν bird
b VPPMNMP	g V3SPAI	i V3SAAI κατεσθίω to eat up
συνανάκειμαι to eat with	3 a NNFS Ἰωάννα Joanna	6 a V3SAAI καταπίπτω to fall down
c VNPA	b NGMS Χουζᾶς Cuza	b NAFS πέτρα rock
d V3SPAI	c NGMS ἐπίτροπος foreman	c VPAPNNS φύω to grow up
e V3SPAI	d NNFS Σουσάννα Susanna	d V3SAPI ξηραίνω to wither
50 a V3SAAI	e V3PIAI	e VNPA
b V3SRAI	f VPPAGNP	f NAFS ἰκμάς moisture
c V2SPMM	4 a VPPAGMS σύνειμι to be with	7 a V3SAAI
Chapter 8	b VPPMGMP	b NGFP ἄκανθα thorn
1 a V3SAMI	ἐπιπορεύομαι to come to	c VPAPNFP συμφύομαι to grow up with
b καθεξῆς in order	c V3SAAI	d NNFP ἄκανθα thorn
c V3SIAI διοδεύω to go through	5 a V3SAAI	e V3PAAI ἀποπνίγω to choke
d NAFS κώμη a village	b VPPANMS	8 a V3SAAI
e VPPANMS	c VNAA	b VPAPNNS φύω to grow up
f VPPMNMS	d NAMS σπόρος seed	
2 a V3PIAI	e VNPA	
b VPRPNFP	f V3SAAI	
c NGFP ἀσθένεια weakness		
d NNFS Μαρία Mary		

ἐποίησεν^c καρπὸν ἑκατονταπλασίονα.^d ταῦτα λέγων^e ἐφώνει.^f Ὁ ἔχων^g ὦτα ἀκούειν^h ἀκουέτω.ⁱ ⁹ Ἐπηρεώτων^a δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἡ αὐτοῦ τίς ἡ αὕτη εἴη^b ἢ παραβολή[^]. ¹⁰ ὁ δὲ εἶπεν.^a Ὑμῖν δέδοται^b γινῶναι^c τὰ μυστήρια^d τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες^e μὴ βλέπωσιν^f καὶ ἀκούοντες^g μὴ συνιῶσιν.^h ¹¹ Ἔστιν^a δὲ αὕτη ἡ παραβολή. Ὁ σπόρος^b ἐστίν^c ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. ¹² οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσιν^a οἱ ἄκούσαντες,^b εἴτα^c ἔρχεται^d ὁ διάβολος καὶ αἶρει^e τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες^f σωθῶσιν.^g ¹³ οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας^a οἱ ὅταν ἀκούσωσιν^b μετὰ χαρᾶς δέχονται^c τὸν λόγον, καὶ οὔτοι ῥίζαν^d οὐκ ἔχουσιν,^e οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν^f καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ^g ἀφίστανται.^h ¹⁴ τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας^a πεσόν,^b οὔτοι εἰσιν^c οἱ ἀκούσαντες,^d καὶ ὑπὸ μεριμνῶν^e καὶ πλούτου^f καὶ ἡδονῶν^g τοῦ βίου^h πορευόμενοιⁱ συμπνίγονται^j καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν.^k ¹⁵ τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὔτοι εἰσιν^a οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες^b τὸν λόγον κατέχουσιν^c καὶ καρποφοροῦσιν^d ἐν ὑπομονῇ. ¹⁶ Οὐδεὶς δὲ λύχνον^a ἄψας^b καλύπτει^c αὐτὸν σκεύει^d ἢ ὑποκάτω^e κλίνης^f τίθῃσιν,^g ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας^h τίθῃσιν,ⁱ ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι^j βλέπωσιν^k

c V3SAAI	c εἴτα <i>then</i>	k V3PPAI τελεσφορέω <i>to mature</i>
d NAMS ἑκατονταπλασίον	d V3SPMI	15 a V3PPAI
e a hundred times	e V3SPAI	b VPAANMP
f VPPANMS	f VPAANMP	c V3PPAI κατέχω <i>to hold back</i>
g V3SIAI	g V3PAPS	d V3PPAI καρποφορέω <i>to produce a crop</i>
h VPPANMS	13 a NGFS πέτρα <i>rock</i>	16 a NAMS λύχνος <i>lamp</i>
i VNPA	b V3PAAS	b VPAANMS
9 a V3PIAI	c V3PPMI	c V3SPAI καλύπτω <i>cover</i>
b V3SPAO	d NAFS ῥίζα <i>root</i>	d NDNS σκεῦος <i>possession</i>
10 a V3SAAI	e V3PPAI	e ὑποκάτω <i>under</i>
b V3SRPI	f V3PPAI	f NGFS κλίνη <i>bed</i>
c VNAA	g NGMS πειρασμός <i>test</i>	g V3SPAI
d NANP μυστήριον	h V3PPMI ἀφίσταμαι <i>to leave</i>	h NGFS λυχνία <i>lampstand</i>
e VPPANMP	14 a NAFP ἄκανθα <i>thorn</i>	i V3SPAI
f V3PPAS	b VPAANNS	j VPPMNMP
g VPPANMP	c V3PPAI	εἰσπορεύομαι <i>to go in</i>
h V3PPAS συνίημι <i>to understand</i>	d VPAANMP	k V3PPAS
11 a V3SPAI	e NGFP μέριμνα <i>worry</i>	
b NNMS σπόρος <i>seed</i>	f NGMS πλοῦτος <i>riches</i>	
c V3SPAI	g NGFP ἡδονή <i>pleasure</i>	
12 a V3PPAI	h NGMS βίος <i>life</i>	
b VPAANMP	i VPPMNMP	
	j V3PPPI συμπνίγω <i>to choke</i>	

τὸ φῶς. ¹⁷ οὐ γάρ ἐστιν^a κρυπτόν^b ὃ οὐ φανερόν^c γενήσεται,^d οὐδὲ ἀπόκρυφον^e ὃ οὐ ῥμὴ γνωσθῇ^f καὶ εἰς φανερόν^g ἔλθῃ.^h ¹⁸ βλέπετε^a οὖν πῶς ἀκούετε.^b ὃς ῥὰν γὰρ ῥ ἔχῃ,^c δοθήσεται^d αὐτῷ, καὶ ὃς ῥὰν μὴ ἔχῃ,^e καὶ ὃ δοκεῖ^f ἔχειν^g ἀρθήσεται^h ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁹ ῥ Παρεγένετο^a δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο^b συντυχεῖν^c αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον.

²⁰ ῥ ἀπηγγέλη^a δὲ ῥ αὐτῷ· ῥ Η μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἐστήκασιν^b ἔξω ἰδεῖν^c ῥ σε θέλοντές ῥ.^d ²¹ ὃ δὲ ἀποκριθεὶς^a εἶπεν^b πρὸς αὐτούς· Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν^c οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες^d καὶ ῥ ποιοῦντες.^e

²² ῥ Ἐγένετο^a δὲ ῥ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἐνέβη^b εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν^c πρὸς αὐτούς· Διέλθωμεν^d εἰς τὸ πέραν^e τῆς λίμνης,^f καὶ ἀνήχθησαν.^g ²³ πλεόντων^a δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν.^b καὶ κατέβη^c λαῖλαψ^d ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην,^e καὶ συνεπληροῦντο^f καὶ ἐκινδύνεον.^g

²⁴ προσελθόντες^a δὲ διήγειραν^b αὐτὸν λέγοντες· ῥ Ἐπιστάτα^d ἐπιστάτα,^e ἀπολλύμεθα.^f ὃ δὲ ῥ διεγερθεὶς^g ἐπετίμησεν^h τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνιⁱ τοῦ ὕδατος, καὶ ἐπαύσαντο,^j καὶ ἐγένετο^k γαλήνη.^l ²⁵ εἶπεν^a δὲ αὐτοῖς· ῥ Ποῦ ἡ πίστις ὑμῶν; φοβηθέντες^b δὲ ἐθαύμασαν,^c λέγοντες^d πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα

17 a V3SPAI	d VPPANMP	g V3PIAI κινδυνεύω to be in danger
b NNNS κρυπτός hidden	21 a VPAPNMS	24 a VPAANMP
c NNNS φανερός visible	b V3SAAI	b V3PAAI διεγείρω to get up
d V3SFMI	c V3PPAI	c VPPANMP
e NNNS ἀπόκρυφος concealed	d VPPANMP	d NMS ἐπιστάτης master
f V3SAPS	e VPPANMP	e NMS ἐπιστάτης master
g NANS φανερός visible	22 a V3SAMI	f V1PPMI
h V3SAAS	b V3SAAI ἐμβαίνω to get into	g VPAPNMS διεγείρω to get up
18 a V2PPAM	c V3SAAI	h V3SAAI ἐπιτιμάω to rebuke
b V2PPAI	d V1PAAS	i NDMS κλύδων raging waters
c V3SPAS	e πέραν on the other side	j V3PAMI παύω to cause to stop
d V3SFPI	f NGFS λίμνη lake	k V3SAMI
e V3SPAS	g V3PAPI ἀνάγω to lead up	l NNFS γαλήνη calm
f V3SPAI	23 a VPPAGMP πλέω to travel by ship	25 a V3SAAI
g VNPA	b V3SAAI ἀφύπνῳ to fall asleep	b VPAPNMP
h V3SFPI	c V3SAAI	c V3PAAI
19 a V3SAMI	d NNFS λαῖλαψ storm	d VPPANMP
b V3PIMI	e NAFS λίμνη lake	
c VNAA συντυγχάνω to come together with	f V3PIPI συμπληρώω to be swamped	
20 a V3SAPI		
b V3PRAI		
c VNAA		

οὗτός ἐστιν^e ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει^f καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν^g αὐτῷ; ²⁶ Καὶ κατέπλευσαν^a εἰς τὴν χώραν^b τῶν Γερασηνῶν,^c ἥτις ἐστὶν^d ἀντιπέρα^e τῆς Γαλιλαίας. ²⁷ ἐξελθόντι^a δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν^b ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως ἔχων^c δαιμόνια· καὶ χρόνῳ ἱκανῶ οὐκ ἐνεδύσατο^d ἱμάτιον^e, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν^e ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν.^f ²⁸ ἰδὼν^a δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀνακράξας^b προσέπεσεν^c αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλη εἶπεν·^d Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου;^e δέομαί^f σου, μή με βασανίσῃς.^g ²⁹ Ἐπαρήγγελλεν^a γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν^b ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει^c αὐτόν, καὶ ἔδεσμεύετο^d ἀλύσειν^e καὶ πέδαις^f φυλασσόμενος,^g καὶ διαρρήσων^h τὰ δεσμὰⁱ ἡλαύνετο^j ὑπὸ τοῦ δαιμονίου εἰς τὰς ἐρήμους. ³⁰ ἐπηρώτησεν^a δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· Τί σοι ὄνομά ἐστιν^b; ὁ δὲ εἶπεν·^c Λεγιών,^d ὅτι εἰσῆλθεν^e δαιμόνια πολλὰ^f εἰς αὐτόν. ³¹ καὶ παρεκάλουν^a αὐτόν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ^b αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον^c ἀπελθεῖν.^d ³² Ἦν^a δὲ ἐκεῖ ἀγέλη^b χοίρων^c ἱκανῶν βοσκομένη^d ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλεσαν^e αὐτόν ἵνα ἐπιτρέψῃ^f αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν.^g καὶ ἐπέτρεψεν^h αὐτοῖς. ³³ ἐξελθόντα^a δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον^b εἰς τοὺς χοίρους,^c καὶ ὥρμησεν^d ἡ ἀγέλη^e κατὰ τοῦ κρημνοῦ^f εἰς τὴν λίμνην^g

e V3SPAI	d V3SAAI	31 a V3PIAI
f V3SPAI ἐπιτάσσω to command	e NGMS ὑψιστος highest	b V3SAAS ἐπιτάσσω to command
g V3PPAI ὑπακούω to obey	f V1SPMI δέομαι to pray	c NAFS ἄβυσσος Abyss
26 a V3PAAI καταπλέω to sail to	g V2SAAS βασανίζω to torture	d VNAA
b NAFS χώρα country	29 a V3SAAI	32 a V3SIAI
c NGMP Γερασηνός Gerasene	b VNAA	b NNFS ἀγέλη herd
d V3SPAI	c V3SPAI συναρπάζω to seize	c NGMP χοῖρος pig
e ἀντιπέρα across from	d V3SIPI δεσμεύω to tie up	d VPPPNFS βόσκω to feed
27 a VPAADMS	e NDFP ἄλυσις chain	e V3PAAI
b V3SAAI ὑπαντάω to go out to meet	f NDFP πέδη foot	f V3SAAS ἐπιτρέπω to let
c VPPANMS	g VPPPNMS	g VNAA
d V3SAMI ἐνδύω to clothe	h VPPANMS διαρρήγνυμι to tear	h V3SAAI ἐπιτρέπω to let
e V3SIAI	i NANP δεσμόν chain	33 a VPAANNP
f NDNP μνήμα tomb	j V3SIPI ἐλαύνω to row	b V3PAAI
28 a VPAANMS	30 a V3SAAI	c NAMF χοῖρος pig
b VPAANMS ἀνακράζω to cry out	b V3SPAI	d V3SAAI ὁρμάω to rush
c V3SAAI προσπίπτω to fall down before	c V3SAAI	e NNFS ἀγέλη herd
	d NNFS λεγιών legion	f NGMS κρημνός steep bank
	e V3SAAI	g NAFS λίμνη lake

καὶ ἀπεπνίγη.^h 34 Ἰδόντες^a δὲ οἱ βόσκοντες^b τὸ γεγονὸς^c ἔφυγον^d καὶ ἀπήγγειλαν^e εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. 35 ἐξῆλθον^a δὲ ἰδεῖν^b τὸ γεγονὸς^c καὶ ἦλθον^d πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον^e καθήμενον^f τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν^g ἱματισμένον^h καὶ σωφρονοῦνταⁱ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν.^j 36 ἀπήγγειλαν^a δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες^b πῶς ἐσώθη^c ὁ δαιμονισθείς.^d 37 καὶ ἠρώτησεν^a αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου^b τῶν Γερασηνῶν^c ἀπελθεῖν^d ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο.^e αὐτὸς δὲ ἐμβὰς^f εἰς πλοῖον ὑπέστρεψεν.^g 38 ἐδεῖτο^a δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει^b τὰ δαιμόνια εἶναι^c σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσεν^d δὲ αὐτὸν λέγων.^e 39 Ὑπόστρεφε^a εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ^b ὅσα σοι ἐποίησεν^c ὁ θεός. καὶ ἀπῆλθεν^d καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων^e ὅσα ἐποίησεν^f αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. 40 Ἐν δὲ τῷ ὑποστρέφειν^a τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο^b αὐτὸν ὁ ὄχλος, ἦσαν^c γὰρ πάντες προσδοκῶντες^d αὐτόν. 41 καὶ ἰδοὺ ἦλθεν^a ἀνὴρ ὃν ὄνομα Ἰαῖρος,^b καὶ οὗτος ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν,^c καὶ πεσὼν^d παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει^e αὐτὸν εἰσελθεῖν^f εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 42 ὅτι θυγάτηρ^a μονογενὴς^b ἦν^c αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὐτὴ ἀπέθνησκεν.^d Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν^e αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον^f αὐτόν. 43 καὶ γυνὴ οὖσα^a ἐν ῥύσει^b

h V3SAPI ἀποπνίγω to choke	37 a V3SAAI	40 a VNPA
34 a VPAANMP	b NGFS περιχώρος neighboring	b V3SAMI ἀποδέχομαι to welcome
b VPPANMP βόσκω to feed	c NGMP Γερασηνός Gerasene	c V3PIAI
c VPRAANS	d VNAA	d VPPANMP προσδοκάω to look forward to
d V3PAAI φεύγω flee	e V3PIPI συνέχω to cover	41 a V3SAAI
e V3PAAI	f VPAANMS ἐμβαίνω to get into	b NNMS Ἰαῖρος Jairus
35 a V3PAAI	g V3SAAI	c V3SIAI
b VNAA	38 a V3SIMI	d VPAANMS
c VPRAANS	b V3SPAI	e V3SIAI
d V3PAAI	c VNPA	f VNAA
e V3PAAI	d V3SAAI	42 a NNFS θυγάτηρ daughter
f VPPMAMS	e VPPANMS	b NNFS μονογενὴς one and only
g V3SAAI	39 a V2SPAM	c V3SIAI
h VPRPAMS ἱματίζω to be dressed	b V2SPMM διηγέομαι to tell	d V3SIAI
i VPPAAMS σωφρονέω to be of a sound mind	c V3SAAI	e VNPA
j V3PAPI	d V3SAAI	f V3PIAI συμπνίγω to choke
36 a V3PAAI	e VPPANMS	43 a VPPANFS
b VPAANMP	f V3SAAI	b NDFS ῥύσις flow
c V3SAPI		
d VPAPNMS		
δαιμονίζομαι to be demon-possessed		

αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις ἱατροῖς^c προσαναλώσασα^d ὅλον τὸν βίον^e οὐκ ἴσχυσεν^f ἄπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι,^g 44 προσελθοῦσα^a ὀπισθεν^b ἤψατο^c τοῦ κρασπέδου^d τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα^e ἔστη^f ἡ ῥύσις^g τοῦ αἵματος αὐτῆς. 45 καὶ εἶπεν^a ὁ Ἰησοῦς· Τίς ὁ ἀψάμενός^b μου; ἀρνούμενων^c δὲ πάντων εἶπεν^d ὁ Πέτρος· Ἐπιστάτα,^e οἱ ὄχλοι συνέχουσίν^f σε καὶ ἄποθλίβουσιν.^g 46 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν·^a Ἦψατό^b μού τις, ἐγὼ γὰρ ἔγνω^c δύναμιν ἔξεληλυθυῖαν^d ἀπ' ἐμοῦ. 47 ἰδοῦσα^a δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν^b τρέμουσα^c ἦλθεν^d καὶ προσπεσοῦσα^e αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν^f ἤψατο^g αὐτοῦ ἄπήγγειλεν^h ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ ὡς ἰάθηⁱ παραχρῆμα.^j 48 ὁ δὲ εἶπεν^a αὐτῇ· Ὁυγάτηρ,^b ἡ πίστις σου σέσωκέν^c σε· πορεύου^d εἰς εἰρήνην. 49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος^a ἔρχεται^b τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου^c λέγων^d ὅτι Τέθνηκεν^e ἡ θυγάτηρ^f σου, ἡ μηκέτι^g σκύλλει^h τὸν διδάσκαλον. 50 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας^a ἀπεκρίθη^b αὐτῷ· Μὴ φοβοῦ,^c μόνον πίστευσον,^d καὶ σωθήσεται.^e 51 ἐλθὼν^a δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν^b εἰσελθεῖν^c τινὰ σὺν αὐτῷ ἢ εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς^d καὶ τὴν μητέρα. 52 ἔκλαιον^a δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο^b αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν·^c Μὴ

c NDMP ἱατρός <i>doctor</i>	46 a V3SAAI	b V3SPMI
d VPAANFS	b V3SAMI	c NGMS ἀρχισυνάγωγος
προσαναλίσκω <i>to spend lavishly</i>	c V1SAAI	leader of the
e NAMS βίος <i>life</i>	d VPRAAFS	synagogue
f V3SAAI ἰσχύω <i>to be strong</i>	47 a VPAANFS	d VPPANMS
g VNAP	b V3SAAI λανθάνω <i>to keep secret</i>	e V3SRAI θνήσκω <i>to have died</i>
44 a VPAANFS	c VPPANFS τρέμω <i>to tremble</i>	f NNFS θυγάτηρ
b ὀπισθεν <i>from behind</i>	d V3SAAI	daughter
c V3SAMI	e VPAANFS προσπίπτω <i>to fall down before</i>	g μηκέτι <i>no longer</i>
d NGNS κράσπεδον <i>edge</i>	f NAFS αἰτία <i>charge</i>	h V2SPAM σκύλλω <i>to bother</i>
e παραχρῆμα <i>immediately</i>	g V3SAMI	50 a VPAANMS
f V3SAAI	h V3SAAI	b V3SAPI
g NNFS ῥύσις <i>flow</i>	i V3SAPI ἰάομαι <i>to heal</i>	c V2SPMM
45 a V3SAAI	j παραχρῆμα <i>immediately</i>	d V2SAAM
b VPAMNMS	48 a V3SAAI	e V3SFPI
c VPPMGMP	b NNFS θυγάτηρ	51 a VPAANMS
d V3SAAI	daughter	b V3SAAI
e NMS ἐπιστάτης <i>master</i>	c V3SRAI	c VNAA
f V3PPAI συνέχω <i>to cover</i>	d V2SPMM	d NGFS παῖς <i>boy</i>
g V3PPAI ἀποθλίβω <i>to press against</i>	49 a VPPAGMS	52 a V3PIAI
		b V3PIMI κόπτω <i>to cut</i>
		c V3SAAI

κλαίετε,^d ὃ γὰρ ἄπεθανεν^e ἀλλὰ καθεύδει.^f 53 καὶ κατεγέλων^a αὐτοῦ,
εἰδότες^b ὅτι ἄπεθανεν.^c 54 αὐτὸς Ἦ δὲ κρατήσας^a τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν^b
λέγων.^c Ἡ παῖς,^d Ἦ ἔγειρε.^e 55 καὶ ἐπέστρεψεν^a τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη^b
παραχρῆμα,^c καὶ διέταξεν^d αὐτῇ δοθῆναι^e φαγεῖν.^f 56 καὶ ἐξέστησαν^a οἱ
γονεῖς^b αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν^c αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν^d τὸ γεγονός.^e

9 Συγκαλεσάμενος^a δὲ τοὺς δώδεκα ἔδωκεν^b αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ
πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους^c θεραπεύειν,^d 2 καὶ ἀπέστειλεν^a αὐτοὺς
κηρύσσειν^b τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι^c τοὺς ἀσθενεῖς,^d 3 καὶ εἶπεν^a
πρὸς αὐτούς· Μηδὲν αἴρετε^b εἰς τὴν ὁδόν, μήτε Ἦ ῥάβδον^c μήτε πήραν^d μήτε
ἄρτον μήτε ἀργύριον,^e μήτε Ἦ ἀνὰ^f δύο χιτῶνας^g ἔχειν.^h 4 καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν
εἰσέλθῃτε,^a ἐκεῖ μένετε^b καὶ ἐκεῖθεν^c ἐξέρχεσθε.^d 5 καὶ ὅσοι Ἦ ἂν μὴ
Ἦ δέχωνται^a ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι^b ἀπὸ τῆς πόλεως Ἦ ἐκείνης τὸν κονιορτὸν^c ἀπὸ
τῶν ποδῶν ὑμῶν Ἦ αποτινάσσετε^d εἰς μαρτύριον^e ἐπ’ αὐτούς. 6 ἐξερχόμενοι^a δὲ
διήρχοντο^b κατὰ τὰς κώμας^c εὐαγγελιζόμενοι^d καὶ θεραπεύοντες^e πανταχοῦ.^f
7 Ἦκουσεν^a δὲ Ἦρώδης ὁ τετραάρχης^b τὰ Ἦ γινόμενα^c πάντα, καὶ διηπόρει^d
διὰ τὸ λέγεσθαι^e ὑπὸ τινων ὅτι Ἦωάννης Ἦ ἡγέρθη^f ἐκ νεκρῶν, 8 ὑπὸ τινων δὲ

d V2PPAM	c V3SAAI	c ἐκεῖθεν <i>from there</i>
e V3SAAI	d VNAA	d V2PPMM
f V3SPAI καθεύδω <i>to sleep</i>	e VPRAANS	5 a V3PPMS
53 a V3PIAI καταγελάω <i>to laugh at</i>	Chapter 9	b VPPMNMP
b VPRANMP	1 a VPAMNMS συγκαλέω <i>to call together</i>	c NAMS κονιορτός <i>dust</i>
c V3SAAI	b V3SAAI	d V2PPAM ἀποτινάσσω <i>to shake off</i>
54 a VPAANMS	c NAFP νόσος <i>disease</i>	e NANS μαρτύριον <i>testimony</i>
b V3SAAI	d VNPA	6 a VPPMNMP
c VPPANMS	2 a V3SAAI	b V3PIMI
d NNFS παῖς <i>boy</i>	c VNPM ἰάομαι <i>to heal</i>	c NAFP κώμη <i>a village</i>
e V2SPAM	d NAMP ἀσθενής <i>weak</i>	d VPPMNMP
55 a V3SAAI	3 a V3SAAI	e VPPANMP
b V3SAAI	b V2PPAM	f πανταχοῦ <i>everywhere</i>
c παραχρῆμα <i>immediately</i>	c NAFS ῥάβδος <i>rod</i>	7 a V3SAAI
d V3SAAI διατάσσω <i>to command</i>	d NAFS πήρα <i>traveler's bag</i>	b NNMS τετραάρχης <i>tetrarch</i>
e VNAP	e NANS ἀργύριον <i>silver</i>	c VPPMANP
f VNAA	f ἀνά <i>each</i>	d V3SIAI διαπορέω <i>to be perplexed</i>
56 a V3PAAI ἐξίστημι <i>to amaze</i>	g NAMP χιτῶν <i>tunic</i>	e VNPP
b NNMP γονεῖς <i>parents</i>	h VNPA	f V3SAPI
	4 a V2PAAS	
	b V2PPAM	

ὅτι Ἡλίας^a ἐφάνη,^b ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης ἦ τις τῶν ἀρχαίων^c ἀνέστη.^d
⁹ ἔειπεν^a δὲ ὁ Ἡρώδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα.^b τίς δέ ἐστιν^c οὗτος
περὶ οὗ ἀκούω^d τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει^e ἰδεῖν^f αὐτόν. ¹⁰ Καὶ ὑποστρέψαντες^a οἱ
ἀπόστολοι διηγήσαντο^b αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν.^c καὶ παραλαβὼν^d αὐτοὺς
ὑπεχώρησεν^e κατ' ἰδίαν εἰς ῥόλιν καλουμένην^f Βηθσαϊδᾶ.^g ¹¹ οἱ δὲ ὄχλοι
γινόντες^a ἠκολούθησαν^b αὐτῷ. καὶ ἁποδεξάμενος^c αὐτοὺς ἐλάλει^d αὐτοῖς περὶ
τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας^e θεραπείας^f ἰᾶτο.^g ¹² Ἡ δὲ
ἡμέρα ἤρξατο^a κλίνειν.^b προσελθόντες^c δὲ οἱ δώδεκα εἶπαν^d αὐτῷ· Ἀπόλυσον^e
τὸν ὄχλον, ἵνα ῥπορευθέντες^f εἰς τὰς κύκλῳ^g κώμας^h ῥκαὶ ἀγροὺς
καταλύσωσινⁱ καὶ εὕρωσιν^j ἐπισιτισμόν,^k ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν.^l
¹³ εἶπεν^a δὲ πρὸς αὐτούς· Δότε^b αὐτοῖς ῥμεῖς φαγεῖν.^c οἱ δὲ εἶπαν·^d Οὐκ
εἰσὶν^e ἡμῖν πλεῖον ἢ ῥᾶρτοι πέντε^f καὶ ἰχθύες^g δύο, εἰ μήτι^h ῥπορευθέντεςⁱ ἡμεῖς
ἀγοράσωμεν^j εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα.^k ¹⁴ ἤσαν^a γὰρ ὡσεὶ^b ἄνδρες
πεντακισχίλιοι.^c εἶπεν^d δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Κατακλίνατε^e αὐτοὺς
κλισίας^f ῥὡσεὶ^g ἀνά^h πεντήκοντα.ⁱ ¹⁵ καὶ ἐποίησαν^a οὕτως καὶ ῥκατέκλιναν^b
ἅπαντας. ¹⁶ λαβὼν^a δὲ τοὺς πέντε ᾶρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας^b ἀναβλέψας^c

- 8 a NNMS Ἡλίας *Elijah*
b V3SAPI
c NGMP ἀρχαῖος *ancient*
d V3SAAI
9 a V3SAAI
b V1SAAI ἀποκεφαλίζω *to behead*
c V3SPAI
d V1SPAI
e V3SIAI
f VNAA
10 a VPAANMP
b V3PAMI διηγέομαι *to tell*
c V3PAAI
d VPAANMS
e V3SAAI ὑποχωρέω *to withdraw*
f VPPPAFS
g NAFS Βηθσαϊδᾶ *Bethsaida*
11 a VPAANMP
b V3PAAI
c VPAMNMS ἀποδέχομαι *to welcome*

- d V3SIAI
e VPPAAMP
f NGFS θεραπεία *service*
g V3SIMI ἰάομαι *to heal*
12 a V3SAMI
b VNPA κλίνω *to bow down*
c VPAANMP
d V3PAAI
e V2SAAM
f VPAPNMP
g κύκλῳ *all around*
h NAFP κώμη *a village*
i V3PAAS καταλύω *throw down*
j V3PAAS
k NAMS ἐπισιτισμός *food*
l V1PPAI
13 a V3SAAI
b V2PAAM
c VNAA
d V3PAAI
e V3PPAI
f NNMP ἰχθύς *fish*

- g μήτι [*interrogative particle*]
h VPAPNMP
i V1PAAS
j NANP βρῶμα *food*
14 a V3PIAI
b ὡσεὶ *like*
c NNMP πεντακισχίλιοι *five thousand*
d V3SAAI
e V2PAAM κατακλίνω *to cause to sit*
f NAFP κλισία *group reclining for a meal*
g ὡσεὶ *like*
h ἀνά *each*
i NAMP πεντήκοντα *fifty*
15 a V3PAAI
b V3PAAI κατακλίνω *to cause to sit*
16 a VPAANMS
b NAMP ἰχθύς *fish*
c VPAANMS ἀναβλέπω *to look up*

εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν^d αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν^e καὶ ἐδίδου^f τοῖς μαθηταῖς
 ἱ παραθεῖναι^g τῷ ὄχλῳ. ¹⁷ καὶ ἔφαγον^a καὶ ἐχορτάσθησαν^b πάντες, καὶ ἤρθη^c
 τὸ περισσεῦσαν^d αὐτοῖς κλασμάτων^e κόφινος^f δώδεκα. ¹⁸ Καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ
 εἶναι^b αὐτὸν προσευχόμενον^c κατὰ μόνας συνῆσαν^d αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ
 ἐπηρώτησεν^e αὐτοὺς λέγων.^f Τίνα με ῥοῖ ὄχλοι λέγουσιν^g εἶναι;^h ¹⁹ οἱ δὲ
 ἀποκριθέντες^a εἶπαν.^b Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν,^c ἄλλοι δὲ Ἡλίαν,^d ἄλλοι δὲ ὅτι
 προφήτης τις τῶν ἀρχαίων^e ἀνέστη.^f ²⁰ εἶπεν^a δὲ αὐτοῖς. Ὑμεῖς δὲ τίνα με
 λέγετε^b εἶναι;^c Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς^d εἶπεν.^e Τὸν χριστὸν τοῦ θεοῦ. ²¹ Ὁ
 δὲ ἐπιτιμήσας^a αὐτοῖς παρήγγειλεν^b μηδενὶ ῥ λέγειν^c τοῦτο, ²² εἰπὼν^a ὅτι Δεῖ^b
 τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν^c καὶ ἀποδοκιμασθῆναι^d ἀπὸ τῶν
 πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι^e καὶ τῇ τρίτῃ
 ἡμέρᾳ ῥ ἐγερθῆναι.^f ²³ Ἐλεγεν^a δὲ πρὸς πάντας. Εἴ τις θέλει^b ὀπίσω μου
 ῥ ἔρχεσθαι,^c ἀρνησάσθω^d ἑαυτὸν καὶ ἀράτω^e τὸν σταυρὸν^f αὐτοῦ ῥ καθ’
 ἡμέραν^g, καὶ ἀκολουθείτω^g μοι. ²⁴ ὃς γὰρ ῥ ἂν θέλῃ^a τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
 σῶσαι,^b ἀπολέσει^c αὐτήν. ὃς δ’ ἂν ἀπολέσῃ^d τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν^e ἐμοῦ,
 οὗτος σώσει^f αὐτήν. ²⁵ τί γὰρ ὠφελεῖται^a ἄνθρωπος κερδήσας^b τὸν κόσμον
 ὅλον ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας^c ἢ ζημιωθείς;^d ²⁶ ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνηθῇ^a με καὶ τοὺς

d V3SAAI	h VNPA	f VNAP
e V3SAAI κατακλάω to break in pieces	19 a VPAPNMP	23 a V3SIAI
f V3SIAI	b V3PAAI	b V3SPAI
g VNAA παρατίθημι to set before	c NAMS βαπτιστής Baptist	c VNPM
17 a V3PAAI	d NAMS Ἡλίας Elijah	d V3SAMM
b V3PAPI χορτάζω to feed	e NGMP ἀρχαῖος ancient	e V3SAAM
c V3SAPI	f V3SAAI	f NAMS σταυρός cross
d VPAANNS	20 a V3SAAI	g V3SPAM
e NGNP κλάσμα broken piece	b V2PPAI	24 a V3SPAS
f NNMP κόφινος a large basket	c VNPA	b VNAA
18 a V3SAMI	d VPAPNMS	c V3SFAI
b VNPA	e V3SAAI	d V3SAAS
c VPPMAMS	21 a VPAANMS ἐπιτιμάω to rebuke	e ἕνεκεν for
d V3PIAI σύνειμι to be with	b V3SAAI	f V3SFAI
e V3SAAI	c VNPA	25 a V3SPPI ὠφελέω to be of good use
f VPPANMS	22 a VPAANMS	b VPAANMS κερδαίνω to gain
g V3PPAI	b V3SPAI	c VPAANMS
	c VNAA	d VPAPNMS ζημιόω to forfeit
	d VNAP ἀποδοκιμάζω to reject	26 a V3SAPS ἐπαισχύνομαι to be ashamed of
	e VNAP	

ἐμούς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται,^b ὅταν ἔλθῃ^c ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων.²⁷ λέγω^a δὲ ὑμῖν ἀληθῶς,^b εἰσὶν^c τινες τῶν ἁαυτοῦ^d ἑστηκότων^e οἳ οὐ μὴ γεύσονται^f θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν^g τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.²⁸ Ἐγένετο^a δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὥσει^b ἡμέραι ὀκτώ^c ἁ καὶ παραλαβὼν^d Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη^e εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.^f ²⁹ καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ προσεύχεσθαι^b αὐτὸν τὸ εἶδος^c τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς^d αὐτοῦ λευκὸς^e ἑξαστράπτων.^f ³⁰ καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν^a αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν^b Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας,^c ³¹ οἳ ὀφθέντες^a ἐν δόξῃ ἔλεγον^b τὴν ἔξοδον^c αὐτοῦ ἣν ἤμελλεν^d πληροῦν^e ἐν Ἱερουσαλήμ. ³² ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν^a βεβαρημένοι^b ὕπνω.^c διαγρηγορήσαντες^d δὲ εἶδον^e τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας^f αὐτῷ. ³³ καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι^b αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν^c ἁ ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Ἐπιστάτα,^d καλὸν ἐστίν^e ἡμᾶς ὧδε εἶναι,^f καὶ ποιήσωμεν^g σκηνὰς^h τρεῖς, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἡλίᾳ,ⁱ μὴ εἰδῶς^j ὃ λέγει.^k ³⁴ ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος^a ἐγένετο^b νεφέλη^c καὶ ἁ ἐπεσκίαζεν^d αὐτούς· ἐφοβήθησαν^e δὲ ἐν τῷ ἁ εἰσελθεῖν^f αὐτοὺς ἁ εἰς τὴν νεφέλην.^g ³⁵ καὶ φωνὴ ἐγένετο^a ἐκ τῆς νεφέλης^b λέγουσα·^c Οὗτός

b V3SFPI ἐπαισχύνομαι to be ashamed of	f VPPANMS ἑξαστράπτω to flash like lightning	c V3SAAI
c V3SAAS	30 a V3PIAI συλλαλέω to talk with	d NMS ἐπιστάτης master
27 a V1SPAI	b V3PIAI	e V3SPAI
b ἀληθῶς truly	c NNMS Ἡλίας Elijah	f VNPA
c V3PPAI	31 a VPAPNMP	g V1PAAS
d αὐτοῦ he	b V3PIAI	h NAFP σκηνή tabernacle
e VPRAGMP	c NAFS ἔξοδος exodus	i NDMS Ἡλίας Elijah
f V3PAMS γεύομαι to taste	d V3SIAI	j VPRANMS
g V3PAAS	e VNPA	k V3SPAI
28 a V3SAMI	32 a V3PIAI	34 a VPPAGMS
b ὥσει like	b VPRPNMP βαρέω to be burdened	b V3SAMI
c NNFP ὀκτώ eight	c NDMS ὕπνος sleep	c NNFS νεφέλη cloud
d VPAANMS	d VPAANMP	d V3SIAI ἐπισκιάζω to cast a shadow
e V3SAAI	διαγρηγορέω to become fully awake	e V3PAPI
f VNAM	e V3PAAI	f VNAA
29 a V3SAMI	f VPRAAMP συνίστημι to commend	g NAFS νεφέλη cloud
b VNPM	33 a V3SAMI	35 a V3SAMI
c NNNS εἶδος form	b VNPP διαχωρίζομαι to be separated	b NGFS νεφέλη cloud
d NNMS ἱματισμός clothing		c VPPANFS
e NNMS λευκός white		

ἐστιν^d ὁ υἱός μου ὁ ἡκλελεγμένος,^e αὐτοῦ ἀκούετε.^f ³⁶ καὶ ἐν τῷ γενέσθαι^a τὴν φωνὴν ἡεὐρέθη^b Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν^c καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν^d ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἐώρακαν.^e ³⁷ Ἐγένετο^a ἡ δὲ τῇ ἐξῆς^b ἡμέρα κατελθόντων^c αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήντησεν^d αὐτῷ ὄχλος πολὺς. ³⁸ καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἡέβόησεν^a λέγων.^b Διδάσκαλε, δέομαί^c σου ἐπιβλέψαι^d ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενῆς^e ἡμοί ἐστιν.^f ³⁹ καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει^a αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης^b κράζει,^c καὶ σπαράσσει^d αὐτόν μετὰ ἀφροῦ^e καὶ ἡμόγισ^f ἀποχωρεῖ^g ἀπ' αὐτοῦ συντρίβον^h αὐτόν. ⁴⁰ καὶ ἐδεήθη^a τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν^b αὐτό, καὶ οὐκ ἡδυνήθησαν.^c ⁴¹ ἀποκριθεὶς^a δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν.^b Ὡς^c γενεὰ ἄπιστος^d καὶ διεστραμμένη,^e ἕως πότε ἔσομαι^f πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι^g ὑμῶν; προσάγαγε^h ὧδε τὸν υἱόν σου.ⁱ ⁴² ἔτι δὲ προσερχομένου^a αὐτοῦ ἔρρηξεν^b αὐτόν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν.^c ἐπετίμησεν^d δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο^e τὸν παῖδα^f καὶ ἀπέδωκεν^g αὐτόν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ⁴³ ἐξεπλήσσοντο^a δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι^b τοῦ θεοῦ. Πάντων δὲ θαυμαζόντων^c ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἡέποίει^d εἶπεν^e πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. ⁴⁴ Θέσθε^a ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους, ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει^b παραδίδοσθαι^c εἰς χεῖρας

d V3SPAI	f V3SPAI	h V2SAAM προσάγω to bring to
e VPRPNMS ἐκλέγομαι to chose	39 a V3SPAI	42 a VPPMGMS
f V2PPAM	b ἐξαίφνης suddenly	b V3SAAI ῥήγνυμι to burst
36 a VNAME	c V3SPAI	c V3SAAI συσπαράσσω to cause to convulse
b V3SAPI	d V3SPAI σπαράσσω to convulse	d V3SAAI ἐπιτιμῶ to rebuke
c V3PAAI σιγάω to be silent	e NGMS ἀφρός foam	e V3SAMI ἰάομαι to heal
d V3PAAI	f μόγισ scarcely ever	f NAMS παῖς boy
e V3PRAI	g V3SPAI ἀποχωρέω to go away from	g V3SAAI
37 a V3SAMI	h VPPANNS συντρίβω to break	43 a V3PIPI ἐκπλήσσομαι to be amazed
b ἐξῆς next	40 a V1SAPI	b NDFS μεγαλειότης majesty
c VPAAGMP κατέρχομαι to go down	b V3PAAS	c VPPAGMP
d V3SAAI συναντάω to meet	c V3PAPI	d V3SIAI
38 a V3SAAI βοάω to call	41 a VPAPNMS	e V3SAAI
b VPPANMS	b V3SAAI	44 a V2PAMM
c V1SPMI δέομαι to pray	c ὦ O!	b V3SPAI
d VNAA ἐπιβλέπω to look at	d NFS ἄπιστος unbelieving	c VNPP
e NNMS μονογενῆς one and only	e VPRPFS διαστρέφω to subvert	
	f V1SFMI	
	g V1SFMI ἀνέχομαι to put up with	

ἀνθρώπων. ⁴⁵ οἱ δὲ ἡγνόουν^a τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν^b παρακεκαλυμμένον^c ἀπ’ αὐτῶν ἵνα μὴ αἰσθωνται^d αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο^e ἐρωτῆσαι^f αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. ⁴⁶ Εἰσῆλθεν^a δὲ διαλογισμὸς^b ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη^c μείζων αὐτῶν. ⁴⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἶδὼς^a τὸν διαλογισμὸν^b τῆς καρδίας αὐτῶν ἐπιλαβόμενος^c ἔπαυσε^d αὐτὸ παρ’ ἐαυτῷ, ⁴⁸ καὶ εἶπεν^a αὐτοῖς. Ὁς ἂν δέξηται^b τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται,^c καὶ ὁς ἂν ἐμὲ δέξηται^d δέχεται^e τὸν ἀποστείλαντά^f με· ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων^g οὗτός ἐστιν^h μέγας. ⁴⁹ Ἀποκριθεὶς^a ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν.^b Ἐπιστάτα,^c εἶδομέν^d τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα^e δαιμόνια, καὶ ἐκωλύομεν^f αὐτὸν ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ^g μεθ’ ἡμῶν. ⁵⁰ εἶπεν^a δὲ ὁ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Μὴ κωλύετε,^b ὁ γὰρ οὐκ ἔστιν^c καθ’ ὑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἔστιν.^d ⁵¹ Ἐγένετο^a δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι^b τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήμψεως^c αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον ἑστήρισεν^d τοῦ πορεύεσθαι^e εἰς Ἱερουσαλήμ, ⁵² καὶ ἀπέστειλεν^a ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ πορευθέντες^b εἰσῆλθον^c εἰς κώμην^d Σαμαριτῶν,^e ὥς ἐτοιμάσαι^f αὐτῷ. ⁵³ καὶ οὐκ ἐδέξαντο^a αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν^b πορευόμενον^c εἰς Ἱερουσαλήμ. ⁵⁴ ἰδόντες^a δὲ οἱ μαθηταὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπαν.^b Κύριε, θέλεις^c εἰπωμεν^d πῦρ καταβῆναι^e ἀπὸ

45 a V3PIAI ἄγνοέω to be ignorant	b V3SAMS	c NGFS ἀνάλημψις taking up
b V3SIAI	c V3SPMI	d V3SAAI στηρίζω to strengthen
c VPRPNNS παρακαλύπτομαι to be hidden	e V3SPMI	e VNPM
d V3PAMS αἰσθάνομαι to grasp	f VPAAAMS	52 a V3SAAI
e V3PIMI	g VPPANMS	b VPAPNMP
f VNAA	h V3SPAI	c V3PAAI
46 a V3SAAI	49 a VPAPNMS	d NAFS κώμη a village
b NNMS διαλογισμός thought	b V3SAAI	e NGMP Σαμαρίτης Samaritan
c V3SPOAO	c NMS ἐπιστάτης master	f VNAA
47 a VPRANMS	d V1PAAI	53 a V3PAMI
b NAMS διαλογισμός thought	e VPPAAMS	b V3SIAI
c VPAMNMS ἐπιλαμβάνομαι to take hold	f V1PIAI κωλύω to hinder	c VPPMNNS
d V3SAAI	g V3SPAI	54 a VPAANMP
48 a V3SAAI	50 a V3SAAI	b V3PAAI
	b V2PPAM κωλύω to hinder	c V2SPAI
	c V3SPAI	d V1PAAS
	d V3SPAI	e VNAA
	51 a V3SAMI	
	b VNPP συμπληρώω to be swamped	

τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι^f αὐτούς; ⁵⁵ στραφεῖς^a δὲ ἐπετίμησεν^b αὐτοῖς.
⁵⁶ καὶ ἐπορεύθησαν^a εἰς ἑτέραν κώμην.^b ⁵⁷ Καὶ πορευομένων^a αὐτῶν ἐν τῇ
ὁδῷ εἶπεν^b τις πρὸς αὐτόν. Ἀκολουθήσω^c σοι ὅπου ἂν ᾖ^d ἄπέρχῃ.^d ⁵⁸ καὶ
εἶπεν^a αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. Αἱ ἀλώπεκες^b φωλεοῦς^c ἔχουσιν^d καὶ τὰ πετεινὰ^e τοῦ
οὐρανοῦ κατασκηνώσεις,^f ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει^g ποῦ τὴν κεφαλὴν
κλίνει.^h ⁵⁹ εἶπεν^a δὲ πρὸς ἕτερον. Ἀκολούθει^b μοι. ὁ δὲ εἶπεν.^c Κύριε,
ἐπίτρεψόν^d μοι ἄπελθόντι^e πρῶτον ἵθάψαι^f τὸν πατέρα μου. ⁶⁰ εἶπεν^a δὲ
αὐτῷ. Ἄφες^b τοὺς νεκροὺς θάψαι^c τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς, σὺ δὲ ἀπελθὼν^d
διάγγελλε^e τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. ⁶¹ εἶπεν^a δὲ καὶ ἕτερος. Ἀκολουθήσω^b σοι,
κύριε. πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν^c μοι ἀποτάξασθαι^d τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου.
⁶² εἶπεν^a δὲ ὁ Ἰησοῦς. Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν^b τὴν χεῖρα ἐπ' ἄροτρον^c καὶ
βλέπων^d εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετός^e ἐστίν^f τῇ βασιλείᾳ^g τοῦ θεοῦ.

10 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν^a ὁ κύριος καὶ ἑτέρους ἐβδομήκοντα^b δύο καὶ
ἀπέστειλεν^c αὐτοὺς ἀνά^d δύο δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ
τόπον οὗ ἤμελλεν^e αὐτὸς ἔρχεσθαι.^f ² ἔλεγεν^a δὲ πρὸς αὐτούς. Ὁ μὲν
θερισμὸς^b πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται^c ὀλίγοι. δεήθητε^d οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ^e
ὅπως ἔργατας^f ἐκβάλλῃ^g εἰς τὸν θερισμὸν^h αὐτοῦ. ³ ὑπάγετε.^a ἴδου

f VNAA ἀναλίσκω to
consume
55 a VPAPNMS στρέφω to
turn
b V3SAAI ἐπιτιμάω to
rebuke
56 a V3PAPI
b NAFS κώμη a village
57 a VPPMGMP
b V3SAAI
c V1SFAI
d V2SPMS
58 a V3SAAI
b NNFP ἀλώπηξ fox
c NAMP φωλεός hole
d V3PPAI
e NNNP πετεινὸν bird
f NAFP κατασκήνωσις
nest
g V3SPAI
h V3SPAS κλίνω to bow
down
59 a V3SAAI

b V2SPAM
c V3SAAI
d V2SAAM ἐπιτρέπω to
let
e VPAADMS
f VNAA θάπτω to bury
60 a V3SAAI
b V2SAAM
c VNAA θάπτω to bury
d VPAANMS
e V2SPAM διαγγέλλω to
proclaim
61 a V3SAAI
b V1SFAI
c V2SAAM ἐπιτρέπω to
let
d VNAM ἀποτάσσομαι to
say good-by
62 a V3SAAI
b VPAANMS ἐπιβάλλω
to throw over
c NANS ἄροτρον plow

d VPPANMS
e NNMS εὐθετός fit
f V3SPAI
Chapter 10
1 a V3SAAI ἀναδείκνυμι to
show
b NAMP ἐβδομήκοντα
seventy
c V3SAAI
d ἀνά each
e V3SAI
f VNPM
2 a V3SAI
b NNMS θερισμός harvest
c NNMP ἐργάτης worker
d V2PAPM
e NGMS θερισμός harvest
f NAMP ἐργάτης worker
g V3SAAS
h NAMS θερισμός harvest
3 a V2PPAM

ἀποστέλλω^b ὑμᾶς ὡς ἄρνας^c ἐν μέσῳ λύκων.^d ⁴ μὴ βαστάζετε^a βαλλάντιον,^b
μὴ πήραν,^c ἢ μὴ ὑποδήματα,^d καὶ μηδὲνα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε.^e ⁵ εἰς ἣν
δ' ἂν εἰσέλθῃτε^a οἰκίαν ᾧ πρῶτον λέγετε.^b Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. ⁶ καὶ ἐὰν
ἢ^a ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται^b ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε,^c
ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει.^d ⁷ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε,^a ἐσθίοντες^b καὶ πίνοντες^c
τὰ παρ' αὐτῶν, ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης^d τοῦ μισθοῦ^e ἑαυτοῦ. μὴ μεταβαίνετε^f ἐξ
οἰκίας εἰς οἰκίαν. ⁸ καὶ εἰς ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε^a καὶ δέχωνται^b ὑμᾶς,
ἐσθίετε^c τὰ παρατιθέμενα^d ὑμῖν, ⁹ καὶ θεραπεύετε^a τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς,^b
καὶ λέγετε^c αὐτοῖς· Ἡγγικεν^d ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ¹⁰ εἰς ἣν δ' ἂν
πόλιν εἰσέλθῃτε^a καὶ μὴ δέχωνται^b ὑμᾶς, ἐξελθόντες^c εἰς τὰς πλατείας^d
αὐτῆς εἶπατε.^e ¹¹ Καὶ τὸν κονιορτὸν^a τὸν κολληθέντα^b ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως
ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας ἄπομασσόμεθα^c ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε^d ὅτι
ἢ^a ἡγγικεν^e ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ¹² λέγω^a ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις^b ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ἀνεκτότερον^c ἔσται^d ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. ¹³ Οὐαὶ σοι, Χοραζὶν·^a οὐαὶ
σοι, Βηθσαιδᾶ·^b ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ^c καὶ Σιδῶνι^d ἐγενήθησαν^e αἱ δυνάμεις αἱ
γενόμεναι^f ἐν ὑμῖν, πάλαι^g ἂν ἐν σάκκῳ^h καὶ σποδῶⁱ καθήμενοι^j
μετενόησαν.^k ¹⁴ πλὴν Τύρῳ^a καὶ Σιδῶνι^b ἀνεκτότερον^c ἔσται^d ἐν τῇ κρίσει ἢ

b V1SPAI	f V2PPAM μεταβαίνω to go on	12 a V1SPAI
c NAMP ἀρήν <i>lamb</i>	8 a V2PPMS	b NDNF Σόδομα <i>Sodom</i>
d NGMP λύκος <i>wolf</i>	b V3PPMS	c NNNS ἀνεκτός
4 a V2PPAM βαστάζω to carry	c V2PPAM	d V3SFMI
b NANS βαλλάντιον <i>purse</i>	d VPPPANP παρατίθημι to set before	13 a NFS Χοραζὶν <i>Korazin</i>
c NAFS πήρα <i>traveler's bag</i>	9 a V2PPAM	b NFS Βηθσαιδᾶ <i>Bethsaida</i>
d NANP ὑπόδημα <i>sandal</i>	b NAMP ἀσθενής <i>weak</i>	c NDFS Τύρος <i>Tyre</i>
e V2PAMS	c V2PPAM	d NDFS Σιδῶν <i>Sidon</i>
5 a V2PAAS	d V3SRAI	e V3PAPI
b V2PPAM	10 a V2PAAS	f VPAMNFP
6 a V3SPAS	b V3PPMS	g πάλαι <i>long ago</i>
b V3SFPI ἐπαναπαύομαι to rest on	c VPAANMP	h NDMS σάκκος <i>sackcloth</i>
c μήγε <i>not</i>	d NAFP πλατεῖα <i>street</i>	i NDFS σποδός <i>ashes</i>
d V3SFAI ἀνακάμπτω to return	e V2PAAM	j VPPMNMP
7 a V2PPAM	11 a NAMS κονιορτός <i>dust</i>	k V3PAAI
b VPPANMP	b VPAPAMS κολλάομαι to join	14 a NDFS Τύρος <i>Tyre</i>
c VPPANMP	c V1PPMI ἀπομάσσομαι to wipe off	b NDFS Σιδῶν <i>Sidon</i>
d NNMS ἐργάτης <i>worker</i>	d V2PPAM	c NNNS ἀνεκτός
e NGMS μισθός <i>wage</i>	e V3SRAI	d V3SFMI

ὑμῖν.¹⁵ καὶ σύ, Καφαρναούμ,^a ἥ μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ;^b ἕως ἡμεῶν τοῦ ἄδου^c
 ἡ καταβιβασθήσῃ.^d ¹⁶ Ὁ ἀκούων^a ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει,^b καὶ ὁ ἀθετῶν^c ὑμᾶς ἐμὲ
 ἀθετεῖ.^d ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν^e ἀθετεῖ^f τὸν ἀποστείλαντά^g με. ¹⁷ Ὑπέστρεψαν^a δὲ
 οἱ ἐβδομήκοντα^b ἡμεῖς μετὰ χαρᾶς λέγοντες.^c Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια
 ὑποτάσσεται^d ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. ¹⁸ εἶπεν^a δὲ αὐτοῖς· Ἐθεώρουν^b τὸν
 Σατανᾶν ὡς ἄστραπην^c ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.^d ¹⁹ ἰδοὺ ἡ δέδωκα^a ὑμῖν τὴν
 ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν^b ἐπάνω^c ὄφειων^d καὶ σκορπίων,^e καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν
 δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἡ ἀδικήσῃ.^f ²⁰ πλὴν ἐν τούτῳ μὴ
 χαίρετε^a ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται,^b χαίρετε^c δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα
 ὑμῶν ἡ ἐγγέγραπται^d ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²¹ Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἡγαλλιάσατο^a ἡμεῖς
 πνεύματι ἡ τῷ ἁγίῳ^b καὶ εἶπεν.^c Ἐξομολογοῦμαί^d σοι, πάτερ κύριε τοῦ
 οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας^e ταῦτα ἀπὸ σοφῶν^f καὶ συνετῶν,^g καὶ
 ἀπεκάλυψας^h αὐτὰ νηπίοις.ⁱ ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἡ εὐδοκία^j ἐγένετο^k
 ἡ ἐμπροσθέν σου. ²² ἡ πάντα μοι παρεδόθη^a ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ οὐδεὶς
 γινώσκει^b τίς ἐστίν^c ὁ υἱὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστίν^d ὁ πατήρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς
 καὶ ὁ ὧν ἡ ἐὰν βούληται^e ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.^f ²³ Καὶ στραφεὶς^a πρὸς τοὺς
 μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπεν.^b Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες^c ἃ βλέπετε.^d

15 a NFS Καφαρναούμ Capernaum	b V1SIAI	d V2SAAI ἀποκρύπτω to hide
b V2SFPI ὑψόω to lift up	c NAFS ἄστραπή lightning	e NGMP σοφός wise
c NGMS Ἶδης Hades	d VPAAAMS	f NGMP συνετός intelligent
d V2SFPI καταβιβάζω to go down	19 a V1SRAI	g V2SAAI ἀποκαλύπτω to reveal
16 a VPPANMS	b VNPA πατέω to trample on	h NDMP νήπιος child
b V3SPAI	c ἐπάνω above	i NNFS εὐδοκία goodwill
c VPPANMS ἀθετέω to reject	d NGMP ὄφις snake	j V3SAMI
d V3SPAI ἀθετέω to reject	e NGMP σκορπίος scorpion	22 a V3SAPI
e VPPANMS ἀθετέω to reject	f V3SAAS ἀδικέω to do wrong	b V3SPAI
f V3SPAI ἀθετέω to reject	20 a V2PPAM	c V3SPAI
g VPAAAMS	b V3SPPI	d V3SPAI
17 a V3PAAI	c V2PPAM	e V3SPMS
b NNMP ἐβδομήκοντα seventy	d V3SRPI ἐγγράφω to write in	f VNAA ἀποκαλύπτω to reveal
c VPPANMP	21 a V3SAMI ἀγαλλιάω to be filled with delight	23 a VPAPNMS στρέφω to turn
d V3SPPI	b V3SAAI	b V3SAAI
18 a V3SAAI	c V1SPMI ἐξομολογέω to consent	c VPPANMP
		d V2PPAI

24 λέγω^a γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν^b ἰδεῖν^c ἃ ὑμεῖς βλέπετε^d καὶ οὐκ εἶδαν,^e καὶ ἀκοῦσαι^f ἃ ἀκούετε^g καὶ οὐκ ἤκουσαν.^h 25 Καὶ ἰδοὺ νομικός^a τις ἀνέστη^b ἐκπειράζων^c τὸν αὐτὸν λέγων.^d Διδάσκαλε, τί ποιήσας^e ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;^f 26 ὁ δὲ εἶπεν^a πρὸς αὐτόν. Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται;^b πῶς ἀναγινώσκεις;^c 27 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς^a εἶπεν.^b Ἀγαπήσεις^c κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ^d σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ^e σου, καὶ τὸν πλησίον^f σου ὡς σεαυτόν. 28 εἶπεν^a δὲ αὐτῷ. Ὁρθῶς^b ἀπεκρίθης.^c τοῦτο ποιεῖ^d καὶ ζήση.^e 29 Ὁ δὲ θέλων^a τὸ δικαίωσαι^b ἑαυτὸν εἶπεν^c πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ τίς ἐστίν^d μου πλησίον;^e 30 ὑπολαβὼν^a τὸν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν.^b Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν^c ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ^d καὶ λησταῖς^e περιέπεσεν,^f οἱ καὶ ἐκδύσαντες^g αὐτὸν καὶ πληγὰς^h ἐπιθέντεςⁱ ἀπῆλθον^j ἀφέντες^k τὴν ἡμιθανή.^l 31 κατὰ συγκυρίαν^a δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινεν^b ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν^c αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν.^d 32 ὁμοίως δὲ καὶ Λευίτης^a κατὰ τὸν τόπον ἐλθὼν^b καὶ ἰδὼν^c ἀντιπαρῆλθεν.^d 33 Σαμαρίτης^a δὲ τις ὁδεύων^b ἦλθεν^c κατ' αὐτὸν καὶ ἰδὼν^d

24 a V1SPAI	e NDFS διάνοια <i>mind</i>	i VPAANMP
b V3PAAI	f πλησίον <i>near</i>	j V3PAAI
c VNAA	28 a V3SAAI	k VPAANMP
d V2PPAI	b ὀρθῶς <i>straightly</i>	l NAMS ἡμιθανής <i>half dead</i>
e V3PAAI	c V2SAPI	31 a NAFS συγκυρία <i>event that just happens</i>
f VNAA	d V2SPAM	b V3SIAI
g V2PPAI	e V2SFMI	c VPAANMS
h V3PAAI	29 a VPPANMS	d V3SAAI
25 a NNMS νομικός <i>about the law</i>	b VNAA	ἀντιπαρέρχομαι <i>to pass by on the opposite side</i>
b V3SAAI	c V3SAAI	32 a NNMS Λευίτης <i>Levite</i>
c VPPANMS ἐκπειράζω <i>to test</i>	d V3SPAI	b VPAANMS
d VPPANMS	e πλησίον <i>near</i>	c VPAANMS
e VPAANMS	30 a VPAANMS	d V3SAAI
f V1SFAI κληρονομέω <i>to inherit</i>	ὑπολαμβάνω <i>to take up</i>	ἀντιπαρέρχομαι <i>to pass by on the opposite side</i>
26 a V3SAAI	b V3SAAI	33 a NNMS Σαμαρίτης <i>Samaritan</i>
b V3SRPI	c V3SIAI	b VPPANMS ὁδεύω <i>to travel</i>
c V2SPAI	d NAFS Ἱεριχὼ <i>Jericho</i>	c V3SAAI
27 a VPAPNMS	e NDMP ληστής <i>robber</i>	d VPAANMS
b V3SAAI	f V3SAAI περιπίπτω <i>to fall into</i>	
c V2SFAI	g VPAANMP ἐκδύω <i>to strip off clothing</i>	
d NDFS ἰσχύς <i>strength</i>	h NAFP πλῆγῃ <i>plague</i>	

ἐσπλαγχνίσθη,^{e 34} καὶ προσελθὼν^a κατέδησεν^b τὰ τραύματα^c αὐτοῦ ἐπιχέων^d ἔλαιον^e καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας^f δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος^g ἤγαγεν^h αὐτὸν εἰς πανδοχεῖονⁱ καὶ ἐπεμελήθη^j αὐτοῦ. ³⁵ καὶ ἐπὶ τὴν αὐριον^a ἐκβαλὼν^b δύο δηνάρια^c ἔδωκεν^d τῷ πανδοχεῖ^e καὶ εἶπεν.^f Ἐπιμελήθητι^g αὐτοῦ, καὶ ὅ τι ἂν προσδαπανήσης^h ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαιⁱ με ἀποδώσω^j σοι. ³⁶ τίς τούτων τῶν τριῶν πλησίον^a δοκεῖ^b σοι γεγονέναι^c τοῦ ἐμπεσόντος^d εἰς τοὺς ληστάς;^e ³⁷ ὁ δὲ εἶπεν.^a Ὁ ποιήσας^b τὸ ἔλεος^c μετ' αὐτοῦ. εἶπεν^d δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. Πορεύου^e καὶ σὺ ποιεῖ^f ὁμοίως. ³⁸ Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι^a αὐτοὺς αὐτὸς εἰσῆλθεν^b εἰς κώμην^c τινά· γυνή δέ τις ὀνόματι Μάρθα^d ὑπεδέξατο^e αὐτόν. ³⁹ καὶ τῇδε^a ἡ^b ἀδελφή^c καλουμένη^d Μαριάμ,^e ἡ καὶ παρακαθεσθεῖσα^f πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουεν^g τὸν λόγον αὐτοῦ. ⁴⁰ ἡ δὲ Μάρθα^a περισπᾶτο^b περὶ πολλήν διακονίαν· ἐπιστᾶσα^c δὲ εἶπεν.^d Κύριε, οὐ μέλει^e σοι ὅτι ἡ ἀδελφή^f μου μόνην με κατέλειπεν^g διακονεῖν;^h εἰπέⁱ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται.^j ⁴¹ ἀποκριθεὶς^a δὲ εἶπεν^b αὐτῇ ὁ κύριος· Μάρθα^c Μάρθα,^d μεριμνᾷς^e καὶ θορυβάζῃ^f περὶ πολλά, ⁴² ὀλίγων δέ ἐστιν^a χρεία ἢ ἐνός^b.

e V3SAPI σπλαγχνίζομαι to have compassion on	i VNPM ἐπανέρχομαι to return	g V3SIAI
34 a VPAANMS	j V1SFAI	40 a NNFS Μάρθα Martha
b V3SAAI καταδέω to bandage	36 a πλησίον near	b V3SIPI περισπάομαι to be distracted
c NANP τραῦμα wounds	b V3SPAI	c VPAANFS ἐφίστημι to approach
d VPPANMS ἐπιχέω to pour on	c VNRA	d V3SAAI
e NANS ἔλαιον olive oil	d VPAAGMS ἐμπίπτω to fall into	e V3SPAI μέλει it is a care
f VPAANMS ἐπιβιβάζω to put on	e NAMP ληστής robber	f NNFS ἀδελφή sister
g NANS κτῆνος donkey	37 a V3SAAI	g V3SAAI καταλείπω to leave
h V3SAAI	b VPAANMS	h VNPA
i NANS πανδοχεῖον inn	c NANS ἔλεος mercy	i V2SAAM
j V3SAPI ἐπιμελέομαι to take care of	d V3SAAI	j V3SAMS
35 a αὐριον tomorrow	e V2SPMM	συναντιλαμβάνομαι to help
b VPAANMS	f V2SPAM	41 a VPAPNMS
c NANP δηνάριον denarius	38 a VNPM	b V3SAAI
d V3SAAI	b V3SAAI	c NFS Μάρθα Martha
e NDMS πανδοχεύς innkeeper	c NAFS κώμη a village	d NFS Μάρθα Martha
f V3SAAI	d NNFS Μάρθα Martha	e V2SPAI μεριμνᾶω to worry
g V2SAPM ἐπιμελέομαι to take care of	e V3SAMI ὑποδέχομαι to welcome	f V2SPPI θορυβάζω to be upset
h V2SAAS προσδαπανᾶω to spend extra	39 a NDFS ὁδε this	42 a V3SPAI
	b V3SIAI	
	c NNFS ἀδελφή sister	
	d VPPPNFS	
	e NNFS Μαριάμ Mary	
	f VPAPNFS	
	παρακαθέζομαι to sit beside 51	

Ἦ Μαριάμ^b γὰρ ἴ την ἀγαθὴν μερίδα^c ἐξελέξατο^d ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται^e αὐτῆς.

11 Καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ εἶναι^b αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον,^c ὡς ἐπαύσατο,^d εἶπεν^e τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Κύριε, δίδαξον^f ἡμᾶς προσεύχεσθαι,^g καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξεν^h τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. ² εἶπεν^a δὲ αὐτοῖς· Ὅταν προσεύχησθε,^b λέγετε·^c Ἰ Πάτερ, ἁγιασθήτω^d τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω^e ἡ βασιλεία ἱ σου. ³ τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον^a δίδου^b ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν. ⁴ καὶ ἄφες^a ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν^b παντὶ ὀφείλοντι^c ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκης^d ἡμᾶς εἰς ἱ πειρασμόν.^e ⁵ Καὶ εἶπεν^a πρὸς αὐτούς· Τίς ἐξ ὑμῶν ἔξει^b φίλον^c καὶ πορεύσεται^d πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου^e καὶ εἴπη^f αὐτῷ· Φίλε,^g χρῆσόν^h μοι τρεῖς ἄρτους, ⁶ ἐπειδὴ^a φίλος^b ἱ μου παρεγένετο^c ἐξ ὁδοῦ πρὸς με καὶ οὐκ ἔχω^d ὁ παραθήσω^e αὐτῷ. ⁷ κάκεῖνος^a ἔσωθεν^b ἀποκριθεὶς^c εἶπη·^d Μὴ μοι κόπους^e παρέχε·^f ἥδη ἡ θύρα κέκλεισται,^g καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην^h εἰσίν·ⁱ οὐ δύναμαι ἁναστὰς^k δοῦναί^l σοι. ⁸ λέγω^a ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει^b αὐτῷ ἁναστὰς^c διὰ τὸ εἶναι^d ἱ φίλον^e αὐτοῦ, διὰ γε^f τὴν ἀναίδειαν^g αὐτοῦ ἐγερθεὶς^h δώσειⁱ αὐτῷ

b NNFS Μαριάμ *Mary*
c NAFS μερίς *district*
d V3SAMI ἐκλέγομαι *to chose*
e V3SFPI ἀφαιρέω *to take away from*

Chapter 11

1 a V3SAMI
b VNPA
c VPPMAMS
d V3SAMI παύω *to cause to stop*
e V3SAAI
f V2SAAM
g VNPM
h V3SAAI
2 a V3SAAI
b V2PPMS
c V2PPAM
d V3SAPM ἁγιάζω *to sanctify*
e V3SAAM
3 a NAMS ἐπιούσιος *what recurs on daily basis*

b V2SPAM
4 a V2SAAM
b V1PPAI
c VPPADMS
d V2SAAS εἰσφέρω *to bring in*
e NAMS πειρασμός *test*
5 a V3SAAI
b V3SFAI
c NAMS φίλος *friendly*
d V3SFMI
e NGNS μεσονύκτιον *midnight*
f V3SAAS
g NMS φίλος *friendly*
h V2SAAM κίχρημι *to lend*
6 a ἐπειδὴ *when*
b NNMS φίλος *friendly*
c V3SAMI
d V1SPAI
e V1SFAI παρατίθημι *to set before*

7 a NNMS κάκεῖνος *and that one*
b ἔσωθεν *from within*
c VPAPNMS
d V3SAAS
e NAMP κόπος *labor*
f V2SPAM παρέχω *to present*
g V3SRPI κλείω *to close*
h NAFS κοίτη *bed*
i V3PPAI
j V1SPMI
k VPAANMS
l VNAA
8 a V1SPAI
b V3SFAI
c VPAANMS
d VNPA
e NAMS φίλος *friendly*
f γέ *indeed*
g NAFS ἀναίδεια *boldness*
h VPAPNMS
i V3SFAI

Ἦ ὅσων χρήζει.^j ⁹ Καὶ γὰρ ὑμῖν λέγω,^a αἰτεῖτε,^b καὶ δοθήσεται^c ὑμῖν. ζητεῖτε,^d καὶ εὕρήσετε.^e κρούετε,^f καὶ ἀνοιγήσεται^g ὑμῖν. ¹⁰ πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν^a λαμβάνει,^b καὶ ὁ ζητῶν^c εὕρισκει,^d καὶ τῷ κρούοντι^e ἀνοιγήσεται.^f ¹¹ τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσεται^a ὁ υἱὸς ἰχθύος,^b καὶ ἀντὶ^c ἰχθύος^d ὄφιν^e αὐτῷ ἐπιδώσει;^f ¹² ἢ καὶ αἰτήσεται^a ὦν,^b καὶ ἐπιδώσει^c αὐτῷ σκορπίον;^d ¹³ εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες^a οἴδατε^b δόματα^c ἀγαθὰ διδόναι^d τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ^e μᾶλλον ὁ πατήρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει^f πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν^g αὐτόν. ¹⁴ Καὶ ἦν^a ἐκβάλλων^b τὸ δαιμόνιον κωφόν.^c ἐγένετο^d δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος^e ἐλάλησεν^f ὁ κωφός.^g καὶ ἐθαύμασαν^h οἱ ὄχλοι. ¹⁵ τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον.^a Ἐν Βεελζεβούλ^b τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει^c τὰ δαιμόνια. ¹⁶ ἄλλοι δὲ πειράζοντες^a σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν^b παρ' αὐτοῦ. ¹⁷ αὐτὸς δὲ εἰδὼς^a αὐτῶν τὰ διανοήματα^b εἶπεν^c αὐτοῖς. Πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα^d ἐρημοῦται,^e καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει.^f ¹⁸ εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη,^a πῶς σταθήσεται^b ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε^c ἐν Βεελζεβούλ^d ἐκβάλλειν^e με τὰ δαιμόνια. ¹⁹ εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβούλ^a ἐκβάλλω^b τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν;^c διὰ

j V3SPAI χρήζω to need	b NANS ὦν egg	b NDMS Βεελζεβούλ
9 a V1SPAI	c V3SFAI ἐπιδίδωμι to give	Beelzebub
b V2PPAM	d NAMS σκορπίος scorpion	c V3SPAI
c V3SFPI	13 a VPPANMP	16 a VPPANMP
d V2PPAM	b V2PRAI	b V3PIAI
e V2PFAI	c NANP δόμα gift	17 a VPRANMS
f V2PPAM κρούω to knock	d VNPA	b NANP διανόημα thought
g V3SFPI	e NDNS πόσος how great?	c V3SAAI
10 a VPPANMS	f V3SFAI	d VPAPNFS διαμερίζω to divide
b V3SPAI	g VPPADMP	e V3SPPI ἐρημόομαι to be brought to ruin
c VPPANMS	14 a V3SIAI	f V3SPAI
d V3SPAI	b VPPANMS	18 a V3SAPI διαμερίζω to divide
e VPPADMS κρούω to knock	c NANS κωφός unable to talk	b V3SFPI
f V3SFPI	d V3SAMI	c V2PPAI
11 a V3SFAI	e VPAAGNS	d NDMS Βεελζεβούλ Beelzebub
b NAMS ἰχθύς fish	f V3SAAI	e VNPA
c ἀντί in exchange for	g NNMS κωφός unable to talk	19 a NDMS Βεελζεβούλ Beelzebub
d NGMS ἰχθύς fish	h V3PAAI	b V1SPAI
e NAMS ὄφιν snake	15 a V3PAAI	c V3PPAI
f V3SFAI ἐπιδίδωμι to give		
12 a V3SFAI		

τοῦτο ἑαυτοὶ ὑμῶν κριταὶ^d ἔσονται.^e 20 εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ^a ἑθεοῦ ἐκβάλλω^b τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν^c ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 ὅταν ὁ ἰσχυρὸς^a καθωπλισμένος^b φυλάσῃ^c τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν,^d ἐν εἰρήνῃ ἐστίν^e τὰ ὑπάρχοντα^f αὐτοῦ. 22 ἐπὰν^a ἑδὲ ἰσχυρότερος^b ἑαυτοῦ ἐπελθὼν^c νικήσῃ^d αὐτόν, τὴν πανοπλίαν^e αὐτοῦ αἶρει^f ἐφ' ἧς ἐπεποίθει,^g καὶ τὰ σκῦλα^h αὐτοῦ διαδίδωσιν.ⁱ 23 ὁ μὴ ὢν^a μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν,^b καὶ ὁ μὴ συνάγων^c μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.^d 24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ^a ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται^b δι' ἀνύδρων^c τόπων ζητοῦν^d ἀνάπαυσιν,^e καὶ μὴ ἑυρίσκον^f λέγει.^g Ὑποστρέψω^h εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθενⁱ ἐξῆλθον.^j 25 καὶ ἐλθὼν^a ἑυρίσκει^b σεσαρωμένον^c καὶ κεκοσμημένον.^d 26 τότε πορεύεται^a καὶ παραλαμβάνει^b ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ ἐπτά^c, καὶ ἑισελθόντα^c κατοικεῖ^d ἐκεῖ, καὶ γίνεται^e τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα^f τῶν πρώτων. 27 Ἐγένετο^a δὲ ἐν τῷ λέγειν^b αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά^c τις ἑφωγὴν γυνή^c ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν^d αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοιλία^e ἡ βαστάσασά^f σε καὶ μαστοί^g οὓς ἐθήλασας.^h 28 αὐτὸς δὲ εἶπεν.^a ἑΜενοῦν^b μακάριοι οἱ ἀκούοντες^c τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ ἑφυλάσσοντες.^d 29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροισμένων^a ἤρξατο^b

d NNMP κριτής judge	i V3SPAI διαδίδωμι to distribute	c VPAANNP
e V3PFMI		d V3SPAI
20 a NDMS δάκτυλος finger	23 a VPPANMS	e V3SPMI
b V1SPAI	b V3SPAI	f NNNP χείρων worse
c V3SAAI φθάνω to precede	c VPPANMS	27 a V3SAMI
21 a NNMS ἰσχυρός powerful	d V3SPAI σκορπίζω to scatter	b VNPA
b VPRMNMS καθοπλίζω to fully arm	24 a V3SAAS	c VPAANFS ἐπαίρω to lift up
c V3SPAS	b V3SPMI	d V3SAAI
d NAFS αὐλή palace	c NGMP ἄνυδρος arid	e NNFS κοιλία any and all internal organs
e V3SPAI	d VPPANNS	f VPAANFS βαστάζω to carry
f VPPANNP	e NAFS ἀνάπαυσις rest	g NNMP μαστός breast
22 a ἐπὰν when	f VPPANNS	h V2SAAI θηλάζω to nurse a baby
b NNMS ἰσχυρός powerful	g V3SPAI	28 a V3SAAI
c VPAANMS ἐπέρχομαι to come	h V1SFAI	b μενοῦν rather
d V3SAAS νικάω to overcome	i ὅθεν from where	c VPPANMP
e NAFS πανοπλία full armor	j V1SAAI	d VPPANMP
f V3SPAI	25 a VPAANNS	29 a VPPPGMP
g V3SPAI	b V3SPAI	ἐπαθροίζομαι to increase
h NANP σκῦλα to look somber	c VPRPAMS σαρώω to sweep	b V3SAMI
	d VPRPAMS κοσμέω to make beautiful	
	26 a V3SPMI	
	b V3SPAI	

λέγειν.^c Ἡ γενεὰ αὕτη Ἦ γενεὰ πονηρά ἐστιν.^d σημεῖον Ἦ ζητεῖ,^e καὶ σημεῖον οὐ
δοθήσεται^f αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἦ Ἰωνᾶ.^g 30 καθὼς γὰρ ἐγένετο^a Ἦ Ἰωνᾶς^b
Ἦ τοῖς Νινευίταις^c σημεῖον^h, οὕτως ἔσται^d καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ
ταύτῃ. 31 βασίλισσα^a νότου^b ἐγερθήσεται^c ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς
γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ^d αὐτούς· ὅτι ἦλθεν^e ἐκ τῶν περάτων^f τῆς γῆς
ἀκοῦσαι^g τὴν σοφίαν Σολομῶνος,^h καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνοςⁱ ὧδε. 32 ἄνδρες
Ἦ Νινευῖται^a ἀναστήσονται^b ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ
κατακρινουῖσιν^c αὐτήν· ὅτι μετενόησαν^d εἰς τὸ κήρυγμα^e Ἦ Ἰωνᾶ,^f καὶ ἰδοὺ
πλεῖον Ἦ Ἰωνᾶ^g ὧδε. 33 Ἦ Οὐδεὶς λύχνον^a ἄψας^b εἰς κρύπτῃν^c τίθησιν^d οὐδὲ ὑπὸ
τὸν μόδιον^e ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν,^f ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι^g τὸ Ἦ φέγγος^h
βλέπωσιν.ⁱ 34 ὁ λύχνος^a τοῦ σώματός ἐστιν^b ὁ ὀφθαλμός Ἦ σου. Ἦ ὅταν ὁ
ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς^c ἦ,^d καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν^e ἐστιν.^f ἐπὰν^g δὲ
πονηρὸς ἦ,^h καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν.ⁱ 35 σκόπει^a οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ
σκοτὸς ἐστίν.^b 36 εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν,^a μὴ ἔχον^b Ἦ μέρος τι^c
σκοτεινόν,^c ἔσται^d φωτεινόν^e ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος^f τῇ ἀστραπῇ^g φωτίζη^h
σε. 37 Ἦ Εν δὲ τῷ λαλῆσαι^a Ἦ ἐρωτᾷ^b αὐτὸν Ἦ Φαρισαῖος ὅπως ἀριστήσῃ^c παρ'

- c VNPA
d V3SPAI
e V3SPAI
f V3SFPI
g NGMS Ἦ Ἰωνᾶς *Jonah*
30 a V3SAMI
b NNMS Ἦ Ἰωνᾶς *Jonah*
c NDMP Νινευίτης
Ninevite
d V3SFMI
31 a NNFS βασίλισσα *queen*
b NGMS νότος *south*
c V3SFPI
d V3SFAI κατακρίνω *to*
condemn
e V3SAAI
f NGNP πέρας *end*
g VNAA
h NGMS Σολομών
Solomon
i NGMS Σολομών
Solomon
32 a NNMP Νινευίτης
Ninevite
b V3PFMI

- c V3PFAI κατακρίνω *to*
condemn
d V3PAAI
e NANS κήρυγμα
preaching
f NGMS Ἦ Ἰωνᾶς *Jonah*
g NGMS Ἦ Ἰωνᾶς *Jonah*
33 a NAMS λύχνος *lamp*
b VPAANMS
c NAFS κρύπτῃ *hidden*
place
d V3SPAI
e NAMS μόδιος *large*
bowl
f NAFS λυχνία
lampstand
g VPPMNMP
εἰσπορεύομαι to go in
h NANS φέγγος *light*
i V3PPAS
34 a NNMS λύχνος *lamp*
b V3SPAI
c NNMS ἀπλοῦς *good in*
the sense of healthy
d V3SPAS

- e NNNS φωτεινός *full of*
light
f V3SPAI
g ἐπὰν *when*
h V3SPAS
i NNNS σκοτεινός *dark*
35 a V2SPAM σκοπέω *to*
watch out for
b V3SPAI
36 a NNNS φωτεινός *full of*
light
b VPPANNS
c NANS σκοτεινός *dark*
d V3SFMI
e NNNS φωτεινός *full of*
light
f NNMS λύχνος *lamp*
g NDFS ἀστραπή
lightning
h V3SPAS φωτίζω *to*
give light
37 a VNAA
b V3SPAI
c V3SAAS ἀριστάω *to*
eat

αὐτῷ· εἰσελθὼν^d δὲ ἀνέπεσεν.^e 38 ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν^a ἐθαύμασεν^b ὅτι οὐ
 πρῶτον ἐβαπτίσθη^c πρὸ τοῦ ἀρίστου.^d 39 εἶπεν^a δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· Νῦν
 ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν^b τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος^c καθαρίζετε,^d τὸ
 δὲ ἔσωθεν^e ὑμῶν γέμει^f ἄρπαγῆς^g καὶ πονηρίας.^h 40 ἄφρονες,^a οὐχ ὁ ποιήσας^b
 τὸ ἔξωθεν^c καὶ τὸ ἔσωθεν^d ἐποίησεν;^e 41 πλὴν τὰ ἐνόντα^a δότε^b ἐλεημοσύνην,^c
 καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ^d ὑμῖν ἐστίν.^e 42 Ἀλλὰ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι
 ἀποδεκατοῦτε^a τὸ ἡδύοσμον^b καὶ τὸ πήγανον^c καὶ πᾶν λάχανον,^d καὶ
 παρέρχεσθε^e τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ· ταῦτα ^Γ δὲ ἔδει^f ποιῆσαι^g
 κἀκεῖνα^h μὴ ^Γ παρεῖναι.ⁱ 43 οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε^a τὴν
 πρωτοκαθεδρίαν^b ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμούς^c ἐν ταῖς ἀγοραῖς.^d
 44 οὐαὶ ^Γ ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ^a ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα,^b καὶ οἱ ἄνθρωποι ^Γ οἱ
 περιπατοῦντες^c ἐπάνω^d οὐκ οἶδασιν.^e 45 Ἀποκριθεὶς^a δέ τις τῶν νομικῶν^b
 λέγει^c αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων^d καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις.^e 46 ὁ δὲ εἶπεν.^a
 Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς^b οὐαί, ὅτι φορτίζετε^c τοὺς ἀνθρώπους φορτία^d
 δυσβάστακτα,^e καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν δακτύλων^f ὑμῶν οὐ προσψάυετε^g τοῖς
 φορτίοις.^h 47 οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε^a τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν οἱ δὲ

d VPAANMS	b V2PAAM	44 a V2PPAI
e V3SAAI ἀναπίπτω	c NAFS ἐλεημοσύνη <i>gift</i>	b NNNP ἄδηλος <i>not clear</i>
38 a VPAANMS	d NNNP καθαρὸς <i>clean</i>	c VPPANMP
b V3SAAI	e V3SPAI	d ἐπάνω <i>above</i>
c V3SAPI	42 a V2PPAI ἀποδεκατόω	e V3PRAI
d NGNS ἄριστον <i>meal</i>	to give a tenth	45 a VPAPNMS
39 a V3SAAI	b NANS ἡδύοσμον <i>mint</i>	b NGMP νομικός <i>about the law</i>
b ἔξωθεν <i>from the outside</i>	c NANS πήγανον <i>rue</i>	c V3SPAI
c NGMS πίναξ <i>platter</i>	d NANS λάχανον <i>plant</i>	d VPPANMS
d V2PPAI	e V2PPMI παρέρχομαι <i>to go by</i>	e V2SPAI ὑβρίζω <i>to insult</i>
e ἔσωθεν <i>from within</i>	f V3SIAI	46 a V3SAAI
f V3SPAI γέμω <i>to be full</i>	g VNAA	b NDMP νομικός <i>about the law</i>
g NGFS ἄρπαγή <i>greediness</i>	h NANP κἀκεῖνος <i>and that one</i>	c V2PPAI φορτίζω <i>to load down</i>
h NGFS πονηρία <i>evil</i>	i VNAA πάρεμι <i>to be present</i>	d NANP φορτίον <i>burden</i>
40 a NMP ἄφρων <i>foolish</i>	43 a V2PPAI	e NANP δυσβάστακτος <i>hard to carry</i>
b VPAANMS	b NAFS πρωτοκαθεδρία	f NGMP δάκτυλος <i>finger</i>
c ἔξωθεν <i>from the outside</i>	most important seat	g V2PPAI προσψάύω <i>to touch</i>
d ἔσωθεν <i>from within</i>	c NAMP ἀσπασμός <i>greeting</i>	h NDNP φορτίον <i>burden</i>
e V3SAAI	d NDFP ἀγορά <i>marketplace</i>	47 a V2PPAI
41 a VPPAANP ἔνειμι <i>to be inside</i>		

πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν^b αὐτούς. ⁴⁸ ἄρα ῥ μάρτυρές ἐστε^a καὶ
 συνευδοκεῖτε^b τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν^c
 αὐτοὺς ὑμεῖς δὲ ῥ οἰκοδομεῖτε.^d ⁴⁹ διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν.^a
 Ἀποστελῶ^b εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν^c
 καὶ ῥ διώξουσιν,^d ⁵⁰ ἵνα ἐκζητηθῇ^a τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ
 ἐκκεχυμένον^b ἀπὸ καταβολῆς^c κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, ⁵¹ ῥ ἀπὸ
 αἵματος Ἄβελ^a ῥ ἕως αἵματος Ζαχαρίου^b τοῦ ἀπολομένου^c μεταξὺ^d τοῦ
 θυσιαστηρίου^e καὶ τοῦ οἴκου· ναί, λέγω^f ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται^g ἀπὸ τῆς γενεᾶς
 ταύτης. ⁵² οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς,^a ὅτι ἤρατε^b τὴν κλεῖδα^c τῆς γνώσεως.^d
 αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθατε^e καὶ τοὺς εἰσερχομένους^f ἐκωλύσατε.^g ⁵³ ῥ Κάκεῖθεν^a
 ἐξελθόντος^b αὐτοῦ ῥ ἤρξαντο^c οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς^d ἐνέχουν^e
 καὶ ἀποστοματίζουσιν^f αὐτὸν περὶ πλειόνων, ⁵⁴ ἐνεδρεύοντες^a ῥ αὐτὸν θηρεῦσαι^b
 τι ἐκ τοῦ στόματος ῥ αὐτοῦ.

12 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν^a τῶν μυριάδων^b τοῦ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν^c
 ἀλλήλους, ἤρξατο^d λέγειν^e πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον· Προσέχετε^f
 ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης,^g ῥ ἥτις ἐστὶν^h ὑπόκρισις,ⁱ τῶν Φαρισαίων^j. ² οὐδὲν δὲ
 συγκεκαλυμμένον^a ἐστὶν^b ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται,^c καὶ κρυπτὸν^d ὃ οὐ

b V3PAAI	f V1SPAI	b VNAA θηρεύω to catch
48 a V2PPAI	g V3SFPI ἐκζητέω to	in a mistake
b V2PPAI συνευδοκέω to	seek out	Chapter 12
c V3PAAI	52 a NDMP νομικός about	1 a VPAPGFP ἐπισυνάγω to
d V2PPAI	the law	gather together
49 a V3SAAI	b V2PAAI	b NGFP μυριάς myriad
b V1SFAI	c NAFS κλείς key	c VNPA καταπατέω to
c V3PFAI	d NGFS γνώσις	trample
d V3PFAI	e V2PAAI	d V3SAMI
50 a V3SAPS ἐκζητέω to	f VPPMAMP	e VNPA
seek out	g V2PAAI κωλύω to	f V2PPAM προσέχω to
b VPRPNNS ἐκχέω to	hinder	watch out
pour out	53 a κάκεῖθεν and from	g NGFS ζύμη yeast
c NGFS καταβολή	there	h V3SPAI
creation	b VPAAGMS	i NNFS ὑπόκρισις
51 a NGMS Ἄβελ Abel	c V3PAMI	hypocrisy
b NGMS Ζαχαρίας	d δεινῶς terribly	2 a VPRPNNS συγκαλύπτω
Zechariah	e VNPA ἐνέχω to oppose	to conceal
c VPAMGMS	f VNPA ἀποστοματίζω to	b V3SPAI
d μεταξύ between	besiege with questions	c V3SFPI ἀποκαλύπτω to
e NGNS θυσιαστήριον	54 a VPPANMP ἐνεδρεύω	reveal
altar	to wait in ambush	d NNNS κρυπτός hidden

γνωσθήσεται.^{e 3} ἀνθ^a ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ^b εἶπατε^c ἐν τῷ φωτὶ
ἀκουσθήσεται,^d καὶ ὁ πρὸς τὸ οὗς ἐλαλήσατε^e ἐν τοῖς ταμεῖοις^f κηρυχθήσεται^g
ἐπὶ τῶν δωματίων.^{h 4} Λέγω^a δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις^b μου, μὴ φοβηθῆτε^c ἀπὸ τῶν
ἀποκτεινόντων^d τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων^e περισσότερόν^f τι
ποιῆσαι.^{g 5} ὑποδείξω^a δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε.^b φοβήθητε^c τὸν μετὰ τὸ
ἀποκτεῖναι^d ἔχοντα^e ἐξουσίαν ἔμβαλεῖν^f εἰς τὴν γέενναν.^{g 8} ναί, λέγω^h ὑμῖν,
τοῦτον φοβήθητε.^{i 6} οὐχὶ πέντε στρουθία^a ᾠπλοῦνται^b ἀσσαρίων^c δύο; καὶ ἐν
ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν^d ἐπιλελησμένον^e ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ⁷ ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες^a
τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἡρίθμηνται.^b ᾠ μὴ φοβεῖσθε.^c πολλῶν στρουθίων^d
διαφέρετε.^{e 8} Λέγω^a δὲ ὑμῖν, πᾶς ὃς ἂν ᾠμολογήσῃ^b ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν
ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὠμολογήσῃ^c ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν
ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. ⁹ ὁ δὲ ἀρνησάμενός^a με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων
ἀπαρνηθήσεται^b ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. ¹⁰ καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ^a λόγον εἰς
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται^b αὐτῷ τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα
βλασφημήσαντι^c οὐκ ἀφεθήσεται.^{d 11} ὅταν δὲ ᾠεῖσφύρωσιν^a ὑμᾶς ἐπὶ τὰς
συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ ᾠμεριμνήσητε^b πῶς ᾠτί
ἀπολογήσησθε^c ᾠτί εἶπητε.^{d 12} τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει^a ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ

e V3SFPI
3 a ἀντί *in exchange for*
b NDFS σκοτία *darkness*
c V2PAAI
d V3SFPI
e V2PAAI
f NDNF ταμεῖον *room*
g V3SFPI
h NGNP δῶμα *a house;*
4 a V1SPAI
b NDMP φίλος *friendly*
c V2PAPS
d VPPAGMP
e VPPAGMP
f NANS περισσότερος
more than
g VNAA
5 a V1SFAI ὑποδείκνυμι *to*
show
b V2PAPS
c V2PAPM

d VNAA
e VPPAAMS
f VNAA ἐμβάλλω *to*
throw into
g NAFS γέεννα *Gehenna*
h V1SPAI
i V2PAPM
6 a NNNP στρουθίον
sparrow
b V3PPPI πωλέω *to sell*
c NGNP ἀσσαρίον
assarion
d V3SPAI
e VPRPNNS
ἐπιλανθάνομαι *to forget*
7 a NNFP θρίξ *hair*
b V3PRPI ἀριθμέω *to*
count
c V2PPMM
d NGNP στρουθίον
sparrow
e V2PPAI διαφέρω *to*
carry

8 a V1SPAI
b V3SAAS ὠμολογέω *to*
confess
c V3SFAI ὠμολογέω *to*
confess
9 a VPAMNMS
b V3SFPI ἀπαρνέομαι *to*
disown
10 a V3SFAI
b V3SFPI
c VPAADMS
d V3SFPI
11 a V3PPAS εἰσφέρω *to*
bring in
b V2PAAS μεριμνάω *to*
worry
c V2PAMS ἀπολογέομαι
to defend oneself
d V2PAAS
12 a V3SFAI

ὥρα ἃ δεῖ^b εἰπεῖν.^c ¹³ Εἶπεν^a δέ τις ἑκ τοῦ ὄχλου αὐτῷ. Διδάσκαλε, εἰπέ^b τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι^c μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν.^d ¹⁴ ὁ δὲ εἶπεν^a αὐτῷ. Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν^b ἱκριτὴν^c ἢ μεριστὴν^d ἐφ' ὑμᾶς; ¹⁵ εἶπεν^a δὲ πρὸς αὐτούς. Ὁρᾶτε^b καὶ φυλάσσεσθε^c ἀπὸ ἁπάσης πλεονεξίας,^d ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν^e τινὶ ἡ ζωὴ ἁυτοῦ ἐστίν^f ἐκ τῶν ὑπαρχόντων^g ἁυτῷ. ¹⁶ εἶπεν^a δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων.^b Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου^c εὐφόρησεν^d ἡ χώρα.^e ¹⁷ καὶ διελογίζετο^a ἐν ἑαυτῷ λέγων.^b Τί ποιήσω,^c ὅτι οὐκ ἔχω^d ποῦ συνάξω^e τοὺς καρπούς μου; ¹⁸ καὶ εἶπεν.^a Τοῦτο ποιήσω.^b καθελῶ^c μου τὰς ἀποθήκας^d καὶ μείζονας οἰκοδομήσω,^e καὶ συνάξω^f ἐκεῖ πάντα ἃ τὸν σῖτον^g καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, ¹⁹ καὶ ἐρῶ^a τῇ ψυχῇ μου. Ψυχὴ, ἔχεις^b πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα^c εἰς ἔτη πολλά. ἀναπαύου,^d φάγε,^e πίε,^f εὐφραίνου.^g ²⁰ εἶπεν^a δὲ αὐτῷ ὁ θεός. Ἄφρων,^b ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἁπαιτοῦσιν^c ἀπὸ σοῦ. ἃ δὲ ἡτοίμασας,^d τί νῦν ἔσται;^e ²¹ οὕτως ὁ θησαυρίζων^a ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν.^b ²² Εἶπεν^a δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἁλέγω^b ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε^c τῇ ἁψυχῇ τί φάγητε,^d μηδὲ τῷ ἁσώματι τί ἐνδύσησθε.^e ²³ ἡ ἁγὰρ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν^a τῆς τροφῆς^b καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος.^c

b V3SPAI	d V3SAAI εὐφορέω to produce a good crop	f V2SAAM
c VNAA		g V2SPPM εὐφραίνω to cause celebration
13 a V3SAAI	e NNFS χώρα country	20 a V3SAAI
b V2SAAM	17 a V3SIMI διαλογίζομαι to think	b NMS ἄφρων foolish
c VNAM μερίζω to give	b VPPANMS	c V3PPAI ἁπαιτέω to demand back
d NAFS κληρονομία inheritance	c V1SAAS	d V2SAAI
14 a V3SAAI	d V1SPAI	e V3SFMI
b V3SAAI καθίστημι to put in charge	e V1SFAI	21 a VPPANMS θησαυρίζω to store up
c NAMS κριτής judge	18 a V3SAAI	b VPPANMS πλουτέω to be rich
d NAMS μεριστής arbiter	b V1SFAI	22 a V3SAAI
15 a V3SAAI	c V1SFAI καθαιρέω to take down	b V1SPAI
b V2PPAM	d NAFS ἀποθήκη barn	c V2PPAM μεριμνάω to worry
c V2PPMM	e V1SFAI	d V2PAAS
d NGFS πλεονεξία greediness	f V1SFAI	e V2PAMS ἐνδύω to clothe
e VNPA	g NAMS σῖτος wheat	23 a V3SPAI
f V3SPAI	19 a V1SFAI	b NGFS τροφή food
g VPPAGNP	b V2SPAI	c NGNS ἐνδυμα clothing
16 a V3SAAI	c VPPMANP κείμαι to lay	
b VPPANMS	d V2SPMM ἀναπαύω to rest	
c NGMS πλούσιος rich	e V2SAAM	

24 κατανοήσατε^a τοὺς κόρακας^b ὅτι οὐ σπείρουσιν^c οὐδὲ θερίζουσιν,^d οἷς οὐκ ἔστιν^e ταμεῖον^f οὐδὲ ἀποθήκη,^g καὶ ὁ θεὸς τρέφει^h αὐτούς· πόσωⁱ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε^j τῶν πετεινῶν.^k 25 τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν^a δύνатаι^b ἔπι τὴν ἡλικίαν^c αὐτοῦ προσθεῖναι^d πῆχυν;^e 26 εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον^a δύνασθε,^b τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε;^c 27 κατανοήσατε^a τὰ κρίνα^b πῶς αὐξάνει·^c οὐ κοπιᾷ^d οὐδὲ νήθει·^e λέγω^f δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν^g ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο^h ὡς ἐν τούτων. 28 εἰ δὲ ἔν ἀγρῷ τὸν χόρτον^a ὄντα^b σήμερον^c καὶ αὔριον^c εἰς κλίβανον^d βαλλόμενον^e ὁ θεὸς οὕτως ἄμφιέζει,^f πόσω^g μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι.^h 29 καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε^a τί φάγητε^b καὶ τί πίητε,^c καὶ μὴ μετεωρίζεσθε,^d 30 ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἑπιζητοῦσιν,^a ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν^b ὅτι χρήζετε^c τούτων. 31 πλὴν ζητεῖτε^a τὴν βασιλείαν ἁυτοῦ, καὶ ἁταῦτα προστεθήσεται^b ὑμῖν. 32 Μὴ φοβοῦ,^a τὸ μικρὸν ποιμνιον,^b ὅτι εὐδόκησεν^c ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι^d ὑμῖν τὴν βασιλείαν. 33 πωλήσατε^a τὰ ὑπάρχοντα^b ὑμῶν καὶ δότε^c ἐλεημοσύνην.^d ποιήσατε^e ἑαυτοῖς βαλλάντια^f μὴ παλαιούμενα,^g θησαυρὸν^h ἀνέκλειπτονⁱ ἐν τοῖς

24 a V2PAAM κατανοέω to pay attention	b NANP κρίνον lily	30 a V3PPAI ἐπιζητέω to look for
b NAMP κόραξ raven	c V3SPAI αὐξάνω to cause to grow	b V3SRAI
c V3PPAI	d V3SPAI κοπιᾶω to work	c V2PPAI χρήζω to need
d V3PPAI θερίζω to reap	e V3SPAI νήθω to spin	31 a V2PPAM
e V3SPAI	f V1SPAI	b V3SFPI προστίθημι to add to
f NNNS ταμεῖον room	g NNMS Σολομών Solomon	32 a V2SPMM
g NNFS ἀποθήκη barn	h V3SAMI περιβάλλω to dress	b NNNS ποιμνιον flock
h V3SPAI τρέφω to care for	28 a NAMS χόρτος grass	c V3SAAI εὐδοκέω to be well pleased
i NDNS πόσος how great?	b VPPAAMS	d VNAA
j V2PPAI διαφέρω to carry	c αὔριον tomorrow	33 a V2PAAM πωλέω to sell
k NGNP πετεινόν bird	d NAMS κλίβανος furnace	b VPPAANP
25 a VPPANMS μεριμνάω to worry	e VPPPAMS	c V2PAAM
b V3SPMI	f V3SPAI ἀμφιάζω to dress	d NAFS ἐλεημοσύνη gift to the poor
c NAFS ἡλικία life	g NDNS πόσος how great?	e V2PAAM
d VNAA προστίθημι to add to	h NMP ὀλιγόπιστος of little faith	f NANP βαλλάντιον purse
e NAMS πῆχυς cubit	29 a V2PPAM	g VPPPANP παλαιόω to make obsolete
26 a NANS ἐλάχιστος least	b V2PAAS	h NAMS θησαυρός treasure
b V2PPMI	c V2PAAS	i NAMS ἀνέκλειπτος not exhaustible
c V2PPAI μεριμνάω to worry	d V2PPMM μετεωρίζομαι to worry about	
27 a V2PAAM κατανοέω to pay attention		

οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτῃς^j οὐκ ἐγγίξει^k οὐδὲ σῆς^l διαφθείρει.^m 34 ὅπου γάρ ἐστιν^a ὁ θησαυρὸς^b ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.^c 35 Ἔστωσαν^a ὑμῶν αἱ ὀσφύες^b περιεζωσμέναι^c καὶ οἱ λύχνοι^d καιόμενοι,^e 36 καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις^a τὸν κύριον ἑαυτῶν πότε ἀναλύσῃ^b ἐκ τῶν γάμων,^c ἵνα ἐλθόντος^d καὶ κρούσαντος^e εὐθέως ἀνοίξωσιν^f αὐτῷ. 37 μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν^a ὁ κύριος εὐρήσει^b γρηγοροῦντας.^c ἀμὴν λέγω^d ὑμῖν ὅτι περιζώσεται^e καὶ ἀνακλινεῖ^f αὐτοὺς καὶ παρελθὼν^g διακονήσει^h αὐτοῖς. 38 ῥὰν^a ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ^b ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ^c καὶ εὕρῃ^d οὕτως, μακάριοί ῥα εἰσιν^e ἐκεῖνοι. 39 Τοῦτο δὲ γινώσκετε^a ὅτι εἰ ἤδει^b ὁ οἰκοδεσπότης^c ποῖα ὥρα ὁ κλέπτῃς^d ἔρχεται,^e ῥὰν ἂν ἄφῃκεν^f ῥαδιορυθῆναι^g τὸν οἶκον αὐτοῦ. 40 καὶ ῥα εἰς^a γίνεσθε^b ἔτοιμοι,^c ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε^c ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.^d 41 Εἶπεν^a ῥα δὲ ὁ Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις^b ἢ καὶ πρὸς πάντας; 42 ῥα εἶπεν^a ὁ κύριος· Τίς ἄρα ἐστίν^b ὁ πιστὸς οἰκονόμος,^c ῥα ὁ φρόνιμος,^d ὃν καταστήσει^e ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας^f αὐτοῦ τοῦ διδόναι^g ἐν καιρῷ ῥα τὸ σιτομέτριον;^h 43 μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν^a ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει^b ποιοῦντα^c οὕτως. 44 ἀληθῶς^a λέγω^b ὑμῖν

j NNMS κλέπτῃς <i>thief</i>	37 a VPAANMS	40 a V2PPMM
k V3SPAI	b V3SFAI	b NNMP ἔτοιμος <i>ready</i>
l NNMS σῆς <i>moth</i>	c VPPAAMP γρηγορέω	c V2PPAI
m V3SPAI διαφθείρω <i>to destroy</i>	d V1SPAI	d V3SPMI
34 a V3SPAI	e V3SFMI περιζώννυμι	41 a V3SAAI
b NNMS θησαυρὸς	f V3SFAI ἀνακλίνω <i>to cause to lie down</i>	b V2SPAI
c V3SFMI	g VPAANMS παρέρχομαι	42 a V3SAAI
35 a V3PPAM	h V3SFAI	b V3SPAI
b NNFP ὀσφύς <i>waist</i>	38 a καὶ <i>and if</i>	c NNMS οἰκονόμος
c VPRPNFP περιζώννυμι	b καὶ <i>and if</i>	d NNMS φρόνιμος <i>wise</i>
d NNMP λύχνος <i>lamp</i>	c V3SAAS	e V3SFAI καθίστημι <i>to put in charge</i>
e VPPPNMP καίω <i>to light</i>	d V3SAAS	f NGFS θεραπεία <i>service</i>
36 a VPPMDMP	e V3PPAI	g VNPA
προσδέχομαι <i>to receive</i>	39 a V2PPAM	h NANS σιτομέτριον
b V3SAAS ἀναλύω <i>to depart</i>	b V3SPAI	measured allowance of food
c NGMP γάμος <i>wedding banquet</i>	c NNMS οἰκοδεσπότης	43 a VPAANMS
d VPAAGMS	d NNMS κλέπτῃς <i>thief</i>	b V3SFAI
e VPAAGMS κρούω <i>to knock</i>	e V3SPMI	c VPPAAMS
f V3PAAS	f V3SAAI	44 a ἀληθῶς <i>truly</i>
	g VNAP διορύσσω <i>to break in</i>	b V1SPAI

ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν^c αὐτοῦ καταστήσει^d αὐτόν. ⁴⁵ ἐὰν δὲ εἴπῃ^a ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρονίζει^b ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι,^c καὶ ἄρξεται^d τύπτειν^e τοὺς παῖδας^f καὶ τὰς παιδίσκας,^g ἐσθίειν^h τε καὶ πίνεινⁱ καὶ μεθύσκεισθαι,^j ⁴⁶ ἥξει^a ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ^b καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ γινώσκει,^c καὶ διχοτομήσει^d αὐτόν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων^e θήσει.^f ⁴⁷ ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς^a τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἡ αὐτοῦ καὶ μὴ ἐτοιμάσας^b ἡ ποιήσας^c πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται^d πολλάς. ⁴⁸ ὁ δὲ μὴ γνοὺς^a ποιήσας^b δὲ ἄξια πληγῶν^c δαρήσεται^d ὀλίγας. παντὶ δὲ ὧ ἐδόθη^e πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται^f παρ' αὐτοῦ, καὶ ὧ παρέθεντο^g πολὺ, περισσότερον^h αἰτήσουσινⁱ αὐτόν. ⁴⁹ Πῦρ ἦλθον^a βαλεῖν^b ἡ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω^c εἰ ἤδη ἀνήφθη;^d ⁵⁰ βάπτισμα^a δὲ ἔχω^b βαπτισθῆναι,^c καὶ πῶς συνέχομαι^d ἕως ἡ ὅτου τελεσθῇ.^e ⁵¹ δοκεῖτε^a ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην^b δοῦναι^c ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω^d ὑμῖν, ἀλλ' ἡ διαμερισμός.^e ⁵² ἔσονται^a γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ἡ ἐνὶ οἴκῳ^b διαμεμερισμένοι,^c τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισίν, ⁵³ ἡ διαμερισθήσονται^a πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρὶ, μήτηρ ἡ ἐπὶ ἡ θυγατέρα^b καὶ θυγάτηρ^c ἐπὶ ἡ τὴν μητέρα^d, πενθερά^d ἐπὶ τὴν νύμφην^e αὐτῆς

c VPPADNP	47 a VPAANMS	b V1SPAI
d V3SFAI καθίστημι to put in charge	b VPAANMS	c VNAP
45 a V3SAAS	c VPAANMS	d V1SPPI συνέχω to cover
b V3SPAI χρονίζω to take a long time	d V3SFPI δέρω to beat up	e V3SAPS τελέω to finish
c VNPM	48 a VPAANMS	51 a V2PPAI
d V3SAMS	b VPAANMS	b V1SAMI
e VNPA τύπτω to strike	c NGFP πληγή plague	c VNAA
f NAMP παῖς boy	d V3SFPI δέρω to beat up	d V1SPAI
g NAFP παιδίσκη female servant	e V3SAPI	e NAMS διαμερισμός division
h VNPA	f V3SFPI	52 a V3PFMI
i VNPA	g V3PAMI παρατίθημι to set before	b VPRPNMP διαμερίζω to divide
j VNPP μεθύσκομαι to be drunk	h NANS περισσότερος more than	53 a V3PFPI διαμερίζω to divide
46 a V3SFAI ἥκω to come	i V3PFAI	b NAFS θυγάτηρ daughter
b V3SPAI προσδοκάω to look forward to	49 a V1SAAI	c NNFS θυγάτηρ daughter
c V3SPAI	b VNAA	d NNFS πενθερά mother-in-law
d V3SFAI διχοτομέω to cut to pieces	c V1SPAI	e NAFS νύμφη bride
e NGMP ἄπιστος unbelieving	d V3SAPI ἀνάπτω to set on fire	
f V3SFAI	50 a NANS βάπτισμα baptism	

καὶ νύμφη^f ἐπὶ τὴν ἱ πενθεράν.^g 54 Ἐλεγεν^a δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· Ὅταν ἴδῃτε^b νεφέλην^c ἀνατέλλουσιν^d ἱ ἐπὶ δυσμῶν,^e εὐθέως λέγετε^f ἱ ὅτι Ὁμβρος^g ἔρχεται,^h καὶ γίνεταιⁱ οὕτως. 55 καὶ ὅταν νότον^a πνέοντα,^b λέγετε^c ὅτι Καύσων^d ἔσται,^e καὶ γίνεται.^f 56 ὑποκριταί,^a τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε^b δοκιμάζειν,^c τὸν ἱ δὲ καιρὸν ἱ τοῦτον πῶς ἱ οὐκ οἴδατε^d δοκιμάζειν^e; 57 Τί δὲ καὶ ἀφ' ἐαυτῶν οὐ κρίνετε^a τὸ δίκαιον; 58 ὥς γὰρ ὑπάγεις^a μετὰ τοῦ ἀντιδίκου^b σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς^c ἐργασίαν^d ἀπηλλάχθαι^e ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε^f κατασύρῃ^g σε πρὸς τὸν κριτὴν,^h καὶ ὁ κριτὴςⁱ σε ἱ παραδώσει^j τῷ πράκτορι,^k καὶ ὁ πράκτωρ^l σε ἱ βαλεῖ^m εἰς φυλακὴν. 59 λέγω^a σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς^b ἐκεῖθεν^c ἕως ἱ καὶ τὸ ἱ ἔσχατον λεπτόν^d ἀποδώς.^e

13 Παρῆσαν^a δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες^b αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων^c ὧν τὸ αἷμα Πιλᾶτος ἔμιξεν^d μετὰ τῶν θυσιῶν^e αὐτῶν. ² καὶ ἱ ἀποκριθεὶς^a εἶπεν^b αὐτοῖς· Δοκεῖτε^c ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι^d οὗτοι ἀμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους^e ἐγένοντο,^f ὅτι ἱ ταῦτα πεπόνθασιν;^g ³ οὐχί, λέγω^a ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῇτε^b πάντες ἱ ὁμοίως ἀπολεῖσθε.^c ⁴ ἡ ἐκεῖνοι οἱ

- f NNFS νύμφη *bride*
g NAFS πενθερά
mother-in-law
54 a V3SIAI
b V2PAAS
c NAFS νεφέλη *cloud*
d VPPAAFS ἀνατέλλω *to rise*
e NGFP δυσμή *west*
f V2PPAI
g NNMS ὄμβρος
rainstorm
h V3SPMI
i V3SPMI
55 a NAMS νότος *south*
b VPPAAMS πνέω *to blow*
c V2PPAI
d NNMS καύσων *heat*
e V3SFMI
f V3SPMI
56 a NMP ὑποκριτής
hypocrite
b V2PRAI

- c VNPA δοκιμάζω *to test*
d V2PRAI
e VNPA δοκιμάζω *to test*
57 a V2PPAI
58 a V2SPAI
b NGMS ἀντίδικος
enemy
c V2SAAM
d NAFS ἐργασία *trade*
e VNRP ἀπαλλάσσω *to set free*
f μήποτε *never*
g V3SPAS κατασύρω *to drag away*
h NAMS κριτής *judge*
i NNMS κριτής *judge*
j V3SFAI
k NDMS πράκτωρ *officer*
l NNMS πράκτωρ
officer
m V3SFAI
59 a V1SPAI
b V2SAAS
c ἐκεῖθεν *from there*

- d NANS λεπτόν *very small copper coin*
e V2SAAS
Chapter 13
1 a V3PIAI πάρεμι *to be present*
b VPPANMP
c NGMP Γαλιλαῖος
Galilean
d V3SAAI μίγνυμι *to mix*
e NGFP θυσία *sacrifice*
2 a VPAPNMS
b V3SAAI
c V2PPAI
d NNMP Γαλιλαῖος
Galilean
e NAMP Γαλιλαῖος
Galilean
f V3PAMI
g V3PRAI
3 a V1SPAI
b V2PPAS
c V2PFMI

ἡ δεκαοκτῶ^a ἐφ' οὓς ἔπεσεν^b ὁ πύργος^c ἐν τῷ Σιλωάμ^d καὶ ἀπέκτεινεν^e
 αὐτούς, δοκεῖτε^f ὅτι ἡ αὐτοὶ ὀφειλέταις^g ἐγένοντο^h παρὰ πάντας ἡ τοὺς
 ἀνθρώπους τοὺς ἡ κατοικοῦνταςⁱ Ἱερουσαλήμ; ⁵ οὐχί, λέγω^a ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ
 ἡ μετανοῇτε^b πάντες ἡ ὡσαύτως^c ἀπολεῖσθε.^d ⁶ Ἐλεγεν^a δὲ ταύτην τὴν
 παραβολήν. Συκῆν^b εἶχεν^c τις ἡ πεφυτευμένην^d ἐν τῷ ἀμπελῶνι^e αὐτοῦ^f, καὶ
 ἦλθεν^f ζητῶν^g καρπὸν ἐν αὐτῇ καὶ οὐχ εὔρεν.^h ⁷ εἶπεν^a δὲ πρὸς τὸν
 ἀμπελουργόν.^b Ἴδου τρία ἔτη ἡ ἀφ' οὗ^c ἔρχομαι^d ζητῶν^e καρπὸν ἐν τῇ συκῇ^f
 ταύτῃ καὶ οὐχ εὗρισκω.^g ἡ ἔκκοψον^g αὐτήν. ἡ ἵνατί^h καὶ τὴν γῆν καταργεῖ;ⁱ ⁸ ὁ
 δὲ ἀποκριθεὶς^a λέγει^b αὐτῷ. Κύριε, ἄφες^c αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου
 σκάψω^d περὶ αὐτήν καὶ βάλω^e κόπριαν.^f ⁹ καὶ^a μὲν ποιήσῃ^b καρπὸν ἡ εἰς τὸ
 μέλλον—^c εἰ δὲ μήγε, ^d ἡ ἐκκόψεις^e αὐτήν. ¹⁰ Ἦν^a δὲ διδάσκων^b ἐν μιᾷ τῶν
 συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασιν. ¹¹ καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα^a ἀσθενείας^b
 ἔτη ἡ δεκαοκτῶ,^c καὶ ἦν^d συγκύπτουσα^e καὶ μὴ δυναμένη^f ἀνακύψαι^g εἰς τὸ
 παντελές.^h ¹² ἰδὼν^a δὲ αὐτήν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν^b καὶ εἶπεν^c αὐτῇ.
 Γύναι, ἀπολέλυσαι^d τῆς ἀσθενείας^e σου, ¹³ καὶ ἐπέθηκεν^a αὐτῇ τὰς χεῖρας.

4 a NNMP δεκαοκτῶ eighteen	h V3SAAI	e V2SFAI ἐκκόπτω to cut off
b V3SAAI	7 a V3SAAI	10 a V3SIAI
c NNMS πύργος tower	b NAMS ἀμπελουργός one who takes care of a	b VPPANMS
d NDMS Σιλωάμ Siloam	vineyard	11 a VPPANFS
e V3SAAI	c V1SPMI	b NGFS ἀσθένεια weakness
f V2PPAI	d VPPANMS	c NANP δεκαοκτῶ eighteen
g NNMP ὀφειλέτης debtor	e NDFS συκῆ fig tree	d V3SIAI
h V3PAMI	f V1SPAI	e VPPANFS συγκύπτω to bend over
i VPPAAMP	g V2SAAM ἐκκόπτω to cut off	f VPPMNFS
5 a V1SPAI	h ἵνατί why?	g VNAA ἀνακύπτω to straighten up
b V2PPAS	i V3SPAI καταργέω to nullify	h NANS παντελής complete
c ὡσαύτως in the same way	8 a VPAPNMS	12 a VPAANMS
d V2PFMI	b V3SPAI	b V3SAAI προσφωνέω to call out
6 a V3SIAI	c V2SAAM	c V3SAAI
b NAFS συκῆ fig tree	d V1SAAS σκάπτω to dig	d V2SRPI
c V3SIAI	e V1SAAS	e NGFS ἀσθένεια weakness
d VPRPAFS φυτεύω to plant	f NANP κόπριον fertilizer	13 a V3SAAI
e NDMS ἀμπελῶν vineyard	9 a καὶ and if	
f V3SAAI	b V3SAAS	
g VPPANMS	c VPPAANS	
	d μήγε not	

καὶ παραχρῆμα^b ἀνωρθώθη,^c καὶ ἐδόξαζεν^d τὸν θεόν. ¹⁴ ἀποκριθεὶς^a δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος,^b ἀγανακτῶν^c ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν^d ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν^e τῷ ὄχλῳ ^f ὅτι Ἐξ^f ἡμέραι εἰσὶν^g ἐν αἷς δεῖ^h ἐργάζεσθαι.ⁱ ἐν ^g αὐταῖς οὖν ἐρχόμενοι^j θεραπεύεσθε^k καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. ¹⁵ ἀπεκρίθη^a ^g δὲ αὐτῷ ὁ κύριος καὶ εἶπεν.^b Ὑποκριταί,^c ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει^d τὸν βοῦν^e αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον^f ἀπὸ τῆς φάτνης^g καὶ ^g ἀπαγαγὼν^h ποτίζει;ⁱ ¹⁶ ταύτην δὲ θυγατέρα^a Ἀβραάμ οὔσαν,^b ἣν ἔδησεν^c ὁ Σατανᾶς ἰδοὺ δέκα^d καὶ ὀκτῶ^e ἔτη, οὐκ ἔδει^f λυθῆναι^g ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ^h τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; ¹⁷ καὶ ταῦτα λέγοντος^a αὐτοῦ κατησχύνοντο^b πάντες οἱ ἀντικείμενοι^c αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν^d ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις^e τοῖς γινομένοις^f ὑπ’ αὐτοῦ. ¹⁸ Ἔλεγεν^a ^g οὖν· Τίни ὁμοία ἐστίν^b ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ τίни ὁμοιώσω^c αὐτήν; ¹⁹ ὁμοία ἐστίν^a κόκκῳ^b σινάπεως,^c ὃν λαβὼν^d ἄνθρωπος ἔβαλεν^e εἰς κῆπον^f ἑαυτοῦ, καὶ ἠΰξησεν^g καὶ ἐγένετο^h εἰς ^g δένδρον,ⁱ καὶ τὰ πετεινὰ^j τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν^k ἐν τοῖς κλάδοις^l αὐτοῦ. ²⁰ ^g Καὶ πάλιν εἶπεν.^a Τίни ὁμοιώσω^b τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; ²¹ ὁμοία ἐστίν^a ζύμῃ,^b

b παραχρῆμα
immediately
c V3SAPI ἀνωρθόω to
restore
d V3SIAI
14 a VPAPNMS
b NNMS ἀρχισυνάγωγος
leader of the
synagogue
c VPPANMS ἀγανακτέω
to be indignant
d V3SAAI
e V3SIAI
f NNFP ἕξ six
g V3PPAI
h V3SPAI
i VNPM
j VPPMNMP
k V2PPPM
15 a V3SAPI
b V3SAAI
c NMP ὑποκριτής
hypocrite
d V3SPAI

e NAMS βοῦς ox
f NAMS ὄνος donkey
g NGFS φάτνη manger
h VPAANMS ἀπάγω to
lead away
i V3SPAI ποτίζω to give
a drink
16 a NAFS θυγάτηρ
daughter
b VPPAAFS
c V3SAAI
d NANP δέκα ten
e NANP ὀκτῶ eight
f V3SIAI
g VNAP
h NGMS δεσμός chain
17 a VPPAGMS
b V3PIPI καταισχύνω to
dishonor
c VPPMNMP ἀντίκειμαι
to be an opponent
d V3SIAI
e NDNF ἔνδοξος honored
f VPPMDNP

18 a V3SIAI
b V3SPAI
c V1SFAI ὁμοιώω to
make like
19 a V3SPAI
b NDMS κόκκος seed
c NGNS σίναπι mustard
plant
d VPAANMS
e V3SAAI
f NAMS κῆπος garden
g V3SAAI αὐξάνω to
cause to grow
h V3SAMI
i NANS δένδρον tree
j NNNP πετεινόν bird
k V3SAAI κατασκηνώω
to perch
l NDMP κλάδος branch
20 a V3SAAI
b V1SFAI ὁμοιώω to
make like
21 a V3SPAI
b NDFS ζύμη yeast

ἦν λαβοῦσα^c γυνή ^Γ ἔκρυπεν^d εἰς ἀλεύρου^e σάτα^f τρία ἕως οὗ ἐζυμώθη^g ὅλον.
²² Καὶ διεπορεύετο^a κατὰ πόλεις καὶ κώμας^b διδάσκων^c καὶ πορείαν^d
ποιούμενος^e εἰς ^Γ Ἱεροσόλυμα. ²³ εἶπεν^a δέ τις αὐτῷ· Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ
σωζόμενοι;^b ὁ δὲ εἶπεν^c πρὸς αὐτούς· ²⁴ Ἀγωνίζεσθε^a εἰσελθεῖν^b διὰ τῆς
στενῆς^c ^Γ θύρας, ὅτι πολλοί, λέγω^d ὑμῖν, ζητήσουσιν^e εἰσελθεῖν^f καὶ οὐκ
ισχύσουσιν,^g ²⁵ ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ^a ὁ οἰκοδεσπότης^b καὶ ἀποκλείσῃ^c τὴν θύραν,
καὶ ἄρξῃσθε^d ἔξω ἐστάναι^e καὶ κρούειν^f τὴν θύραν λέγοντες·^g ^Γ Κύριε,
ἄνοιξον^h ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶςⁱ ἐρεῖ^j ὑμῖν· Οὐκ οἶδα^k ὑμᾶς πόθεν^l ἐστέ.^m
²⁶ τότε ἄρξεσθε^a λέγειν·^b Ἐφάγομεν^c ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν,^d καὶ ἐν ταῖς
πλατείαις^e ἡμῶν ἐδίδαξας.^f ²⁷ καὶ ἐρεῖ^a ^Γ λέγων^b ὑμῖν· Οὐκ ^Γ οἶδα^c πόθεν^d
ἐστέ·^e ἀπόστητε^f ἀπ' ἐμοῦ, πάντες ^Γ ἐργάται^g ἀδικίας.^h ²⁸ ἐκεῖ ἔσται^a ὁ
κλαυθμὸς^b καὶ ὁ βρυγμὸς^c τῶν ὀδόντων,^d ὅταν ^Γ ὄψῃσθε^e Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ^f
καὶ Ἰακώβ^g καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ
ἐκβαλλομένους^h ἔξω. ²⁹ καὶ ἥξουσιν^a ἀπὸ ἀνατολῶν^b καὶ δυσμῶν^c καὶ ^Γ ἀπὸ
βορρᾶ^d καὶ νότου^e καὶ ἀνακλιθήσονται^f ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. ³⁰ καὶ ἰδοὺ

c VPAANFS	25 a V3SAPS	d πόθεν <i>from where</i>
d V3SAAI κρύπτω <i>to hide</i>	b NNMS οἰκοδεσπότης <i>head of the house</i>	e V2PPAI
e NGNS ἄλευρον <i>flour</i>	c V3SAAS ἀποκλείω <i>to close</i>	f V2PAAM ἀφίσταμαι <i>to leave</i>
f NANP σάτον <i>seah</i>	d V2PAMS	g NMP ἐργάτης <i>worker</i>
g V3SAPI ζυμώω <i>to leaven</i>	e VNRA	h NGFS ἀδικία <i>wickedness</i>
22 a V3SIMI διαπορεύομαι <i>to go through</i>	f VNPA κρούω <i>to knock</i>	28 a V3SFMI
b NAFP κώμη <i>a village</i>	g VPPANMP	b NNMS κλαυθμὸς <i>weeping</i>
c VPPANMS	h V2SAAM	c NNMS βρυγμὸς <i>gnashing</i>
d NAFS πορεία <i>journey</i>	i VPAPNMS	d NGMP ὀδοὺς <i>tooth</i>
e VPPMNMS	j V3SFAI	e V2PAMS
23 a V3SAAI	k V1SRAI	f NAMS Ἰσαὰκ <i>Isaac</i>
b VPPPNMP	l πόθεν <i>from where</i>	g NAMS Ἰακώβ <i>Jacob</i>
c V3SAAI	m V2PPAI	h VPPPAMP
24 a V2PPMM ἀγωνίζομαι <i>to fight</i>	26 a V2PFMI	29 a V3PFAI ἦκω <i>to come</i>
b VNAA	b VNPA	b NGFP ἀνατολή <i>east</i>
c NGFS στενός <i>narrow</i>	c V1PAAI	c NGFP δυσμή <i>west</i>
d V1SPAI	d V1PAAI	d NGMS βορρᾶς <i>the north</i>
e V3PFAI	e NDFP πλατὺς <i>wide</i>	e NGMS νότος <i>south</i>
f VNAA	f V2SAAI	f V3PFPI ἀνακλίνω <i>to cause to lie down</i>
g V3PFAI ισχύω <i>to be strong</i>	27 a V3SFAI	
	b VPPANMS	
	c V1SRAI	

εἰσὶν^a ἔσχατοι οἱ ἔσονται^b πρῶτοι, καὶ εἰσὶν^c πρῶτοι οἱ ἔσονται^d ἔσχατοι.
³¹ Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ προσῆλθάν^a τινες Φαρισαῖοι λέγοντες^b αὐτῷ· Ἐξελθε^c
καὶ πορεύου^d ἐντεῦθεν,^e ὅτι Ἡρώδης θέλει^f σε ἀποκτεῖναι.^g ³² καὶ εἶπεν^a
αὐτοῖς· Πορευθέντες^b εἴπατε^c τῇ ἀλώπεκι^d ταύτῃ· Ἴδου ἐκβάλλω^e δαιμόνια
καὶ ἰάσεις^f ἁποτελῶ^g σήμερον καὶ αὔριον,^h καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι.ⁱ ³³ πλὴν
δεῖ^a με σήμερον καὶ αὔριον^b καὶ τῇ ἐχομένῃ^c πορεύεσθαι,^d ὅτι οὐκ ἐνδέχεται^e
προφήτην ἀπολέσθαι^f ἔξω Ἱερουσαλήμ. ³⁴ Ἱερουσαλήμ Ἱερουσαλήμ, ἡ
ἀποκτείνουσα^a τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα^b τοὺς ἀπεσταλμένους^c πρὸς
αὐτήν— ποσάκις^d ἠθέλησα^e ἐπισυνάξαι^f τὰ τέκνα σου ὡς τρόπον^g ὄρνις^h τὴν
ἐαυτῆς νοσσιὰνⁱ ὑπὸ τὰς πτέρυγας,^j καὶ οὐκ ἠθελήσατε.^k ³⁵ ἰδοὺ ἀφίεται^a
ὑμῖν ὁ οἶκος ἡμῶν. λέγω^b ὑμῖν, οὐ μὴ ἴδῃτέ^c με ἕως ἡξεί^d ὅτε^e
εἴπητε.^e Εὐλογημένος^f ὁ ἐρχόμενος^g ἐν ὀνόματι κυρίου.

14 Καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ ἐλθεῖν^b αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν
Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν^c ἄρτον καὶ αὐτοὶ ἦσαν^d παρατηρούμενοι^e αὐτόν.
² καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν^a ὑδρωπικός^b ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ³ καὶ ἀποκριθεὶς^a ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν^b πρὸς τοὺς νομικοὺς^c καὶ Φαρισαίους λέγων·^d Ἐξεστίν^e τῷ

30 a V3PPAI	33 a V3SPAI	b V1SPAI
b V3PFMI	b αὔριον tomorrow	c V2PAAS
c V3PPAI	c VPPMDFS	d V3FAI ἤκω to come
d V3PFMI	d VNPM	e V2PAAS
31 a V3PAAI	e V3SPMI ἐνδέχεται it is possible	f VPRPNMS
b VPPANMP	f VNAM	g VPPMNMS
c V2SAAM	34 a VPPANFS	Chapter 14
d V2SPMM	b VPPANFS λιθοβολέω to throw stones	1 a V3SAMI
e ἐντεῦθεν from here	c VPRPAMP	b VNAA
f V3SPAI	d ποσάκις how many times?	c VNAA
g VNAA	e V1SAAI	d V3PIAI
32 a V3SAAI	f VNAA ἐπισυνάγω to gather together	e VPPMNMP παρατηρέω to watch closely
b VPAPNMP	g NAMS τρόπος manner	2 a V3SIAI
c V2PAAM	h NNFS ὄρνις hen	b NNMS ὑδρωπικός suffering from dropsy
d NDFS ἀλώπηξ fox	i NAFS νοσσιὰ chick	3 a VPAPNMS
e V1SPAI	j NAFP πτέρυξ wing	b V3SAAI
f NAFP ἰασις healing	k V2PAAI	c NAMP νομικός about the law
g V1SPAI ἀποτελέω to bring to completion	35 a V3SPPI	d VPPANMS
h αὔριον tomorrow		e V3SPAI
i V1SPPI τελειόω to perfect		

σαββάτω ῥαπευῖσαι^f ἢ οὐ⁴; οἱ δὲ ἡσύχασαν.^a καὶ ἐπιλαβόμενος^b ἰάσατο^c αὐτὸν καὶ ἀπέλυσεν.^d ⁵ ῥα καὶ πρὸς αὐτοὺς εἶπεν.^a Τίνος υἱὸς ἢ βοῦς^b εἰς φρέαρ^c ῥα πεσεῖται,^d καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει^e αὐτὸν ῥα ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; ⁶ καὶ οὐκ ἴσχυσαν^a ῥα ἀνταποκριθῆναι^b πρὸς ταῦτα. ⁷ Ἐλεγεν^a δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους^b παραβολήν, ἐπέχων^c πῶς τὰς πρωτοκλισίας^d ἐξελέγοντο,^e λέγων^f πρὸς αὐτούς. ⁸ Ὅταν κληθῇς^a ὑπὸ τινος εἰς γάμους,^b μὴ κατακληθῇς^c εἰς τὴν πρωτοκλισίαν,^d μήποτε^e ἐντιμότερός^f σου ἢ^g κεκλημένος^h ὑπ' αὐτοῦ ⁹ καὶ ἐλθὼν^a ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας^b ἐρεῖ^c σοι. Δὸς^d τούτῳ τρόπον, καὶ τότε ἄρξῃ^e μετὰ αἰσχύνης^f τὸν ἔσχατον τρόπον κατέχειν.^g ¹⁰ ἀλλ' ὅταν κληθῇς^a πορευθεὶς^b ἀνάπεσε^c εἰς τὸν ἔσχατον τρόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ^d ὁ κεκληκώς^e σε ῥα ἐρεῖ^f σοι. Φίλε,^g προσανάβηθι^h ἀνώτερον.ⁱ τότε ἔσται^j σοι δόξα ἐνώπιον ῥα πάντων τῶν συνανακειμένων^k σοι. ¹¹ ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν^a ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται^b καὶ ὁ ταπεινῶν^c ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.^d ¹² Ἐλεγεν^a δὲ καὶ τῷ κεκληκότι^b αὐτόν. Ὅταν ποιῇς^c ἄριστον^d ἢ δεῖπνον,^e μὴ φώνει^f τοὺς φίλους^g σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς^h σου μηδὲ γείτοναςⁱ

f VNAA	8 a V2SAPS	f V3SFAI
4 a V3PAAI ἡσυχάζω to be silent	b NAMP γάμος wedding banquet	g NMS φίλος friendly
b VPAMNMS ἐπιλαμβάνομαι to take hold	c V2SAPS κατακλίνω to cause to sit	h V2SAAM προσαναβαίνω to move up
c V3SAMI ἰάομαι to heal	d NAFS πρωτοκλισία place of honor	i NANS ἀνώτερον higher
d V3SAAI	e μήποτε never	j V3SFMI
5 a V3SAAI	f NNMS ἐντιμος highly valued	k VPPMGMP συνανάκειμαι to eat with
b NNMS βοῦς ox	g V3SPAS	11 a VPPANMS ὑψόω to lift up
c NANS φρέαρ well	h VPRPNMS	b V3SFPI ταπεινῶω to humble
d V3SFMI	9 a VPAANMS	c VPPANMS ταπεινῶω to humble
e V3SFAI ἀνασπάω to pull up	b VPAANMS	d V3SFPI ὑψόω to lift up
6 a V3PAAI ἰσχύω to be strong	c V3SFAI	12 a V3SIAI
b VNAP ἀνταποκρίνομαι to talk back	d V2SAAM	b VPRADMS
7 a V3SIAI	e V2SFMI	c V2SPAS
b VPRPAMP	f NGFS αἰσχύνη shamefulfulness	d NANS ἄριστον meal
c VPPANMS ἐπέχω hold out	g VNPA κατέχω to hold back	e NANS δεῖπνον banquet
d NAFP πρωτοκλισία place of honor	10 a V2SAPS	f V2SPAM
e V3PIMI ἐκλέγομαι to chose	b VPAPNMS	g NAMP φίλος friendly
f VPPANMS	c V2SAAM ἀναπίπτω recline	h NAMP συγγενής family
	d V3SAAS	i NAMP γείτων neighbor
	e VPRANMS	

πλουσίους,^j μήποτε^k καὶ αὐτοὶ ἄντικαλέσωσιν^l σε^l καὶ γένηται^m
 ἄνταπόδομάⁿ σοι^l. ¹³ ἀλλ' ὅταν δοχὴν^a ποιῇς^l,^b κάλει^c πτωχοὺς,
 ἀναπείρους,^d χωλούς,^e τυφλούς. ¹⁴ καὶ μακάριος ἔσῃ,^a ὅτι οὐκ ἔχουσιν^b
 ἀνταποδοῦναί^c σοι, ἀνταποδοθήσεται^d γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.
¹⁵ Ἀκούσας^a δέ τις τῶν συνανακειμένων^b ταῦτα εἶπεν^c αὐτῷ. Μακάριος
 ὅστις φάγεται^d ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. ¹⁶ ὁ δὲ εἶπεν^a αὐτῷ.
 Ἄνθρωπός τις ἔποίει^b δεῖπνον^c μέγα, καὶ ἐκάλεσεν^d πολλούς, ¹⁷ καὶ
 ἀπέστειλεν^a τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου^b εἰπεῖν^c τοῖς κεκλημένοις.^d
 Ἔρχεσθε,^e ὅτι ἤδη ἔτοιμά^f ἔστιν.^g ¹⁸ καὶ ἤρξαντο^a ἀπὸ μιᾶς ἑπάντες
 παραιτεῖσθαι^l.^b ὁ πρῶτος εἶπεν^c αὐτῷ. Ἀγρὸν ἡγόρασα^d καὶ ἔχω^e ἀνάγκην^f
 ἐξελθὼν^g ἰδεῖν^h αὐτόν. ἐρωτῶⁱ σε, ἔχε^j με παρητημένον.^k ¹⁹ καὶ ἕτερος
 εἶπεν.^a Ζεύγη^b βοῶν^c ἡγόρασα^d πέντε καὶ πορεύομαι^e δοκιμάσαι^f αὐτά.
 ἐρωτῶ^g σε, ἔχε^h με παρητημένον.ⁱ ²⁰ καὶ ἕτερος εἶπεν.^a Γυναῖκα ἔγημα^b καὶ
 διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι^c ἐλθεῖν.^d ²¹ καὶ παραγενόμενος^a ὁ δοῦλος ἀπήγγειλεν^b
 τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς^c ὁ οἰκοδεσπότης^d εἶπεν^e τῷ δούλῳ
 αὐτοῦ. Ἐξελε^f ταχέως^g εἰς τὰς πλατείας^h καὶ ρύμαςⁱ τῆς πόλεως, καὶ τοὺς

j NAMP πλούσιος <i>rich</i>	b V3SIAI	b NANP ζεύγος <i>yoke</i>
k μήποτε <i>never</i>	c NANS δεῖπνον <i>banquet</i>	c NGMP βοῦς <i>ox</i>
l V3PAAS ἀντικαλέω <i>to invite in reciprocation</i>	d V3SAAI	d V1SAAI
m V3SAMS	17 a V3SAAI	e V1SPMI
n NNNS ἀνταπόδομα <i>repayment</i>	b NGNS δεῖπνον <i>banquet</i>	f VNAA δοκιμάζω <i>to test</i>
13 a NAFS δοχή <i>banquet</i>	c VNAA	g V1SPAI
b V2SPAS	d VPRPDMP	h V2SPAM
c V2SPAM	e V2PPMM	i VPRPAMS παραιτέομαι <i>to request</i>
d NAMP ἀνάπηρος <i>crippled</i>	f NNNP ἔτοιμος <i>ready</i>	20 a V3SAAI
e NAMP χωλός <i>lame</i>	g V3SPAI	b V1SAAI γαμέω <i>to marry</i>
14 a V2SFM I	18 a V3PAMI	c V1SPMI
b V3PPAI	b VNPM παραιτέομαι <i>to request</i>	d VNAA
c VNAA ἀνταποδίδωμι <i>to repay</i>	c V3SAAI	21 a VPAMNMS
d V3SFPI ἀνταποδίδωμι <i>to repay</i>	d V1SAAI	b V3SAAI
15 a VPAANMS	e V1SPAI	c VPAPNMS ὀργίζομαι <i>to be angry</i>
b VPPMGMP	f NAFS ἀνάγκη <i>necessity</i>	d NNMS οἰκοδεσπότης <i>head of the house</i>
συνανάκειμαι <i>to eat with</i>	g VPAANMS	e V3SAAI
c V3SAAI	h VNAA	f V2SAAM
d V3SFM I	i V1SPAI	g ταχέως <i>quickly</i>
16 a V3SAAI	j V2SPAM	h NAFP πλατεῖα <i>street</i>
	k VPRPAMS παραιτέομαι <i>to request</i>	i NAFP ρύμη <i>street</i>
	19 a V3SAAI	

πτωχοὺς καὶ ἀναπεύρους^j καὶ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς^k εἰσάγαγε^l ὧδε. ²² καὶ εἶπεν^a ὁ δοῦλος· Κύριε, γέγονεν^b ἡ ἐπέταξας,^c καὶ ἔτι τόπος ἐστίν.^d ²³ καὶ εἶπεν^a ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· Ἐξελθε^b εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς^c καὶ ἀνάγκασον^d εἰσελθεῖν,^e ἵνα γεμισθῇ^f μου ὁ οἶκος. ²⁴ λέγω^a γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων^b γεύσεται^c μου τοῦ δείπνου.^d ²⁵ Συνεπορεύοντο^a δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ στραφεῖς^b εἶπεν^c πρὸς αὐτούς· ²⁶ Εἴ τις ἔρχεται^a πρὸς με καὶ οὐ μισεῖ^b τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ τὰς ἀδελφάς,^c ἔτι ἔτε καὶ τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ, οὐ δύναται^d εἶναί^e μου μαθητής. ²⁷ ὅστις οὐ βαστάζει^a τὸν σταυρὸν^b ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται^c ὀπίσω μου, οὐ δύναται^d εἶναί^e μου μαθητής. ²⁸ τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν θέλων^a πύργον^b οἰκοδομῆσαι^c οὐχὶ πρῶτον καθίσας^d ψηφίζει^e τὴν δαπάνην,^f εἰ ἔχει^g εἰς ἀπαρτισμόν;^h ²⁹ ἵνα μήποτε^a θέντος^b αὐτοῦ θεμέλιον^c καὶ μὴ ἰσχύοντος^d ἐκτελέσαι^e πάντες οἱ θεωροῦντες^f ἄρξωνται^g αὐτῷ ἐμπαίξουσιν.^h ³⁰ λέγοντες^a ὅτι Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο^b οἰκοδομεῖν^c καὶ οὐκ ἴσχυσεν^d ἐκτελέσαι.^e ³¹ ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος^a ἐτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν^b εἰς πόλεμον^c οὐχὶ καθίσας^d πρῶτον

j	NAMP ἀνάπηρος <i>crippled</i>	b	VPAPNMS στρέφω to <i>turn</i>	29 a	μήποτε never
k	NAMP χωλός <i>lame</i>	c	V3SAAI	b	VPAAGMS
l	V2SAAM εἰσάγω to <i>bring in</i>	26 a	V3SPMI	c	NAMS θεμέλιος <i>foundation</i>
22 a	V3SAAI	b	V3SPAI	d	VPPAGMS ἰσχύω to <i>be strong</i>
b	V3SRAI	c	NAFP ἀδελφή <i>sister</i>	e	VNAA ἐκτελέω to <i>finish</i>
c	V2SAAI ἐπιτάσσω to <i>command</i>	d	V3SPMI	f	VPPANMP
d	V3SPAI	e	VNPA	g	V3PAMS
23 a	V3SAAI	27 a	V3SPAI βαστάζω to <i>carry</i>	h	VNPA ἐμπαίζω to <i>mock</i>
b	V2SAAM	b	NAMS σταυρός <i>cross</i>	30 a	VPPANMP
c	NAMP φραγμός <i>barrier</i>	c	V3SPMI	b	V3SAMI
d	V2SAAM ἀναγκάζω to <i>compel</i>	d	V3SPMI	c	VNPA
e	VNAA	e	VNPA	d	V3SAAI ἰσχύω to be <i>strong</i>
f	V3SAPS γεμίζω to fill	28 a	VPPANMS	e	VNAA ἐκτελέω to <i>finish</i>
24 a	V1SPAI	b	NAMS πύργος <i>tower</i>	31 a	VPPMNMS
b	VPRPGMP	c	VNAA	b	VNAA συμβάλλω to <i>dispute with</i>
c	V3SFMI γεύομαι to <i>taste</i>	d	VPAANMS	c	NAMS πόλεμος <i>war</i>
d	NGNS δείπνον <i>banquet</i>	e	V3SPAI ψηφίζω to <i>calculate</i>	d	VPAANMS
25 a	V3PIMI συμπορεύομαι to go with	f	NAFS δαπάνη <i>cost</i>		
		g	V3SPAI		
		h	NAMS ἀπαρτισμός <i>completion</i>		

Ἦ βουλεύσεται^e εἰ δυνατός ἐστίν^f ἐν δέκα^g χιλιάσιν^h Ἦ ὑπαντῆσαιⁱ τῷ μετὰ εἴκοσι^j χιλιάδων^k ἐρχομένῳ^l ἐπ' αὐτόν; ³² εἰ δὲ μήγε,^a ἔτι Ἦ αὐτοῦ πόρρω^b ὄντος^c πρεσβείαν^d ἀποστείλας^e ἐρωτᾷ^f Ἦ τὰ πρὸς εἰρήνην. ³³ οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται^a πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν^b οὐ δύναται^c Ἦ εἶναι^d μου^e μαθητής. ³⁴ Καλὸν Ἦ οὖν τὸ ἄλας.^a ἐὰν δὲ Ἦ καὶ τὸ ἄλας^b μωρανθῇ,^c ἐν τίνι ἀρτυθήσεται;^d ³⁵ οὕτε εἰς γῆν οὕτε εἰς κοπρίαν^a εὐθετόν^b ἐστίν.^c ἔξω βάλλουσιν^d αὐτό. ὁ ἔχων^e ὦτα ἀκούειν^f ἀκουέτω.^g

15 Ἦσαν^a δὲ Ἦ αὐτῷ ἐγγίζοντες^b πάντες οἱ τελῶναι^c καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν^d αὐτοῦ. ² καὶ διεγόγγυζον^a οἱ Ἦ τε Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες^b ὅτι Οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται^c καὶ συνεσθίει^d αὐτοῖς. ³ εἶπεν^a δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων.^b ⁴ Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων^a ἑκατὸν^b πρόβατα καὶ Ἦ ἀπολέσας^c Ἦ ἐξ αὐτῶν ἓν^d οὐ καταλείπει^d τὰ ἐνενήκοντα^e ἐννέα^f ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται^g ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς^h ἕως εὗρηⁱ αὐτό; ⁵ καὶ εὐρὼν^a ἐπιτίθησιν^b ἐπὶ τοὺς ὦμους^c Ἦ αὐτοῦ χαίρων,^d ⁶ καὶ ἐλθὼν^a εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ^b τοὺς φίλους^c καὶ τοὺς γείτονας,^d λέγων^e αὐτοῖς.

- e V3SFMI βουλεύομαι to make plans
f V3SPAI
g NDFP δέκα ten
h NDFP χιλιάς thousand
i VNAA ὑπαντάω to go out to meet
j NGFP εἴκοσι(ν) twenty
k NGFP χιλιάς thousand
l VPPMDMS
32 a μήγε not
b πόρρω far
c VPPAGMS
d NAFS πρεσβεία delegation
e VPAANMS
f V3SPAI
33 a V3SPMI ἀποτάσσομαι to say good-by
b VPPADNP
c V3SPMI
d VNPA
34 a NNNS ἄλας salt
b NNNS ἄλας salt

- c V3SAPS μωραίνω to make foolish
d V3SFPI ἀρτύω to make salty
35 a NAFS κοπρία manure pile
b NNNS εὐθετος fit
c V3SPAI
d V3PPAI
e VPPANMS
f VNPA
g V3SPAM

Chapter 15

- 1 a V3PIAI
b VPPANMP
c NNMP τελώνης tax collector
d VNPA
2 a V3PIAI διαγογγύζω to mutter
b VPPANMP
c V3SPMI προσδέχομαι to receive
d V3SPAI συνεσθίω to eat with

- 3 a V3SAAI
b VPPANMS
4 a VPPANMS
b NANP ἑκατὸν hundred
c VPAANMS
d V3SPAI καταλείπω to leave
e NANP ἐνενήκοντα ninety
f NANP ἐννέα nine
g V3SPMI
h VPRAANS
i V3SAAS
5 a VPAANMS
b V3SPAI
c NAMP ὦμος shoulders
d VPPANMS
6 a VPAANMS
b V3SPAI συγκαλέω to call together
c NAMP φίλος friendly
d NAMP γείτων neighbor
e VPPANMS

Συγχάρητέ^f μοι ὅτι εὖρον^g τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός.^h ⁷ λέγω^a ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ^ρ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται ^ι ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι^c ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα^d ἐννέα^e δικαίοις οἵτινες οὐ χρεῖαν ἔχουσιν^f μετανοίας.^g ⁸ Ἡ τίς γυνὴ δραχμὰς^a ἔχουσα^b δέκα,^c ἐὰν ἀπολέσῃ^d δραχμὴν^e μίαν, οὐχὶ ἅπτει^f λύχνον^g καὶ σαροῖ^h τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖⁱ ἐπιμελῶς^j ἕως ^ρ οὗ εὕρη;^k ⁹ καὶ εὐροῦσα^a ^ρ συγκαλεῖ^b τὰς φίλας^c ^ρ καὶ γείτονας^d λέγουσα·^e Συγχάρητέ^f μοι ὅτι εὖρον^g τὴν δραχμὴν^h ἣν ἀπώλεσα.ⁱ ¹⁰ οὕτως, λέγω^a ὑμῖν, ^ρ γίνεται^b χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.^c ¹¹ Εἶπεν^a δέ· Ἄνθρωπός τις εἶχεν^b δύο υἱούς. ¹² καὶ εἶπεν^a ὁ νεώτερος^b αὐτῶν τῷ πατρί· Πάτερ, δός^c μοι τὸ ἐπιβάλλον^d μέρος τῆς οὐσίας·^e ^ρ ὁ δὲ ^ι διεῖλεν^f αὐτοῖς τὸν βίον.^g ¹³ καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν^a ^ρ πάντα ὁ νεώτερος^b υἱὸς ἀπεδήμησεν^c εἰς χώραν^d μακράν,^e καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν^f τὴν οὐσίαν^g αὐτοῦ ζῶν^h ἀσώτως.ⁱ ¹⁴ δαπανήσαντος^a δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο^b λιμὸς^c ^ρ ἰσχυρὰ^d κατὰ τὴν χώραν^e ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο^f ὑστερεῖσθαι.^g ¹⁵ καὶ πορευθεὶς^a ἐκολλήθη^b ἐνὶ τῶν πολιτῶν^c τῆς χώρας^d ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν^e αὐτὸν εἰς τοὺς

f V2PAPM συγχαίρω to rejoice with	9 a VPAANFS	b NNMS νέος new
g V1SAAI	b V3SPAI συγκαλέω to call together	c V3SAAI ἀποδημέω to go away on a journey
h VPRAANS	c NAFP φίλος friendly	d NAFS χώρα country
7 a V1SPAI	d NAFP γείτων neighbor	e NAFS μακρός lengthy
b V3SFMI	e VPPANFS	f V3SAAI διασκορπίζω to scatter
c VPPADMS	f V2PAPM συγχαίρω to rejoice with	g NAFS οὐσία wealth
d NDMP ἐνενήκοντα ninety	g V1SAAI	h VPPANMS
e NDMP ἐννέα nine	h NAFS δραχμή silver coin	i ἀσώτως wildly
f V3PPAI	i V1SAAI	14 a VPAAGMS δαπανᾶω to spend
g NGFS μετάνοια change of mind	10 a V1SPAI	b V3SAMI
8 a NAFP δραχμή silver coin	b V3SPMI	c NNFS λιμός hunger
b VPPANFS	c VPPADMS	d NNFS ἰσχυρός powerful
c NAFP δέκα ten	11 a V3SAAI	e NAFS χώρα country
d V3SAAS	b V3SIAI	f V3SAMI
e NAFS δραχμή silver coin	12 a V3SAAI	g VNPP ὑστερέω to lack
f V3SPAI	b NNMS νέος new	15 a VPAPNMS
g NAMS λύχνος lamp	c V2SAAM	b V3SAPI κολλάομαι to join
h V3SPAI σαρόω to sweep	d VPPAANS ἐπιβάλλω to throw over	c NGMP πολίτης citizen
i V3SPAI	e NGFS οὐσία wealth	d NGFS χώρα country
j ἐπιμελῶς carefully	f V3SAAI διαιρέω to divide	e V3SAAI
k V3SAAS	g NAMS βίος life	
	13 a VPAANMS	

ἀγρούς αὐτοῦ βόσκειν^f χοίρους.^g ¹⁶ καὶ ἐπεθύμει^a ᾱγεμίσαι^b τὴν κοιλίαν^c
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων^d ὧν ἡσθιον^e οἱ χοῖροι,^f καὶ οὐδεὶς ἐδίδου^g αὐτῷ.
¹⁷ εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν^a ᾱἔφη.^b Πόσοι^c μίσθιοι^d τοῦ πατρός μου
ᾱπερὶσσεύονται^e ἄρτων, ἐγὼ δὲ ᾱλιμῶ^f ὧδε ᾱπόλλυμαι.^g ¹⁸ ἀναστὰς^a
πορεύσομαι^b πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ^c αὐτῷ. Πάτερ, ἡμαρτον^d εἰς τὸν
οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, ¹⁹ ᾱοὐκέτι εἰμὶ^a ἄξιος κληθῆναι^b υἱός σου. ποιήσόν^c
με ὡς ἓνα τῶν μισθίων^d σου. ²⁰ καὶ ἀναστὰς^a ἦλθεν^b πρὸς τὸν πατέρα
ᾱέαυτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακράν^c ἀπέχοντος^d εἶδεν^e αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ
ἐσπλαγχνίσθη^f καὶ δραμὼν^g ἐπέπεσεν^h ἐπὶ τὸν τράχηλονⁱ αὐτοῦ καὶ
κατεφίλησεν^j αὐτόν. ²¹ εἶπεν^a δὲ ᾱὸ υἱὸς αὐτῷ. Πάτερ, ἡμαρτον^b εἰς τὸν
οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, ᾱοὐκέτι εἰμὶ^c ἄξιος κληθῆναι^d υἱός ᾱσου. ²² εἶπεν^a δὲ
ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ. ᾱΤαχύ^b ᾱἐξενέγκατε^c στολὴν^d τὴν πρώτην
καὶ ἐνδύσατε^e αὐτόν, καὶ δότε^f δακτύλιον^g εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ
ὑποδήματα^h εἰς τοὺς πόδας, ²³ καὶ ᾱφέρετε^a τὸν μόσχον^b τὸν σιτευτόν,^c
θύσατε,^d καὶ φαγόντες^e εὐφρανθῶμεν,^f ²⁴ ὅτι οὗτος ὁ υἱὸς μου νεκρὸς ἦν^a καὶ
ἀνέζησεν,^b ᾱἦν^c ἀπολωλὼς^d καὶ εὐρέθη.^e καὶ ἡρξάντο^f εὐφραίνεσθαι.^g

f VNPA βόσκω to feed	19 a V1SPAI	c V2PAAM ἐκφέρω to bring out
g NAMP χοῖρος pig	b VNAP	d NAFS στολή robe
16 a V3SIAI ἐπιθυμέω to long for	c V2SAAM	e V2PAAM ἐνδύω to clothe
b VNAA γεμίζω to fill	d NGMP μίσθιος hired worker	f V2PAAM
c NAFS κοιλία any and all internal organs	20 a VPAANMS	g NAMS δακτύλιος ring
d NGNP κεράτιον carob pod	b V3SAAI	h NANP ὑπόδημα sandal
e V3PIAI	c μακράν far away	23 a V2PPAM
f NNMP χοῖρος pig	d VPPAGMS ἀπέχω to receive	b NAMS μόσχος calf
g V3SIAI	e V3SAAI	c NAMS σιτευτός fattened
17 a VPAANMS	f V3SAPI σπλαγχνίζομαι to have compassion on	d V2PAAM θύω to kill
b V3SIAI	g VPAANMS τρέχω to run	e VPAANMP
c NNMP πόσος how great?	h V3SAAI ἐπιπίπτω to fall upon	f V1PAPS εὐφραίνω to cause celebration
d NNMP μίσθιος hired worker	i NAMS τράχηλος neck	24 a V3SIAI
e V3PPMI	j V3SAAI καταφιλέω to kiss	b V3SAAI ἀναζάω to become alive again
f NDFS λιμός hunger	21 a V3SAAI	c V3SIAI
g V1SPMI	b V1SAAI	d VPRANMS
18 a VPAANMS	c V1SPAI	e V3SAPI
b V1SFMI	d VNAP	f V3PAMI
c V1SFAI	22 a V3SAAI	g VNPP εὐφραίνω to cause celebration
d V1SAAI	b NANS ταχύς quick	

25 Ἦν^a δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος^b ἤγγισεν^c τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν^d συμφωνίας^e καὶ χορῶν,^f 26 καὶ προσκαλεσάμενος^a ἓνα τῶν παίδων^b ἐπυνθάνετο^c τί ἂν εἴη^d ταῦτα. 27 ὁ δὲ εἶπεν^a αὐτῷ ὅτι Ὁ ἀδελφός σου ἤκει,^b καὶ ἔθυσεν^c ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον^d τὸν σιτευτόν,^e ὅτι ὑγιαίνοντα^f αὐτὸν ἀπέλαβεν.^g 28 ὠργίσθη^a δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν^b εἰσελθεῖν.^c ὁ δὲ πατήρ αὐτοῦ ἐξελθὼν^d παρεκάλει^e αὐτόν. 29 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς^a εἶπεν^b τῷ πατρὶ ἄνθρωπε· Ἴδου τοσαῦτα^c ἔτη δουλεύω^d σοι καὶ οὐδέποτε^e ἐντολήν σου παρῆλθον,^f καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε^g ἔδωκας^h ἔριφονⁱ ἵνα μετὰ τῶν φίλων^j μου εὐφρανθῶ.^k 30 ὅτε δὲ ὁ υἱὸς σου οὗτος ὁ καταφαγών^a σου τὸν βίον^b ἔμετρε^c μετὰ πορνῶν^d ἦλθεν,^e ἔθυσας^f αὐτῷ τὸν σιτευτόν^g μόσχον^h.ⁱ 31 ὁ δὲ εἶπεν^a αὐτῷ· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ,^b καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ^c ἐστίν.^d 32 εὐφρανθῆναι^a δὲ καὶ χαρῆναι^b ἔδει,^c ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν^d καὶ ἔζησεν,^e καὶ ἀπολωλώς^f καὶ εὐρέθη.^g

16 Ἐλεγεν^a δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἄνθρωπος τις ἦν^b πλούσιος^c ὃς εἶχεν^d οἰκονόμον,^e καὶ οὗτος διεβλήθη^f αὐτῷ ὡς διασκορπίζων^g τὰ ὑπάρχοντα^h

25 a V3SIAI
b VPPMNMS
c V3SAAI
d V3SAAI
e NGFS συμφωνία *music*
f NGMP χορός *dance*
26 a VPAMNMS
προσκαλέομαι *to call*
b NGMP παῖς *boy*
c V3SIMI πυνθάνομαι *to ask*
d V3SPOA
27 a V3SAAI
b V3SPAI ἔχω *to come*
c V3SAAI θύω *to kill*
d NAMS μόσχος *calf*
e NAMS σιτευτός *fattened*
f VPPAAMS ὑγιαίνω *to be healthy*
g V3SAAI ἀπολαμβάνω *to receive*
28 a V3SAPI ὀργίζομαι *to be angry*
b V3SIAI
c VNAA

d VPAANMS
e V3SIAI
29 a VPAPNMS
b V3SAAI
c NANP τοσοῦτος *so great*
d V1SPAI δουλεύω *to serve*
e οὐδέποτε *never*
f V1SAAI παρέρχομαι *to go by*
g οὐδέποτε *never*
h V2SAAI
i NAMS ἔριφος *goat*
j NGMP φίλος *friendly*
k V1SAPS εὐφραίνω *to cause celebration*
30 a VPAANMS κατεσθίω *to eat up*
b NAMS βίος *life*
c NGFP πόρνη *prostitute*
d V3SAAI
e V2SAAI θύω *to kill*
f NAMS σιτευτός *fattened*

g NAMS μόσχος *calf*
31 a V3SAAI
b V2SPAI
c NNNP σός *your*
d V3SPAI
32 a VNAP εὐφραίνω *to cause celebration*
b VNAP
c V3SIAI
d V3SIAI
e V3SAAI
f VPRANMS
g V3SAPI

Chapter 16

1 a V3SIAI
b V3SIAI
c NNMS πλούσιος *rich*
d V3SIAI
e NAMS οἰκονόμος *manager*
f V3SAPI διαβάλλω *to inform against*
g VPPANMS διασκορπίζω *to scatter*
h VPPAANP

αὐτοῦ. ² καὶ φωνήσας^a αὐτὸν εἶπεν^b αὐτῷ· Τί τοῦτο ἀκούω^c περὶ σοῦ; ἀπόδος^d τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας^e σου, οὐ γὰρ ἔτι οἰκονομεῖν.^g ³ εἶπεν^a δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος·^b Τί ποιήσω^c ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται^d τὴν οἰκονομίαν^e ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν^f οὐκ ἰσχύω,^g ἐπαιτεῖν^h αἰσχύνομαι.ⁱ ⁴ ἔγνω^a τί ποιήσω,^b ἵνα ὅταν μετασταθῶ^c ἔκ τῆς οἰκονομίας^d δέξωνται^e με εἰς τοὺς οἴκους ἑαυτῶν. ⁵ καὶ προσκαλεσάμενος^a ἓνα ἕκαστον τῶν χρεοφειλετῶν^b τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ ἔλεγεν^c τῷ πρώτῳ· Πόσον^d ὀφείλεις^e τῷ κυρίῳ μου; ⁶ ὁ δὲ εἶπεν·^a Ἑκατὸν^b βάτους^c ἐλαίου.^d ὁ δὲ εἶπεν^e αὐτῷ· Δέξαι^f σου ἑτὰ γράμματα^g καὶ καθίσας^h ταχέωςⁱ γράψον^j πεντήκοντα.^k ⁷ ἔπειτα^a ἐτέρῳ εἶπεν·^b Σὺ δὲ πόσον^c ὀφείλεις;^d ὁ δὲ εἶπεν·^e Ἑκατὸν^f κόρους^g σίτου.^h ἔλεγειⁱ αὐτῷ· Δέξαι^j σου ἑτὰ γράμματα^k καὶ γράψον^l ὀγδοήκοντα.^m ⁸ καὶ ἐπήνεσεν^a ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον^b τῆς ἀδικίας^c ὅτι φρονίμως^d ἐποίησεν·^e ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι^f ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσιν.^g ⁹ καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω,^a ἑαυτοῖς ποιήσατε^b φίλους^c ἐκ τοῦ μαμωνᾶ^d τῆς ἀδικίας,^e ἵνα ὅταν ἐκλίπῃ^f δέξωνται^g ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς.^h

2 a VPAANMS	d NGFS οἰκονομία	f NAMP ἑκατὸν <i>hundred</i>
b V3SAAI	management	g NAMP κόρος <i>cor</i>
c V1SPAI	e V3PAMS	h NGMS σῖτος <i>wheat</i>
d V2SAAM	5 a VPAMNMS	i V3SPAI
e NGFS οἰκονομία	προσκαλέομαι <i>to call</i>	j V2SAMM
management	b NGMP χρεοφειλέτης	k NAMP γράμμα <i>letter</i>
f V2SPMI	debtor	l V2SAAM
g VNPA οἰκονομέω <i>to</i>	c V3SAI	m NAMP ὀγδοήκοντα
manage	d NANS πόσος <i>how great?</i>	
3 a V3SAAI	e V2SPAI	8 a V3SAAI ἐπαινέω <i>to</i>
b NNMS οἰκονόμος	6 a V3SAAI	praise
manager	b NAMP ἑκατὸν <i>hundred</i>	b NAMS οἰκονόμος
c V1SAAS	c NAMP βάτος <i>bush</i>	manager
d V3SPMI ἀφαιρέω <i>to</i>	d NGNS ἔλαιον <i>olive oil</i>	c NGFS ἀδικία <i>wickedness</i>
take away from	e V3SAAI	d φρονίμως <i>considerately</i>
e NAFS οἰκονομία	f V2SAMM	e V3SAAI
management	g NAMP γράμμα <i>letter</i>	f NNMP φρόνιμος <i>wise</i>
f VNPA σκάπτω <i>to dig</i>	h VPAANMS	g V3PPAI
g V1SPAI ἰσχύω <i>to be</i>	i ταχέως <i>quickly</i>	9 a V1SPAI
strong	j V2SAAM	b V2PAAM
h VNPA ἐπαιτέω <i>to beg</i>	k NAMP πενήκοντα <i>fifty</i>	c NAMP φίλος <i>friendly</i>
i V1SPMI αἰσχύνομαι <i>to</i>	7 a ἔπειτα <i>then</i>	d NGMS μαμωνᾶς <i>wealth</i>
be ashamed	b V3SAAI	e NGFS ἀδικία <i>wickedness</i>
4 a V1SAAI	c NANS πόσος <i>how great?</i>	f V3SAAS ἐκλείπω <i>to fail</i>
b V1SAAS	d V2SPAI	g V3PAMS
c V1SAPS μεθίστημι <i>to</i>	e V3SAAI	h NAFS σκηνή <i>tabernacle</i>
move		

¹⁰ Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ^a καὶ ἐν πολλῷ πιστὸς ἐστίν,^b καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ^c ἄδικος^d καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός^e ἐστίν.^f ¹¹ εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ^a μαμωνᾷ^b πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε,^c τὸ ἀληθινὸν^d τίς ὑμῖν πιστεύσει;^e ¹² καὶ εἰ ἐν τῷ ἄλλοτρίῳ^a πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε,^b τὸ ὑμέτερον^c τίς ὀδώσει^d ὑμῖν¹; ¹³ οὐδεὶς οἰκέτης^a δύναται^b δυσὶ κυρίοις δουλεύειν.^c ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει^d καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει,^e ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται^f καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει.^g οὐ δύνασθε^h θεῷ δουλεύεινⁱ καὶ μαμωνᾷ.^j ¹⁴ Ἦκουον^a δὲ ταῦτα ἅπαντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι^b ὑπάρχοντες,^c καὶ ἐξεμυκτήριζον^d αὐτόν. ¹⁵ καὶ εἶπεν^a αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐστε^b οἱ δικαιοῦντες^c ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει^d τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν^e βδέλυγμα^f ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ¹⁶ Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἄχρι^a Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται^b καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται.^c ¹⁷ Εὐκοπώτερον^a δὲ ἐστίν^b τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν^c ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν^d πεσεῖν.^e ¹⁸ Πᾶς ὁ ἀπολύων^a τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν^b ἑτέραν μοιχεύει,^c ἡ καὶ ὁ ἀπολελυμένην^d ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν^e μοιχεύει.^f ¹⁹ Ἄνθρωπος δέ τις ἦν^a πλούσιος,^b καὶ ἐνεδιδύσκετο^c πορφύραν^d καὶ βύσσον^e εὐφραινόμενος^f καθ’

10 a NDNS ἐλάχιστος *least*
b V3SPAI
c NDNS ἐλάχιστος *least*
d NNMS ἄδικος *unjust*
e NNMS ἄδικος *unjust*
f V3SPAI
11 a NDMS ἄδικος *unjust*
b NDMS μαμωνᾶς *wealth*
c V2PAMI
d NANS ἀληθινός *true*
e V3SFAI
12 a NDNS ἀλλότριος *belonging to another*
b V2PAMI
c NANS ὑμέτερος *your*
d V3SFAI
13 a NNMS οἰκέτης *house servant*
b V3SPMI
c VNPA δουλεύω *to serve*
d V3SFAI
e V3SFAI
f V3SFMi ἀντέχομαι *to be devoted*

g V3SFAI καταφρονέω *to despise*
h V2PPMI
i VNPA δουλεύω *to serve*
j NDMS μαμωνᾶς *wealth*
14 a V3PIAI
b NNMP φιλάργυρος *money-loving*
c VPPANMP
d V3PIAI ἐκμυκτηρίζω *to sneer at*
15 a V3SAAI
b V2PPAI
c VPPANMP
d V3SPAI
e NNNS ὑψηλός *high*
f NNNS βδέλυγμα *abomination*
16 a μέχρι(ς) *until*
b V3SPPI
c V3SPMI βιάζω *to force one's way*
17 a NNNS εὐκοπώτερος *easy*

b V3SPAI
c VNAA παρέρχομαι *to go by*
d NAFS κεραία *least stroke of a pen*
e VNAA
18 a VPPANMS
b VPPANMS γαμέω *to marry*
c V3SPAI μοιχεύω *to commit adultery*
d VPRPAFS
e VPPANMS γαμέω *to marry*
f V3SPAI μοιχεύω *to commit adultery*
19 a V3SIAI
b NNMS πλούσιος *rich*
c V3SIMI ἐνδιδύσκω *to put on*
d NAFS πορφύρα *purple*
e NAFS βύσσος *fine linen*
f VPPPNMS εὐφραίνω *to cause celebration*

ἡμέραν λαμπρῶς.^{g 20} πτωχὸς δέ τις ὀνόματι Λάζαρος^a ἐβέβλητο^b πρὸς τὸν
 πυλῶνα^c αὐτοῦ εἰλκωμένος^{d 21} καὶ ἐπιθυμῶν^a χορτασθῆναι^b ἄπο τῶν
 πιπτόντων^c ἀπὸ τῆς τραπέζης^d τοῦ πλουσίου.^e ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες^f ἐρχόμενοι^g
 ἐπέλειχον^h τὰ ἔλκηⁱ αὐτοῦ. ²² ἐγένετο^a δὲ ἀποθανεῖν^b τὸν πτωχὸν καὶ
 ἀπενεχθῆναι^c αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον^d Ἀβραάμ. ἀπέθανεν^e δὲ
 καὶ ὁ πλούσιος^f καὶ ἐτάφη.^{g 23} καὶ ἐν τῷ ᾄδῃ^a ἐπάρας^b τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ,
 ὑπάρχων^c ἐν βασάνοις,^d ὁρᾷ^e Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν^f καὶ Λάζαρον^g ἐν τοῖς
 κόλποις^h αὐτοῦ. ²⁴ καὶ αὐτὸς φωνήσας^a εἶπεν.^b Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν^c με
 καὶ πέμψον^d Λάζαρον^e ἵνα βάψῃ^f τὸ ἄκρον^g τοῦ δακτύλου^h αὐτοῦ ὕδατος καὶ
 καταψύξῃⁱ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι^j ἐν τῇ φλογί^k ταύτῃ. ²⁵ εἶπεν^a δὲ
 Ἀβραάμ. Τέκνον, μνήσθητι^b ὅτι ἠγάπησας^c τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ
 Λάζαρος^d ὁμοίως τὰ κακά. νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται^e σὺ δὲ ὀδυνᾷσαι.^{f 26} καὶ
 ἐν πᾶσι τούτοις μεταξὺ^a ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα^b μέγα ἐστήρικται,^c ὅπως οἱ
 θέλοντες^d διαβῆναι^e ἐνθεν^f πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται,^g ἢ μηδὲ ἐκεῖθεν^h πρὸς ἡμᾶς
 διαπερῶσιν.^{i 27} εἶπεν^a δέ. Ἐρωτῶ^b σε οὖν, πάτερ, ἵνα πέμψῃς^c αὐτὸν εἰς

g λαμπρῶς *splendidly*
 20 a NNMS Λάζαρος
 Lazarus
 b V3SPPI
 c NAMS πυλῶν *gate*
 d VPRPNMS ἐλκόμεαι *to*
 be covered with sores
 21 a VPPANMS ἐπιθυμέω
 to long for
 b VNAP χορτάζω *to feed*
 c VPPAGNP
 d NGFS τράπεζα *table*
 e NGMS πλούσιος *rich*
 f NNMP κύων *dog*
 g VPPMNMP
 h V3PIAI ἐπιλείχω *to*
 lick
 i NANP ἔλκος *sore*
 22 a V3SAMI
 b VNAA
 c VNAP ἀποφέρω *to*
 carry away
 d NAMS κόλπος *side*
 e V3SAAI
 f NNMS πλούσιος *rich*
 g V3SAPI θάπτω *to bury*

23 a NDMS ᾄδης *Hades*
 b VPAANMS ἐπαίρω *to*
 lift up
 c VPPANMS
 d NDFF βάσανος
 torment
 e V3SPAI
 f μακρόθεν *from a*
 distance
 g NAMS Λάζαρος
 Lazarus
 h NDMP κόλπος *side*
 24 a VPAANMS
 b V3SAAI
 c V2SAAM
 d V2SAAM
 e NAMS Λάζαρος
 Lazarus
 f V3SAAS βάπτω *to dip*
 g NANS ἄκρον *end*
 h NGMS δάκτυλος *finger*
 i V3SAAS καταψύχω *to*
 cool off
 j V1SPMI ὀδυνάομαι *to*
 grieve
 k NDFF φλόξ *flame*

25 a V3SAAI
 b V2SAPM μιμνήσκομαι
 to remember
 c V2SAAI ἀπολαμβάνω
 to receive
 d NNMS Λάζαρος
 Lazarus
 e V3SPPI
 f V2SPMI ὀδυνάομαι *to*
 grieve
 26 a μεταξύ *between*
 b NNNS χάσμα *chasm*
 c V3SRPI στηρίζω *to*
 strengthen
 d VPPANMP
 e VNAA διαβαίνω *to*
 pass through
 f ἐνθεν *from here*
 g V3PPMS
 h ἐκεῖθεν *from there*
 i V3PPAS διαπεράω *to*
 cross over
 27 a V3SAAI
 b V1SPAI
 c V2SAAS

τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, ²⁸ ἔχω^a γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως διαμαρτύρηται^b αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν^c εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασιάνου.^d
²⁹ λέγει^a ὁ δὲ Ἀβραάμ· Ἔχουσι^b Μωϋσέα καὶ τοὺς προφῆτας· ἀκουσάτωσαν^c αὐτῶν. ³⁰ ὁ δὲ εἶπεν·^a Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ^b πρὸς αὐτοὺς μετανοήσουσιν.^c ³¹ εἶπεν^a δὲ αὐτῷ· Εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν,^b οὐδ' ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ^c πεισθήσονται.^d

17 Εἶπεν^a δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς ὁ αὐτοῦ· Ἀνένδεκτόν^b ἐστίν^c τοῦ ὅτι τὰ σκάνδαλα^d μὴ ἐλθεῖν^e, ὅτι πλὴν οὐαὶ^f δι' οὗ ἔρχεται.^f ² λυσιτελεῖ^a αὐτῷ εἰς ὅτι λίθος μυλικὸς^b περίκειται^c περὶ τὸν τράχηλον^d αὐτοῦ καὶ ἔρριπται^e εἰς τὴν θάλασσαν ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ^f ὅτι τῶν μικρῶν τούτων ἓνα^g. ³ προσέχετε^a ἑαυτοῖς. ἐάν τις ἁμάρτη^b ὁ ἀδελφός σου ἐπιτίμησον^c αὐτῷ, καὶ ἐάν μετανόησῃ^d ἄφες^e αὐτῷ. ⁴ καὶ ἐάν ἐπτάκις^a τῆς ἡμέρας ἁμαρτήσῃ^b εἰς σέ καὶ ὅτι ἐπτάκις^c ἐπιστρέψῃ^d πρὸς σέ ὅτι λέγων·^e Μετανοῶ,^f ἀφήσεις^g αὐτῷ. ⁵ Καὶ εἶπαν^a οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ· Πρόσθε^b ἡμῖν πίστιν. ⁶ εἶπεν^a δὲ ὁ κύριος· Εἰ ἔχετε^b πίστιν ὡς κόκκον^c σινάπεως,^d ἐλέγετε^e ἂν τῇ συκαμίνῳ^f ταύτῃ· Ἐκριζώθητι^g καὶ φυτεύθητι^h ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ ὑπήκουσενⁱ ἂν ὑμῖν. ⁷ Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν

28 a V1SPAI	d NANP σκάνδαλον	d V3SAAS
b V3SPMS	stumbling block	e VPPANMS
διαμαρτύρομαι to	e VNAA	f V1SPAI
warn, testify	f V3SPMI	g V2SFAI
c V3PAAS	2 a V3SPAI λυσιτελεῖ to be	5 a V3PAAI
d NGFS βάσανος torment	advantageous	b V2SAAM προστίθῃμι to
29 a V3SPAI	b NNMS μυλικός of a mill	add to
b V3PPAI	c V3SPMI περίκειμαι to	6 a V3SAAI
c V3PAAM	surround	b V2PPAI
30 a V3SAAI	d NAMS τράχηλος neck	c NAMS κόκκος seed
b V3SAPS	e V3SRPI ῥίπτω to throw	d NGNS σίναπι mustard
c V3PFAI	f V3SAAS	plant
31 a V3SAAI	3 a V2PPAM προσέχω to	e V2PIAI
b V3PPAI	watch out	f NDFS συκάμινος
c V3SAAS	b V3SAAS	mulberry tree
d V3PFPI	c V2SAAM ἐπιτιμάω to	g V2SAPM ἐκριζόω to
Chapter 17	rebuke	uproot
1 a V3SAAI	d V3SAAS	h V2SAPM φυτεύω to
b NNNS ἀνένδεκτος	e V2SAAM	plant
impossible	4 a ἐπτάκις seven times	i V3SAAI ὑπακούω to
c V3SPAI	b V3SAAS	obey
	c ἐπτάκις seven times	

δοῦλον ἔχων^a ἀροτριῶντα^b ἢ ποιμαίνοντα,^c ὃς εἰσελθόντι^d ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ^e ἡ αὐτῷ· Εὐθέως παρελθὼν^f ἀνάπεσε,^g ὅ⁸ ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ^a αὐτῷ· Ἐτοίμασον^b τί δειπνήσω^c καὶ περιζωσάμενος^d διακόνει^e μοι ἕως φάγω^f καὶ πίω,^g καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι^h καὶ πίεσαιⁱ σύ;⁹ μὴ ἔχει^a χάριν ἡ τῷ ἡ δούλῳ ὅτι ἐποίησεν^b τὰ ἡ διαταχθέντα;^c ὅ¹⁰ οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε^a πάντα τὰ διαταχθέντα^b ὑμῖν, λέγετε^c ὅτι Δοῦλοι ἀχρεῖοί^d ἐσμεν,^e ὃ ὠφείλομεν^f ποιῆσαι^g πεποιήκαμεν.^h ¹¹ Καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ ἡ πορεύεσθαι^b εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ αὐτὸς διήρχετο^c διὰ ἡ μέσον Σαμαρείας^d καὶ Γαλιλαίας. ¹² καὶ εἰσερχομένου^a αὐτοῦ εἷς τινα κώμην^b ἡ ἀπήντησαν^c δέκα^d λεπροί^e ἄνδρες, οἱ ἡ ἔστησαν^f πόρρωθεν,^g ¹³ καὶ αὐτοὶ ἦσαν^a φωνὴν λέγοντες· ἡ Ἰησοῦ ἐπιστάτα,^c ἐλέησον^d ἡμᾶς. ¹⁴ καὶ ἰδὼν^a εἶπεν^b αὐτοῖς· Πορευθέντες^c ἐπιδείξατε^d ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν. καὶ ἐγένετο^e ἐν τῷ ὑπάγειν^f αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν.^g ¹⁵ εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν^a ὅτι ἰάθη,^b ὑπέστρεψεν^c μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων^d τὸν θεόν, ¹⁶ καὶ ἔπεσεν^a ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν^b αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν^c Σαμαρίτης.^d ¹⁷ ἀποκριθεὶς^a δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἡ Οὐχὶ οἱ δέκα^c

7 a VPPANMS	10 a V2PAAS	b VPPANMP
b VPPAAMS ἀροτριῶν to plow	b VPAPANP διατάσσω to command	c NMS ἐπιστάτης master
c VPPAAMS ποιμαίνω to shepherd	c V2PPAM	d V2SAAM
d VPAADMS	d NNMP ἀχρεῖος worthless	14 a VPAANMS
e V3SFAI	e V1PPAI	b V3SAAI
f VPAANMS παρέρχομαι to go by	f V1PIAI	c VPAPNMP
g V2SAAM ἀναπίπτω recline	g VNAA	d V2PAAM ἐπιδείκνυμι to show
8 a V3SFAI	h V1PRAI	e V3SAMI
b V2SAAM	11 a V3SAMI	f VNPA
c V1SAAS δειπνέω to eat supper	b VNPM	g V3PAPI
d VPAMNMS περιζώννυμι be girded	c V3SIMI	15 a VPAANMS
e V2SPAM	d NGFS Σαμάρεια Samaria	b V3SAPI ἰάομαι to heal
f V1SAAS	12 a VPPMGMS	c V3SAAI
g V1SAAS	b NAFS κώμη a village	d VPPANMS
h V2SFMI	c V3PAAI ἀπαντάω to meet	16 a V3SAAI
i V2SFMI	d NNMP δέκα ten	b VPPANMS
9 a V3SPAI	e NNMP λεπρός leprous	c V3SAAI
b V3SAAI	f V3PAAI	d NNMS Σαμαρίτης Samaritan
c VPAPANP διατάσσω to command	g πόρρωθεν from a distance	17 a VPAPNMS
	13 a V3PAAI	b V3SAAI
		c NNMP δέκα ten

ἐκαθαρίσθησαν;^d οἱ δὲ ἐννέα^e ποῦ; ¹⁸ οὐχ εὐρέθησαν^a ὑποστρέψαντες^b δοῦναι^c δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενής^d οὗτος; ¹⁹ καὶ εἶπεν^a αὐτῷ· Ἀναστὰς^b πορεύου·^c ἡ πίστις σου σέσωκέν^d σε. ²⁰ Ἐπερωτηθεὶς^a δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται^b ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀπεκρίθη^c αὐτοῖς καὶ εἶπεν·^d Οὐκ ἔρχεται^e ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως,^f ²¹ οὐδὲ ἐροῦσιν·^a Ἴδου ὧδε ἡ· Ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς^b ὑμῶν ἐστίν·^c ²² Εἶπεν^a δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἐλεύσονται^b ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε^c μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν^d καὶ οὐκ ὄψεσθε·^e ²³ καὶ ἐροῦσιν^a ὑμῖν· Ἴδου ἡ ἐκεῖ· Ἴδου ὧδε· μὴ ἀπέλθῃτε^b μηδὲ διώξητε·^c ²⁴ ὥσπερ γὰρ ἡ ἄστραπὴ^a ἀστράπτουσα^b ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπὸ οὐρανὸν λάμπει,^c οὕτως ἔσται^d ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ·^e ²⁵ πρῶτον δὲ δεῖ^a αὐτὸν πολλὰ παθεῖν^b καὶ ἀποδοκιμασθῆναι^c ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης·^d ²⁶ καὶ καθὼς ἐγένετο^a ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε,^b οὕτως ἔσται^c καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου·^d ²⁷ ἦσθιον,^a ἔπινον,^b ἐγάμουν,^c ἔγαμίζοντο,^d ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν^e Νῶε^f εἰς τὴν κιβωτόν,^g καὶ ἦλθεν^h ὁ κατακλυσμὸςⁱ καὶ ἀπώλεσεν^j πάντα·^k ²⁸ ὁμοίως καθὼς ἐγένετο^a ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ·^b ἦσθιον,^c ἔπινον,^d ἡγόραζον,^e ἐπώλουν,^f ἐφύτευον,^g ὠκοδόμουν·^h ²⁹ ἡ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθεν^a Λώτ^b

d V3PAPI	c V2PFAI ἐπιθυμέω to	c V3PIAI γαμέω to
e NNMP ἐννέα nine	long for	marry
18 a V3PAPI	d VNAA	d V3PIPI γαμίζω to give
b VPAANMP	e V2PFMI	in marriage
c VNAA	23 a V3PFAI	e V3SAAI
d NNMS ἀλλογενής	b V2PAAS	f NNMS Νῶε Noah
foreign	c V2PAAS	g NAFS κιβωτός ark
19 a V3SAAI	24 a NNFS ἀστραπή	h V3SAAI
b VPAANMS	lightning	i NNMS κατακλυσμός
c V2SPMM	b VPPANFS ἀστράπτω	flood
d V3SRAI	to flash	j V3SAAI
20 a VPAPNMS	c V3SPAI λάμπω to give	28 a V3SAMI
b V3SPMI	light	b NGMS Λώτ Lot
c V3SAPI	d V3SFMI	c V3PIAI
d V3SAAI	25 a V3SPAI	d V3PIAI
e V3SPMI	b VNAA	e V3PIAI
f NGFS παρατήρησις	c VNAP ἀποδοκιμάζω to	f V3PIAI πωλέω to sell
careful observation	reject	g V3PIAI φυτεύω to
21 a V3PFAI	26 a V3SAMI	plant
b ἐντός inside	b NGMS Νῶε Noah	h V3PIAI
c V3SPAI	c V3SFMI	29 a V3SAAI
22 a V3SAAI	27 a V3PIAI	b NNMS Λώτ Lot
b V3PFMI	b V3PIAI	

ἀπὸ Σοδόμων,^c ἔβρεξεν^d πῦρ καὶ θεῖον^e ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν^f ἅπαντας.
³⁰ κατὰ ῥτὰ αὐτὰ ἔσται^a ἡ ἡμέρα ὃ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται.^b
³¹ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς ἔσται^a ἐπὶ τοῦ δώματος^b καὶ τὰ σκεύη^c αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω^d ἄραι^e αὐτά, καὶ ὁ ἑν ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω^f εἰς τὰ ὀπίσω. ³² μνημονεύετε^a τῆς γυναικὸς Λώτ.^b ³³ ὃς ἐὰν ζητήσῃ^a τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ῥπεριποιήσασθαι^b ἀπολέσει^c αὐτήν, ῥὃς δ' ἂν ῥἀπολέσῃ^d ζωογονήσῃ^e αὐτήν. ³⁴ λέγω^a ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται^b δύο ἐπὶ κλίνης^c μιᾶς, ῥὃ εἷς παραλημφθήσεται^d καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται.^e ³⁵ ῥἔσονται^a δύο ῥἀλήθουσai^b ἐπὶ τὸ αὐτό, ῥἡ μία παραλημφθήσεται^c ῥἡ δὲ ῥέτέρα ῥἀφεθήσεται.^d ³⁷ καὶ ἀποκριθέντες^a λέγουσιν^b αὐτῷ. Ποῦ, κύριε; ὃ δὲ εἶπεν^c αὐτοῖς. Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ ῥκαὶ οἱ ἄετοί^d ἐπισυναχθήσονται.^e

18 Ἔλεγεν^a ῥδὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν^b πάντοτε προσεύχεσθαι^c ῥαὐτοὺς καὶ μὴ ἐγκακεῖν,^d ² λέγων.^a Κριτὴς^b τις ἦν^c ἐν τινὶ πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος^d καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρέπόμενος.^e ³ χήρα^a δὲ ἦν^b ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ καὶ ἤρχετο^c πρὸς αὐτὸν λέγουσα.^d Ἐκδίκησόν^e με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου^f μου. ⁴ καὶ οὐκ ῥἤθελεν^a ἐπὶ χρόνον, μετὰ ῥταῦτα δὲ ῥεἶπεν^b ἐν ἑαυτῷ. Εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι^c ῥοὐδὲ ἄνθρωπον ῥἐντρέπομαι,^d ⁵ διὰ γε^a τὸ παρέχειν^b

c NGNP Σόδομα <i>Sodom</i>	e V3SFAI ζωογονέω <i>to give life</i>	d VNPA ἐγκακέω <i>to give up</i>
d V3SAAI βρέχω <i>to rain down</i>	34 a V1SPAI	2 a VPPANMS
e NANS θεῖον <i>sulfur</i>	b V3PFMI	b NNMS κριτής <i>judge</i>
f V3SAAI	c NGFS κλίνη <i>bed</i>	c V3SIAI
30 a V3SFMI	d V3SFPI	d VPPMNMS
b V3SPPI ἀποκαλύπτω <i>to reveal</i>	e V3SFPI	e VPPPNMS ἐντρέπω <i>to cause shame</i>
31 a V3SFMI	35 a V3PFMI	3 a NNFS χήρα <i>widow</i>
b NGNS δῶμα <i>a house</i> ;	b VPPANFP ἀλῆθω <i>to grind grain</i>	b V3SIAI
c NNNP σκεῦος <i>possession</i>	c V3SFPI	c V3SIMI
d V3SAAM	d V3SFPI	d VPPANFS
e VNAA	37 a VPAPNMP	e V2SAAM ἐκδικέω <i>to avenge</i>
f V3SAAM	b V3PPAI	f NGMS ἀντίδικος <i>enemy</i>
32 a V2PPAM μνημονεύω <i>to remember</i>	c V3SAAI	4 a V3SIAI
b NGMS Λώτ <i>Lot</i>	d NNMP ἄετός <i>eagle</i>	b V3SAAI
33 a V3SAAS	e V3PFPI ἐπισυνάγω <i>to gather together</i>	c V1SPMI
b VNAM περιποιέομαι <i>to keep</i>	Chapter 18	d V1SPPI ἐντρέπω <i>to cause shame</i>
c V3SFAI	1 a V3SIAI	5 a γέ <i>indeed</i>
d V3SAAS	b VNPA	b VNPA παρέχω <i>to present</i>
	c VNPM	

μοι κόπον^c τὴν χήραν^d ταύτην ἐκδικήσω^e αὐτήν ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη^f ὑπωπιάζῃ^g με. ⁶ εἶπεν^a δὲ ὁ κύριος· Ἀκούσατε^b τί ὁ κριτὴς^c τῆς ἀδικίας^d λέγει.^e ⁷ ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ^a τὴν ἐκδίκησιν^b τῶν ἐκλεκτῶν^c αὐτοῦ τῶν βοώντων^d ἡ αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ ἡ μακροθυμεῖ^e ἐπ’ αὐτοῖς; ⁸ λέγω^a ὑμῖν ὅτι ποιήσῃ^b τὴν ἐκδίκησιν^c αὐτῶν ἐν τάχει.^d πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν^e ἄρα εὐρήσει^f τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς; ⁹ Εἶπεν^a δὲ ἡ καὶ πρὸς τινὰς τοὺς πεποιθότας^b ἐφ’ ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν^c δίκαιοι καὶ ἐξουθενούντας^d τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην. ¹⁰ Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν^a εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι,^b ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης.^c ¹¹ ὁ Φαρισαῖος σταθεῖς^a ἡ πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα ἡ προσηύχετο.^b Ὁ θεός, εὐχαριστῶ^c σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ^d ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες,^e ἄδικοι,^f μοιχοί,^g ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης.^h ¹² νηστεύω^a δις^b τοῦ σαββάτου, ἡ ἀποδεκατῶ^c πάντα ὅσα κτῶμαι.^d ¹³ ὁ δὲ ἡ τελώνης^a μακρόθεν^b ἐστῶς^c οὐκ ἠθέλην^d οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡ ἐπάραι^e εἰς τὸν οὐρανόν^f, ἀλλ’ ἡ ἔτυπτε^f τὸ στῆθος^g ἡ αὐτοῦ λέγων.^h Ὁ θεός, ἡ ἰλάσθητιⁱ μοι τῷ ἡμαρτωλῷ. ¹⁴ λέγω^a ὑμῖν, κατέβη^b οὗτος δεδικαιωμένος^c εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἡ παρ’ ἐκεῖνον^f. ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν^d ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται,^e ὁ δὲ

c NAMS κόπος labor	f V3SFAI	b δις twice
d NAFS χήρα widow	9 a V3SAAI	c V1SPAI ἀποδεκατῶ to give a tenth
e V1SFAI ἐκδικέω to avenge	b VPRAAMP	d V1SPMI κτάομαι to get
f VPPMNFS	c V3PPAI	13 a NNMS τελώνης tax collector
g V3SPAS ὑπωπιάζω to weary	d VPPAAMP ἐξουθενέω to treat with contempt	b μακρόθεν from a distance
6 a V3SAAI	10 a V3PAAI	c VPRANMS
b V2PAAM	b VNAM	d V3SIAI
c NNMS κριτὴς judge	c NNMS τελώνης tax collector	e VNAA ἐπαίρω to lift up
d NGFS ἀδικία wickedness	11 a VPAPNMS	f V3SIAI τύπτω to strike
e V3SPAI	b V3SIMI	g NANS στῆθος chest
7 a V3SAAS	c V1SPAI	h VPPANMS
b NAFS ἐκδίκησις justice	d V1SPAI	i V2SAPM ἰλάσκομαι to make atonement for
c NGMP ἐκλεκτός elect	e NNMP ἄρπαξ swindling	14 a V1SPAI
d VPPAGMP βοάω to call	f NNMP ἄδικος unjust	b V3SAAI
e V3SPAI μακροθυμέω to have patience	g NNMP μοιχός adulterer	c VPRPNMS
8 a V1SPAI	h NNMS τελώνης tax collector	d VPPANMS ὑψόω to lift up
b V3SFAI	12 a V1SPAI νηστεύω to fast	e V3SFPI ταπεινῶω to humble
c NAFS ἐκδίκησις justice		
d NDNS τάχος quickness		
e VPAANMS		

ταπεινῶν^f ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.^g ¹⁵ Προσέφερον^a δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη^b ἵνα αὐτῶν ἄπτηται.^c ἰδόντες^d δὲ οἱ μαθηταὶ ἔπετίμων^e αὐτοῖς. ¹⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔπροσεκαλέσατο^a αὐτὰ λέγων.^b Ἄφετε^c τὰ παιδία ἔρχεσθαι^d πρὸς με καὶ μὴ κωλύετε^e αὐτά, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν^f ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ¹⁷ ἀμὴν λέγω^a ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται^b τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ^c εἰς αὐτήν. ¹⁸ Καὶ ἐπηρώτησέν^a τις αὐτὸν ἄρχων λέγων.^b Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας^c ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;^d ¹⁹ εἶπεν^a δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. Τί με λέγεις^b ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. ²⁰ τὰς ἐντολὰς οἶδας.^a Μὴ μοιχεύσης,^b Μὴ φονεύσης,^c Μὴ κλέψης,^d Μὴ ψευδομαρτυρήσης,^e Τίμα^f τὸν πατέρα σου καὶ τὴν ἡμετέρα. ²¹ ὁ δὲ εἶπεν.^a Ταῦτα πάντα ἔφύλαξα^b ἐκ νεότητος^c ἡμου. ²² ἀκούσας^a ἡ δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν^b αὐτῷ. Ἔτι ἓν σοι λείπει.^c πάντα ὅσα ἔχεις^d πώλησον^e καὶ διάδος^f πτωχοῖς, καὶ ἔξεις^g θησαυρόν^h ἐν οὐρανοῖς, καὶ δεῦροⁱ ἀκολουθεῖ^j μοι. ²³ ὁ δὲ ἀκούσας^a ταῦτα περίλυπος^b ἐγενήθη,^c ἦν^d γὰρ πλούσιος^e σφόδρα.^f ²⁴ Ἰδὼν^a δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν.^b Πῶς δυσκόλως^c οἱ τὰ χρήματα^d ἔχοντες^e εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσπορεύονται.^f ²⁵ εὐκοπώτερον^a γὰρ ἐστίν^b κάμηλον^c διὰ τῆς τρήματος^d

f VPPANMS ταπεινῶω to humble	19 a V3SAAI	h NAMS θησαυρός treasure
g V3SFPI ὑψώω to lift up	b V2SPAI	i δεῦρο come
15 a V3PIAI	20 a V2SRAI	j V2SPAM
b NANP βρέφος baby	b V2SAAS μοιχεύω to commit adultery	23 a VPAANMS
c V3SPMS	c V2SAAS φονεύω to commit murder	b NNMS περίλυπος greatly grieved
d VPAANMP	d V2SAAS κλέπτω steal	c V3SAPI
e V3PIAI ἐπιτιμάω to rebuke	e V2SAAS	d V3SAI
16 a V3SAMI προσκαλέομαι to call	ψευδομαρτυρέω to give false testimony	e NNMS πλούσιος rich
b VPPANMS	f V2SPAM τιμάω to honor	f σφόδρα very
c V2PAAM	21 a V3SAAI	24 a VPAANMS
d VNPM	b V1SAAI	b V3SAAI
e V2PPAM κωλύω to hinder	c NGFS νεότης youth	c δυσκόλως hardly
f V3SPAI	22 a VPAANMS	d NANP χρήμα money
17 a V1SPAI	b V3SAAI	e VPPANMP
b V3SAMS	c V3SPAI λείπω to lack	f V3PPMI εἰσπορεύομαι to go in
c V3SAAS	d V2SPAI	25 a NNNS εὐκοπώτερος easy
18 a V3SAAI	e V2SAAM πωλέω to sell	b V3SPAI
b VPPANMS	f V2SAAM διαδίδωμι to distribute	c NAFS κάμηλος camel
c VPAANMS	g V2SFAI	d NGNS τρήμα eye
d V1SFAI κληρονομέω to inherit		

βελόνης^e εἰσελθεῖν^f ἢ πλούσιον^g εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.^h
²⁶ Εἶπαν^a δὲ οἱ ἀκούσαντες.^b Καὶ τίς δύναται^c σωθῆναι;^d ²⁷ ὁ δὲ εἶπεν.^a Τὰ
ἀδύνατα^b παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ ἔστιν.^c ²⁸ Εἶπεν^a δὲ ὁ
Πέτρος· Ἴδου ἡμεῖς ἄφέντες^b τὰ ἴδια ἠκολουθήσαμεν^c σοι. ²⁹ ὁ δὲ εἶπεν^a
αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω^b ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐστίν^c ὃς ἀφῆκεν^d οἰκίαν ἢ ἄνδρα ἢ
ἀδελφούς ἢ γονεῖς^e ἢ τέκνα ἕνεκεν^f τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ³⁰ ὃς ἔστι μὴ
ἄπολάβῃ^a πολλαπλασίονα^b ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ^c
ζωὴν αἰώνιον. ³¹ Παραλαβὼν^a δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν^b πρὸς αὐτούς· Ἴδου
ἀναβαίνομεν^c εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ τελεσθήσεται^d πάντα τὰ γεγραμμένα^e διὰ
τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου. ³² παραδοθήσεται^a γὰρ τοῖς ἔθνεσιν καὶ
ἐμπαιχθήσεται^b καὶ ὑβρισθήσεται^c καὶ ἐμπτυσθήσεται,^d ³³ καὶ
μαστιγώσαντες^a ἀποκτενοῦσιν^b αὐτόν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται.^c
³⁴ καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν,^a καὶ ἦν^b τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον^c
ἀπ’ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον^d τὰ λεγόμενα.^e ³⁵ Ἐγένετο^a δὲ ἐν τῷ ἐγγίξειν^b
αὐτόν εἰς Ἱεριχὺ^c τυφλὸς τις ἐκάθητο^d παρὰ τὴν ὁδὸν ἑπαίτων.^e ³⁶ ἀκούσας^a
δὲ ὄχλου διαπορευομένου^b ἐπυνθάνετο^c τί εἶη^d τοῦτο. ³⁷ ἀπήγγειλαν^a δὲ
αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος^b παρέρχεται.^c ³⁸ καὶ ἐβόησεν^a λέγων.^b Ἰησοῦ

e NGFS βελόνη <i>needle</i>	b NANP πολλαπλασίων <i>many times as much</i>	d V3PIAI
f VNAA		e VPPPANP
g NAMS πλούσιος <i>rich</i>	c VPPMDMS	35 a V3SAMI
h VNAA	31 a VPAANMS	b VNPA
26 a V3PAAI	b V3SAAI	c NAFS Ἱεριχὺ <i>Jericho</i>
b VPAANMP	c V1PPAI	d V3SIMI
c V3SPMI	d V3SFPI τελέω <i>to finish</i>	e VPPANMS ἐπαιτέω <i>to beg</i>
d VNAP	e VPRPNNP	36 a VPAANMS
27 a V3SAAI	32 a V3SFPI	b VPPMGMS
b NNNP ἀδύνατος <i>impossible</i>	b V3SFPI ἐμπαίζω <i>to mock</i>	διαπορεύομαι <i>to go through</i>
c V3SPAI	c V3SFPI ὑβρίζω <i>to insult</i>	c V3SIMI πυνθάνομαι <i>to ask</i>
28 a V3SAAI	d V3SFPI ἐμπτύω <i>to spit on</i>	d V3SPAO
b VPAANMP	33 a VPAANMP μαστιγώω <i>to flog</i>	37 a V3PAAI
c V1PAAI	b V3PFAI	b NNMS Ναζωραῖος <i>Nazarene</i>
29 a V3SAAI	c V3SFMI	c V3SPMI παρέρχομαι <i>to go by</i>
b V1SPAI	34 a V3PAAI συνιῆμι <i>to understand</i>	38 a V3SAAI βοάω <i>to call</i>
c V3SPAI	b V3SIAI	b VPPANMS
d V3SAAI	c VPRPNNNS κρύπτω <i>to hide</i>	
e NAMP γονεὺς <i>parents</i>		
f ἕνεκεν <i>for</i>		
30 a V3SAAS ἀπολαμβάνω <i>to receive</i>		

υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν^c με. ³⁹ καὶ οἱ προάγοντες^a ἐπετίμων^b αὐτῷ ἵνα ᾠσιγήσῃ.^c αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν.^d Υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν^e με. ⁴⁰ σταθεῖς^a δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν^b αὐτὸν ἀχθῆναι^c πρὸς αὐτόν. ἐγγίσαντος^d δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν^e αὐτόν. ⁴¹ ᾠτί σοι θέλεις^a ποιήσω;^b ὁ δὲ εἶπεν.^c Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω.^d ⁴² καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν^a αὐτῷ. Ἀνάβλεψον.^b ἡ πίστις σου σέσωκέν^c σε. ⁴³ καὶ παραχρῆμα^a ἀνέβλεψεν,^b καὶ ἠκολούθει^c αὐτῷ δοξάζων^d τὸν θεόν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν^e ἔδωκεν^f αἶνον^g τῷ θεῷ.

19 Καὶ εἰσελθὼν^a διήρχετο^b τὴν Ἰεριχώ.^c ² καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι ᾠκαλούμενος^a Ζακχαῖος,^b καὶ αὐτὸς ἦν^c ἀρχιτελώνης^d καὶ ᾠαὐτὸς πλούσιος.^e ³ καὶ ἐζήτηι^a ἰδεῖν^b τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν,^c καὶ οὐκ ἠδύνατο^d ἀπὸ τοῦ ὄχλου ὅτι τῇ ἡλικίᾳ^e μικρὸς ἦν.^f ⁴ καὶ προδραμὼν^a ᾠεῖς τὸ ἔμπροσθεν ἀνέβη^b ἐπὶ συκομορέαν^c ἵνα ἴδῃ^d αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἡμελλεν^e διέρχεσθαι.^f ⁵ καὶ ὡς ἦλθεν^a ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας^b ὁ Ἰησοῦς εἶπεν^c πρὸς αὐτόν. Ζακχαῖε,^d σπεύσας^e κατὰβηθι,^f σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ^g με μεῖναι.^h ⁶ καὶ σπεύσας^a κατέβη,^b καὶ ὑπεδέξατο^c αὐτόν χαίρων.^d ⁷ καὶ ἰδόντες^a πάντες διεγόγγυζον^b

c V2SAAM
39 a VPPANMP προάγω to go on ahead
b V3PIAI ἐπιτιμάω to rebuke
c V3SAAS σιγάω to be silent
d V3SIAI
e V2SAAM
40 a VPAPNMS
b V3SAAI κελεύω to order
c VNAP
d VPAAGMS
e V3SAAI
41 a V2SPAI
b V1SAAS
c V3SAAI
d V1SAAS ἀναβλέπω to look up
42 a V3SAAI
b V2SAAM ἀναβλέπω to look up
c V3SRAI
43 a παραχρῆμα immediately

b V3SAAI ἀναβλέπω to look up
c V3SIAI
d VPPANMS
e VPAANMS
f V3SAAI
g NAMS αἶνος praise
Chapter 19
1 a VPAANMS
b V3SIMI
c NAFS Ἰεριχώ Jericho
2 a VPPPNMS
b NNMS Ζακχαῖος Zacchaeus
c V3SIAI
d NNMS ἀρχιτελώνης chief tax collector
e NNMS πλούσιος rich
3 a V3SIAI
b VNAA
c V3SPAI
d V3SIMI
e NDFS ἡλικία life
f V3SIAI
4 a VPAANMS προτρέχω to run ahead

b V3SAAI
c NAFS συκομορέα sycamore-fig tree
d V3SAAS
e V3SIAI
f VNPM
5 a V3SAAI
b VPAANMS ἀναβλέπω to look up
c V3SAAI
d NMS Ζακχαῖος Zacchaeus
e VPAANMS σπεύδω to hurry
f V2SAAM
g V3SPAI
h VNAA
6 a VPAANMS σπεύδω to hurry
b V3SAAI
c V3SAMI ὑποδέχομαι to welcome
d VPPANMS
7 a VPAANMP
b V3PIAI διαγογγύζω to mutter

λέγοντες^c ὅτι Παρὰ ἁμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν^d καταλύσαι.^e ⁸ σταθεῖς^a δὲ Ζακχαῖος^b εἶπεν^c πρὸς τὸν κύριον· Ἰδοὺ τὰ ῥήμισιά^d ῥμου τῶν ὑπαρχόντων^e, κύριε, ῥτοῖς πτωχοῖς δίδωμι^f, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα^g ἀποδίδωμι^h τετραπλοῦν.ⁱ ⁹ εἶπεν^a δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο,^b καθότι^c καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν.^d ¹⁰ ἦλθεν^a γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι^b καὶ σῶσαι^c τὸ ἀπολωλός.^d ¹¹ Ἀκουόντων^a δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεῖς^b εἶπεν^c παραβολὴν διὰ τὸ ἐγγὺς ῥεῖναι^d Ἱερουσαλὴμ αὐτὸν^e καὶ δοκεῖν^e αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα^f μέλλει^g ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι.^h ¹² εἶπεν^a οὖν· Ἄνθρωπός τις εὐγενῆς^b ἐπορεύθη^c εἰς χώραν^d μακρὰν^e λαβεῖν^f ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι.^g ¹³ καλέσας^a δὲ δέκα^b δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν^c αὐτοῖς δέκα^d μνᾶς^e καὶ εἶπεν^f πρὸς αὐτούς· ῥπραγματεύσασθε^g ῥέν ᾧ^h ἔρχομαι.ⁱ ¹⁴ οἱ δὲ πολῖται^a αὐτοῦ ἐμίσουν^b αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν^c πρεσβείαν^d ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες·^e Οὐ θέλομεν^f τοῦτον βασιλεῦσαι^g ἐφ' ἡμᾶς. ¹⁵ καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ ἐπανελθεῖν^b αὐτὸν λαβόντα^c τὴν βασιλείαν καὶ εἶπεν^d φωνηθῆναι^e αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς ῥδεδώκει^f τὸ ἀργύριον,^g ἵνα ῥγνοῖ^h τί ῥδιεπραγματεύσαντο.ⁱ ¹⁶ παρεγένετο^a δὲ ὁ πρῶτος

- c VPPANMP
d V3SAAI
e VNAA καταλύω *throw down*
8 a VPAPNMS
b NNMS Ζακχαῖος *Zacchaeus*
c V3SAAI
d NANP ἡμισυς *half*
e VPPAGNP
f V1SPAI
g V1SAAI συκοφαντέω *to accuse falsely*
h V1SPAI
i NANS τετραπλοῦς *four times*
9 a V3SAAI
b V3SAMI
c καθότι *as*
d V3SPAI
10 a V3SAAI
b VNAA
c VNAA
d VPRAANS
11 a VPPAGMP
b VPAANMS προστίθῃμι *to add to*

- c V3SAAI
d VNPA
e VNPA
f παραχρῆμα *immediately*
g V3SPAI
h VNPP ἀναφαίνω *to appear*
12 a V3SAAI
b NNMS εὐγενῆς *of noble birth*
c V3SAPI
d NAFS χώρα *country*
e NAFS μακρός *lengthy*
f VNAA
g VNAA
13 a VPAANMS
b NAMP δέκα *ten*
c V3SAAI
d NAFP δέκα *ten*
e NAFP μνᾶ *mina*
f V3SAAI
g V2PAMM
πραγματεύομαι *to put capital to work*

- h V1SPMI
14 a NNMP πολίτης *citizen*
b V3PIAI
c V3PAAI
d NAFS πρεσβεία *delegation*
e VPPANMP
f V1PPAI
g VNAA βασιλεύω *to reign as a king*
15 a V3SAMI
b VNAA ἐπανερχομαι *to return*
c VPAAAMS
d V3SAAI
e VNAP
f V3SPAI
g NANS ἀργύριον *silver*
h V3SAAS
i V3PAMI
διαπραγματεύομαι *to gain*
16 a V3SAMI

λέγων.^b Κύριε, ἡ μνᾶ^c σου ῥδέκα^d προσηργάσατο^e μνᾶς.^f 17 καὶ εἶπεν^a αὐτῷ·
 ῥΕὺγε,^b ἀγαθὲ δοῦλε, ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ^c πιστὸς ἐγένου,^d ἴσθι^e ἐξουσίαν ἔχων^f
 ἐπάνω^g δέκα^h πόλεων. 18 καὶ ἦλθεν^a ὁ δεύτερος λέγων.^b ῥἩ μνᾶ^c σου,
 κύριε, ἐποίησεν^d πέντε μνᾶς.^e 19 εἶπεν^a δὲ καὶ τούτῳ· Καὶ σὺ ῥἐπάνω^b
 γίνου^c πέντε πόλεων. 20 καὶ ῥὁ ἕτερος ἦλθεν^a λέγων.^b Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ^c σου
 ἣν εἶχον^d ἀποκειμένην^e ἐν σουδαρίῳ.^f 21 ἐφοβούμην^a γάρ σε ὅτι ἄνθρωπος
 αὐστηρὸς^b εἶ,^c αἴρεις^d ὃ οὐκ ἔθηκας^e καὶ θερίζεις^f ὃ οὐκ ἔσπειρας.^g 22 ῥλέγει^a
 αὐτῷ· Ἐκ τοῦ στόματός σου κρίνω^b σε, πονηρὲ δοῦλε· ἦδεις^c ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος
 αὐστηρὸς^d εἰμι,^e αἴρων^f ὃ οὐκ ἔθηκα^g καὶ θερίζων^h ὃ οὐκ ἔσπειρα,ⁱ 23 καὶ διὰ
 τί οὐκ ἔδωκας^a ῥμου τὸ ἀργύριον^b ἐπὶ τράπεζαν;^c καὶ ἐλθὼν^d σὺν τόκῳ^e ἂν
 ῥαὐτὸ ἔπραξα^f.^g 24 καὶ τοῖς παρεστῶσιν^a εἶπεν.^b ῥΑρατε^c ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν^d
 καὶ δότε^e τῷ τὰς δέκα^f μνᾶς^g ἔχοντι—^h 25 καὶ εἶπαν^a αὐτῷ· Κύριε, ἔχει^b
 δέκα^c μνᾶς—^d 26 ῥλέγω^a ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι^b δοθήσεται,^c ἀπὸ δὲ τοῦ
 μὴ ἔχοντος^d καὶ ὃ ἔχει^e ῥἀρθήσεται.^f 27 πλὴν τοὺς ἐχθροὺς μου ῥτούτους τοὺς
 μὴ θελήσαντάς^a με βασιλεῦσαι^b ἐπ' αὐτοὺς ἀγάγετε^c ὥδε καὶ κατασφάξατε^d

- b VPPANMS
 c NNFS μνᾶ mina
 d NAFP δέκα ten
 e V3SAMI προσεργάζομαι
 to earn more
 f NAFP μνᾶ mina
 17 a V3SAAI
 b εὖγε well done!
 c NDNS ἐλάχιστος least
 d V2SAMI
 e V2SPAM
 f VPPANMS
 g ἐπάνω above
 h NGFP δέκα ten
 18 a V3SAAI
 b VPPANMS
 c NNFS μνᾶ mina
 d V3SAAI
 e NAFP μνᾶ mina
 19 a V3SAAI
 b ἐπάνω above
 c V2SPMM
 20 a V3SAAI
 b VPPANMS
 c NNFS μνᾶ mina
 d V1SAI

- e VPPMAFS ἀπόκειμαι
 to be stored up
 f NDNS σουδαρίον piece
 of cloth
 21 a V1SIMI
 b NNMS αὐστηρὸς hard
 c V2SPAI
 d V2SPAI
 e V2SAAI
 f V2SPAI θερίζω to reap
 g V2SAAI
 22 a V3SPAI
 b V1SFAI
 c V2SPAI
 d NNMS αὐστηρὸς hard
 e V1SPAI
 f VPPANMS
 g V1SAAI
 h VPPANMS θερίζω to
 reap
 i V1SAAI
 23 a V2SAAI
 b NANS ἀργύριον silver
 c NAFS τράπεζα table
 d VPAANMS

- e NDMS τόκος interest
 f V1SAAI
 24 a VPRADM
 b V3SAAI
 c V2PAAM
 d NAFS μνᾶ mina
 e V2PAAM
 f NAFP δέκα ten
 g NAFP μνᾶ mina
 h VPPADM
 25 a V3PAAI
 b V3SPAI
 c NAFP δέκα ten
 d NAFP μνᾶ mina
 26 a V1SPAI
 b VPPADM
 c V3SFPI
 d VPPAGMS
 e V3SPAI
 f V3SFPI
 27 a VPAAAMP
 b VNAA βασιλεύω to
 reign as a king
 c V2PAAM
 d V2PAAM κατασφάζω
 to kill

Ἦαυτοὺς ἔμπροσθέν μου. ²⁸ Καὶ εἰπὼν^a ταῦτα ἐπορεύετο^b ἔμπροσθεν
 ἀναβαίνων^c εἰς Ἱεροσόλυμα. ²⁹ Καὶ ἐγένετο^a ὡς ἤγγισεν^b εἰς Βηθφαγὴ^c καὶ
 Βηθανίαν^d πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον^e Ἑλαιῶν,^f ἀπέστειλεν^g δύο τῶν
 μαθητῶν ³⁰ λέγων·^a Ὑπάγετε^b εἰς τὴν κατέναντι^c κώμην,^d ἐν ἧ
 εἰσπορευόμενοι^e εὐρήσετε^f πῶλον^g δεδεμένον,^h ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτεⁱ
 ἀνθρώπων ἐκάθισεν,^j καὶ λύσαντες^k αὐτὸν ἀγάγετε.^l ³¹ καὶ ἐάν τις ὑμᾶς
 ἐρωτᾷ·^a Διὰ τί λύετε;^b οὕτως ἔρεϊτε^c ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει.^d
³² ἀπελθόντες^a δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι^b εὗρον^c καθὼς εἶπεν^d αὐτοῖς. ³³ λυόντων^a
 δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον^b εἶπαν^c οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· Τί λύετε^d τὸν
 πῶλον;^e ³⁴ οἱ δὲ εἶπαν^a ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει.^b ³⁵ καὶ ἤγαγον^a
 αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιδίψαντες^b αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον^c
 ἐπεβίβασαν^d τὸν Ἰησοῦν. ³⁶ πορευομένου^a δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννουν^b τὰ ἱμάτια
 ἐαυτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. ³⁷ ἐγγίζοντος^a δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει^b τοῦ
 Ὄρους τῶν Ἑλαιῶν^c ἤρξαντο^d ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες^e
 αἰνεῖν^f τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ τὰ πασῶν ὧν εἶδον^g δυνάμεων, ³⁸ λέγοντες·^a
 Εὐλογημένος^b ὁ ἐρχόμενος^c βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυρίου· ἐν οὐρανῷ εἰρήνη^d
 καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.^e ³⁹ καὶ τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπαν^a πρὸς

28 a VPAANMS

b V3SIMI

c VPPANMS

29 a V3SAMI

b V3SAAI

c NAFS Βηθφαγή
Bethphage

d NAFS Βηθανία
Bethany

e VPPPANMS

f NGFP ἐλαία olive

g V3SAAI

30 a VPPANMS

b V2PPAM

c κατέναντι ahead

d NAFS κώμη a village

e VPPMNMP

εἰσπορεύομαι to go in

f V2PFAI

g NAMS πῶλος colt

h VPRPAMS

i πώποτε ever

j V3SAAI

k VPAANMP

l V2PAAM

31 a V3SPAS

b V2PPAI

c V2PFAI

d V3SPAI

32 a VPAANMP

b VPRPNMP

c V3PAAI

d V3SAAI

33 a VPPAGMP

b NAMS πῶλος colt

c V3PAAI

d V2PPAI

e NAMS πῶλος colt

34 a V3PAAI

b V3SPAI

35 a V3PAAI

b VPAANMP ἐπιδίπτω
to throw on

c NAMS πῶλος colt

d V3PAAI ἐπιβιβάζω to
put on

36 a VPPMGMS

b V3PIAI ὑποστρώννω
to spread out

37 a VPPAGMS

b NDFS κατάβασις place
that goes down

c NGFP ἐλαία olive

d V3PAMI

e VPPANMP

f VNPA αἰνέω to praise

g V3PAAI

38 a VPPANMP

b VPRPNMS

c VPPMNMS

d NDNF ὑψιστος highest

39 a V3PAAI

αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον^b τοῖς μαθηταῖς σου. ⁴⁰ καὶ ἀποκριθεὶς^a ἔειπεν·^b Λέγω^c ὑμῖν, ὅτι ἐὰν οὗτοι ἰσιωπήσουσιν,^d οἱ λίθοι ἑκράξουσιν.^e ⁴¹ Καὶ ὡς ἤγγισεν,^a ἰδὼν^b τὴν πόλιν ἔκλαυσεν^c ἐπ’ αὐτήν, ⁴² λέγων^a ὅτι Εἰ ἔγνωσ^b ἔν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ σὺ τὰ πρὸς εἰρήνην— νῦν δὲ ἐκρύβη^c ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. ⁴³ ὅτι ἤξουσιν^a ἡμέραι ἐπὶ σέ καὶ παρεμβαλοῦσιν^b οἱ ἐχθροί σου χάρακά^c σοι καὶ περικυκλώσουσιν^d σε καὶ συνέξουσιν^e σε πάντοθεν,^f ⁴⁴ καὶ ἐδαφιοῦσιν^a σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν^b λίθον ἐπὶ λίθον ἐν σοί, ἀνθ’ ὧν οὐκ ἔγνωσ^d τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς^e σου. ⁴⁵ Καὶ εἰσελθὼν^a εἰς τὸ ἱερόν ἤρξατο^b ἐκβάλλειν^c τοὺς πωλοῦντας,^d ⁴⁶ λέγων^a αὐτοῖς· Γέγραπται·^b Καὶ ἔσται^c ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε^d σπήλαιον^e ληστῶν.^f ⁴⁷ Καὶ ἦν^a διδάσκων^b τὸ καθ’ ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν^c αὐτὸν ἀπολέσαι^d καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, ⁴⁸ καὶ οὐχ εὗρισκον^a τὸ τί ποιήσωσιν,^b ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο^c αὐτοῦ ἀκούων.^d

20 Καὶ ἐγένετο^a ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν διδάσκοντος^b αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου^c ἐπέστησαν^d οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, ² καὶ εἶπαν^a λέγοντες^b πρὸς αὐτόν· Εἰπὼν^c ἡμῖν ἐν ποίᾳ

b V2SAAM ἐπιτιμάω *to rebuke*
40 a VPAPNMS
b V3SAAI
c V1SPAII
d V3PFAI σιωπάω *to be quiet*
e V3PFAI
41 a V3SAAI
b VPAANMS
c V3SAAI
42 a VPPANMS
b V2SAAI
c V3SAPI κρύπτω *to hide*
43 a V3PFAI ἦκω *to come*
b V3PFAI παρεμβάλλω *to build*
c NAMS χάραξ *barricade*
d V3PFAI περικυκλώω *to encircle*

e V3PFAI συνέχω *to cover*
f πάντοθεν *from all directions*
44 a V3PFAI ἐδαφίζω *to dash to the ground*
b V3PFAI
c ἀντί *in exchange for*
d V2SAAI
e NGFS ἐπισκοπή *coming*
45 a VPAANMS
b V3SAMI
c VNPA
d VPPAAMP πωλέω *to sell*
46 a VPPANMS
b V3SRPI
c V3SFMI
d V2PAAI
e NANS σπήλαιον *den*

f NGMP ληστής *robber*
47 a V3SAII
b VPPANMS
c V3PIAI
d VNAA
48 a V3PIAI
b V3PAAS
c V3SAMI ἐκκρέμαμαι *to hang upon*
d VPPANMS
Chapter 20
1 a V3SAMI
b VPPAGMS
c VPPMGMS
d V3PAAI ἐφίστημι *to approach*
2 a V3PAAI
b VPPANMP
c V2SAAM

ἐξουσία ταῦτα ποιεῖς,^d ἢ τίς ἐστίν^e ὁ δούς^f σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην;
³ ἀποκριθεὶς^a δὲ εἶπεν^b πρὸς αὐτούς· Ἐρωτήσω^c ὑμᾶς ᾠάνω λόγον, καὶ
εἵπατέ^d μοι· ⁴ Τὸ βάπτισμα^a Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν^b ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ⁵ οἱ δὲ
συνελογίσαντο^a πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες^b ὅτι Ἐὰν εἴπωμεν·^c Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ·^d
Διὰ τί οὐκ ἐπιστεύσατε^e αὐτῷ; ⁶ ἐὰν δὲ εἴπωμεν·^a Ἐξ ἀνθρώπων, ὁ λαὸς
ἅπας ᾠ καταλιθάσει^b ἡμᾶς, πεπεισμένος^c γάρ ἐστιν^d Ἰωάννην προφήτην εἶναι·^e
⁷ καὶ ἀπεκρίθησαν^a μὴ εἰδέναι^b πόθεν·^c ⁸ καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν^a αὐτοῖς· Οὐδὲ
ἐγὼ λέγω^b ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ·^c ⁹ Ἦρξατο^a δὲ πρὸς τὸν λαὸν
λέγειν^b τὴν παραβολὴν ταύτην· Ὁ ἄνθρωπος ἐφύτευσεν^c ἀμπελῶνα,^d καὶ
ἐξέδετο^e αὐτὸν γεωργοῖς,^f καὶ ἀπεδήμησεν^g χρόνους ἱκανούς· ¹⁰ Ἦ καὶ καιρῷ
ἀπέστειλεν^a πρὸς τοὺς γεωργοὺς^b δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος^c
ᾠ δώσουσιν^d αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ^e ᾠ ἐξαπέστειλαν^f αὐτὸν δείραντες^g κενόν·^h
¹¹ καὶ προσέθετο^a ᾠ ἕτερον πέμψαι^b δοῦλον· οἱ δὲ κάκεῖνον^c δείραντες^d καὶ
ἀτιμάσαντες^e ἐξαπέστειλαν^f κενόν·^g ¹² καὶ προσέθετο^a ᾠ τρίτον^b πέμψαι^c· οἱ
δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες^d ἐξέβαλον·^e ¹³ εἶπεν^a δὲ ὁ κύριος τοῦ
ἀμπελῶνος·^b Τί ποιήσω;^c πέμψω^d τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως^e ᾠ τοῦτον

d V2SPAI	8 a V3SAAI	11 a V3SAMI προστίθῃμι to
e V3SPAI	b V1SPAI	add to
f VPAANMS	c V1SPAI	b VNAA
3 a VPAPNMS	9 a V3SAMI	c NAMS κάκεῖνος and
b V3SAAI	b VNPA	that one
c V1SFAI	c V3SAAI φυτεύω to	d VPAANMP δέρω to
d V2PAAM	plant	beat up
4 a NNNS βάπτισμα	d NAMS ἀμπελῶν	e VPAANMP ἀτιμάζω to
b V3SIAI	vineyard	dishonor
5 a V3PAMI συλλογίζομαι	e V3SAMI ἐκδίδωμι to	f V3PAAI ἐξαποστέλλω
to discuss together	rent	to send out
b VPPANMP	f NDMP γεωργός farmer	g NAMS κενός empty
c V1PAAS	g V3SAAI ἀποδημέω to go	12 a V3SAMI προστίθῃμι to
d V3SFAI	away on a journey	add to
e V2PAAI	10 a V3SAAI	b τρίτον three thousand
6 a V1PAAS	b NAMP γεωργός farmer	c VNAA
b V3SFAI καταλιθάζω to	c NGMS ἀμπελῶν	d VPAANMP τραυματίζω
stone to death	vineyard	to wound
c VPRPNMS	d V3PFAI	e V3PAAI
d V3SPAI	e NNMP γεωργός farmer	13 a V3SAAI
e VNPA	f V3PAAI ἐξαποστέλλω	b NGMS ἀμπελῶν
7 a V3PAPI	to send out	vineyard
b VNRA	g VPAANMP δέρω to	c V1SAAS
c πόθεν from where	beat up	d V1SFAI
	h NAMS κενός empty	e ἴσως equally; perhaps

ἐντραπήσονται.^{f 14} ἰδόντες^a δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ^b διελογίζοντο^c πρὸς
 ἄλλήλους λέγοντες.^d Οὗτός ἐστιν^e ὁ κληρονόμος.^f Ἦ ἀποκτείνωμεν^g αὐτόν, ἵνα
 ἡμῶν γένηται^h ἡ κληρονομία.^{i 15} καὶ ἐκβαλόντες^a αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος^b
 ἀπέκτειναν.^c τί οὖν ποιήσει^d αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος;^{e 16} ἐλεύσεται^a
 καὶ ἀπολέσει^b τοὺς γεωργοὺς^c τούτους, καὶ δώσει^d τὸν ἀμπελῶνα^e ἄλλοις.
 ἀκούσαντες^f δὲ εἶπαν.^g Μὴ γένοιτο.^{h 17} ὁ δὲ ἐμβλέψας^a αὐτοῖς εἶπεν.^b Τί οὖν
 ἐστιν^c τὸ γεγραμμένον^d τοῦτο· Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν^e οἱ οἰκοδομοῦντες,^f
 οὗτος ἐγενήθη^g εἰς κεφαλὴν γωνίας;^{h 18} πᾶς ὁ πεσὼν^a ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον
 συνθλασθήσεται.^b ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ,^c λικμήσει^d αὐτόν. ¹⁹ καὶ ἐζήτησαν^a οἱ
 ῥαββίμαχοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς^b ἐπιβαλεῖν^c ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ
 ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν^c τὸν λαόν^b, ἔγνωσαν^d γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς ἔειπεν^e τὴν
 παραβολὴν ταύτην.^{f 20} Καὶ παρατηρήσαντες^a ἀπέστειλαν^b ἐγκαθέτους^c
 ὑποκρινομένους^d ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι,^e ἵνα ἐπιλάβωνται^f αὐτοῦ λόγου,
 ὥστε παραδοῦναι^g αὐτόν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος.^{h 21} καὶ
 ἐπηρώτησαν^a αὐτόν λέγοντες.^b Διδάσκαλε, οἶδαμεν^c ὅτι ὀρθῶς^d λέγεις^e καὶ
 διδάσκεις^f καὶ οὐ λαμβάνεις^g πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ

f V3PFPI ἐντρέπω to cause shame	e NAMS ἀμπελῶν vineyard	c V3PAPI
14 a VPAANMP	f VPAANMP	d V3PAAI
b NNMP γεωργός farmer	g V3PAAI	e V3SAAI
c V3PIMI διαλογίζομαι to think	h V3SAMO	20 a VPAANMP παρατηρέω to watch closely
d VPPANMP	17 a VPAANMS ἐμβλέπω to look	b V3PAAI
e V3SPAI	b V3SAAI	c NAMP ἐγκάθετος spy
f NNMS κληρονόμος heir	c V3SPAI	d VPPMAMP
g V1PAAS	d VPRPNNS	ὑποκρίνομαι to pretend
h V3SAMS	e V3PAAI ἀποδοκιμάζω to reject	e VNPA
i NNFS κληρονομία inheritance	f VPPANMP	f V3PAMS
15 a VPAANMP	g V3SAPI	ἐπιλαμβάνομαι to take hold
b NGMS ἀμπελῶν vineyard	h NGFS γωνία corner	g VNAA
c V3PAAI	18 a VPAANMS	h NGMS ἡγεμὼν ruler
d V3SFAI	b V3SFPI συνθλάομαι to be broken to pieces	21 a V3PAAI
e NGMS ἀμπελῶν vineyard	c V3SAAS	b VPPANMP
16 a V3SFMI	d V3SFAI λικμάω to crush	c V1PRAI
b V3SFAI	19 a V3PAAI	d ὀρθῶς straightly
c NAMP γεωργός farmer	b VNAA ἐπιβάλλω to throw over	e V2SPAI
d V3SFAI		f V2SPAI
		g V2SPAI

διδάσκεις.^h 22 ἔξεστιν^a ἡμᾶς Καίσαρι^b φόρον^c δοῦναι^d ἢ οὐ; 23 κατανοήσας^a δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν^b εἶπεν^c πρὸς ἑαυτούς. 24 Ἐείξατέ^a μοι δηνάριον.^b τίνος ἔχει^c εἰκόνα^d καὶ ἐπιγραφὴν;^e ἄποκριθέντες^f δὲ εἶπαν.^g Καίσαρος.^h 25 ὁ δὲ εἶπεν^a πρὸς αὐτούς. Τοῖνυν^b ἀπόδοτε^c τὰ Καίσαρος^d Καίσαρι^e καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. 26 καὶ οὐκ ἴσχυσαν^a ἐπιλαβέσθαι^b τοῦ ῥήματος ἐναντίον^c τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες^d ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει^e αὐτοῦ ἐσίγησαν.^f

27 Προσελθόντες^a δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων,^b οἱ ἀντιλέγοντες^c ἀνάστασιν μὴ εἶναι,^d ἐπηρώτησαν^e αὐτὸν 28 λέγοντες.^a Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν^b ἡμῖν, ἐάν τις ἀδελφὸς ἀποθάνῃ^c ἔχων^d γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος^e ᾗ, ^f ἵνα λάβῃ^g ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ^h σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 29 ἐπτα οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν.^a καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν^b γυναῖκα ἀπέθανεν^c ἄτεκνος.^d 30 καὶ ὁ δεύτερος^e 31 καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν^a αὐτήν, ὡσαύτως^b δὲ καὶ οἱ ἐπτα οὐ κατέλιπον^c τέκνα καὶ ἀπέθανον.^d 32 ὕστερον^a καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.^b 33 ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται^a γυνή; οἱ γὰρ ἐπτα ἔσχον^b αὐτήν γυναῖκα. 34 Καὶ εἶπεν^a αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν^b καὶ γαμίσκονται,^c 35 οἱ δὲ καταξιωθέντες^a τοῦ

h V2SPAI	e NDMS Καῖσαρ Caesar	g V3SAAS
22 a V3SPAI	26 a V3PAAI ἰσχύω to be strong	h V3SAAS ἐξανίστημι to raise up
b NDMS Καῖσαρ Caesar	b VNAM ἐπιλαμβάνομαι to take hold	29 a V3PIAI
c NAMS φόρος tax	c ἐναντίον before	b VPAANMS
d VNAA	d VPAANMP	c V3SAAI
23 a VPAANMS κατανοέω to pay attention	e NDMS ἀπόκρισις answer	d NNMS ἄτεκνος childless
b NAFS πανουργία cunning	f V3PAAI σιγάω to be silent	31 a V3SAAI
c V3SAAI	27 a VPAANMP	b ὡσαύτως in the same way
24 a V2PAAM	b NGMP Σαδδουκαῖος Sadducee	c V3PAAI καταλείπω to leave
b NANS δηνάριον denarius	c VPPANMP ἀντιλέγω to speak against	d V3PAAI
c V3SPAI	d VNPA	32 a NANS ὕστερος later
d NAFS εἰκὼν image	e V3PAAI	b V3SAAI
e NAFS ἐπιγραφὴ inscription	28 a VPPANMP	33 a V3SPMI
f VPAPNMP	b V3SAAI	b V3PAAI
g V3PAAI	c V3SAAS	34 a V3SAAI
h NGMS Καῖσαρ Caesar	d VPPANMS	b V3PPAI γαμέω to marry
25 a V3SAAI	e NNMS ἄτεκνος childless	c V3PPPI γαμίσκω to be given in marriage
b τοῖνυν then	f V3SPAS	35 a VPAPNMP καταξιόω to be counted worthy
c V2PAAM		
d NGMS Καῖσαρ Caesar		

αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν^b καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν^c
οὔτε ᾠγαμίζονται.^d 36 ᾠοδὲ γὰρ ἀποθανεῖν^a ἔτι δύνανται,^b ἰσάγγελοι^c γάρ
εἰσιν^d καὶ υἱοί ᾠεῖσιν^e θεοῦ τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες.^f 37 ὅτι δὲ ἐγείρονται^a οἱ
νεκροὶ καὶ Μωϋσῆς ἐμήνυσεν^b ἐπὶ τῆς βάρου,^c ὡς λέγει^d κύριον τὸν θεὸν
Ἀβραάμ ᾠ καὶ θεὸν Ἰσαάκ^e ᾠ καὶ θεὸν Ἰακώβ.^f 38 θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν^a νεκρῶν
ἀλλὰ ζώντων,^b πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν.^c 39 ἀποκριθέντες^a δὲ τινες τῶν
γραμματέων εἶπαν.^b Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας.^c 40 οὐκέτι ᾠ γὰρ ἐτόλμων^a
ἐπερωτᾶν^b αὐτὸν οὐδέν. 41 Εἶπεν^a δὲ πρὸς αὐτούς. Πῶς λέγουσιν^b τὸν χριστὸν
ᾠεῖν^c Δαυὶδ υἱόν^ᾠ; 42 ᾠ αὐτὸς γὰρ ᾠ Δαυὶδ λέγει^a ἐν βίβλῳ^b ψαλμῶν.^c
ᾠ Εἶπεν^d κύριος τῷ κυρίῳ μου. Κάθου^e ἐκ δεξιῶν μου 43 ἕως ἂν θῶ^a τοὺς
ἐχθρούς σου ὑποπόδιον^b τῶν ποδῶν σου. 44 Δαυὶδ οὖν ᾠ αὐτὸν κύριον ᾠ καλεῖ,^a
καὶ πῶς ᾠ αὐτοῦ υἱός ᾠ ἔστιν;^b 45 Ἀκούοντος^a δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν^b τοῖς
ᾠ μαθηταῖς. 46 Προσέχετε^a ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων^b περιπατεῖν^c
ἐν στολαῖς^d καὶ φιλοῦντων^e ἀσπασμούς^f ἐν ταῖς ἀγοραῖς^g καὶ
πρωτοκαθεδρίας^h ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίαςⁱ ἐν τοῖς δείπνοις,^j 47 οἱ
κατεσθίουσιν^a τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν^b καὶ προφάσει^c μακρὰ^d προσεύχονται.^e
οὔτοι λήμψονται^f περισσότερον^g κρίμα.^h

b VNAA τυγχάνω to take part in	b V3PAAI	d NDFP στολή robe
c V3PPAI γαμέω to marry	c V2SAAI	e VPPAGMP φιλέω to love
d V3PPPI γαμίζω to give in marriage	40 a V3PIAI τολμάω to dare	f NAMP ἀσπασμός greeting
36 a VNAA	b VNPA	g NDFP ἀγορά marketplace
b V3PPMI	41 a V3SAAI	h NAFP πρωτοκαθεδρία most important seat
c NNMP ισάγγελος like an angel	b V3PPAI	i NAFP πρωτοκλισία place of honor
d V3PPAI	c VNPA	j NDNP δείπνον banquet
e V3PPAI	42 a V3SPAI	47 a V3PPAI κατεσθίω to eat up
f VPPANMP	b NDFS βίβλος book	b NGFP χήρα widow
37 a V3PPPI	c NGMP ψαλμός Psalms	c NDFS πρόφασις excuse
b V3SAAI μηνύω to inform	d V3SAAI	d NANP μακρός lengthy
c NGFS βάρους bush	e V2SPMM	e V3PPMI
d V3SPAI	43 a V1SAAS	f V3PFMI
e NGMS Ἰσαάκ Isaac	b NANS ὑποπόδιον footstool	g NANS περισσότερος more than
f NGMS Ἰακώβ Jacob	44 a V3SPAI	h NANS κρίμα judgment
38 a V3SPAI	b V3SPAI	
b VPPAGMP	45 a VPPAGMS	
c V3PPAI	b V3SAAI	
39 a VPAPNMP	46 a V2PPAM προσέχω to watch out	
	b VPPAGMP	
	c VNPA	

21 Ἀναβλέψας^a δὲ εἶδεν^b τοὺς βάλλοντας^c εἰς τὸ γαζοφυλάκιον^d τὰ δῶρα^e αὐτῶν ἠ̅ πλουσίους.^f ² εἶδεν^a δέ τινα χήραν^b πενιχρὰν^c βάλλουσαν^d ἐκεῖ ἡ̅ λεπτὰ^e δύο³, καὶ εἶπεν.^a Ἀληθῶς^b λέγω^c ὑμῖν ὅτι ἡ̅ χήρα^d ἡ̅ πτωχὴ αὕτη ἠ̅ πλεῖον πάντων ἔβαλεν.^e ⁴ πάντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος^a αὐτοῖς ἔβαλον^b εἰς τὰ δῶρα,^c αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος^d αὐτῆς πάντα τὸν βίον^e ὃν εἶχεν^f ἔβαλεν.^g ⁵ Καὶ τινων λεγόντων^a περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν^b κεκόσμηται^c εἶπεν.^d ⁶ Ταῦτα ἂ̅ θεωρεῖτε,^a ἐλεύσονται^b ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται^c λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται.^d ⁷ Ἐπηρώτησαν^a δὲ αὐτὸν λέγοντες.^b Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται,^c καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ^d ταῦτα γίνεσθαι;^e ⁸ ὁ δὲ εἶπεν.^a Βλέπετε^b μὴ πλανηθῆτε.^c πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται^d ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες.^e Ἐγὼ εἰμι^f καὶ Ὁ καιρὸς ἥγγικεν.^g μὴ πορευθῆτε^h ὀπίσω αὐτῶν. ⁹ ὅταν δὲ ἀκούσητε^a πολέμους^b καὶ ἀκαταστασίας,^c μὴ πτοηθῆτε.^d δεῖ^e γὰρ ταῦτα γενέσθαι^f πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. ¹⁰ τότε ἔλεγεν^a αὐτοῖς. Ἐγερθήσεται^b ἔθνος ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, ¹¹ σεισμοί^a τε μεγάλοι καὶ κατὰ τόπους ἠ̅ λιμοὶ^b καὶ λοιμοὶ^c ἔσονται,^d φόβητρά^e τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται.^f

Chapter 21

- 1 a VPAANMS ἀναβλέπω
to look up
b V3SAAI
c VPPAAMP
d NANS γαζοφυλάκιον
treasury
e NANP δῶρον gift
f NAMP πλούσιος rich
2 a V3SAAI
b NAFS χήρα widow
c NAFS πενιχρός poor
d VPPAAFS
e NANP λεπτόν very
small copper coin
3 a V3SAAI
b ἀληθῶς truly
c V1SPAI
d NNFS χήρα widow
e V3SAAI
4 a VPPAGNS
b V3PAAI
c NANP δῶρον gift

- d NGNS ὑστέρημα what is
lacking
e NAMS βίος life
f V3SIAI
g V3SAAI
5 a VPPAGMP
b NDNF ἀνάθεμα curse
c V3SRPI κοσμέω to
make beautiful
d V3SAAI
6 a V2PPAI
b V3PFMI
c V3SFPI
d V3SFPI καταλύω throw
down
7 a V3PAAI
b VPPANMP
c V3SFMI
d V3SPAS
e VNPM
8 a V3SAAI
b V2PPAM
c V2PAPS
d V3PFMI

- e VPPANMP
f V1SPAI
g V3SRAI
h V2PAPS
9 a V2PAAS
b NAMP πόλεμος war
c NAFS ἀκαταστασία
disorder
d V2PAPS πτοέομαι to be
startled
e V3SPAI
f VNAME
10 a V3SIAI
b V3SFPI
11 a NNMP σεισμός
earthquake
b NNMP λιμός hunger
c NNMP λοιμός
pestilence
d V3PFMI
e NNNP φόβητρον
fearful event
f V3SFMI

12 Πρὸ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν^a ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν,^b παραδιδόντες^c εἰς ἡ τὰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἡ ἀπαγομένους^d ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας^e ἕνεκεν^f τοῦ ὀνόματός μου. 13 ἡ ἀποβήσεται^a ὑμῖν εἰς μαρτύριον.^b 14 ἡ θέτε^a οὖν ἡ ἐν ταῖς καρδίαις ἡ ὑμῶν μὴ προμελετᾶν^b ἀπολογηθῆναι,^c 15 ἐγὼ γὰρ δώσω^a ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν ἥ οὐ δυνήσονται^b ἡ ἀντιστῆναι^c ἡ ἀντειπεῖν^d ἡ ἅπαντες οἱ ἀντικείμενοι^e ὑμῖν. 16 παραδοθήσεσθε^a δὲ καὶ ὑπὸ γονέων^b καὶ ἡ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν^c καὶ φίλων,^d καὶ θανατώσουσιν^e ἐξ ὑμῶν, 17 καὶ ἔσεσθε^a μισούμενοι^b ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. 18 καὶ θρίξ^a ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται.^b 19 ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν ἡ κτήσασθε^a τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 20 Ὅταν δὲ ἴδητε^a κυκλουμένην^b ὑπὸ ἡ στρατοπέδων^c Ἱερουσαλήμ, τότε γνῶτε^d ὅτι ἡγγικεν^e ἡ ἐρήμωσις^f αὐτῆς. 21 τότε οἱ ἐν τῇ Ἱουδαίᾳ φευγέτωσαν^a εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρεῖτωσαν,^b καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις^c μὴ εἰσερχέσθωσαν^d εἰς αὐτήν, 22 ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως^a αὐταί εἰσιν^b τοῦ πλησθῆναι^c πάντα τὰ γεγραμμένα.^d 23 ἡ οὐαὶ ταῖς ἐν γαστρὶ^a ἐχούσαις^b καὶ ταῖς θηλαζούσαις^c ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται^d γὰρ ἀνάγκη^e μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἡ ὀργὴ τῷ λαῷ τούτῳ, 24 καὶ πεσοῦνται^a στόματι μαχαίρης^b καὶ αἰχμαλωτισθήσονται^c

- 12 a V3PFAI ἐπιβάλλω to throw over
b V3PFAI
c VPPANMP
d VPPPAMP ἀπάγω to lead away
e NAMP ἡγεμῶν ruler
f ἕνεκεν for
13 a V3SFMI ἀποβαίνω to leave
b NANS μαρτύριον testimony
14 a V2PAAM
b VNPA προμελετάω to plan ahead
c VNAP ἀπολογέομαι to defend oneself
15 a V1SFAI
b V3PFMI
c VNAA ἀνθίστημι to resist
d VNAA ἀντιλέγω to speak against

- e VPPMNMP ἀντίκειμαι to be an opponent
16 a V2PFPI
b NGMP γονεὺς parents
c NGMP συγγενῆς family
d NGMP φίλος friendly
e V3PFAI θανατῶ to put to death
17 a V2PFMI
b VPPPNMP
18 a NNFS θρίξ hair
b V3SAMS
19 a V2PAMM κτάομαι to get
20 a V2PAAS
b VPPPAFS κυκλόω gather around
c NGNP στρατόπεδον army
d V2PAAM
e V3SRAI

- f NNFS ἐρήμωσις desolation
21 a V3PPAM φεύγω flee
b V3PPAM ἐκχωρέω to go out
c NDFP χώρα country
d V3PPMM
22 a NGFS ἐκδίκησις justice
b V3PPAI
c VNAP πίμπλημι to fill
d VPRPANP
23 a NDFS γαστήρ belly
b VPPADFP
c VPPADFP θηλάζω to nurse a baby
d V3SFMI
e NNFS ἀνάγκη necessity
24 a V3PFMI
b NGFS μάχαιρα sword
c V3PFPI αἰχμαλωτίζω to take captive

εἰς ᾗ τὰ ἔθνη πάντα, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἔσται^d πατουμένη^e ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι ᾗ οὐ
 ᾗ πληρωθῶσιν^f καιροὶ ἐθνῶν. ²⁵ Καὶ ᾗ ἔσονται^a σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ^b καὶ
 ἄστροις,^c καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχή^d ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ^e ᾗ ἤχους^f θαλάσσης καὶ
 σάλου,^g ²⁶ ἀποψυχόντων^a ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας^b τῶν
 ἐπερχομένων^c τῇ οἰκουμένῃ,^d αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.^e
²⁷ καὶ τότε ὄψονται^a τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον^b ἐν νεφέλῃ^c μετὰ
 δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. ²⁸ ἀρχομένων^a δὲ τούτων γίνεσθαι^b ἀνακύψατε^c
 καὶ ἐπάρατε^d τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι^e ἐγγίξει^f ἡ ἀπολύτρωσις^g ὑμῶν. ²⁹ Καὶ
 εἶπεν^a παραβολὴν αὐτοῖς· Ἴδετε^b τὴν συκῆν^c καὶ πάντα τὰ δένδρα.^d ³⁰ ὅταν
 προβάλῃ^a ἡ δὴ, βλέποντες^b ἀφ' ἐαυτῶν γινώσκετε^c ὅτι ἡ δὴ ἐγγὺς τὸ θέρος^d
 ἐστίν.^e ³¹ οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδῃτε^a ταῦτα γινόμενα,^b γινώσκετε^c ὅτι
 ἐγγὺς ἐστίν^d ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ³² ἀμὴν λέγω^a ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ^b ἡ
 γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται.^c ³³ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ᾗ παρελεύσονται,^a οἱ
 δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται.^b ³⁴ Προσέχετε^a δὲ ἑαυτοῖς μήποτε^b
 βαρηθῶσιν^c ᾗ ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ^d καὶ μέθῃ^e καὶ μερίμναις^f
 βιωτικαῖς,^g καὶ ᾗ ἐπιστῇ^h ἐφ' ὑμᾶς αἰφνίδιοςⁱ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ³⁵ ὡς παγίς.^a

d V3SFM I	c NDFS νεφέλη cloud	d V3SPAI
e VPPPNFS πατέω to	28 a VPPMGNP	32 a V1SPAI
trample on	b VNPM	b V3SAAS παρέρχομαι
f V3PAPS	c V2PAAM ἀνακύπτω to	to go by
25 a V3PFMI	straighten up	c V3SAMS
b NDFS σελήνη moon	d V2PAAM ἐπαίρω to	33 a V3PFMI παρέρχομαι to
c NDNP ἄστρον star	lift up	go by
d NNFS συνοχή anguish	e διότι therefore	b V3PFMI παρέρχομαι to
e NDFS ἀπορία	f V3SPAI	go by
perplexity	g NNFS ἀπολύτρωσις	34 a V2PPAM προσέχω to
f NGNS ἤχος sound	redemption	watch out
g NGMS σάλος tossing	29 a V3SAAI	b μήποτε never
motion	b V2PAAM	c V3PAPS βαρέω to be
26 a VPPAGMP ἀποψύχω	c NAFS συκὴ fig tree	burdened
to faint	d NANP δένδρον tree	d NDFS κραιπάλη
b NGFS προσδοκία	30 a V3PAAS προβάλλω to	dissipation
anticipation	push to the front	e NDFS μέθη
c VPPMGNP ἐπέρχομαι	b VPPANMP	drunkenness
to come	c V2PPAI	f NDFP μερίμνα worry
d NDFS οἰκουμένη the	d NNNS θέρος summer	g NDFP βιωτικός of this
world	e V3SPAI	life
e V3PFPI σαλεύω to	31 a V2PAAS	h V3SAAS ἐφίστημι to
shake up	b VPPMANP	approach
27 a V3PFMI	c V2PPAM	i NNFS αἰφνίδιος sudden
b VPPMAMS		35 a NNFS παγίς trap

ῥέπεισελεύσεται^b γὰρ ἑπὶ πάντας τοὺς καθημένους^c ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. ³⁶ ἀγρυπνεῖτε^a ῥ δὲ ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι^b ἵνα ῥ κατισχύσητε^c ἐκφυγεῖν^d ῥ ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα^e γίνεσθαι,^f καὶ σταθῆναι^g ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ³⁷ Ἦν^a δὲ τὰς ἡμέρας ῥ ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων^b, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος^c ἠυλίζετο^d εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον^e Ἐλαιῶν.^f ³⁸ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὠρθρίζεν^a πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν^b αὐτοῦ.

22 Ἦγγιζεν^a δὲ ἡ ἑορτὴ^b τῶν ἀζύμων^c ἡ λεγομένη^d Πάσχα.^e ² καὶ ἐζήτουν^a οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν^b αὐτόν, ἐφοβοῦντο^c γὰρ τὸν λαόν. ³ Εἰσῆλθεν^a δὲ Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ῥ καλούμενον^b Ἰσκαριώτην,^c ὄντα^d ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ^e τῶν δώδεκα. ⁴ καὶ ἀπελθὼν^a συνελάλησεν^b τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ στρατηγοῖς^c τὸ πῶς ῥ αὐτοῖς παραδῶ^d αὐτόν. ⁵ καὶ ἐχάρησαν^a καὶ συνέθεντο^b αὐτῷ ἀργύριον^c δοῦναι.^d ⁶ καὶ ἐξωμολόγησεν,^a καὶ ἐζήτει^b εὐκαιρίαν^c τοῦ παραδοῦναι^d αὐτόν ῥ ἄτερ^e ὄχλου αὐτοῖς. ⁷ Ἦλθεν^a δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων,^b ῥ ἦ ἔδει^c θύεσθαι^d τὸ πάσχα.^e ⁸ καὶ ἀπέστειλεν^a Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών.^b Πορευθέντες^c ἐτοιμάσατε^d ἡμῖν τὸ πάσχα^e ἵνα φάγωμεν.^f ⁹ οἱ δὲ εἶπαν^a αὐτῷ. Ποῦ θέλεις^b ῥ ἐτοιμάσωμεν;^c ¹⁰ ὁ δὲ εἶπεν^a

b V3SFMI ἐπεισέρχομαι
to come in
c VPPMAMP
36 a V2PPAM ἀγρυπνέω to
keep awake
b VPPMNMP δέομαι to
pray
c V2PAAS κατισχύω to
overcome
d VNAA ἐκφεύγω to
escape
e VPPAANP
f VNPM
g VNAP
37 a V3SIAI
b VPPANMS
c VPPMNMS
d V3SIMI αὐλίζομαι to
spend the night
e VPPPANMS
f NGFP ἐλαία olive
38 a V3SIAI ὀρθρίζω to get
up early in the morning
b VNPA
Chapter 22

1 a V3SIAI
b NNFS ἑορτὴ feast
c NGNP ἄζυμος
unleavened
d VPPPNFS
e NNNS πάσχα Passover
2 a V3PIAI
b V3PAAS ἀναιρέω to kill
c V3PIMI
3 a V3SAAI
b VPPPAAMS
c NAMS Ἰσκαριώτης
Iscariot
d VPPAAMS
e NGMS ἀριθμός number
4 a VPAANMS
b V3SAAI συλλαλέω to
talk with
c NDMP στρατηγός
magistrate
d V3SAAS
5 a V3PAPI
b V3PAMI συντίθεμαι to
agree
c NANS ἀργύριον silver

d VNAA
6 a V3SAAI ἐξομολογέω to
consent
b V3SIAI
c NAFS εὐκαιρία
opportunity
d VNAA
e ἄτερ without
7 a V3SAAI
b NGNP ἄζυμος
unleavened
c V3SIAI
d VNPP θύω to kill
e NANS πάσχα Passover
8 a V3SAAI
b VPAANMS
c VPAPNMP
d V2PAAM
e NANS πάσχα Passover
f V1PAAS
9 a V3PAAI
b V2SPAI
c V1PAAS
10 a V3SAAI

αὐτοῖς· Ἴδου εἰσελθόντων^b ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσῃ^c ὑμῖν ἄνθρωπος
κεράμιον^d ὕδατος βαστάζων·^e ἀκολουθήσατε^f αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν ἵνα ἡ
εἰσπορεύεται.^g ¹¹ καὶ ἐρεῖτε^a τῷ οἰκοδεσπότη^b τῆς οἰκίας· Λέγει^c σοι ὁ
διδάσκαλος· Ποῦ ἐστίν^d τὸ κατάλυμα^e ὅπου τὸ πάσχα^f μετὰ τῶν μαθητῶν μου
φάγω;^g ¹² κάκεῖνος^a ὑμῖν δείξει^b ἀνάγαιον^c μέγα ἐστρωμένον·^d ἐκεῖ
ἐτοιμάσατε.^e ¹³ ἀπελθόντες^a δὲ εὖρον^b καθὼς ἔειρήκει^c αὐτοῖς, καὶ
ἠτοίμασαν^d τὸ πάσχα.^e ¹⁴ Καὶ ὅτε ἐγένετο^a ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν^b καὶ ἱοὶ
ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. ¹⁵ καὶ εἶπεν^a πρὸς αὐτούς· Ἐπιθυμία ἐπεθύμησα^b τοῦτο
τὸ πάσχα^c φαγεῖν^d μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν.^e ¹⁶ λέγω^a γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ
μὴ φάγω^b αὐτὸ ἕως ὅτου πληρωθῇ^c ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. ¹⁷ καὶ
δεξιόμενος^a ποτήριον εὐχαριστήσας^b εἶπεν·^c Λάβετε^d τοῦτο καὶ διαμερίσατε^e
εἰς ἑαυτούς·^f ¹⁸ λέγω^a γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ πῖω^b ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ
γενήματος^c τῆς ἀμπέλου^d ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ.^e ¹⁹ καὶ λαβὼν^a
ἄρτον εὐχαριστήσας^b ἔκλασεν^c καὶ ἔδωκεν^d αὐτοῖς λέγων·^e Τοῦτό ἐστίν^f τὸ
σῶμά μου ὃ [τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον·^g τοῦτο ποιεῖτε^h εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν·ⁱ
²⁰ καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως^a μετὰ τὸ δειπνῆσαι,^b λέγων·^c Τοῦτο τὸ
ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυννόμενον]^d.

b VPAAGMP	e V2PAAM	18 a V1SPAI
c V3SFAI συναντάω to meet	13 a VPAANMP	b V1SAAS
d NANS κεράμιον clay jar	b V3PAAI	c NGNS γένημα fruit
e VPPANMS βαστάζω to carry	c V3SPAI	d NGFS ἄμπελος vine
f V2PAAM	d V3PAAI	e V3SAAS
g V3SPMI εἰσπορεύομαι to go in	e NANS πάσχα Passover	19 a VPAANMS
11 a V2PFAI	14 a V3SAMI	b VPAANMS
b NDMS οἰκοδεσπότης head of the house	b V3SAAI ἀναπίπτω recline	c V3SAAI κλάω to break
c V3SPAI	15 a V3SAAI	d V3SAAI
d V3SPAI	b V1SAAI ἐπιθυμέω to long for	e VPPANMS
e NNNS κατάλυμα guest room	c NANS πάσχα Passover	f V3SPAI
f NANS πάσχα Passover	d VNAA	g VPPPNS
g V1SAAS	e VNAA	h V2PPAM
12 a NNMS κάκεῖνος and that one	16 a V1SPAI	i NAFS ἀνάμνησις reminder
b V3SFAI	b V1SAAS	20 a ὡσαύτως in the same way
c NANS ἀνάγαιον upper room	c V3SAPS	b VNAA δειπνέω to eat supper
d VPRPANS στρώννυμι to spread out	17 a VPAMNMS	c VPPANMS
	b VPAANMS	d VPPPNS ἐκχέω to pour out
	c V3SAAI	
	d V2PAAM	
	e V2PAAM διαμερίζω to divide	

21 πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος^a με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης.^b
 22 ὅτι ὁ υἱὸς μὲν^c τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ὠρισμένον^a πορεύεται,^b πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται.^c 23 καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο^a συζητεῖν^b πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἶη^c ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων^d πράσσειν.^e
 24 Ἐγένετο^a δὲ καὶ φιλονεικία^b ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι^d μείζων.
 25 ὁ δὲ εἶπεν^a αὐτοῖς· Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν^b αὐτῶν καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες^c αὐτῶν εὐεργέται^d καλοῦνται.^e 26 ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν ἔσθω^a ὡς ὁ νεώτερος,^b καὶ ὁ ἡγούμενος^c ὡς ὁ διακονῶν.^d
 27 τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος^a ἢ ὁ διακονῶν;^b οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος;^c ἐγὼ δὲ ἐν μέσῳ ὑμῶν εἰμι^d ὡς ὁ διακονῶν.^e 28 Ὑμεῖς δὲ ἐστε^a οἱ διαμεμενηκότες^b μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς^c μου. 29 καὶ γὰρ διατίθεμαι^a ὑμῖν, καθὼς διέθετό^b μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, 30 ἵνα ἔσθῃτε^a καὶ πίνῃτε^b ἐπὶ τῆς τραπέζης^c μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου,^d καὶ καθήσεσθε^d ἐπὶ θρόνων τὰς δώδεκα φυλὰς κρίνοντες^e τοῦ Ἰσραήλ. 31 Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐξητήσατο^a ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι^b ὡς τὸν σῖτον.^c 32 ἐγὼ δὲ ἐδεήθην^a περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ^b ἡ πίστις σου· καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας^c ἑστήρισον^d τοὺς ἀδελφούς σου. 33 ὁ δὲ εἶπεν^a αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σοῦ ἔτοιμός^b εἰμι^c καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι.^d 34 ὁ δὲ εἶπεν.^a Λέγω^b σοι, Πέτρε, οὐ φωνήσῃ^c σήμερον

21 a VPPAGMS	e V3PPPI	b V2PPAS
b NGFS τράπεζα <i>table</i>	26 a V3SPMM	c NGFS τράπεζα <i>table</i>
22 a VPRPANS ὀρίζω <i>to determine</i>	b NNMS νέος <i>new</i>	d V2PFMI
b V3SPMI	c VPPMNMS ἡγέομαι <i>to lead</i>	e VPPANMP
c V3SPPI	d VPPANMS	31 a V3SAMI ἐξαιτέομαι <i>to ask for</i>
23 a V3PAMI	27 a VPPMNMS ἀνάκειμαι <i>to recline for a meal</i>	b VNAA σινιάζω <i>to sift</i>
b VNPA συζητέω <i>to discuss</i>	b VPPANMS	c NAMS σῖτος <i>wheat</i>
c V3SPOAO	c VPPMNMS ἀνάκειμαι <i>to recline for a meal</i>	32 a V1SAPI
d VPPANMS	d V1SPAI	b V3SAAS ἐκλείπω <i>to fail</i>
e VNPA	e VPPANMS	c VPAANMS
24 a V3SAMI	28 a V2PPAI	d V2SAAM στηρίζω <i>to strengthen</i>
b NNFS φιλονεικία <i>dispute</i>	b VPRANMP διαμένω <i>to remain</i>	33 a V3SAAI
c V3SPAI	c NDMP πειρασμός <i>test</i>	b NNMS ἔτοιμος <i>ready</i>
d VNPA	29 a V1SPMI διατίθεμαι <i>to make a covenant</i>	c V1SPAI
25 a V3SAAI	b V3SAMI διατίθεμαι <i>to make a covenant</i>	d VNPM
b V3PPAI κυριεύω <i>to lord over</i>	30 a V2PPAS	34 a V3SAAI
c VPPANMP ἐξουσιάζω <i>to have power over</i>		b V1SPAI
d NNMP εὐεργέτης <i>benefactor</i>		c V3SFAI

ἀλέκτωρ^d ἔως τρίς^e με ἀπαρνήσῃ^f εἰδέναι^g.³⁵ Καὶ εἶπεν^a αὐτοῖς· Ὅτε ἀπέστειλα^b ὑμᾶς ἄτερ^c βαλλαντίου^d καὶ πήρας^e καὶ ὑποδημάτων,^f μή τινος ὑστερήσατε;^g οἱ δὲ εἶπαν·^h Οὐθενός.³⁶ εἶπεν^a ἔτι αὐτοῖς· Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων^b βαλλάντιον^c ἀράτω,^d ὁμοίως καὶ πήραν,^e καὶ ὁ μὴ ἔχων^f πωλησάτω^g τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω^h μάχαιραν.ⁱ ³⁷ λέγω^a γὰρ ὑμῖν ὅτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον^b δεῖ^c τελεσθῆναι^d ἐν ἐμοί, τό· Καὶ μετὰ ἀνόμων^e ἐλογίσθη·^f καὶ γὰρ τὸ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει.^g ³⁸ οἱ δὲ εἶπαν·^a Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι^b ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν^c αὐτοῖς· Ἰκανόν ἐστιν.^d ³⁹ Καὶ ἐξελθὼν^a ἐπορεύθη^b κατὰ τὸ ἔθος^c εἰς τὸ Ὅρος τῶν Ἐλαιῶν.^d ἠκολούθησαν^e δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταί.⁴⁰ γενόμενος^a δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν^b αὐτοῖς· Προσεύχεσθε^c μὴ εἰσελθεῖν^d εἰς πειρασμόν.^e ⁴¹ καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη^a ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ^b λίθου βολήν,^c καὶ θείσ^d τὰ γόνατα^e προσηύχετο^f ⁴² λέγων·^a Πάτερ, εἰ βούλει^b παρένεγκε^c τοῦτο τὸ ποτήριον^d ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ τὸ σὸν^d γινέσθω.^e ⁴³ ὥφθη^a δὲ αὐτῷ ἄγγελος^b ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων^b αὐτόν.⁴⁴ καὶ γενόμενος^a ἐν ἀγωνίᾳ^b ἐκτενέστερον^c προσηύχετο·^d καὶ ἐγένετο^e ὁ ἰδρῶς^f αὐτοῦ ὡσεὶ^g

d NNMS ἀλέκτωρ rooster	h V3SAAM	41 a V3SAPI ἀποσπάω to draw out
e τρίς three times	i NAFS μάχαιρα sword	b ὡσεὶ like
f V2SAMS ἀπαρνέομαι to disown	37 a V1SPAI	c NAFS βολή throwing
g VNRA	b VPRPANS	d VPAANMS
35 a V3SAAI	c V3SPAI	e NANP γόνυ knee
b V1SAAI	d VNAP τελέω to finish	f V3SIMI
c ἄτερ without	e NGMP ἄνομος without law	42 a VPPANMS
d NGNS βαλλάντιον purse	f V3SAPI	b V2SPMI
e NGFS πήρα traveler's bag	g V3SPAI	c V2SAAM παραφέρω to take away
f NGNP ὑπόδημα sandal	38 a V3PAAI	d NNNS σός your
g V2PAAI ὑστερέω to lack	b NNFP μάχαιρα sword	e V3SPMM
h V3PAAI	c V3SAAI	43 a V3SAPI
36 a V3SAAI	d V3SPAI	b VPPANMS ἐνισχύω to strengthen
b VPPANMS	39 a VPAANMS	44 a VPAMNMS
c NANS βαλλάντιον purse	b V3SAPI	b NDFS ἀγωνία anguish
d V3SAAM	c NANS ἔθος custom	c NANS ἐκτενέστερον deeply
e NAFS πήρα traveler's bag	d NGFP ἐλαία olive	d V3SIMI
f VPPANMS	e V3PAAI	e V3SAMI
g V3SAAM πωλέω to sell	40 a VPAMNMS	f NNMS ἰδρῶς sweat
	b V3SAAI	g ὡσεὶ like
	c V2PPMM	
	d VNAA	
	e NAMS πειρασμός test	

θρόμβοι^h αἵματος καταβαίνοντεςⁱ ἐπὶ τὴν γῆν. ⁴⁵ καὶ ἀναστὰς^a ἀπὸ τῆς
 προσευχῆς ἐλθὼν^b πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν^c κοιμωμένους^d αὐτοὺς ἀπὸ τῆς
 λύπης,^e ⁴⁶ καὶ εἶπεν^a αὐτοῖς· Τί καθεύδετε;^b ἀναστάντες^c προσεύχεσθε,^d ἵνα
 μὴ εἰσέλθητε^e εἰς πειρασμόν.^f ⁴⁷ Ἦτι αὐτοῦ λαλοῦντος^a ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ
 λεγόμενος^b Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο^c αὐτούς, καὶ ἤγγισεν^d τῷ Ἰησοῦ
 φιλήσαι^e αὐτόν. ⁴⁸ Ἰησοῦς δὲ εἶπεν^a αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι^b τὸν υἱὸν τοῦ
 ἀνθρώπου παραδίδως;^c ⁴⁹ ἰδόντες^a δὲ οἱ περὶ αὐτόν τὸ ἐσόμενον^b εἶπαν·^c
 Κύριε, εἰ πατάξομεν^d ἐν μαχαίρῃ;^e ⁵⁰ καὶ ἐπάταξεν^a εἷς τις ἐξ αὐτῶν τοῦ
 ἀρχιερέως τὸν δοῦλον καὶ ἀφείλεν^b τὸ οὖς αὐτοῦ τὸ δεξιόν. ⁵¹ ἀποκριθεὶς^a
 δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·^b Ἐὰν^c ἕως τούτου καὶ ἀψάμενος^d τοῦ ὠτίου^e ἰάσατο^f
 αὐτόν. ⁵² εἶπεν^a δὲ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους^b ἐπ' αὐτόν ἀρχιερεῖς
 καὶ στρατηγούς^c τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· Ὡς ἐπὶ ληστήν^d ἐξήλθατε^e
 μετὰ μαχαिरῶν^f καὶ ξύλων;^g ⁵³ καθ' ἡμέραν ὄντος^a μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ
 οὐκ ἐξετείνετε^b τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ· ἀλλ' αὕτη ἔστιν^c ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ
 ἐξουσία τοῦ σκότους. ⁵⁴ Συλλαβόντες^a δὲ αὐτόν ἤγαγον^b καὶ εἰσήγαγον^c εἰς
 τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει^d μακρόθεν.^e
⁵⁵ περιψάντων^a δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς^b καὶ συγκαθισάντων^c ἐκάθητο^d

h NNMP θρόμβος <i>drop</i>	b NDNS φίλημα <i>kiss</i>	d NAMS ληστής <i>robber</i>
i VPPANMP	c V2SPAI	e V2PAAI
45 a VPAANMS	49 a VPAANMP	f NGFP μάχαιρα <i>sword</i>
b VPAANMS	b VPFMANS	g NGNP ξύλον <i>wood</i>
c V3SAAI	c V3PAAI	53 a VPPAGMS
d VPPMAMP κοιμάομαι <i>to fall asleep</i>	d V1PFAI πατάσσω <i>to</i> <i>hit</i>	b V2PAAI ἐκτείνω <i>to</i> <i>stretch out</i>
e NGFS λύπη <i>sorrow</i>	e NDNS μάχαιρα <i>sword</i>	c V3SPAI
46 a V3SAAI	50 a V3SAAI πατάσσω <i>to</i> <i>hit</i>	54 a VPAANMP
b V2PPAI καθεύδω <i>to</i> <i>sleep</i>	b V3SAAI ἀφαιρέω <i>to</i> <i>take away from</i>	συλλαμβάνω <i>to seize</i>
c VPAANMP	51 a VPAPNMS	b V3PAAI
d V2PPMM	b V3SAAI	c V3PAAI εισάγω <i>to</i> <i>bring in</i>
e V2PAAS	c V2PPAM ἐάω <i>to let</i>	d V3SAI
f NAMS πειρασμός <i>test</i>	d VPAMNMS	e μακρόθεν <i>from a</i> <i>distance</i>
47 a VPPAGMS	e NGNS ὠτίον <i>ear</i>	55 a VPAAGMP περιάπτω <i>to kindle</i>
b VPPPNMS	f V3SAMI ἰάομαι <i>to heal</i>	b NGFS αὐλή <i>palace</i>
c V3SIMI προέρχομαι <i>to</i> <i>go on ahead</i>	52 a V3SAAI	c VPAAGMP συγκαθίζω <i>to sit down together</i>
d V3SAAI	b VPAMAMP	d V3SIMI
e VNAA φιλέω <i>to love</i>	c NAMP στρατηγός <i>magistrate</i>	
48 a V3SAAI		

ὁ Πέτρος Ἦ μέσος αὐτῶν. ⁵⁶ ἰδοῦσα^a δὲ αὐτὸν παιδίσκη^b τις καθήμενον^c πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα^d αὐτῷ εἶπεν.^e Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν.^f ⁵⁷ ὁ δὲ ἤρνήσατο^a λέγων.^b Ὁὐκ οἶδα^c αὐτόν, γύναι. ⁵⁸ καὶ μετὰ βραχὺ^a ἕτερος ἰδὼν^b αὐτὸν ἔφη.^c Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ.^d ὁ δὲ Πέτρος ἔφη.^e Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί.^f ⁵⁹ καὶ διαστάσης^a ὡσεὶ^b ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διῖσχυρίζετο^c λέγων.^d Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν,^e καὶ γὰρ Γαλιλαῖός^f ἐστιν.^g ⁶⁰ εἶπεν^a δὲ ὁ Πέτρος. Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα^b ὃ λέγεις.^c καὶ παραχρῆμα^d ἔτι λαλοῦντος^e αὐτοῦ ἐφώνησεν^f ἀλέκτωρ.^g ⁶¹ καὶ στραφεὶς^a ὁ κύριος ἐνέβλεψεν^b τῷ Πέτρῳ, καὶ ὑπεμνήσθη^c ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ κυρίου ὡς εἶπεν^d αὐτῷ ὅτι Πρὶν^e ἀλέκτορα^f φωνῆσαι^g Ἦ σήμερον ἀπαρνήσῃ^h με τρίς.ⁱ ⁶² καὶ ἐξελθὼν^a ἔξω ἐκλαυσεν^b πικρῶς.^c ⁶³ Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες^a Ἦ αὐτὸν ἐνέπαιζον^b αὐτῷ δέροντες,^c ⁶⁴ καὶ περικαλύψαντες^a Ἦ αὐτὸν ἐπηρώτων^b λέγοντες.^c Προφήτευσον,^d τίς ἐστιν^e ὁ παῖσας^f σε; ⁶⁵ καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες^a ἔλεγον^b εἰς αὐτόν. ⁶⁶ Καὶ ὡς ἐγένετο^a ἡμέρα, συνήχθη^b τὸ πρεσβυτέριον^c τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς Ἦ τε καὶ γραμματεῖς, καὶ Ἦ ἀπήγαγον^d αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον^e

56 a VPAANFS
b NNFS παιδίσκη *female servant*
c VPPMAMS
d VPAANFS ἀτενίζω *to look intently*
e V3SAAI
f V3SIAI
57 a V3SAMI
b VPPANMS
c V1SRAI
58 a NANS βραχύς *little*
b VPAANMS
c V3SIAI
d V2SPAI
e V3SIAI
f V1SPAI
59 a VPAAGFS διῖστημι *to leave*
b ὡσεὶ *like*
c V3SIMI διῖσχυρίζομαι *to assert*
d VPPANMS
e V3SIAI
f NNMS Γαλιλαῖος *Galilean*

g V3SPAI
60 a V3SAAI
b V1SRAI
c V2SPAI
d παραχρῆμα *immediately*
e VPPAGMS
f V3SAAI
g NNMS ἀλέκτωρ *rooster*
61 a VPAPNMS στρέφω *to turn*
b V3SAAI ἐμβλέπω *to look*
c V3SAPI ὑπομιμνήσκω *to remind*
d V3SAAI
e πρὶν *before*
f NAMS ἀλέκτωρ *rooster*
g VNAA
h V2SFMI ἀπαρνέομαι *to disown*
i τρίς *three times*
62 a VPAANMS
b V3SAAI
c πικρῶς *bitterly*

63 a VPPANMP συνέχω *to cover*
b V3PIAI ἐμπαίζω *to mock*
c VPPANMP δέρω *to beat up*
64 a VPAANMP περικαλύπτω *to blindfold*
b V3PIAI
c VPPANMP
d V2SAAM προφητεύω *to prophesy*
e V3SPAI
f VPAANMS παίω *to strike*
65 a VPPANMP
b V3PIAI
66 a V3SAMI
b V3SAPI
c NNNS πρεσβυτέριον *council of the elders*
d V3PAAI ἀπάγω *to lead away*
e NANS συνέδριον *Sanhedrin*

αὐτῶν, ⁶⁷ λέγοντες.^a Εἰ σὺ εἶ^b ὁ χριστός, εἰπὸν^c ἡμῖν. εἶπεν^d δὲ αὐτοῖς. Ἐὰν ὑμῖν εἴπω^e οὐ μὴ πιστεύσητε.^f ⁶⁸ ἐὰν ^g δὲ ἐρωτήσω, ^a οὐ μὴ ^g ἀποκριθῆτε.^b ⁶⁹ ἀπὸ τοῦ νῦν ^g δὲ ἔσται^a ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος^b ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ. ⁷⁰ εἶπαν^a δὲ πάντες. Σὺ οὖν εἶ^b ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη.^c Ὑμεῖς λέγετε^d ὅτι ἐγὼ εἰμι.^e ⁷¹ οἱ δὲ εἶπαν.^a Τί ἔτι ^g ἔχομεν^b μαρτυρίας χρεῖαν; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν^c ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

23 Καὶ ἀναστὰν^a ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον^b αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλᾶτον. ² ἤρξαντο^a δὲ κατηγορεῖν^b αὐτοῦ λέγοντες.^c Τοῦτον εὗραμεν^d διαστρέφοντα^e τὸ ἔθνος ^g ἡμῶν καὶ κωλύοντα^f ^g φόρους^g Καίσαρι ^h διδόναιⁱ ^g καὶ λέγοντα^j ^g αὐτὸν χριστὸν βασιλέα εἶναι.^k ³ ὁ δὲ Πιλᾶτος ^g ἠρώτησεν^a αὐτὸν λέγων.^b Σὺ εἶ^c ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς^d αὐτῷ ἔφη.^e Σὺ λέγεις.^f ⁴ ὁ δὲ Πιλᾶτος εἶπεν^a πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους. Οὐδὲν εὐρίσκω^b αἴτιον^c ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. ⁵ οἱ δὲ ἐπίσχυον^a λέγοντες^b ὅτι Ἀνασεῖει^c τὸν λαὸν διδάσκων^d καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ^g καὶ ἀρξάμενος^e ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. ⁶ Πιλᾶτος δὲ ^g ἀκούσας^a ἐπηρώτησεν^b εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός^c ἐστίν,^d ⁷ καὶ ἐπιγνοὺς^a ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστίν^b ἀνέπεμψεν^c αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην, ὄντα^d καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. ⁸ ὁ δὲ

67 a VPPANMP
b V2SPAI
c V2SAAM
d V3SAAI
e V1SAAS
f V2PAAS
68 a V1SAAS
b V2PAPS
69 a V3SFMI
b VPPMNMS
70 a V3PAAI
b V2SPAI
c V3SIAI
d V2PPAI
e V1SPAI
71 a V3PAAI
b V1PPAI
c V1PAAI

Chapter 23

1 a VPAANNS

b V3PAAI
2 a V3PAMI
b VNPA κατηγορέω to
accuse
c VPPANMP
d V1PAAI
e VPPAAMS διαστρέφω
to subvert
f VPPAAMS κωλύω to
hinder
g NAMP φόρος tax
h NDMS Καῖσαρ Caesar
i VNPA
j VPPAAMS
k VNPA
3 a V3SAAI
b VPPANMS
c V2SPAI
d VPAPNMS
e V3SIAI
f V2SPAI

4 a V3SAAI
b V1SPAI
c NANS αἴτιος basis
5 a V3PIAI ἐπισχύω to
insist
b VPPANMP
c V3SPAI ἀνασεῖω to stir
up
d VPPANMS
e VPAMNMS
6 a VPAANMS
b V3SAAI
c NNMS Γαλιλαῖος
Galilean
d V3SPAI
7 a VPAANMS
b V3SPAI
c V3SAAI ἀναπέμπω to
send
d VPPAAMS

Ἡρώδης ἰδὼν^a τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη^b λίαν,^c ἣν^d γὰρ ῥέξ ἱκανῶν χρόνων θέλων^e ἰδεῖν^f αὐτὸν διὰ τὸ ῥακούειν^g περὶ αὐτοῦ, καὶ ἤλπιζεν^h τι σημεῖον ἰδεῖνⁱ ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον.^j ⁹ ἐπηρώτα^a δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο^b αὐτῷ. ¹⁰ εἰστήκεισαν^a δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εὐτόνως^b κατηγοροῦντες^c αὐτοῦ. ¹¹ ἐξουθενήσας^a δὲ αὐτὸν ῥα καὶ ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν^b αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας^c ῥα περιβαλὼν^d ἐσθῆτα^e λαμπράν^f ἀνέπεμψεν^g αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. ¹² ἐγένοντο^a δὲ φίλοι^b ὃ τε ῥα Ἡρώδης καὶ ὁ Πιλάτος^c ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπῆρχον^c γὰρ ἐν ἔχθρᾳ^d ὄντες^e πρὸς ῥα αὐτούς. ¹³ Πιλάτος δὲ συγκαλεσάμενος^a τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαόν^b ¹⁴ εἶπεν^a πρὸς αὐτούς· Προσηνέγκατέ^b μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα^c τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας^d ῥα οὐθὲν εὔρον^e ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον^f ὧν κατηγορεῖτε^g κατ' αὐτοῦ. ¹⁵ ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδης, ῥα ἀνέπεμψεν^a γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς^c· καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστίν^b πεπραγμένον^c αὐτῷ. ¹⁶ παιδεύσας^a οὖν αὐτὸν ῥα ἀπολύσω.^b ¹⁸ ῥα Ἀνέκραγον^a δὲ παμπληθεῖ^b λέγοντες· Αἶρε^d τοῦτον, ἀπόλυσον^e δὲ ἡμῖν ῥα τὸν Βαραββᾶν.^f ¹⁹ ὅστις ἦν^a διὰ στάσιν^b τινὰ γενομένην^c ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον^d ῥα βληθεὶς^e ἐν τῇ φυλακῇ^f. ²⁰ πάλιν ῥα δὲ ὁ Πιλάτος

8 a VPAANMS
b V3SAPI
c λίαν *very much*
d V3SIAI

e VPPANMS
f VNAA
g VNPA
h V3SIAI
i VNAA
j VPPMANMS
9 a V3SIAI
b V3SAMI
10 a V3PPAI
b εὐτόνως *vehemently*
c VPPANMP κατηγορέω
to accuse
11 a VPAANMS ἐξουθενέω
to treat with contempt
b NDNP στράτευμα
army
c VPAANMS ἐμπαίξω
to mock
d VPAANMS περιβάλλω
to dress

e NAFS ἐσθῆς *clothing*
f NAFS λαμπρός *bright*
g V3SAAI ἀναπέμπω *to send*

12 a V3PAMI
b NNMP φίλος *friendly*
c V3PIAI προϋπάρχω *to exist formerly*
d NDFS ἔχθρα *hostility*
e VPPANMP
13 a VPAMNMS συγκαλέω
to call together
14 a V3SAAI
b V2PAAI
c VPPAAMS ἀποστρέφω
to turn away from
d VPAANMS ἀνακρίνω
to examine
e V1SAAI
f NANS αἴτιος *basis*
g V2PPAI κατηγορέω *to accuse*

15 a V3SAAI ἀναπέμπω *to send*
b V3SPAI
c VPRPNNS

16 a VPAANMS παιδεύω
instruct
b V1SFAI
18 a V3PAAI ἀνακράζω *to cry out*
b παμπληθεῖ *with one voice*
c VPPANMP
d V2SPAM
e V2SAAM
f NAMS Βαραββᾶς
Barabbas
19 a V3SIAI
b NAFS στάσις
continuance
c VPAMAFS
d NAMS φόνος *murder*
e VPAPNMS

Ἦ προσεφώνησεν,^a θέλων^b ἀπολύσαι^c τὸν Ἰησοῦν. ²¹ οἱ δὲ ἐπεφώνουν^a λέγοντες.^b Ἦ Σταύρου^c σταύρου^d αὐτόν. ²² ὁ δὲ τρίτον εἶπεν^a πρὸς αὐτούς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν^b οὗτος; οὐδὲν αἴτιον^c θανάτου εὔρον^d ἐν αὐτῷ· παιδεύσας^e οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.^f ²³ οἱ δὲ ἐπέκειντο^a φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι^b αὐτὸν σταυρωθῆναι,^c καὶ κατίσχυον^d αἱ φωναὶ Ἦ αὐτῶν. ²⁴ Ἦ καὶ Πιλᾶτος ἐπέκρινεν^a γενέσθαι^b τὸ αἶτημα^c αὐτῶν. ²⁵ ἀπέλυσεν^a δὲ τὸν διὰ στάσιν^b καὶ φόνον^c βεβλημένον^d Ἦ εἰς φυλακὴν ὃν ἤτοῦντο,^e τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν^f τῷ θελήματι αὐτῶν. ²⁶ Καὶ ὡς ἀπήγαγον^a αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι^b Ἦ Σίμωνά τινα Κυρηναῖον^c ἐρχόμενον^d ἀπ' ἀγροῦ ἐπέθηκαν^e αὐτῷ τὸν σταυρὸν^f φέρειν^g ὅπισθεν^h τοῦ Ἰησοῦ. ²⁷ Ἦ κολούθει^a δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν Ἦ αἱ ἐκόπτοντο^b καὶ ἐθρήνουν^c αὐτόν. ²⁸ στραφεῖς^a δὲ πρὸς αὐτάς Ἦ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν.^b Θυγατέρες^c Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε^d ἐπ' ἐμέ· πλὴν ἐφ' ἑαυτάς κλαίετε^e καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν, ²⁹ ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται^a ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν^b Μακάριαι αἱ στεῖραι^c καὶ Ἦ αἱ κοιλίαι^d αἱ οὐκ ἐγέννησαν^e καὶ μαστοὶ^f οἱ οὐκ ἔθρεψαν.^g ³⁰ τότε ἄρξονται^a λέγειν^b τοῖς ὄρεσιν· Πέσετε^c ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς.^d Καλύψατε^e ἡμᾶς. ³¹ ὅτι εἰ ἐν Ἦ τῷ ὑγρῷ^a ξύλῳ^b ταῦτα ποιοῦσιν,^c ἐν

20 a V3SAAI προσφωνέω to call out b VPPANMS c VNAA	c NANS αἶτημα request	b V3SAAI
21 a V3PIAI ἐπιφωνέω to shout b VPPANMP c V2SPAM d V2SPAM	25 a V3SAAI b NAFS στάσις continuance c NAMS φόνος murder d VPRPAMS e V3PIMI f V3SAAI	c NFP θυγάτηρ daughter d V2PPAM e V2PPAM
22 a V3SAAI b V3SAAI c NANS αἴτιος basis d V1SAAI e VPAANMS παιδεύω instruct f V1SFAI	26 a V3PAAI ἀπάγω to lead away b VPAMNMP ἐπιλαμβάνομαι to take hold c NAMS Κυρηναῖος from Cyrene d VPPMAMS e V3PAAI f NAMS σταυρός cross g VNPA h ὅπισθεν from behind	29 a V3PPMI b V3PFAI c NNFP στεῖρα barrenness d NNFP κοιλία any and all internal organs e V3PAAI f NNMP μαστός breast g V3PAAI τρέφω to care for
23 a V3PIMI ἐπικείμει to lay upon b VPPMNMP c VNAP d V3PIAI κατισχύω to overcome	27 a V3SIAI b V3PIMI κόπτω to cut c V3PIAI θρηνέω to sing a funeral dirge	30 a V3PFMI b VNPA c V2PAAM d NDMP βουνός hill e V2PAAM καλύπτω cover
24 a V3SAAI ἐπικρίνω to decide b VNAM	28 a VPAPNMS στρέφω to turn	31 a NDNS ὑγρός moist b NDNS ξύλον wood c V3PPAI

τῷ ξηρῷ^d τί γένηται;^e 32 Ἦγοντο^a δὲ καὶ ἕτεροι ῥακαοῦργοι^b δύο ἃ σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.^c 33 καὶ ὅτε ῥῆλθον^a ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον^b Κρανίον,^c ἐκεῖ ἐσταύρωσαν^d αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους,^e ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν.^f 34 ῥὸ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν.^a Πάτερ, ἄφες^b αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασιν^c τί ποιοῦσιν.^d διαμεριζόμενοι^e δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον^f ῥα κλήρους.^g 35 καὶ εἰστήκει^a ὁ λαὸς θεωρῶν.^b ἐξεμυκτηρίζον^c δὲ καὶ οἱ ῥἄρχοντες λέγοντες.^d Ἄλλους ἔσωσεν,^e σωσάτω^f ἑαυτὸν, εἰ οὗτός ἐστιν^g ὁ χριστὸς ῥα τοῦ θεοῦ, ὃς ἐκλεκτός.^h 36 ῥένεπαιξαν^a δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται^b προσερχόμενοι,^c ῥὸ ξος^d προσφέροντες^e αὐτῷ 37 καὶ λέγοντες.^a Εἰ σὺ εἶ^b ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον^c σεαυτὸν. 38 ῆν^a δὲ καὶ ῥἐπιγραφὴ^b ἐπ' ῥαὐτῷ. Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ῥοῦτος. 39 Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων^a κακούργων^b ἐβλασφήμει^c αὐτὸν ῥλέγων.^d ῥΟὐχὶ σὺ εἶ^e ὁ χριστός; σῶσον^f σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. 40 ἀποκριθεὶς^a δὲ ὁ ἕτερος ῥἐπιτιμῶν^b αὐτῷ ἔφη.^c Οὐδὲ φοβῆ^d σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι^e εἶ;^f 41 καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως,^a ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν^b ἀπολαμβάνομεν.^c οὔτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον^d ἔπραξεν.^e 42 καὶ ῥἔλεγεν.^a Ἰησοῦ, μνήσθητί^b ῥμου ὅταν ἔλθῃς^c ῥἐν τῇ βασιλείᾳ^d σου. 43 καὶ

d NDNS ξηρός <i>dried up</i>	c V3PIAI ἐκμυκτηρίζω	b NGMP κακούργος
e V3SAMS	to sneer at	criminal
32 a V3PIPI	d VPPANMP	c V3SIAI
b NNMP κακούργος	e V3SAAI	d VPPANMS
criminal	f V3SAAM	e V2SPAI
c VNAP ἀναιρέω to kill	g V3SPAI	f V2SAAM
33 a V3PAAI	h NNMS ἐκλεκτός <i>elect</i>	40 a VPAPNMS
b VPPPAMS	36 a V3PAAI ἐμπαίζω to	b VPPANMS ἐπιτιμάω
c NANS κρανίον <i>skull</i>	mock	to rebuke
d V3PAAI	b NNMP στρατιώτης	c V3SIAI
e NAMP κακούργος	soldier	d V2SPMI
criminal	c VPPMNMP	e NDNS κρίμα <i>judgment</i>
f NGNP ἀριστερός <i>left</i>	d NANS ὀξος <i>wine</i>	f V2SPAI
side	e VPPANMP	41 a δικαίως <i>justly</i>
34 a V3SIAI	37 a VPPANMP	b V1PAAI
b V2SAAM	b V2SPAI	c V1PPAI ἀπολαμβάνω
c V3PRAI	c V2SAAM	to receive
d V3PPAI	38 a V3SIAI	d NANS ἄτοπος <i>wrong</i>
e VPPMNMP διαμερίζω	b NNFS ἐπιγραφὴ	e V3SAAI
to divide	inscription	42 a V3SIAI
f V3PAAI	39 a VPAPGMP κρεμάννυμι	b V2SAPM μιμνήσκομαι
g NAMP κλῆρος <i>lots</i>	to hang on	to remember
35 a V3SPAI		c V2SAAS
b VPPANMS		

εἶπεν^a ἡ αὐτῷ· Ἀμήν ἡ σοι λέγω^b σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ^c ἐν τῷ παραδείσῳ.^d
44 ἡ Καὶ ἡ ἡ^a ἡ ἡδη ὥσει^b ὥρα ἕκτη^c καὶ σκοτός ἐγένετο^d ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως
ὥρας ἐνάτης^e 45 ἡ τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος^a, ἡ ἐσχίσθη^b ἡ δὲ τὸ καταπέτασμα^c τοῦ
ναοῦ μέσον. 46 καὶ φωνήσας^a φωνῇ μεγάλη ὁ Ἰησοῦς εἶπεν.^b Πάτερ, εἰς χεῖράς
σου ἡ παρατίθεται^c τὸ πνεῦμά μου. ἡ τοῦτο δὲ^d εἰπὼν^d ἐξέπνευσεν.^e 47 Ἰδὼν^a
δὲ ὁ ἑκατοντάρχης^b τὸ γενόμενον^c ἡ ἐδόξαζεν^d τὸν θεὸν λέγων.^e Ὦντως^f ὁ
ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἡ ἡ.^g 48 καὶ πάντες οἱ συμπαραγερόμενοι^a ὄχλοι ἐπὶ
τὴν θεωρίαν^b ταύτην, ἡ θεωρήσαντες^c τὰ γενόμενα,^d ἡ τύπτοντες^e τὰ στήθη^f
ὑπέστρεφον.^g 49 εἰστήκεισαν^a δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ^b ἡ αὐτῷ ἡ μακρόθεν,^c καὶ
γυναῖκες αἱ ἡ συνακολουθοῦσαι^d αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι^e ταῦτα.
50 Καὶ ἰδοὺ ἡ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ βουλευτῆς^a ὑπάρχων,^b ἡ ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ
δίκαιος— 51 οὗτος οὐκ ἡ ἡ^a συγκατατεθειμένος^b τῇ βουλῇ^c καὶ τῇ πράξει^d
αὐτῶν— ἀπὸ Ἀριμαθαίας^e πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς ἡ προσεδέχετο^f τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ, 52 οὗτος προσελθὼν^a τῷ Πιλάτῳ ἡτήσατο^b τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ, 53 καὶ ἡ καθελὼν^a ἐνετύλιξεν^b αὐτὸ σινδόνι,^c καὶ ἔθηκεν^d ἡ αὐτὸν ἐν
μνήματι^e λαξευτῷ^f ὃ οὐκ ἡ ἡ^g οὐδεὶς οὕπω^h κείμενος.ⁱ 54 καὶ ἡμέρα ἡ ἡ^a

43 a V3SAAI
b V1SPAI
c V2SFMI
d NDMS παράδεισος
paradise
44 a V3SAI
b ὥσει like
c NNFS ἕκτος sixth
d V3SAMI
e NGFS ἕνατος ninth
45 a VPAAGMS ἐκλείπω to
fail
b V3SAPI σχίζω to tear
c NNNS καταπέτασμα
curtain
46 a VPAANMS
b V3SAAI
c V1SPMI παρατίθηναι to
set before
d VPAANMS
e V3SAAI ἐκπνέω to
breathe one's last
breath
47 a VPAANMS
b NNMS ἑκατοντάρχης
centurion

c VPAMANS
d V3SAI
e VPPANMS
f ὄντως really
g V3SAI
48 a VPAMNMP
συμπαραγίνομαι to
come together
b NAFS θεωρία sight
c VPAANMP
d VPAMANP
e VPPANMP τύπτω to
strike
f NANP στῆθος chest
g V3PIAI
49 a V3PPAI
b NNMP γνωστός known
c μακρόθεν from a
distance
d VPPANFP
συνακολουθεῖν to follow
e VPPANFP
50 a NNMS βουλευτῆς
member of a council
b VPPANMS

51 a V3SAI
b VPRMNMS
συγκατατίθεται to
consent
c NDMS βουλή plan
d NDMS πράξις deed
e NGFS Ἀριμαθαία
Arimathea
f V3SIMI προσδέχομαι
to receive
52 a VPAANMS
b V3SAMI
53 a VPAANMS καθαιρέω
to take down
b V3SAAI ἐντυλίσσω to
wrap up
c NDMS σινδών linen
d V3SAAI
e NDMS μνήμα tomb
f NDMS λαξευτός cut in
rock
g V3SAI
h οὕπω not yet
i VPPMNMS κείμαι to
lay
54 a V3SAI

ῥ παρασκευῆς,^b καὶ ῥ σάββατον ἐπέφωσκεν.^c 55 κατακολουθήσασαι^a δὲ ῥ αἱ
 γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν^b συνεληλυθυῖαι^c ῥ ἐκ τῆς Γαλιλαίας αὐτῶ^d, ἐθεάσαντο^d
 τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη^e τὸ σῶμα αὐτοῦ, 56 ὑποστρέψασαι^a δὲ ἡτοίμασαν^b
 ἄρώματα^c καὶ μύρα.^d Καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν^e κατὰ τὴν ἐντολήν,

24 τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου^a βαθέως^b ῥ ἐπὶ τὸ μνήμα^c ἦλθον^d
 φέρουσαι^e ἃ ἡτοίμασαν^f ῥ ἄρώματα.^g 2 εὖρον^a δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον^b
 ἀπὸ τοῦ μνημείου, 3 ῥ εἰσελθοῦσαι^a δὲ ῥ οὐχ εὖρον^b τὸ ῥ σῶμα. 4 καὶ ἐγένετο^a
 ἐν τῷ ῥ ἀπορεῖσθαι^b αὐτὰς περὶ τούτου καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ἐπέστησαν^c αὐταῖς
 ἐν ῥ ἐσθῆτι^d ἀστραπτούση^e. 5 ἐμφόβων^a δὲ γενομένων^b αὐτῶν καὶ
 κλινουσῶν^c ῥ τὰ πρόσωπα ῥ εἰς τὴν γῆν εἶπαν^d πρὸς αὐτάς· Τί ζητεῖτε^e τὸν
 ζῶντα^f μετὰ τῶν νεκρῶν; 6 ῥ οὐκ ἔστιν^a ὧδε, ἀλλὰ ἡγέρθη. ^b μνήσθητε^c ὡς
 ἐλάλησεν^d ὑμῖν ἔτι ὦν^e ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, 7 λέγων^a ῥ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι
 δεῖ^b παραδοθῆναι^c εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἀμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι^d καὶ τῇ
 τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι.^e 8 καὶ ἐμνήσθησαν^a τῶν ῥημάτων αὐτοῦ, 9 καὶ
 ὑποστρέψασαι^a ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν^b ταῦτα πάντα τοῖς ἑνδεκα^c καὶ
 πᾶσιν τοῖς λοιποῖς. 10 ἦσαν^a δὲ ἡ Μαγδαληνῇ^b Μαρία^c καὶ Ἰωάννα^d καὶ
 Μαρία^e ῥ ἡ Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς· ῥ ἔλεγον^f πρὸς τοὺς ἀποστόλους

b NGFS παρασκευή
Preparation Day
 c V3SIAI ἐπιφώσκω to
dawn
 55 a VPAANFP
κατακολουθέω to
follow
 b V3PIAI
 c VPRANFP
 d V3PAMI θεάομαι to
see
 e V3SAPI
 56 a VPAANFP
 b V3PAAI
 c NANP ἄρωμα *spices*
 d NANP μύρον *perfume*
 e V3PAAI ἡσυχάζω to be
silent
Chapter 24
 1 a NGMS ὄρθρος *dawn*
 b NGMS βαθύς *deep*
 c NANS μνήμα *tomb*
 d V3PAAI
 e VPPANFP

f V3PAAI
 g NANP ἄρωμα *spices*
 2 a V3PAAI
 b VPRPAMS ἀποκυλίω to
roll away
 3 a VPAANFP
 b V3PAAI
 4 a V3SAMI
 b VNPM ἀπορέω to be
puzzled
 c V3PAAI ἐφίστημι to
approach
 d NDFS ἐσθῆς *clothing*
 e VPPADFS ἀστράπτω to
flash
 5 a NGFP ἔμφοβος *afraid*
 b VPAMGFP
 c VPPAGFP κλίνω to bow
down
 d V3PAAI
 e V2PPAI
 f VPPAAMS
 6 a V3SPAI

b V3SAPI
 c V2PAPM μιμνήσκομαι
to remember
 d V3SAAI
 e VPPANMS
 7 a VPPANMS
 b V3SPAI
 c VNAP
 d VNAP
 e VNAA
 8 a V3PAPI μιμνήσκομαι to
remember
 9 a VPAANFP
 b V3PAAI
 c NDMP ἑνδεκα *eleven*
 10 a V3PIAI
 b NNFS Μαγδαληνῇ
Magdalene
 c NNFS Μαρία *Mary*
 d NNFS Ἰωάννα *Joanna*
 e NNFS Μαρία *Mary*
 f V3PIAI

ταῦτα. ¹¹ καὶ ἐφάνησαν^a ἐνώπιον αὐτῶν ὥσει^b λῆρος^c τὰ ῥήματα ἱταῦτα, καὶ ἠπίστουν^d αὐταῖς. ¹² Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς^a ἔδραμεν^b ἐπὶ τὸ μνημεῖον· καὶ παρακύψας^c βλέπει^d τὰ ῥοθόνια^e μόνα· καὶ ἀπῆλθεν^f πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων^g τὸ γεγονός. ^h ¹³ Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἑν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν^a πορευόμενοι^b εἰς κώμην^c ἀπέχουσιν^d σταδίους^e ἑξήκοντα^f ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, ἡ ὄνομα Ἑμμαοῦς,^g ¹⁴ καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν^a πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων^b τούτων. ¹⁵ καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ ὁμιλεῖν^b αὐτοὺς καὶ συζητεῖν^c καὶ ἑαυτὸς Ἰησοῦς ἐγγίσας^d συνεπορεύετο^e αὐτοῖς, ¹⁶ οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο^a τοῦ μὴ ἐπιγινῶναι^b αὐτόν. ¹⁷ εἶπεν^a δὲ πρὸς αὐτούς· Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε^b πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες;^c καὶ ἑστάθησαν^d σκυθρωποί.^e ¹⁸ ἀποκριθεὶς^a δὲ εἰς ὀνόματι Ἰησοῦ^b εἶπεν^c πρὸς αὐτόν· Σὺ μόνος παροικεῖς^d Ἱερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνως^e τὰ γενόμενα^f ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; ¹⁹ καὶ εἶπεν^a αὐτοῖς· Ποῖα; οἱ δὲ εἶπαν^b αὐτῷ· Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ἡλιου, ^c ὃς ἐγένετο^d ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον^e τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ²⁰ ὅπως τε παρέδωκαν^a αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα^b θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν^c αὐτόν. ²¹ ἡμεῖς δὲ ἠλπιζομεν^a ὅτι αὐτὸς ἐστίν^b ὁ μέλλων^c λυτροῦσθαι^d τὸν Ἰσραὴλ· ἀλλὰ γε^e ἑ καὶ σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἑαγεῖ^f ἀφ' οὗ ταῦτα

- 11 a V3PAPI
b ὥσει *like*
c NNMS λῆρος *nonsense*
d V3PIAI ἀπιστέω *to disbelieve*
12 a VPAANMS
b V3SAAI τρέχω *to run*
c VPAANMS παρακύπτω *to bend over*
d V3SPAI
e NANP ῥοθόνιον *strips of linen*
f V3SAAI
g VPPANMS
h VPRAANS
13 a V3PIAI
b VPPMNMP
c NAFS κώμη *a village*
d VPPAAFS ἀπέχω *to receive*
e NAMP στάδιος *arena*
f NAMP ἑξήκοντα *sixty*
g NNFS Ἑμμαοῦς *Emmaus*

- 14 a V3PIAI ὁμιλέω *to talk to happen*
b VPRAGNP συμβαίνω
15 a V3SAMI
b VNPA ὁμιλέω *to talk discuss*
c VNPA συζητέω *to discuss*
d VPAANMS
e V3SIMI συμπορεύομαι *to go with*
16 a V3PIPI
b VNAA
17 a V3SAAI
b V2PPAI ἀντιβάλλω *to discuss*
c VPPANMP
d V3PAPI
e NNMP σκυθρωπός *to look somber*
18 a VPAPNMS
b NNMS Κλεοπᾶς *Cleopas*

- c V3SAAI
d V2SPAI παροικέω *to live as a stranger*
e V2SAAI
f VPAMANP
19 a V3SAAI
b V3PAAI
c NGMS Ναζαρηνός *of Nazareth*
d V3SAMI
e ἐναντίον *before*
20 a V3PAAI
b NANS κρίμα *judgment*
c V3PAAI
21 a V1PIAI
b V3SPAI
c VPPANMS
d VNPM λυτρόομαι *to redeem*
e γέ *indeed*
f V3SPAI

ἐγένετο.^{g 22} ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν^a ἡμᾶς, γενόμεναι^b
 Ἦ ὀρθριναι^c ἐπὶ τὸ μνημεῖον²³ καὶ μὴ εὐροῦσαι^a τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον^b
 λέγουσαι^c καὶ ὀπτασίαν^d ἀγγέλων ἑωρακέναι,^e οἱ λέγουσιν^f αὐτὸν ζῆν.^{g 24} καὶ
 ἀπῆλθόν^a τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον^b οὕτως καθὼς Ἦ καὶ αἱ
 γυναῖκες εἶπον,^c αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον.^{d 25} καὶ αὐτὸς εἶπεν^a πρὸς αὐτοὺς· Ὡ^b
 ἀνόητοι^c καὶ βραδεῖς^d τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν^e ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν^f οἱ
 προφηταί.²⁶ οὐχὶ ταῦτα ἔδει^a παθεῖν^b τὸν χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν^c εἰς τὴν
 δόξαν αὐτοῦ;²⁷ καὶ ἀρξάμενος^a ἀπὸ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν
 προφητῶν Ἦ διερμήνευσεν^b αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ Ἦ αὐτοῦ.
²⁸ Καὶ ἤγγισαν^a εἰς τὴν κώμην^b οὗ ἐπορεύοντο,^c καὶ αὐτὸς Ἦ προσεποιήσατο^d
 Ἦ πορρώτερον^e πορεύεσθαι.^{f 29} καὶ παρεβιάσαντο^a αὐτὸν λέγοντες·^b Μείνον^c
 μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἐσπέραν^d ἐστίν^e καὶ κέκλικεν^f Ἦ ἤδη ἡ ἡμέρα. καὶ
 εἰσῆλθεν^g τοῦ μείναι^h σὺν αὐτοῖς.³⁰ καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ κατακλιθῆναι^b αὐτὸν
 μετ' αὐτῶν λαβῶν^c τὸν ἄρτον εὐλόγησεν^d καὶ κλάσας^e ἐπέδιδου^f αὐτοῖς.
³¹ αὐτῶν δὲ διηνοιχθῆσαν^a οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἐπέγνωσαν^b αὐτόν. καὶ αὐτὸς
 ἄφαντος^c ἐγένετο^d ἀπ' αὐτῶν.³² καὶ εἶπαν^a πρὸς ἀλλήλους· Οὐχὶ ἡ καρδία
 ἡμῶν καιομένη^b ἦν^c Ἦ ἐν ἡμῖν ὥς ἐλάλει^d ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, Ἦ ὥς διήνοιγεν^e ἡμῖν

g V3SAMI	26 a V3SIAI	h VNAA
22 a V3PAAI ἐξίστημι to	b VNAA	30 a V3SAMI
amaze	c VNAA	b VNAP κατακλίνω to
b VPAMNFP	27 a VPAMNMS	cause to sit
c NNFP ὀρθρινός early in	b V3SAAI διερμηνεύω to	c VPAANMS
the morning	interpret	d V3SAAI
23 a VPAANFP	28 a V3PAAI	e VPAANMS κλάω to
b V3PAAI	b NAFS κώμη a village	break
c VPPANFP	c V3PIMI	f V3SIAI ἐπιδίδωμι to
d NAFS ὀπτασία vision	d V3SAMI προσποιέομαι	give
e VNRA	to act as if	31 a V3PAPI διανοίγω to
f V3PPAI	e πορρώτερον from a	open
g VNPA	distance	b V3PAAI
24 a V3PAAI	f VNPM	c NNMS ἄφαντος
b V3PAAI	29 a V3PAMI παραβιάζομαι	disappearing
c V3PAAI	to urge strongly	d V3SAMI
d V3PAAI	b VPPANMP	32 a V3PAAI
25 a V3SAAI	c V2SAAM	b VPPPNFS καίω to
b ὦ O!	d NAFS ἐσπέρα evening	light
c NMP ἀνόητος foolish	e V3SPAI	c V3SIAI
d NMP βραδύς slow	f V3SRAI κλίνω to bow	d V3SIAI
e VNPA	down	e V3SIAI διανοίγω to
f V3PAAI	g V3SAAI	open

τὰς γραφάς; ³³ καὶ ἀναστάντες^a αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν^b εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εὗρον^c ἡθροισμένους^d τοὺς ἑνδεκα^e καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, ³⁴ λέγοντας^a ὅτι ὄντως^b ἡγέρθη^c ὁ κύριος^d καὶ ὥφθη^d Σίμωνι. ³⁵ καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο^a τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη^b αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει^c τοῦ ἄρτου. ³⁶ Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων^a αὐτὸς ἔστη^b ἐν μέσῳ αὐτῶν. ³⁷ πτοηθέντες^a δὲ καὶ ἔμφοβοι^b γενόμενοι^c ἐδόκουν^d πνεῦμα θεωρεῖν.^e ³⁸ καὶ εἶπεν^a αὐτοῖς· Τί τεταραγμένοι^b ἐστέ,^c καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ^d ἀναβαίνουσιν^e ἐν τῇ καρδίᾳ^d ὑμῶν; ³⁹ ἴδετε^a τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου ὅτι ἐγὼ εἰμι^b αὐτός^d. ψηλαφήσατέ^c με καὶ ἴδετε,^d ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστέα^e οὐκ ἔχει^f καθὼς ἐμεῖ θεωρεῖτε^g ἔχοντα.^h ⁴⁰ [καὶ τοῦτο εἰπὼν^a ἔδειξεν^b αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.]^d ⁴¹ ἔτι δὲ ἀπιστούντων^a αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων^b εἶπεν^c αὐτοῖς· Ἐχετέ^d τι βρώσιμον^e ἐνθάδε;^f ⁴² οἱ δὲ ἐπέδωκαν^a αὐτῷ ἰχθύος^b ὀπτοῦ^c μέρος.^d ⁴³ καὶ λαβὼν^a ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.^b ⁴⁴ Εἶπεν^a δὲ πρὸς αὐτούς^d. Οὗτοι οἱ λόγοι μου οὓς ἐλάλησα^b πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὧν^c σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ^d πληρωθῆναι^e πάντα τὰ γεγραμμένα^f ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς^g περὶ ἐμοῦ. ⁴⁵ τότε διήνοιξεν^a αὐτῶν τὸν νοῦν^b τοῦ συνιέναι^c τὰς γραφάς, ⁴⁶ καὶ εἶπεν^a αὐτοῖς ὅτι οὕτως ἡ γέγραπται^b παθεῖν^c τὸν χριστὸν καὶ

33 a VPAANMP
b V3PAAI
c V3PAAI
d VPRPAMP ἀθροίζω to assemble together
e NAMP ἑνδεκα eleven
34 a VPPAAMP
b ὄντως really
c V3SAPI
d V3SAPI
35 a V3PIMI ἐξηγέομαι to tell
b V3SAPI
c NDFS κλάσις breaking
36 a VPPAGMP
b V3SAAI
37 a VPAPNMP πτοέομαι to be startled
b NNMP ἔμφοβος afraid
c VPAMNMP
d V3PIAI
e VNPA
38 a V3SAAI

b VPRPNMP ταρασσώ to trouble
c V2PPAI
d NNMP διαλογισμός thought
e V3PPAI
39 a V2PAAM
b V1SPAI
c V2PAAM ψηλαφάω to touch
d V2PAAM
e NANP ὀστέον bone
f V3SPAI
g V2PPAI
h VPPAAMS
40 a VPAANMS
b V3SAAI
41 a VPPAGMP ἀπιστέω to disbelieve
b VPPAGMP
c V3SAAI
d V2PPAI
e NANS βρώσιμος eatable

f ἐνθάδε here
42 a V3PAAI ἐπιδίδωμι to give
b NGMS ἰχθύς fish
c NGMS ὀπτός broiled
43 a VPAANMS
b V3SAAI
44 a V3SAAI
b V1SAAI
c VPPANMS
d V3SPAI
e VNAP
f VPRPANP
g NDMP ψαλμός Psalms
45 a V3SAAI διανοίγω to open
b NAMS νοῦς mind
c VNPA συνιῆμι to understand
46 a V3SAAI
b V3SRPI
c VNAA

ἀναστῆναι^d ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ⁴⁷ καὶ κηρυχθῆναι^a ἐπὶ τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ μετάνοιαν^b ἡ καὶ ἄφεσιν^c ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη— ἡ ἀρξάμενοι^d
ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ. ⁴⁸ ὑμεῖς ἡ ἐστε^a μάρτυρες τούτων. ⁴⁹ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
ἡ ἐξαποστέλλω^a τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε^b
ἐν τῇ ἡ πόλει ἕως οὗ ἐνδύσησθε^c ἡ ἐξ ὕψους^d δύνάμιν^h. ⁵⁰ ἡ ἐξήγαγεν^a δὲ αὐτοὺς
ἡ ἕως ἡ πρὸς Βηθανίαν,^b καὶ ἐπάρας^c τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν^d αὐτούς.
⁵¹ καὶ ἐγένετο^a ἐν τῷ εὐλογεῖν^b αὐτὸν αὐτοὺς διέστη^c ἀπ' αὐτῶν ἡ [καὶ
ἀνεφέρετο^d εἰς τὸν οὐρανόν]^h. ⁵² καὶ αὐτοὶ ἡ [προσκυνήσαντες^a αὐτὸν]^h
ὑπέστρεψαν^b εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, ⁵³ καὶ ἦσαν^a διὰ παντὸς
ἐν τῷ ἱερῷ ἡ εὐλογοῦντες^b τὸν ἡ θεόν.

d VNAA	c V2PAMS ἐνδύω to	b VNPA
47 a VNAP	clothe	c V3SAAI διίστημι to
b NAFS μετάνοια change	d NGNS ὕψος height	leave
of mind	50 a V3SAAI ἐξάγω to lead	d V3SIPI ἀναφέρω to
c NAFS ἄφεσις	out	lead up
forgiveness	b NAFS Βηθανία	52 a VPAANMP
d VPAMNMP	Bethany	b V3PAAI
48 a V2PPAI	c VPAANMS ἐπαίρω to	53 a V3PIAI
49 a V1SPAI ἐξαποστέλλω	lift up	b VPPANMP
to send out	d V3SAAI	
b V2PAAM	51 a V3SAMI	